

SANTA EVANGHELIE

CEA DE LA

MATEI

CAP. I.

Pentru neamul lui Christos.

¹ Cartea neamului lui Iisus Christos, fiul lui David, fiul lui Avraam. ² Avraam a născut pre Isaac; iar Isaac a născut pre Iacov; iar Iacov a născut pre Iuda și pre frații lui; ³ Iar Iuda a născut pre Fares și pre Zara din Tamar; iar Fares a născut pre Esrom; iar Esrom a născut pre Aram; ⁴ Iar Aram a născut pre Aminadav; iar Aminadav a născut pre Naason; iar Naason a născut pre Salmon; ⁵ Iar Salmon a născut pre Vooz din Rahav; iar Vooz a născut pre Ovid din

Rut; iar Ovid a născut pre Iesse; ⁶ Iar Iesse a născut pre David Impăratul. Iar David Impăratul a născut pre Solomon din femeia lui Urie; ⁷ Iar Solomon a născut pre Roboam; iar Roboam a născut pre Avia; iar Avia a născut pre Asa; ⁸ Iar Asa a născut pre Iosafat; iar Iosafat a născut pre Ioram; iar Ioram a născut pre Ozia; ⁹ Iar Ozia a născut pre Ioatam; iar Ioatam a născut pre Ahaz; iar Ahaz a născut pre Ezechia; ¹⁰ Iar Ezechia a născut pre Manasse; iar Manasse a născut pre Amon; iar Amon a născut pre Iosia; ¹¹ Iar Iosia a născut pre Iehonia și pre frații lui la mutarea în Babilon; ¹² Iar după mutarea în Babilon, Iehonia a născut pre Salatiel; iar Salatiel a născut pre Zorovavel; ¹³ Iar Zorovavel a născut pre Aviud; iar Aviud a născut pre Eliakim; iar Eliakim a născut pre Azor; ¹⁴ Iar Azor a născut pre Sadok; iar Sadok a născut pre Ahim; iar Ahim a născut pre Eliud; ¹⁵ Iar Eliud a născut pre Eliazar; iar Eliazar a născut pre Mattan; iar Mattan a născut pre Iacov; ¹⁶ Iar Iacov a născut pre Iosif, bărbatul Mariei, din care

s'a născut Iisus, ce se dice Christos.
17 Decī, toate neamurile dela Avraam până
la David, neamuri patru-spre-dece, și de
la David până la mutarea în Babilon
neamuri patru-spre-dece, și de la muta-
rea în Babilon până la Christos neamuri
patru-spre-dece.

18 Iar nașterea lui Iisus Christos așa
a fost: că logodită fiind muma lui, Maria,
cu Iosif, mai 'nainte de a se aduna ei,
s'a aflat având în pân-tece din Duhul Sânt.
19 Iar Iosif, bărbatul ei, drept fiind, și
nevrând să o vădiască pre ea, a vrut pe
ascuns să o lase pre dânsa. 20 Și acestea
gândind el, ecă îngerul Domnului în vis
s'a arătat lui dicând: Iosife! fiul lui David,
nu te teme a lua pre Maria femeea ta;
că ce s'a zămislit într'ênsa din Duhul
Sânt este. 21 Și va naște fiu, și vei che-
ma numele lui: *Iisus*; că acesta va mân-
tui pre poporul seū de păcatele lui. 22 Iar
aceste toate s'aū făcut, ca să se plinias-
că ceea ce s'a dis de la Domnul prin
profetul ce dice: etă fecioara în pân-
tece va avea și va naște fiu și vor che-
ma numele lui: *Emmanuel*, ce se tăl-

cuește : Cu noi Dumne-de-ă. ²³ Și sculându-se Iosif din somn, a făcut precum i-a poruncit lui ângerul Domnului, și a luat pre femeea sa. ²⁴ Și nu o a cunoscut pre ea, până ce a născut pre fiul său cel ântăi-născut ; și a chemat numele lui *Iisus*.

CAP. II.

Pentru Magi, pentru omorîrea pruncilor și pentru întoarcerea lui Iosif cu Maria și cu Iisus pruncul din Egipt în Nazaret.

¹ Iar dacă s'a născut Iisus în Vitleemul Iudeei, în zilele lui Irod Împăratului, eată magii de la răsărit a-ă venit în Ierusalim, dicând : ² Unde este Împăratul Iudeilor cel-ce s'a născut ? Că am vădut steaua lui la răsărit, și am venit să ne închinăm lui. ³ Și a-ădind Irod Împăratul s'a turburat și tot Ierusalimul cu dânsul. ⁴ Și adunând pre toți archiereii și cârturarii poporului, a întrebat de dânsii : Unde este să se nască Christos ? ⁵ Iar ei a-ă dis lui : În Vitleemul Iudeei ; că așa s'a scris prin prorocul : ⁶ Și tu, Vitle-

eme, pământul Iudeei, nici de cum nu ești
mai mic între domnii Iudei; că dintru tine
va eși povățuitor, care va paște pre po-
porul meu Israel. ⁷ Atunci Irod, într'as-
cuns chemând pre magi, a cercat cu de-
amănuntul de la dênșii de timpul, întru
care s'a arătat steaua. ⁸ Și trimetându-i
pre ei în Vitleem, le-a dis: Mergând, cer-
cetați cu amănuntul pentru prunc; și
dacă îl veți afla, să-mi vestiți și mie ca și
eu venind să mă închin lui. ⁹ Iar ei ascu-
tând pre Impăratul s'a dus. Și eată steaua,
pre care o văduseră la răsărit, mergea îna-
intea lor, până a venit și a stătut de-asu-
pra, unde era pruncul. ¹⁰ Iar ei vădând
steaua, s'a bucurat cu bucurie mare
fôrte. ¹¹ Și întrând în casă, a vădut prun-
cul cu Maria, muma lui; și cădând s'a
închinat lui; și deschidându-și visteriile
lor, a adus lui daruri: aur și tămâe și
smirnă. ¹² Și luând însciințare prin vis,
să nu se întoarcă către Irod, pre altă
cale s'a dus la țera lor.

¹³ Iar după ce s'a dus ei, iată ânge-
rul Domnului în vis se arată lui Iosif di-
când: Sculându-te, ia pruncul și pre mu-

ma lui și fugi în Egipt și fi acolo până
 voiți dice ție; că va Irod să caute prun-
 cul, să-l peardă pre el. ¹⁴ Iar el sculân-
 du-se, a luat pruncul și pre muma lui
 noaptea, și s'a dus în Egipt. ¹⁵ Și a
 fost acolo până la sevârșirea lui Irod, ca
 să se pliniască ceea ce s'a dis de Domnul
 prin prorocul, ce dice: Din Egipt am
 chemat pre Fiul meu. ¹⁶ Atunci Irod,
 vedând că s'a batjocorit de magi, s'a
 mâniat foarte; și trimetând a omorî pre
 toți pruncii, cari erau în Vitleem și în-
 tru toate hotarele lui, de doi ani și mai
 mic, duple timpul, pre care-l cercase de
 la magi. ¹⁷ Atunci s'a plinit ceea ce s'a
 dis de Ieremia prorocul, ce dice: ¹⁸ glas
 în Rama s'a audit, plângere și tânguire
 și țipet mult; Rahel plângându-și pre
 fiii se, și nu vrea să se mângăie, că nu
 sunt. ¹⁹ Iar după ce s'a sevârșit Irod,
 iată îngerul Domnului în vis se arată
 lui Iosif în Egipt, ²⁰ dicând: Sculându-
 te, ia pruncul și pre muma lui, și mergi
 în pământul lui Israel, că au murit cei
 ce căuta sufletul pruncului. ²¹ Iar el scu-
 lându-se a luat pruncul și pre muma lui

și a venit în pământul lui Israel. ²² Iar auzind, că Arhelaū împărătește în Iudea în locul lui Irod, tatălui său, s'a temut să mergă acolo; iar luând poruncă în vis, s'a dus în părțile Galileei. ²³ Și venind a locuit în cetatea ce se numește Nazaret, ca să se pliniască ceea ce s'a spus prin profeti, că : Nazarinean se va chema.

CAP. III.

Intăi Ioan a predicat împărăția ceriurilor; pentru Botezul Domnului de la Ioan.

¹ Iar în zilele acelea a venit Ioan Botezătorul, predicând în pustia Iudeei; ² și zicând : Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția ceriurilor. ³ Că acesta este acela ce s'a preșis de Isaia profetul ce zice : Vocea celui ce strigă în pustie, Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁴ Și acest Ioan avea îmbrăcăminte de peri de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului lui; iar hrana lui era acride și miere sălbatică. ⁵ Atunci eșia la dânsul Ierusalimul și totă Iudea și totă laturea

dimprejurul Iordanului. ⁶ Și se botează în Iordan de la dânsul, mărturisindu-și păcatele lor. ⁷ Iar vedând pre mulți din farisei și din saducheii, venind către botezul lui, a zis lor: Pui de năpărci! cine v'ați arătat voi, ca să fugiți de mânia ce va să fie? ⁸ Decî faceți roduri vrednice de pocăință; ⁹ Și să nu vi se pară a grăi întru sine-vă: Părinte avem pre Avraam, că zic voi: că poate Dumnezeu și din petrele aceste să ridice fiii lui Avraam. ¹⁰ Că iată și securea la rădăcina pomului zace; decî tot pomul, carele nu face rodă bună, se taie și în foc se aruncă. ¹¹ Eu adică vă botez pre voi cu apă spre pocăință, iar acela-ce vine după mine mai tare de cât mine este, căruia nu sînt vrednic a-i ține încălțămintele; acesta vă va boteza pre voi cu Duh Sânt și cu foc. ¹² A căruia lopată este în mîna lui, și va curăți aria sa, și va aduna grâul în jitnița sa; iar plevele le va arde cu focul nestins.

¹³ Atuncî a venit Iisus din Galilea la Iordan către Ioan, ca să se boteze de la dânsul; ¹⁴ Iar Ioan îl opria pre el, zicînd: Eu am trebuință a mă boteza de tine, și

tu vii cătră mine ! ¹⁵ Și răspundând Iisus, a ȝis cătră el: Lasă acum; că așa este cu cuviință noî ca să plinim tótă dreptatea. Atuncîl-alăsat pre el. ¹⁶ Și botezându-se Iisus, îndată a eșit din apă, și iată i s'aũ deschis lui ceriurile, și a vȇdut pre Duhul lui Dumneȝeũ pogorîndu-se, ca un porumb și venind preste dȇnsul. ¹⁷ Și iată voce din ceriuri ȝicȇnd : Acesta este Fiiul meu cel iubit, întru carele bine am voit.

CAP. IV.

Pentru postul și pentru ispita lui Christos; pentru începerea predicărei lui Christos; pentru chemarea lui Petru și a lui Andrei și a fiilor lui Zevedeiũ.

¹ Atuncî a fost dus Iisus de duhul în pustie, ca să se ispitiască de diavolul. ² Și postind patru-ȝeci de ȝile și patru-ȝeci de nopți, după aceia a flămândit. ³ Și venind la dȇnsul ispititorul a ȝis : De ești Fiiul lui Dumneȝeũ, ȝi ca petrele acestea să se facă pânî. ⁴ Iar el răspundȇnd, a ȝis : Scris este : Nu numai cu pâne va trăi omul, ci cu tot cuvȇntul, ce

ese prin gura lui Dumnezeu. ⁶ Acunci l-a dus pre el diavolul în sânta cetate, și l-a pus pre el pe aripa bisericeî. ⁶ Și a ȝis lui : De ești Fiiul lui Dumnezeu, aruncă-te pre sine-ȝi jos ; căci scris este, că îngerilor seî va porunci pentru tine, și pre mâni te vor ridica, ca nu când-va să împedici de peatră piciorul teü. ⁷ Și a ȝis Iisus lui : iarăși scris este : Să nu ispitești pre Domnul Dumnezeul teü. ⁸ Iarăși l-a dus pre dânsul diavolul în munte înalt fôrte, și i-a arătat lui tôte împărăȝiile lumeî și mărirea lor, ⁹ Și i-a ȝis lui : Aceste tôte le voiü da ȝie, dacă cădênd, te vei închina mie. ¹⁰ Atunci a ȝis Iisus lui : Mergi înapoia mea Satano ! că scris este : Domnului Dumnezeului teü să te închini și lui unuia să-î servești. ¹¹ Atunci l-a lăsat pre el diavolul ; și iată îngerii aü venit la dânsul și-î serviaü lui.

¹² Iar auȝind Iisus, că Ioan s'a prins, s'a dus în Galilea. ¹³ Și lăsând Nazaretul, venind a locuit în Capernaum, lângă tul, venind a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele Zavulonului și ale Nef-talimului : ¹⁴ Ca să se pliniască ceea ce s'a ȝis prin Isaia profetul, ce ȝice : ¹⁵ Pă-

mântul Zavulonului și pământul Neftalimului, calea mării cea de cea parte de Iordan, Galilea neamurilor; ¹⁶ Poporul, cel ce ședea întru întunerec a vădut lumină și celor ce ședea în laturea și în umbra morții lumină a răsărit lor. ¹⁷ De atunci a început Iisus a predica și a dice: Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor.

¹⁸ Și umblând Iisus pre lângă marea Galileei, a vădut pre doi frați: pre Simon, ce se numește Petru, și pre Andrei, fratele lui, aruncându-și mreja în mare (că erau pescari). ¹⁹ Și a dis lor: Veniți după mine și vă voi face pre voi vânători de oameni. ²⁰ Iar ei îndată lăsându-și, mrejele au mers duple dânsul. ²¹ Și de acolo mergând mai 'nainte a vădut pre alți doi frați, pre Iacov al lui Zevedei și pre Ioan, fratele lui, în corabie cu Zevedei, tatăl lor, cărpindu-și mrejele lor, și i-a chemat pre dânsii. ²² Iar ei îndată lăsând corabia și pre Zevedei, tatăl lor, au mers după dânsul. ²³ Și a străbătut Iisus toată Galilea, învățând întru adunările lor, și predicând evanghelia împărăției, și vin-

decând toată boala și toată neputința întru
popor. ²⁴ Și a eșit vestea lui întru toată Si-
ria; și aduceauă cătră dânsul pre toți cei
ce se aflau cu feliuri de boale și pre cei
ce se țineau de chinuri și pre cei lunatici,
și pre slăbănogi; și îi vindeca pre ei.
²⁵ Și a mers după dânsul popor mult
din Galilea și din Decapole, și din Ierusa-
lim și din Iudea, și de cea parte de Iordan.

CAP. V.

*Pentru fericiri; pentru aceasta, adică că
Apostolii și învățătorii sunt sare și lumi-
nă; pentru a nu strica legea și ordinele,
pentru a nu face ceva împotriva aproape-
lui; pentru împăcarea cu părîșul; pentru
a nu curvi; pentru smintele; pentru a nu-și
lăsa femeia; pentru a nu se jura nică de
cum; pentru a suferi ocările și a nu se îm-
protivi celui rău; pentru a iubi pe
vrăjmași.*

1 Iar vedând poporul, s'a suit în mun-
te, și ședând el, au venit cătră dânsul
învățăceii sei. ² Și deschidându-și gura sa,
și învăța pre ei dicând: ³ Fericiti cei să-

raci cu duhul, că acelora este împărăția
ceriurilor. ⁴ Fericii cei ce plâng, ca aceia
se vor mângâia. ⁵ Fericii cei blânzi, că
aceia vor moșteni pământul. ⁶ Fericii cei
ce flamândesc și însetează de dreptate,
că aceia se vor sătura. ⁷ Fericii cei milos-
tivi, că aceia se vor milui. ⁸ Fericii cei
curați cu inima, că aceia vor vedea pre
Dumnezeu. ⁹ Fericii făcătorii de pace,
că aceia fiu lui Dumnezeu se vor chema,
¹⁰ Fericii cei ce se gonesc pentru dreptate,
că aceia este împărăția ceriurilor. ¹¹ Fe-
ricii veți fi, când vă vor ocări pre voi,
și vă vor goni, și vor dice tot cuvântul rău
împotriva voastră, mințind pentru mine.
¹² Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voas-
tră multă este în ceruri; că așa au gonit
pre profeții cei mai 'nainte de voi. ¹³ Voi
sînteți sarea pământului; iar dacă sarea
se va strica, cu ce se va săra? Întru ni-
mie nu mai este de treabă, fără numai a se
arunca afară, și a se călea de oameni.
¹⁴ Voi sînteți lumina lumii; cetatea
stînd deasupra muntelui nu poate a se
ascunde. ¹⁵ Nici aprind lăcie și o pun
sub obroc, ci în steșnic, și luminează

tuturor celor ce sunt în casă. ¹⁶ Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă lucrurile voastre cele bune, şi să măriască pre Tatăl vostru cel din ceriuri. ¹⁷ Să nu socotiţi că am venit să stric legea sau profetii; n'am venit să stric, ci să plinesc. ¹⁸ Că amin ȳic vouă: Până ce va trece ceriul şi pământul, o iotă sau o cirtă nu va trece din lege, până ce vor fi toate. ¹⁹ Decî cel ce va strica una dintr'aceste porunci mai mici, şi va învăţa aşa pre omenî, se va chema mai mic întru împărăţia ceriurilor; iar cel ce va învăţa şi va face, acela mare se va chema întru împărăţia ceriurilor.

²⁰ Că ȳic voi: că de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult de cât a cărturarilor şi a fariseilor, nu veţi intra întru împărăţia ceriurilor. ²¹ Aţi audît că s'a ȳis celor de demult: Să nu uciđi; că cine va ucide, vinovat va fi judecăţei. ²² Iar eu ȳic voi, că tot cel ce se mânia asupra fratelui său în deşert, vinovat va fi judecăţei; şi cine va ȳice fratelui său: Raca, vinovat va fi soborului; iar cine va ȳice: Nebune, vinovat va fi focului

gheenei. ²³ Decî, de-ți vei aduce darul
teu la altar, și acolo îți vei aduce aminte,
că fratele teu are ceva asupra ta. ²⁴ Lasă
acolo darul teu înaintea altarului, și mergi
mai întîi de te împacă cu fratele teu,
și atuncea venind, adă darul teu. ²⁵ Fii
împēcându-te cu pîrîșul tău degrab pînă
ești pe cale cu dînsul; ca nu cînd-va
să te dea pîrîșul judecătorului, și jude-
cătorul te va da servului și în tem-
niță vei fi aruncat. ²⁶ Amin Ție, nu
vei eși de acolo, pînă cînd vei da codran-
tul cel mai de pe urmă.

²⁷ Ați auzit, că s'a Țis celor de demult :
Sănu prea-curvești. ²⁸ Iar eū Țic voî, că tot
cel-ce caută la femeie, spre a o pofti pre
ea, eată a prea-curvit cu dînsa întru inima
sa. ²⁹ Iar dacă ochiul tău cel drept te
smintește pre tine, scôte-l pre el, și-l lea-
pădă de la tine; că mai de folos îți este Ție,
ca să peară unul din membrele tale și nu tot
trupul tău să se arunce în gheena. ³⁰ Și
dacă mîna ta cea dreaptă te smintește pre
tine, tae-o pre ea și o leapădă de la tine;
că mai de tolos îți este Ție ca să peară unul
din membrele tale, și nu tot trupul tău să

se arunce în gheenă. ³¹ Iarăși s'a ȑis, că : Cel ce își va lăsa femeia sa, să-î dea ei carte de despărțire. ³² Iar eũ ȑic voî, că tot cel ce-și va lăsa femeia sa, afară de cuvântul de curvie, o face pre easă prea-curviască ; și cel ce va lua pe cea lăsată, prea-curvește.

³³ Iarăși ați auȑit, că s'a ȑis celor de demult : Să nu juri strîmb, ci să dai Domnului jurămintele tale. ³⁴ Iar eũ ȑic voî : Să nu te juri nici de cum : nici pre ceriũ, că este scaun al lui Dumnezeu ; ³⁵ Nici pre pămînt, că este așternut al picioarelor lui ; nici pe Ierusalim, că este cetate a marelui Impărat ; ³⁶ Nici pre capul tẽu să te juri, că nu poți să faci unpăr alb sau negru. ³⁷ Ci fie cuvântul vostru : Așa, așa ; nu, nu ; iar ce este mai mult de cât acestea, de la cel rău este. ³⁸ Ați auȑit, că s'a ȑis : Ochiũ pentru ochiũ, și dinte pentru dinte. ³⁹ Iar eũ ȑic voî : Să nu stați împotriva celui rău ; ci de te va lovi cine-va preste fața obrazului cea dreaptă, întoarce-î lui și pre ceea-laltă. ⁴⁰ Și celui ce voește să se judece cu tine și să-ți îea haina ta,

lasă-î lui și cămașa. ⁴¹ Și cela ce te va sili pre tine o milă, mergi cu dînsul două.

⁴² Celui ce cere de la tine dă-î; și pre cel ce voește să se împrumute de la tine nu-l întorce. ⁴³ Ați audit că s'a dis: Să iubești pre aproapele tău, și să urăști pre vrăjmașul tău. ⁴⁴ Iar eu dic vouă: Iubiți pre vrăjmașii voștri, bine-cuvîntați pre cei ce vă blestemă pre voi; faceți bine celor ce vă uresc pre voi; și vă rugați pentru cei ce vă supără și vă gonesc pre voi; ⁴⁵ Ca să fiți fiii Tatălui vostru celui din ceruri; că răsare soarele seî preste cei răi și preste cei buni, și plouă preste cei drepti și preste cei nedrepti. ⁴⁶ Că de iubiți pre cei ce vă iubesc pre voi, ce plată veți avea? Aū nu și vameșii fac aceeași? ⁴⁷ Și de veți îmbrățișa cu dragoste numai pre prietenii voștri, ce mai mult faceți? Aū nu și vameșii fac așa? ⁴⁸ Fiți dar voi desevărșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desevărșit este.

CAP. 6.

Pentru milostenie ; pentru rugăciune ; pentru postire ; pentru a defăima pre cele lumești ; pentru că nimeni nu poate sluji la doi domni ; pentru a nu se griji de cele trupesti.

¹ Luați-aminte, să nu faceți milostenia voastră înaintea oamenilor, spre a fi văduți de dênșii ; iar de nu, nu veți avea plată de la Tatăl vostru, carele este în ceriuri. ² Decî când faci milostenie, să nu trîmbițezi înaintea ta, precum fac fățarnicii într-o adunări și în uliți, ca să se măriască de oameni. Amin dîc voî, că-și iaă plata lor. ³ Iar tu, făcînd milostenie, să nu știe stînga ta ce face dreapta ta ; ⁴ Ca să fie milostenia ta într'ascuns ; și Tatăl tîu cel ce vede într'ascuns, acesta va rîsplătiție într-o arătare. ⁵ Și când te rogî, nu fîi ca fățarnicii, că iubesc prin adunări și prin unghiurile ulițelor stînd să se rîge, ca să se arate oamenilor. Amin dîc voî, că-și iaă plata lor. ⁶ Iar tu, când te rogî, intră în cîmara ta, și încuind ușa ta, roagă-te Tatălui tîu celui într'ascuns ; și

Tatăl tău, cel ce vede într'ascuns, va răsplăti ție la arătare. ⁷ Și rugându-vă să nu vatologisiți precum păgânii; că li se pare că întru multa vorba lor, se vor auzi. ⁸ Decî nu vă asemănați lor, că știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință, mai înainte de a cere voi de la dînsul. ⁹ Decî așa să vă rugați voi: Tatăl nostru carele ești în ceriuri, Sînțiască-se numele tău; ¹⁰ Vie împărăția ta; Fie voia ta, precum în ceriū și pre pămînt; ¹¹ Pînea noastră cea spre ființă, dă-ne-o noi astăzi; ¹² Și ne eartă noi datoriele noastre, precum și noi ertăm datornicilor noștri; ¹³ Și nu ne duce pre noi întru ispită; ci ne izbăvește de cel viclén. Că a ta este împărăția și puterea și mărirea, în viacî, Amin.

¹⁴ Că de veți erta oamenilor greșalele lor, erta-va și voi Tatăl vostru cel cereșc; ¹⁵ Iar de nu veți erta oamenilor greșalele lor, nici Tatăl vostru nu va erta voi greșalele vóstre. ¹⁶ Și când postiți ca fățarnicii triști; că-și smolesc fețele lor, ca să se arate oamenilor că postesc. Amin dic voi, că-și iaū plata

lor. ¹⁷ Iar tu, când postești, unge-ți capul tău, și fața ta o spală; ¹⁸ Ca să nu te arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău, celui ce este într'ascuns, și Tatăl tău, cel ce vede într'ascuns, va resplăti ție la arătare. ¹⁹ Nu vă adunați voi comori pre pământ, unde moliile și rugina le strică, și unde furiile le sapă și le fură. ²⁰ Ci vă adunați voi comori în ceri, unde nici moliile, nici rugina nu le strică, și unde furiile nu le sapă nici le fură. ²¹ Că unde este comora voastră, acolo va fi și inima voastră.

²² Luminătorul trupului este ochiul; decă de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat. ²³ Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Decă dacă lumina, care este întru tine, este întunerec, dar întunerecul cu cât mai mult? ²⁴ Nimeni nu poate servi la doi domni; că sau pre unul va urî și pre altul va iubi; sau de unul se va ținea și de altul nu va griji; nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mammona. ²⁵ Pentru aceasta dic voi: Nu vă grijiți cu sufletul vostru, ce veți mânca și ce veți bea; nici

cu corpul vostru, cu ce vă veți îmbrăca.
Aă nu sufletul măi mare este de cât hrana, și trupul de cât haina? ²⁶ Căutați spre pasăerile cerului! că nici seamănă, nici secără, nici adună în jitnițe, și Tatăl vostru cel ceresc le hrănește pre dênsele. Aă nu voi măi multă deosebire aveți de acestea? ²⁷ Dar cine din voi grijindu-se, pôte să-și adaugă statului seă un cot? ²⁸ Și de haină ce vă grijiți? Socotiți criniî câmpului, cum cresc; nu se ostenesc, nici torc; ²⁹ Iar dic voi, că nici Solomon întru toată mărirea sa, nu s'a îmbrăcat ca unul dintr'aceștia. ³⁰ Decî dacă pre iarba câmpului, care este astă-zi și mâne se aruncă în cuptor, Dumneđeă așa o îmbracă, nu cu mult măi vêrtos pre voi, puțin-credincioșilor?

³¹ Decî nu vă grijiți, dicând: ce vom mânca? sau ce vom bea? sau cu ce ne vom îmbrăca? ³² Că aceste toate neamurile le caută; că știe Tatăl vostru cel ceresc, că trebuință aveți de toate acestea. ³³ Ci căutați măi ântăi împărația lui Dumneđeă și dreptatea lui și acestea toate se vor adăoga voi. ³⁴ Drept aceea nu vă

grijiți de diua de mâne ; că diua de mâne se va griji de sine. Ajunge dîlei răutatea ei.

CAP. VII.

Pentru a nu judeca pre nimeni și pentru a nu da santele cânilor ; pentru a cere și a căuta ; pentru poarta cea strîmtă și pentru cea largă ; pentru a ne păzi de profetii cei mincinoși.

¹ Nu judecați, ca să nu fiți judecați. ² Că cu ce judecată veți judeca, veți fi judecați ; și cu ce măsură veți măsura, se va măsura voi. ³ Și ce veți paiul cel ce este în ochiul fratelui tău, iar bîrna, care este în ochiul tău, n'o simți ? ⁴ Său cum este în ochiul tău, n'o simți ? ⁵ Său cum dai paiul din ochiul fratelui tău : Lasă să scot paiul din ochiul tău, și eată bîrna este în ochiul tău. ⁶ Fățarnice ! scoate ântei bîrna din ochiul tău, și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău. ⁷ Nu dați sânta cânilor, nici lepădați mărgăritarii voștri înaintea porcilor, ca nu cum-va să-î calce cu picioarele lor, și întorcându-se să vă rupă pre voi. ⁸ Cereți și se va da voi ;

căutați și veți afla; bateți și se va deschide voî. ⁸ Că tot cela-ce cere ia; și tot cela-ce caută află; și celui ce bate i se va deschide. ⁹ Sau carele cm este dintre voi, de la care de va cere fiul lui pâne, aũ doar peatră îi va da lui? ¹⁰ Sau de va cere pește, aũ doar șearpe va da lui? ¹¹ Decî dacă voi reî fiind, știți să dați dări bune fiilor voștri, cu cât mai vîrtos Tatăl voștru cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la dînsul?

¹² Decî toate câte voiți să vî facă voue oameni, faceți și voi lor asemenea; că aceasta este legea și profeții ¹³ Intrați prin ușa cea strîmtă; că largă este ușa și lată calea, ceea ce duce în perđare, și mulți sunt cei ce intră printr'ênsa; ¹⁴ Ce strîmtă este ușa și îngustă calea, care duce în vieață! și puțini sunt cei ce o află pre ea.

¹⁵ Păziți-vă de profeții cei mincinoși, cari vin la voi în haine de oi, iar în lăuntru sunt lupi răpitori. ¹⁶ Din roadele lor si veți cunoaște pre ei. Aũ doar vor culege din spini struguri, sau din ciuline smochine? ¹⁷ Așa, tot pomul bun roade bune face,

iar pomul putred, roade rele face. ¹⁸ Nu poate pomul bun să facă roade rele, nici pomul putred să facă roade bune. ¹⁹ Decît tot pomul, care nu face roade bune, se tae, și în foc se aruncă. ²⁰ Pentru aceea din roada lor îi veți cunoaște pre dînșii.

²¹ Nu tot cela ce-mî dice mie: Doamne! Doamne! va intra întru împărăția cerurilor, ci cela ce face voia Tatălui meu, care este în ceruri. ²² Mulți vor dice mie în ziua aceea: Doamne! Doamne! Aū nu cu numele teū am profetizat și cu numele teū demoni am scos? și cu numele teū multe puteri am făcut? ²³ Și atunci voiū mărturisi lor: că nicî-odată nu v'am știut pre voi; depărtați-vă de la mine cei ce lucrați fără de legea.

²⁴ Decî tot cela-ce aude cuvintele mele acestea și le face pre ele, asemăna-l-voiū pre el bărbatului înțelept, care și-a zidit casa sa pe piatră; ²⁵ Și s'a pogorît ploaia, și aū venit rîurile, și aū suflat vînturile, și s'aū pornit spre casa aceea, și n'a cădut: că era întemeiată pre piatră. ²⁶ Și tot cela ce aude cuvintele mele acestea și nu le face pre ele, se va asemăna bărbatului care a zidit casa sa pe nisip, și a pogorît ploaia, și aū venit rîurile, și aū suflat vînturile, și s'aū pornit spre casa aceea, și a cadu-
tă: că nu era întemeiată pre piatră.

batului nebun, care și-a zidit casa sa pe nisip: 27 Și s'a pogorît ploaea, și au venit râurile, și au suflat vânturile, și au lovit în casa aceea, și a căzut, și era mare căderea ei. 28 Și a fost după ce a stърsit Iisus cuvintele acestea, se mira poporul de învătura lui. 29 Că-i înveta pre ei, ca cea ce are putere, iar nu ca cărturarii.

CAP. VIII.

Pentru leprosul; pentru sutașul; pentru soacra lui Petru; pentru cei ce s'au vindecat de feliuri de boale; pentru cel ce nu i-a dat Iisus voie să-i urmeze; pentru certarea apelor, pentru cei îndrăciți, ai căroro draci au intrat în turma porcilor.

1 Și pogorîndu-se el din munte, a mers după dъnsul mult popor. 2 Și eată un lepros venind se închina lui dicъnd: Doamne! de vei vrea, poți să mă curătești. 3 Și tîndъnd Iisus mâna, s'a atins de dъnsul, dicъnd: Voesc, curătește-te! Și îndată s'a curățit lepra lui. 4 Și a đis Iisus lui: Veđi nimъnuі să nu spuі; ci mergi de te arată pre sineți preotului, și du darul, care a poruncit Moisi, întru mărturie lor.

⁵ Iar întrând el în Capernaum, s'a apropiat către dânsul un sutaș, rugându-l pre el și dicând : ⁶ Doamne ! servul meu zace în casă slăbănog, cumplit chinându-se. ⁷ Și a dis Iisus lui : Eă venind, îl voi vindeca pre dânsul. ⁸ Și răspundând sutașul, a dis : Doamne : nu sînt vrednic ca să intri sub acoperemîntul meu, ci numai di cu cuvîntul și se va tămădui servul meu. ⁹ Că și eă sînt om sub stăpînire, avînd sub sine-mî slujitori : și dic acestuia : Mergi, și merge ; și altuia : Vino, și vine ; și servului meu : Fă acêsta, și face. ¹⁰ Iar Iisus auzind acestea s'a minunat, și a dis celor ce veneau după dânsul : Amin, dic voi, nici întru Israel nu am aflat atîta credință. ¹¹ Și dic voi : că mulți de la răsărituri și de la apusuri vor veni și se vor odihni, cu Avraam cu Isaac și cu Iacob întru împărăția ceriurilor. ¹² Iar fii împărăției vor fi goniți întru întunericul cel mai din afară ; acolo va fi plîngerea și scrîșnirea dinților. ¹³ Și a dis Iisus sutașului : Mergi, și cum ai crezut fie ție. Și s'a tămăduit servul lui într'acea oră.

¹⁴ Și venind Iisus în casa lui Petru, a vădut pre soacra lui zăcând și aprinsă de friguri. ¹⁵ Și s'a atins de mâna ei, și o a lăsat pre dânsa frigurile; și s'a sculat, și servea lui. ¹⁶ Iar făcându-se sêră, au adus lui pre mulți îndrăciți, și a scos duhurile cu cuvântui, și a tămăduit pre toți bolnavii; ¹⁷ Ca să se pliniască ceea ce s'a ȑis prin profetul Isaia, carele grăesce: Acesta a luat neputințele noastre și boalele a purtat. ¹⁸ Decî vădând Iisus popor mult împrejurul seú, a poruncit învătăceilor să meargă de ceea parte. ¹⁹ Și apropiându-se un cărturariú i-a ȑis lui: Invătătorule! voiú să merg după tine oriunde vei merge. ²⁰ Și a ȑis Iisus lui: Vulpile au vizuină, și paserile ceruluí cuiburi; iar Fiiul omului n'are unde să-și plece capul. ²¹ Iar altul din învătăceii lui i-a ȑis lui: Doamne! dă-mi voie ântciú să merg să îngrop pre tatăl meú. ²² Iar Iisus a ȑis lui: Vîno după mine și lasă morții să-și îngroape pre morții lor. ²³ Și intrând el în corabie, au mers după dânsul învătăceii seî. ²⁴ Și eată s'a făcut mare vîfor în marea, cât se acope-

ria corabia de valuri; iar el dormia.
²⁵ Și venind învătăceii lui, l-au deșteptat pre el dicând: Doamne! mântuește-ne, că perim. ²⁶ Și le-a dis lor: Ce sînteți înfricoșați, puțin-credincioșilor! Atunci sculându-se, a certat vînturile și marea, și s'a făcut liniște mare. ²⁷ Iar oameni se miraū, dicând: Cine este acesta, că și vînturile și marea ascultă de el.

²⁸ Și trecînd el de ceea parte în laturea Gherghesenilor, l-a întimpinat pre dînsul doi îndrăciți, eșind din mormînturi, foarte cumpliți, cât nu putea nimenea să treacă pre calea aceea. ²⁹ Și eată a strigat dicînd: Ce este noi și ție lisuse fiul lui Dumnezeu? Aî venit aici mai nainte de timp să ne muncești pre noi? ³⁰ Și era departe de dînsii o turmă de porci mulți pascînd. ³¹ Iar dracii îl rugau pre el dicînd: De ne scoți pre noi, dă-ne voe să ne ducem în turma cea de porci. ³² Și a dis lor: Mergeți! Iar ei eșind au mers în turma cea de porci, și eată s'a pornit toată turma cea de porci de pe țermuri în marea și au murit în ape. ³³ Iar păstorii au fugit și mergînd în cetate au spus de

toate și cele de cei îndrăciți. ³⁴ Și eată
toată cetatea a eșit îatru întâmpinarea lui
Iisus, și vedându-l pre dânsul, l-a rugat,
ca să treacă din hotarele lor.

CAP. IX.

*Pentru slăbănogul, ce se purta de patru ;
pentru chemarea lui Matei ; pentru Mân-
tuitoriul ce a mâncat cu vameșii ; pentru
fica mării marelu sinagogei ; pentru femeia,
ce-î curgea sânge ; pentru cei doi orbi ; pen-
îndrăcitul cel mut.*

¹ Și intrând în corabie, a trecut și a
venit în cetatea sa. ² Și eată au adus lui
pre un slăbănog, carele zăcea în pat. Și
vedând Iisus credința lor, a dis slăbă-
nogului: Indrăznește fiule, eartă-ți-se ție
păcatele tale. ³ Și eată oare-carii din căr-
turari au dis întru sine: Acesta hulește.
⁴ Și vedând Iisus gândurile lor a dis:
Pentru ce voi cugetați viclene întru ini-
mile vóstre? ⁵ Că ce este mai lesne a dice:
Iartă-ți-se ție păcatele tale, sau a dice:
scoală și umblă ; ⁶ Ci ca să știți, că pu-
tere are Fiiul omului pre pământ a erta

păcatele. ⁷ Atunci a dis slăbănogului : Scoală-te, rădică-ți patul teŭ și mergi la casa ta. ⁸ Și sculându-se, s'a dus la casa sa ; iar popoarele vădând se miraŭ și măriaŭ pre Dumnezeu, carele a dat putere ca aceasta oamenilor.

⁹ Și trecând Iisus de acolo, a vădut pre un om ședând la vamă, ce se numia Matei, și i-a dis lui : Vino după mine, și sculându-se, a mers după dânsul. ¹⁰ Și a fost când a ședut el în casă, și eată mulți vameși și păcătoși viind, ședeau cu Iisus și cu învățăcei lui. ¹¹ Și vădând fariseii au dis învățăceilor lui : pentru ce cu vameșii și cu păcătoșii mănâncă și bea dascălul vostru. ¹² Iar Iisus auzind, a dis lor : N'au trebuință cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi. ¹³ Deci mergând învățați-vă ce este : milă voesc, iar nu jertfă, că n'am venit să chiem pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință.

¹⁴ Atunci a venit la dânsul învățăcei lui Ioan dicând : Pentru ce noi și fariseii postim mult ; iar învățăceii tăi nu postesc ? ¹⁵ Și le-a dis lor Iisus : Aŭ doară pot fii nunței să se jeliască în câtă vreme

este cu dênșii mirele? ci vor veni diie, când se va lua de la dênșii mirele, și atunci vor posti. ¹⁶ Că nimeni nu pune petec de pânză nouă la haină veche, că își iea plinirea sa de la haină, și mai rea spărtură se face. ¹⁷ Nicî pun vin nou în foi vechi; iar de nu, se sparg foi, și vinul se varsă, și foi pier; ci pun vinul nou în foi noi, și amêndoë se țin.

¹⁸ Acestea dicând el cătră dênșii, eată un boier oare-carele venind s'a închinat lui, dicând: Că fica mea acum a murit, ci venind pune mâna ta preste dênșă, și va învia. ¹⁹ Și sculându-se Iisus, a mers după dênșul și învățăței lui. (²⁰ Și eată o femeie întru curgerea sângelui fiind de doi-spre-dece ani, venind dinapoî, s'a atins de poala hainei lui. ²¹ Că dicea întru sine: că numai de mă voiî atinge de haina lui, mă voiî mântui. ²² Iar Iisus întorcându-se și vedând-o pre ea, i-a dis: Îndrăznește, fică, credința ta te-a mântuit, și s'a tămăduit femeia din ora aceea). ²³ Și venind Iisus în casa boierului, și vedând fluerătorii și mulțimea gălăvindu-se, a dis lor: fugiți, că n'a murit

fecioara, ci dórme. ²⁴ Și'și rîdea de dên-
sul. ²⁵ Iar dacă s'a sco^u afară poporul
întrînd o a luat de mînă, și s'a sculat
fecioara. ²⁶ Și a eșit vestea aceasta preste
tot pămîntul acela.

²⁷ Și trecînd Iisus de acolo, a mers
după dênsul doi orbi, strigînd și dicînd
miluește-ne pre noi Fiiule al lui David.
²⁸ Iar după ce a mers în casă, aū venit
la dênsul orbi, și li-a dîs lor Iisus: Cre-
deți că pot să fac eū aceasta? Dîs-aū,
lui: așa Doamne. ²⁹ Atuncî s'a atins de
ochii lor, dicînd: după credința voastră
fie voî: și s'aū deschis ochii lor. ³⁰ Și cu
asprime li-a poruncit lor Iisus dicînd: Ve-
deți nimenea să nu știe. ³¹ Iar ei eșind,
l-aū vestit pre dênsul în tot pămîntul
acela. ³² Iar eșind ei, eată aū adus la
dênsul pre un om mut îndrăcit. ³³ Și sco-
tîndu-se dracul, ■ grăit mutul; și s'a
mirat poporul dicînd: că nici o dinioară
nu s'a arătat așa întru Israil. ³⁴ Iar fari-
seii diceaū: cu Domnul Dracilor scoate
pre draci. ³⁵ Și străbătea Iisus prin toate
cetățile și orașele, învătînd în soboarele
lor, și predicînd Evanghelia împărăției,

și vindecând toată boala și toată neputința întru popor.

³⁶ Iar vedând el poporul i s'a făcut milă de dânsul; că era supărat și lepădat ca oile, ce n'aū păstor. ³⁷ Atunci a dis învățăceilor seī: Iată secerișul este mult, iar lucrătorii puținī. ³⁸ Deci rugați pre Domnul secerișului, ca să scoată lucrătorī la săcerișul seū.

CAP. X.

Pentru chemarea apostolilor și pentru trimiterea lor la predicare; pentru învățătura, ce a învățat Christos pre Apostolī, când i-a trimis și pentru profeția de cele ce era să li se întâmplesse lor și pentru alte învățături.

¹ Și chemând pre cei doi-spre-dece învățăcei ai seī, le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate, ca să le scoată pre ele, și să tămăduiască toată boala, și toată neputința. ² Iar ale celor doi-spre-dece Apostolī numele sînt acestea: Cel dintîiū Simon, ce se numește Petru, și Andrei fratele lui; Iacov al lui Zevedei, și Ioan fratele lui; ³ Filip și

Iacov al lui Alfeu și Levi, ce s'a numit Tadeu. ⁴ Simon hananitul și Iuda Iscarioteanul, carele l-a și vândut pre dânsul. ⁵ Pre acești doi-spre-dece i-au trimis Iisus, poruncindu-le lor și grăind: În calea păgânilor să nu mergeți, și în cetatea Samarinenilor să nu intrați. ⁶ Ci mai vârtos mergeți către oile cele perdute ale casei lui Israil. ⁷ Și umblând predcați, dicând: Că s'a apropiat Impărăția Cerurilor. ⁸ Pre cei bolnavi vindecați, pre cei leproși curățiți, pre cei morți îi înviați, dracii scoateți; în dar ați luat, în dar dați.

⁹ Nu câștigați aur, nici argint, nici bani, la brânele voastre, ¹⁰. Nici traistă în cale, nici doă haine, nici încălțăminte, nici toiag: că vrednic este lucrătorul de brâna sa. ¹¹ Și ori în care cetate, seu braș veți intra, cercetați cine este întru dânsul vrednic; și acolo să petreceți până când veți eși. ¹² Și intrând în casă, să-l urați ei, grăind: Pace casei acestia ¹³ Și de va fi casa aceea vrednică, va veni pacea voastră preste dânsa; iar de nu va fi vrednică, pacea voastră se va întoarce la voi. ¹⁴ Și ori cine nu va primi pre voi,

nici va asculta cuvintele voastre, eșind din casa, séu din cetatea aceea, scuturați praful de pre picioarele voastre. ¹⁵ Amin grăesc voi, că mai ușor va fi pămêntului Sodomului și Gomorului în ziua judecării, de cât cetății aceea.

¹⁶ Iată eu trimit pre voi, ca oile prin mijlocul lupilor. Decî fiți înțelepți ca șerpîi, și proști ca porumbii. ¹⁷ Și vă luați aminte de oameni, că vă vor da pre voi în soboare, și întru adunările lor vă vor bate pre voi. ¹⁸ Incă și înaintea Domnilor și a Împăraților veți fi duși pentru mine, întru mărturie lor și limbilor. ¹⁹ Iar când vă vor da pre voi, nu vă grijiți, cum său ce veți grăi; că se va da voi într'acea oră ce veți grăi; ²⁰ Că nu voi sînteți cei ce grăiți, ci Duhul Tatălui vostru, carele grăește întru voi. ²¹ Și va da frate pre frate spre moarte, și tată pre fecior; și se vor scula feciorii asupra părinților, și i vor omorî pre dênșii. Și veți fi urîți de toți pentru numele meü. ²² Iar cela ce va răbda până în sfêrșit, acela se va mântui.

²³ Iar când vă vor goni pre voi întru acéastă

cetate, fugiți în cea laltă. Amin grăesc
 voi: Nu veți sfârși cetățile lui Israil,
 până când va veni Fiiul omului. ²⁴ Nu este
 învățăcel mai pre sus de dascălul său, nici
 slugă mai pre sus de Domnul său. ²⁵ A-
 junge învățăcelului să fie ca dascălul său, și
 sluga ca Domnul său. Dacă pre stăpânul
 casei-l-aș numit Veelzevul, cu cât mai văr-
 toș pre casnicii lui. ²⁶ Deci nu vă temeți
 de dâșii; că nimic nu este acoperit, care
 să nu se descopere, și ascuns, care să nu
 se cunoască. ²⁷ Ceia ce grăesc voi la
 întunec, să spuneți la lumină; și ce au-
 diți la urechie să predicați deasupra
 caselor. ²⁸ Și să nu vă temeți de cei ce
 ucig corpul, iar sufletul nu pot să-l ucigă,
 ci să vă temeți mai vărtoș de acela ce poate
 să peardă și corpul și sufletul în gheenă.
²⁹ Aș doară nu se vînd două paseri într-
 un filer, și nici una dintr'ênsele nu cade
 pre pământ fără de Tatăl vostru. ³⁰ Iar
 ai voștri și peri capului vă sînt toți nu-
 mărați. ³¹ Pentru aceea nu vă temeți, că
 voi sînteți cu mult mai buni de cât pa-
 serile.

³² Deci tot acela ce va mărturisi într-

mine înaintea oamenilor, voiû mărturisi
şi eû întru dânsul înaintea Tatălui meu
carele este în ceruri. ³³ Iar cela ce se
va lepăda de mine înaintea oamenilor,
mă voiû lepăda şi eû de dânsul înaintea
Tatălui meu carele este în ceruri. ³⁴ Să
nu socotiţi, că am venit să puiû pace pre
pământ, n'am venit să puiû pace, ci sa-
bie; ³⁵ Că am venit să despărţesc pre om
de tatăl seû, şi pre fică de mumă sa, şi
pre noră de soacră sa. ³⁶ Şi vrăjmaşii omu-
lui, casnicii lui.

³⁷ Cela ce iubeşte pretată seû pre mumă,
maî mult de cât pre mine, nu este mie vre-
dnic. Şi cela ce iubeşte pre fiû, saû pre
fică, maî mult de cât pre mine, nu
este mie vrednic. ³⁸ Şi cela ce nu va lua
crucea sa, şi să vie după mine, nu este
mie vrednic. ³⁹ Cela ce ş'a aflat su-
fletul seû, îl va perde pre el; şi
cela ce ş'a pierdut sufletul seû pentru
mine, îl va afla pre el. ⁴⁰ Cela ce vă pri-
meşte pre voi, pre mine mă primeşte, şi
cela ce mă primeşte pre mine, primeşte
pre cela ce m'a trimis pre mine. ⁴¹ Cela
ce primeşte profet, în nume de profet,

plata profetului va lua; și acela ce priimește drept, în nume de drept, plata dreptului va lua. ⁴² Și acela ce va adăpa pre unul dintr'acești mici, numai cu un pahar de apă rece, în nume de învățăcel, amin grăesc voe: Nu-și va perde plata sa.

CAP. XI.

Pentru cei trimiși de Ioan la Iisus; pentru asemănarea Fariseilor și a legiuitorilor cu copiii, ce se jucău în târg; pentru ticăloșirea Horazinului și a Vetsaidei; pentru aceasta, că toate sunt date Fiului omului de la Tatăl; pentru chemarea celor osteniți la odihnă.

¹ Si a fost când a sevêrșit Iisus, poruncind celor doi-spre-zece învățacei ai seî, s'a mutat de acolo, ca să învețe și să predice în cetățile lor.

² Iar Ioan auzind din închisoare de lucrurile lui Iisus, și trimițând pre doi din învățaceii seî, i-au dis lui: ³ Tu ești acela ce vine, seû pre altul să așteptăm?
⁴ Și răspundând Iisus, a dis lor: Mer-

gând spuneți lui Ioan, cele ce auziți, și vedeți. ⁵ Orbii văd și schiopii umblă, leproșii se curățesc și surzii aud, morții se scoală și săracilor bine se vestește. ⁶ Și fericit este acela ce nu se va sminti întru mine. ⁷ Și după ce s'au dus aceia, a început Iisus a grăi popoarelor pentru Ioan: Ce ați eșit în pustie să vedeți, auziți trestie clătită de vânt? ⁸ Dar ce ați eșit să vedeți, auziți om îmbrăcat în haine moi? Iată cei ce poartă cele moi, în casele împăraților sînt. ⁹ Dar ce ați eșit să vedeți? auziți profet? adevărat grăesc voi: Și mai presus de profet. ¹⁰ Că acesta este de carele este scris: Iată eu trimit pre ângerul meu înaintea feții tale, carele va găti calea ta înaintea ta. ¹¹ Amin grăesc voi: Nu s'a sculat întru cei născuți din femei mai mare de cât Ioan Botezătorul; iar cel mai mic, întru împărăția cerurilor, mai mare de cât el este. ¹² Și din zilele lui Ioan Botezătorului până acum, împărăția cerurilor se silește, și silitorii o răpesc pre ea. ¹³ Că toți profeti și legea până la Ioan au pro-

fețit. ¹⁴ Și de voiți să priimiți, acesta este Ilie cela ce va să vie. ¹⁵ Cela ce are urechi de audit, audă.

¹⁶ Și cu cine voiți asemăna pre neamul acesta? Asemenea este copiilor celor ce șed în târg, și strigă către soțiile sale, și grăesc: ¹⁷ Fluerați-am voi, și n'ați jucat; de jale am cântat voi, și n'ați plâns. ¹⁸ Că a venit Ioan, nici mâncând nici bând, și dic: drac are. ¹⁹ A venit Fiiul omului, mâncând și bând, și dic: Iată om mâncătoriu și beutoriū de vin, Iată om mâncătoriū și beutoriū de vin, prieten vameșilor și păcătoșilor. Și s'a îndreptat înțelepciunea de la fiii sei.

²⁰ Atunci a început Isus a imputa orașelor, întru care se făcuse puterile sale cele mai multe, pentru că nu s'a pocăit. ²¹ Vai ție Horazine, vai ție Vipocăit. ²² Vai ție Sidon, vai ție Tirsaido; că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon puterile care s'a făcut întru voi, de demult în sac și în cenușe s'ar fi pocăit. ²³ Inșă dic vouă: Tirului și Sidonului, mai ușor va fi în ziua judecării, de cât voi; ²⁴ Și tu Capernaume, carele până la ceriū te-ai înălțat, până la iad te vei pogorî; că de s'ar fi făcut

în Sodom puterile care s'aũ făcut întru
tine, ar fi rămas până în ziua de astăzi.
24 Însă grăesc voi: că pământului So-
domului mai ușor îi va fi în ziua jude-
cății, de cât ție. 25 Intr'acea vreme
răspundând Iisus, a ȕis: Mărturisescu-
me ție Părinte, Doamne al ceriului și
al pământului, că ai ascuns acestea de
cei înțelepți și pricepuți, și le-ai des-
coperit pre ele pruncilor. 26 Adevărat
Părinte, că așa a fost buna voință îna-
intea ta.

27 Toate îmi sunt date mie de la Tatăl
meu, și nimeni nu cunoaște pre Fiiul
fără numai Tatăl, nici pre Tatăl nu-l
cunoaște nimeni fără numai Fiiul, și
căruia va voi Fiiul să-l descopere. 28 Ve-
niți către mine toți cei osteniți și în-
sărcinați, și eu vă voi odihni pre voi.
29 Luați jugul meu preste voi, și vă în-
vęțați de la mine, că sũnt blând și sme-
rit cu inima, și veți afla odihnă sufle-
telor vóstre; că jugul meu este bun
și sarcina mea ușoară.

CAP. XII.

Pentru învățaceii ce aũ rupt spice Sâmbăta; pentru cel ce a avut mâna uscată; pentru îndrăcitul cel orb și surd; pentru păcatul și hula împotriva Duhului Sânt; pentru cei ce aũ cerut semn; pentru mama lui Iisus și pentru frații lui.

¹ **I**n vremea aceea mergea Iisus Sâmbăta prin semănături; iar învățaceii lui aũ flămândit, și aũ început a smulge spice și a mânca. ² Iar fariseii vedẽd aũ dis lui: iată învățaceii tei fac ce nu se cade a face Sâmbăta. ³ Iar el le-a dis lor: aũ n'ați cetit ce a făcut David, când a flămândit el și cei ce erau cu dẽnsul? ⁴ Cum a intrat în casa lui Dumnezeu și pâmile punerei înaintea a mâncat, care nu se cuvenia lui să le mănânce, nici celor ce erau cu dẽnsul, fără numai preoților. ■ Sau n'ați cetit în lege, că Sâmbăta preoții în biserică spurcă Sâmbăta, și nevinovați sunt? ⁵ Iar grăesc voi: că mai mare de cât biserică este aicea. ⁷ Iar de ați ști ce

este, milă voesc, iar nu jertfă, n'ați fi osândit pre cei nevinovați. ⁸ Că Domn este și al Sâmbetei Fiiul omului.

⁹ Și trecând de acolo, a venit în sinagoga lor. ¹⁰ Și iată un om era acolo având mâna uscată, și l-a întrebat pre

dânsul, zicând: De se cuvine Sâmbăta a vindeca? ca să-l vinuiască pre el.

¹¹ Iar el le-a zis lor: Ce om este dintre voi carele va avea o oae, și de va cădea aceia Sâmbăta în groapă, aș nu o va apuca pre ea, și o va scoate? ¹² Dar

omul cu cât se deosebiște de oae? Pentru aceia se cuvine Sâmbăta a face bine. ¹³ Atunci zis-a omului: întinde mâna ta, și o a întins; și a venit la starea cea dintâi sănătoasă ca și cealaltă.

¹⁴ Iar fariseii eșind afară, sfat au făcut asupra lui, ca să-l piardă pre el Iar Iisus cunoscând, s'a dus de acolo.

¹⁵ Și a mers după dânsul popoare multe, și i-a tămăduit pre dânsii pre toți.

¹⁶ Și le-a poruncit lor, ca să nu-l facă pre el arătat. ¹⁷ Ca să se pliniască ce-

ia ce s'a grăit prin Isaia profetul ce
 ȃice : ¹⁸ Iată pruncuľ meu, pre carele
 am ales : iubitul meu, ȃntru carele bine
 a voit sufletul meu ; pune-voiũ Duhul
 preste dȃnsul, ři judecată neamurilor
 va vesti. ¹⁹ Nu se va prici, nici va striga,
 nici va aũdi cine-va ȃn uliță glasul lui.
²⁰ Trestie sdrobotită nu va frȃnge, ři ȃn
 aprins nu va stinge, pȃnă ce va scoate
 judecata spre biruință. ²¹ ři ȃntru nu-
 mele lui neamurile vor nădăjdui. ²² A-
 tuncĩ a adus la dȃnsul pre un ȃndră-
 cit orb ři mut, ři l-a tȃmăduit pre el ;
 cȃt orbul ři mutul grȃia ři vedea. ²³ ři
 se miraũ popoarele ři ȃiceaũ : nu cum-va
 aceasta este fiul lui David. ²⁴ Iar fa-
 riseii aũdind, ȃiceaũ : acesta nu scoate
 draciĩ, fȃră numai ȃntru Veelzevul dom-
 nul dracilor. ²⁵ Iar Iisus řtiind gȃndu-
 rile lor, le-a ȃis lor : tȃtă ȃmpȃrȃția ce
 se ȃmperechează ȃntre sine, se pustiește ;
 ři toată cetatea saũ casa ce se ȃmpere-
 chiază ȃntre sine, nu va sta. ²⁶ ři daca
 satana pre satana scoate, ȃntre sine s'a
 ȃpȃrecheat ; decĩ cum-va sta ȃmpȃrȃția
 lui ? ²⁷ ři dacă eũ cu Veelzevul scȃt dra-

ei, feciorii voștri cu cine scot? Pentru
aceasta ei vor fi voi judecători. ²⁸ Iar
dacă eu cu Duhul lui Dumnezeu scot
dracii, iată a ajuns la voi împărăția
lui Dumnezeu. ²⁹ Sau cum poate cine-
va să intre în casa celui tare, și vasele
lui să le jefuiască, de nu întâiu va lega
pre cel tare, și atunci va jefui casa lui?
³⁰ Cea ce nu este cu mine, împotriva
mea este; și cea ce nu adună cu mine,
răsipește. ³¹ Pentru aceasta grăesc voi:
tot păcatul și hula se va erta oameni-
lor; iar hula care este împotriva Du-
hului, nu se va erta oamenilor. ³² Și
orî-cine va dice cuvânt împotriva fiu-
lui omului, se va erta lui; iar orî-cine
va dice împotriva Duhului sânt, nu se
va erta lui, nici în veacul de acum,
nici în cel ce va să fie. ³³ Sau faceți
pomul bun și roada lui bună, sau faceți
pomul putred și roada lui putredă; că
din roadă se cunoaște pomul. ³⁴ Pui de
năpârcii! cum veți putea grăi cele bune,
rei fiind? Că din prisosința inimii gră-
este gura. ³⁵ Omul cel bun, din comoara
cea bună a inimii scoate cele bune; iar

omul cel reu din comoara cea rea scoate cele rele. ³⁶ Decî grăesc voue: Că pentru tot cuvîntul deşert-carele vor grăi oamenii, vor să dea seamă de dînsul în ziua judecării. ³⁷ Că din cuvintele tale te vei îndrepta, şi din cuvintele tale te vei osândi.

³⁸ Atunci aŭ răspuns oarî-carii din cărturarî şi din farisei, dicînd: Învăţătorule, voim să vedem de la tine semn. ³⁹ Iar el răspundînd, a ūis lor: Neamul viclean şi prea curvar semn caută, şi semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona profetului. ⁴⁰ Că precum a fost Iona în pânticele chitului trei zile şi trei nopţi, aşa va fi Fiul omului de inima pămîntului trei zile şi trei nopţi. ⁴¹ Bărbaţii Nineviteni se vor scula la judecată cu neamul acesta, şi îl vor osândi pre el; căci ei s'aŭ pocăit pentru predicarea lui Iona, şi iată mai mult de cât Iona aici. ⁴² Împărăteasa de la Austru se va scula la judecată cu neamul acesta, şi-l va osândi pre el; că a venit de la marginile pămîntului, să audă înţelepciunea lui So-

lomon, și iată mai mult de cât Solomon
aici. ⁴³ Iar când Duhul cel necurat va
eși din om, umblă prin locuri fără de
apă, căutând odihnă și nu află. ⁴⁴ A-
tunci dice: Mă voi întoarce în casa
mea de unde am eșit; și venind o află
deșartă, măturată, și împodobită. ⁴⁵ A-
tunci se duce, și ia cu sine alte șapte
mai dureri mai rele decât sine și intrând
locuiesc acolo; și se fac cele depre ur-
me ale omului aceluia mai rele decât
cele din tăiu; așa va fi și acestui neam
viclean.

⁴⁶ Și încă grăind el către popoare,
iată muma lui și frații lui sta afară
căutând să grăiască cu dânsul. ⁴⁷ Și a ȳis
lui oare cine: Iată muma ta și frații tei
staū afară, vrând să grăiască cu tine.
⁴⁸ Iar el răspundând, a ȳis celui ce-î a ȳis
lui: Cine este muma mea, și cari sunt
frații mei? ⁴⁹ Și tindându-și mâna sa
spre învățaceii săi, a ȳis: Iată Muma
mea și frații mei. ⁵⁰ Că orî cine va
face voia Tatălui meu celui din ceruri,
acela frate al meu, și soră și muma este.

CAP. XIII.

*Pentru pilda Semănătorului și pentru
a Impărăției cerurilor.*

¹ Și în ziua aceea eșind Iisus din casă, ședea lângă mare. ² Și s'aũ adunat la dẽnsul popoare multe, cât i-a fost lui a intra în corabie să șadă, și tot poporul sta pre țărmurile mării; ³ Și le-aũ grăit lor multe în pilde:

Dicẽd : Iată a eșit sãmănătorul să semene sãmânța sa. ⁴ Și sãmãnând el unele aũ căđut lângă cale, și aũ venit pasẽrile și le-aũ m`ncat pre ele. ⁵ Iar altele aũ căđut pre pietriși, unde n'avea pãmẽnt mult și îndatăși răsări, pentru căci n'avea pãmẽnt adânc. ⁶ Și răsărind soarele, s'aũ pălit, și pentru căci n'avea rădăcină; s'aũ uscat. ⁷ Iar altele aũ căđut în spină, și aũ crescut spine, și le-aũ înecat pre ele. ⁸ Iar altele aũ căđut pre pãmẽnt bun, și aũ dat roadă, una adecă o sută; iar alta, șese-deci; iar alta, trei-deci. ⁹ Cea ce are urechi de auđit, auđă.

¹⁰ Și apropiindu-se Invățaceii au dis-
luî: Pentru ce în pilde grăești lor? ¹¹ Iar
el răspundând, a dis lor: Că voi s'a dat
a ști tainele împărăției ceriurilor, iar
acelora nu s'a dat. ¹² Că cela ce are i se
va da luî, și-i va prisosi; iar cela ce
n'are, și ceia ce are se va lua de la
dênsul. ¹³ Pentru aceasta în pilde gră-
esc lor, că vedând nu ved, și auzind
nu aud, nici înțeleg. ¹⁴ Și se plinește
întru dênsii profeția Isaiei cea ce dice:
Cu auzul veți auzi, și nu veți în-
țelege, și privind veți privi, și nu veți
vedea. ¹⁵ Că s'a îngroșat inima popo-
rului acestuia, și cu urechile greu a
auzit, și ochii lor s'au închis, ca nu
cum-va să vadă cu ochii, și cu urechile
să audă, și cu inima să înțeleagă, și să
se întoarcă și să-i vindec pre ei. ¹⁶ Iar
ochii voștri fericiți sînt că ved, și u-
rechile voastre că aud. ¹⁷ Că amin gră-
esc voue: că mulți proroci și drepti au
dorit să vadă cele ce vedeți voi, și nu
au vedut, și să audă cele ce auziți, și
nu au audit. ¹⁸ Deci voi auziți pilda
semănătorului ¹⁹ Dela tot cela ce aude

cuvântul împărăției, și nu-l înțelege, vine vicleanu, și răpește ceia ce este semănată în inima lui; aceasta este cea semănată lângă cale. ²⁰ Iar cea semănată pre pietriși, acesta este carele aude cuvântul și îndată cu bucurie îl primește; ²¹ Însă n'are rădăcină întru sine ci este până la o vreme, iar făcându-se ne-
caz sau goană pentru cuvânt, îndatăși se smintește. ²² Iar cea semănată în spini, acesta este carele aude cuvântul, iar grija veacului acestuia și înșelăciunea bogăției, îneacă cuvântul și neroditor se face. ²³ Iar cea semănată în pământ bun, acesta este carele aude cuvântul și-l înțelege, carele aduce roadă și face, unul adecă o sută; Iar altul, șase-decî: iar altul, trei-decî.

²⁴ Altă pildă le-a pus lor înainte, dicînd: Asemenea este împărăția cerurilor, omului carele a semănat semînța bună în țarina sa; ²⁵ Iar dormind oamenii, a venit vrșmașul lui, și a semănat zizanii între grîu, și s'au dus ²⁶ Iar dacă a crescut iarba și a făcut roadă, atuncî s'au arărat și zizăniile ²⁷ Și vi-

ind slugile stăpânului i-au ȑis lui :
 Doamne, au n'ai semănat semănta bună
 în țarina ta, dar de unde are zizaniile ?
 28 Iar el a ȑis lor : Un om vrășmaș a
 făcut aceasta. Iar slugile au zis lui :
 vrea-vei dar să mergem să le plivim ?
 29 Iar el a ȑis lor : Ba. Ca nu cum-va
 plivind zizaniile, să rupeți și grâul îm-
 preună cu dênsele. 30 Lăsați să crească
 amândouă împreună până la seceriș, și
 atunci la vremea secerișului, voiȑi ȑice :
 secerătorilor, pliviți întâi zizaniile, și
 le legați snopi, ca să le ardem pre dên-
 sele ; Iar grâul îl adunați în jitnița
 mea.

31 Altă pildă le-a pus lor înainte, ȑi-
 cend : Asemenea este împărăția ceru-
 rilor grăuntelui de muștarȑ, pre ca-
 rele luându-l omul, l'a semănat în țar-
 ina sa 32 Carele este mai mic de cât toate
 semințele, iar dacă crește, este mai mare
 de cât toate buruenile, și se face copaciȑ
 cât vin paserile ceriului și se sălășlu-
 ese în ramurile lui. 33 Altă pildă au
 grăit lor : Asemenea este împărăția ce-
 riurilor a luatului, pre carele luându-l

femeia l'a ascuns în trei măsură de făină, până ce s'a dospit toată. ³⁴ Acestea toate a grăit Isus în pilde popoarelor și fără de pilde nu grăia lor. ³⁵ Ca să se plînescă cea ce s'a grăit prin profetul ce dice : Deșchide-voi în pilde gura mea, spune-voi cele ascunse din începutul lumii; ³⁶ Atunci lăsând popoarele a venit în casă Isus.

³⁷ Și s'aū apropiat către dēnsul Invē-
tăcei lui dicēd : Spune noi pilda zi-
zaniilor țarinei. ³⁸ Iar el respundēd a
dis lor. Cea ce a semănat semănta
cea bună, este Fiul omului. ³⁹ Iar țarina
este lumea ; iar semănta cea bună, a-
cestea sînt fii Impărăției ; iar ziza-
niile sunt fii celui viclean. ⁴⁰ Iar vrăș-
mașul cel ce le-a semănat pre dēnsele
este diavolul ; Iar secerișul este sfâr-
șitul veacului ; iar secerătorii sunt
îngeri. ⁴¹ Decī cum se adună zizaniile
și se ard cu foc, așa va fi la sfârșitul
veacului acestuia ⁴² Va trimite Fiul o-
mului pre îngeri săi, și vor aduna din-
tru împărăția lui pre tōte smîțele
și pre cei ce fac fără de lege ⁴³ Și -1

vor arunca pre ei în cuptorul cel de foc, acolo va fi plânsul și scrâșuirea din dinte. ⁴⁴ Atunci dreptii vor străluci ca soarele într-o împărăție Tatălui lor; ⁴⁵ Iarăși asemenea este împărăția celor care au urechi de auzit, auză.

pre care aflând-o o mulțime o a ascuns, și de bucuria ei merge și toate câte are le vinde, și cumpără țarina aceea.

⁴⁶ Iarăși asemenea este împărăția cerurilor omului negustătoriu, ce caută mărgăritari buni, ⁴⁷ Carele aflând un mărgăritariu de mult preț, mergând a vândut toate câte avea, și l-a cumpărat pre el. ⁴⁸ Iarăși asemenea este împărăția cerurilor năvodului carele s'a aruncat în mare, și a adunat de tot felul de pește; ⁴⁹ pre carele după ce s'a umplut scoțându-l la margine, și șdând a ales pre cei buni în vase, iar pre cei răi i-a lepădat afară. ⁵⁰ Așa va fi la sfârșitul veacului, vor eși îngeri, și vor despărți pre cei răi din mijlocul celor drepti; ⁵¹ Și -i vor arunca pre ei în cuptorul cel de foc, acolo va fi plân-

gereă și scârșnirea dinților. ⁵¹ Grăita lor Isus: Înțeles-ați aceste toate? Dis-aū lui: Așa Doame. ⁵² Iar el le-a dis lor. Pentru aceasta tot cărturarul carele se învață întru împărăția cerurilor asemenea este omului stăpân al casei carele scóte din visteria sa nouă și veche. ⁵³ Și a fost după ce a sfârșit Isus pildele acestea, a trecut de acolo.

⁵⁴ Și venind la patria sa, îi învăța pre dênșii în sinagoga lor, cât se miraei și dicea. De unde îi este lui înțelepciunea aceasta și puterile? ⁵⁵ Aū nu este acesta fciorul teslariului? Aū nu se numește muma lui Mariam, și frații lui Iacov, și Iosi, și Simon, și Iuda? ⁵⁶ Și surorile lui aū nu sunt toate la noi? Dar de unde sunt lui acestea toate? ⁵⁷ Și se smintea întru dênsul. Iar Isus a dis lor: Nu este profet necinstit, fără numai în patria sa, și în casa sa. ⁵⁸ Și n'a făcut acolo puteri multe pentru necredința lor.

CAP. XIV.

Pentru tăierea capului lui Ioan și pentru Irod; pentru cele cinci pâni și pentru cei doi pești; pentru umblarea lui Iisus pre mare.

¹ Intr'acea vreme, a auzit Irod cel a patra parte stăpânitoriū, vestea lui Iisus. ² Și a dis slugilor sale: Acesta este Ioan Botezătorul, el a înviat din morți, și pentru acesta se fac puteri întru el. ³ Că Irod prindēnd pre Ioan, l-a legat pre el, și l-a pus în temniță, pentru Irodiada femeia lui Filip fratelui său. ⁴ Că dicea Ioan lui: Nu ți-se cuvine ție să o aibi pre ea. ⁵ Și vrînd să-l omoare pre dēnsul, se temea de popor, pentru căci ea pre un profet îl avea pre el. ⁶ Iar prăznuindu-se ziua nașterei lui Irod, a jucat fata Irodiadei în mijloc și a plăcut lui Irod. ⁷ Pentru aceea cu jurământu a mărturisitū eī, să-i dea orī ce va cere. ⁸ Iar ea îndemnată fiind de muma-sa, a dis: Dă-mī aici în tipsie capul lui Ioan Botezătorul. ⁹ Și

s'a întristat împăratul ; iar pentru jurământul și pentru cei ce ședeau împreună cu dânsul, a poruncit să i se dea. ¹⁰ Și trimetând a tăiat pre Ioan în temniță. ¹¹ Și s'a adus capul lui în tîpsie, și s'a dat fetei, și l-a dus la mumă-sa. ¹² Și venind învătăceii lui, au luat trupul, și l-au îngropat pre el, și venind au vestit lui Iisus. ¹³ Și auzind Iisus, s'a dus de acolo cu corabia, în loc pustiū de osebi, și auzind popoarele s'a dusă duple dânsul pedestri de prin orașe.

¹⁴ Și eșind Iisus a vedut popor mult, și i-s'a făcut milă de ei, și a tămăduit pre bolnavii lor. ¹⁵ Iar făcându-se seară, s'a apropiat către dânsul învătăceii lui, dicend : Locul este pustiū și vremea iată a trecut, slobodește poporul, ca săse ducă prin satesă-și cumpere bucate lor. ¹⁶ Iar Iisus le-a ȑis lor : Nu trebuie să meargă ; dați-le lor voi să mănânce. ¹⁷ Iar ei au ȑis lui : N'avem aici, fără numai cinci pâini și doi pești. ¹⁸ Iar el a ȑis : Aduceți-le pre ele aici la mine. ¹⁹ Și a poruncit poporului să șadă pre iarbă, și luând cele cinci pâni

și cei doi pești, căutând la ceriū, a bine-cuvântat, și frângend a dat învătăceilor pânilor, iar învătăceii poporului. 20 Și au mâncat toți și s'au săturat, și au luat rămășițele de sfărămituri douăspre-dece coșuri pline. 21 Iar cei ce mâncase erau bărbați ca cincî-mii, afară de femei, și de copii.

22 Și îndată-și a silit Iisus pre învătăceii săi să intre în corabie, și să meargă mai nainte de cât el de cea parte, până ce va slobođi poporul. 23 Și slobođind poporul, s'a suit la munte să se roage deosebî și făcendu-se seară, era acolo singur. 24 Iar corabia era în mijlocul mării învăluindu-se de valuri, că era vîntul împotrivă. 25 Iar într'apatra streajă a nopții, a mers la dînsii Iisus, umblând pre mare. 26 Și vedîndu-l pre el învătăceii umblând pre mare, s'au spăimântat, grăind: Că nălucește, și de frică au strigat. 27 Iar Iisus îndată-și a grăit lor dîcînd: In-drăsniți, eū sînt, nu vă temeți. 28 Iar Petru răspundend a dîs: Doamne! de ești tu, poruncește-mi să viū la tine pre

apă iar; el a ȑis : Vîno. ²⁹ Şi pogorîndu-se Petru din corabie, umbla pre apă, ca să meargă la Iisus. ³⁰ Iar vîdînd vîntul tare, s'a înfricoşat, şi începînd a se afunda, a strigat grăind: ³¹ Doamne mîntueşte-mă şi îndată Iisus tîndînd mîna, l-a apucat pre dînsul, şi i-a ȑis lui: Puţin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit? ³² Şi intrînd ei în corabie, a stăţut vîntul. ³³ Iar cei ce erau în corabie, venind s'a ū închinat lui ȑicînd: Cu adevărat Fiul lui DumneĎeu eşti. ³⁴ Şi trecînd a ū venit în pămîntul Genisaretului.

³⁵ Şi cunoscîndu'l pre eloamenii locului acelaia, a ū trimis în toată laturea aceia, şi a ū adus la dînsul pre toţi bolnavii. ³⁶ Şi ruga ū pre el ca numai să se atingă de poalele veşmintelor lui: Şi câţi se atingeau se mîntuia ū.

CAP. XV.

*Pentru învățacei când au mâncat cu mâ-
nile nespălate; pentru călcarea poruncilor
lui Dumnezeu; pentru obiceiurile oamenii-
lor; pentru cele ce spurcă pre om; pentru
Chananeanca cea cu fata îndrăcită; pen-
tru popoarele ce s'au tămăduit; pentru
șapte pâni.*

¹ Atunci a venit la Iisus cărtura-
rii și fariseii cei din Ierusalim, dicând:
² Pentru ce învățaceii, calcă aședămên-
tul bătrânilor? că nu'și spală mâinile
sale, când mănâncă pâne? ³ Iar el res-
pundând le-a dis lor: Pentru ce și voi căl-
cați porunca lui Dumnezeu pentru a-
ședămêntul vostru. ⁴ Că Dumnezeu a
poruncit, dicând: Cinstește pre tatăl tău,
și pre muma ta. Și cela ce va grăi de rău
pre tatăl său sau pre muma sa, cu moarte
să moară. ⁵ Iar voi dice-ți: Cela ce ar di-
ce tatâne-său, sau mâne-sa: dar este ace-
ia cu care te-ai fi folosit de la mine, și să
nu cinstească pre tatăl său pre muma sa.
⁶ Și ați stricat poruncalui Dumnezeu
pentru aședămêntul vostru; ⁷ fățarnici-
lor, bine profetit pentru voi Isaia, di-

când : 8 Se apropie de mine poporul acesta cu gura lor, și cu buzele mă cinstesc ; iar cu inima lor departe stă de mine. 9 Și îndadar mă cinstesc, învățând învățături porunci omenesti. 10 Și chemând la sine pre popor așis lor : auziți și înțelegeți. 11 Nu ce intră în gură spurcă pre om, ci ce iese din gură, aceea spurcă pre om.

12 Atunci apropiindu-se către dânsul învățaceii lui, îi așise lui : Cunoscutei că fariseii auzind cuvântul, s'au scandalisnt. 13 Iar el răspundând așis : tot sadul pre carele nu l'a sădit Tatăl meu cel cresc, se va dezrădăcina. 14 Lăsați pre dênșii, povățuitori orbi, sunt ai orbilor : un orb pre orb de va povățui, îngroapă vor cădea. 14 Și răspundând Petru, așis lui : spune noi pilda aceasta. 15 Iar Iisus le-a așis lor : încă și voi nepricepuți sunteți? 16 Dar nu înțelegeți, că tot ce intră în gură merge în pântece, și ese pe afedron? 17 Iar cele ce es din gură, din inimă es, și acestea spurcă pre om? 18 Că din inimă es gânduri rele, ucideri, prea curvii

curvii, furtişaguri, mărturii mincinoase, hule. ²⁰ Acestea sînt care spurcă pre om; iar cu mîni nespălate a mânca nu spurcă pre om.

²¹ Si eşind Iisus de acolo, s'a dus în părţile Tirului şi ale Sidonului. ²² Si iată o femeie Chananeancă eşind din hotarele acelea, striga către dînsul, dicînd: milueşte-mă Doamne, Fiul lui David, fîca mea rău se îndrăceşte. ²³ Iar el nu i-a răspuns ei cuvînt: Si apropiindu-se învîţăceii lui îl rugă pre el, dicînd: slobodeşte-o pre ea, că strigă în urma noastră. ²⁴ Iar el răspundînd a zis: Nu sînt trimis, fără numai către oile cele pierdute ale casei lui Israel. ²⁵ Iar ea viind s'a închinat lui dicînd: Doamne ajută-mă. ²⁶ Iar el răspundînd a zis: Nu este bine a lua pâinea fiilor şi a o arunca cânilor. ²⁷ Iar ea a zis: adevărat Doamne, că şi câinii mănîncă din sfărămiturile ce cad din masa domnilor seî. ²⁸ Atunci răspundînd Iisus, a zis ei: o femeie! mare este credinţa ta, fie ţie precum voe-

ști. Și s'a tămăduit fica ei dintr'aceia oră.

²⁹ Și trecând de acolo Iisus, a venit lângă marea Galileii, și suindu-se în munte, a ședut acolo. ³⁰ Și a venit la dânsul popor mult, având cu sine schiopî, orbi, muți, ciungî, și alți mulți. Și i-aû aruncat pre dênșii la picioarele lui Iisus și i-aû tămăduit pre ei. ³¹ Cât se mira poporul vîdînd pre muți vorbind, pre ciungî sănătoși, pre schiopî umblînd, și pre orbi vîdînd, și măriaû pre Dumnezeuul lui Israil.

³² Iar Iisus chiemînd la sine pre învătăceii seî, a ȑis lor : milă îmi este de poporul acesta, că iată trei ȑile sînt de cînd așteaptă lângă mine, și n'aû ce mânca și a-î slobodî pre dênșii flămîndî nu voesc, ca nu cum-va să slăbiască pre cale. ³³ Și aû grăit lui învătăceii lui : de unde noi în pustie atâtea pâni cît să se sature atîta popor ? ³⁴ Și a ȑis lor Iisus : Cîte pâni aveți ? Iar ei aû ȑis : șapte, și puținî peștișori. Și a poruncit poporului să șeaȑă pre pămînt. ³⁵ Și luînd pre cele șapte pâni

și pre pești; mulțămind, a frînt și a dat învătăceilor lui; iar învătăceii poporului; și au mâncat toți, și s'au săturat. ³⁷ Și au luat rămășițele de sfărămătură, șapte coșnițe pline. ³⁸ Iar cei ce mănecase, erau ca patru mii de bărbați afară de femei și de copii. ³⁹ Și slobozind poporul a intrat în corabie, și a trecut în hotarele Magdalului.

CAP. XVI.

Pentru cei ce au cerut semn din ceri; pentru aluatul fariseilor; pentru întreba-rea, cea în Cesarea lui Filip; pentru lepădarea de sineși și pentru luarea crucei lui Christos; pentru certarea lui Petru căci a grăit împotivă să nu pătimiască Christos și pentru mărturisirea lui.

¹ Și apropiindu-se fariseii și saducheii, ispitindu-l, îl ruga pre dînsul, ca să le arate lor semn din ceri.

² Iar el răspundînd, a ȳis lor: Când se face seară, ȳiceȳi: senin va fi, că se

rosește ceriul. ³ Si dimineata diceti: astă-dî va fi furtună, că se rosește ceriul posomorît. Fățarnicilor, fața ceriului știți să o socotiți; iar semnele vremilor nu puteți? ⁴ Neamul viclean și prea-curvariū, semn caută, și semn nu se va da lui, fără numai semnul lui Iona profetului; și lăsându-i pre dênșii, s'a dus. ⁵ Si mergend învătăceii lui de ceea parte uitase să iea pâne.

⁶ Iar Iisus le-a dis lor: căutați, și vă păziți de aluatul fariseilor, și al saduceilor. ⁷ Iar ei cugetaū întru sine, dicend: că pâne n'am luat. ⁸ Iar Iisus cunoscend, le-a dis lor: Ce cugetați întru voi, puțin credincioșilor, că n'ați luat pâne? ⁹ Dar nu înțelegeți, nici vă aduceți aminte de cele cinci pâni la cele cinci mi, și câte coșuri ați luat? ¹⁰ Nicî de cele șapte pâni la cele patru mi, și câte coșnițe ați luat? ¹¹ Cum nu înțelegeți că nu pentru pâne am dis voi să vă păziți de aluatul fariseilor și al saduceilor. ¹² Atuncî aū înteles că nu de aluatul pâni a dis lor să se păziască, ci de învățătura fariseilor și saduceilor.

13 Iar viind Iisus în părțile Cesariei
lui Filip a întrebă pre învățăceii seî
dicēnd : cine îmi dic oamenii că sînt eu
Fiiul omului ? 14 Iar ei au dis : unii,
Ioan Botezătorul ; iar alții, Ilie ; iar
alții Ieremia, seū unul din profeți.
15 Dis-a lor Iisus : Dar voi cine îmi dice-
ți că sînt ? 16 Si răspundēnd Simon Pe-
tru a dis : Tu ești Hristos fiul lui Du-
mnezeū celui viu. 17 Si răspundēnd Iisus,
a dis lui : Fericit ești Simone var Iona,
că corp și sânge nu ți-a descoperit
ție, ci Tatăl meū cel din ceriuri. 18 Si eū
dic tie : că tu ești Petru, și pre această
piatră voi zidi biserica mea, si porțile
iadului nu o vor birui pre dēnsa. 19 Si
ști voi da tie cheile împărăției ceriuri-
lor, și orî ce vei lega pre pămēnt va fi
legat și în ceriuri și orî ce vei dezlega
pre pămēnt, va fi dezlegat și în ceriuri.
20 Atunci a poruncit învățăceilor seî
să nu spue nimēnuî că el este Christos.
21 De atunci a început Iisus a spune
învățăceilor seî, că se cuvine lui a mer-
ge în Ierusalim, si mult a pătimi de la
betrâni, și de la arhiereî, și dela căr-

turări, și a fi omorât, și a treia ȋi a în-
via. ²² Si luându-l pre el Petru, a în-
ceput a-ȋ sta lui împotrivă ȋicând: mi-
lostiv fi ȋie Doamne, nu va fi ȋie a-
cestea. ²³ Iar el întorcându-se la ȋis
lui Petru: mergi după mine satano,
sminteală îmi ești; că nu cugeti cele
ce sînt ale lui Dumneȋeu, ci cele ce
sînt ale oamenilor.

²⁴ Atunci Iisus a ȋis învăȋăceilor
seȋ: Ori-cine voește să vie după mine, să
se lepede de sine, și să-și ia crucea sa,
și să-mi urmeze mie. ²⁵ Că cine va vrea
să-și mântuiască sufletul seȋ, pierde-l-
va pre el; iar cine își va pierde su-
fletul seȋ pentru mine, afla-l-va pre el.
²⁶ Că ce folos este omului de ar dobân-
di lumea toată, iar sufletul seȋ își va
pierde? Sau ce va da omul schimb pen-
tru sufletul seȋ? ²⁷ Că va să vie fiul
omului întru mărirea Tatălui seȋ, cu
îngerii lui, și atunci va răsplăti fiește-
căruia, duple faptele lui. ²⁸ Amin
grăesc voi: sînt uniȋ din cei ce stau
aicea, cariȋ nu vor gusta moarte, până
ce vor vedea pre fiul omului viind în-
tru împărăȋia sa.

CAP. XVII.

*Pentru schimbarea la față a lui Chri-
stos; pentru cel lunatic; pentru cei ce
cereaă didrahme.*

¹ Si după șese zile a luat Iisus pre Petru, și pre Iacov, și pre Ioan fratele lui, și i-a suit pre dênșii în munte înalt de osebi. ² Si s'a schimbat la față înaintea lor; și a strălucit fața lui ca soarele; iar hainele lui s'aă făcut albe ca lumina. ³ Si iată s'aă arătat lor Moisi, și Ilie, împreună cu dênsul vorbind. ⁴ Si răspundând Petru, a ăis cătră Iisus: Doamne, bine este noă a fi aicea: de voești să facem aicea trei colibă: ție una, lui Moisi una, și una lui Ilie. ⁵ Incă el grăind, iată nor luminos i-a umbrit pre ei, și iată glas din nor ăicând: acesta este fiul meu cel iubit, întru carele am bine voit, pre acesta să-l ascultați. ⁶ Si aădind învătăceii aă căăut pre fețele sale, și s'aă spăimântat foarte. ⁷ Si apropiindu-se Iisus, s'a atins de dênșii, și a ăis: sculați-

vă, și nu vă temeți. ⁸ Si rădicându-și ochii lor, pre nimenea n'au vădută fără numai pre Iisus singur. ⁹ Si pogorându-se ei din munte, le-a poruncit lor Iisus, dicând: nimănuî să nu spuneți vederea aceasta, până când fiul omului se va scula din morți.

¹⁰ Si l-a întrebat pre el învățăceii lui, dicând: dar ce dic cărturarii, că se cuvine Ilie să vie mai 'nainte? ¹¹ Iar Iisus răspundând a ȳis lor: Ilie aȳecă, va veni mai 'nainte, și va aȳeda toate. ¹² Iar grăesc voi: că Ilie iată a venit și nu l-au cunoscut pre dēnsul; ei au făcut lui câte au voit; așa și fiul omului va să pătimizească de la dēnsii. ¹³ Atunci au înȳeles învățăceii, că pentru Ioan Botezătorul le-a ȳis lor.

¹⁴ Si viind ei la popor s'a apropiat către dēnsulū un om, îngenunchind înaintea lui, și dicând. ¹⁵ Doamne miluește pre fiul meu, că este lunatic, și rău pătimizește; că de multe ori cade în foc, și de multe ori în apă. ¹⁶ Si l-am adus pre dēnsul la învățăceii tei, și n'au putut să-l vindece pre el.

17 Iar Isus răspundând a ȑis: o neam necredincios și îndărătnic, până când voii fi cu voi?, până când voii suferi pre voi? aduceți-l pre el aici la mine. 18 Si l-a certat pre el Isus, și a eșit dra-cul dintr'ênsul, și s'a tãmãduit copi-lul din ora aceea. 19 Atuncî apro-piindu-se învêțaceii cătrã Isus de o-sebî, a ȑis: pentru ce noi n'am putut să-l scoatem pre el? 20 Iar Isus a ȑis lor: pentru necredința voastră. Cã amin grãesc voi, de veți avea credință ca un grãunte de muștaru, veți ȑice mun-telui acestuia mutã-te de aici acolo, și se va muta, și nimic nu va fi voi cu neputință. 21 Cã acest neam nu ese fără numai cu rugăciune și cu post. 22 Si întorcându-se ei în Galilea, le-a ȑis lor Isus: va să se dea fiul omului în mânele oamenilor. 23 Si îl vor omorî pre el, și a treia ȑi se va scula, și s'aũ întristat ei foarte. 24 Si viind ei în Capernaum, aũ ve-nit cei ce lua didrahme către Petru, și aũ ȑis: învêțãtoriul vostru nu dă didrahme? ȑis-aũ, adevêrat, 25 Si când

a intrat în casă, a apucat Iisus mai înainte de el dîcînd : ce ți se pare Simone? Impărației pămîntului de la care ieai dajdii, sau bir? Dela fii lor, sîu dela cei streini? ²⁶ Grăit-a Petru lui: de la cei streini. Dis-a Iisus lui: iată dar că sînt slobodi fii. ²⁷ Ci ca să nu-î smintim pre dînsii, mergînd la mare aruncă undița, și peștele carele vei prinde întâi, ia-l; Si deschidînd gura lui, vei afla un statir, acela luîndu-l dă-l lor pentru mine și pentru tine.

CAP. XVIII.

Pentru cei ce dîceaî cine este mai mare; pentru a nu sminti, pentru pilda de o sută de oi; pentru certarea aproapelui; pentru puterea a lega și a deslega; pentru certarea greșelei fratelui; pentru datornicul cel cu dece mîi de talanți.

¹ In ora aceea s'aî apropiat învătăceii către Iisus, grăind : Oare cine este mai mare întru împărăția ceriurilor ? ² Și

chiamând Iisus un prunc, l-a pus pre el în mijlocul lor și a dis : ³ Amin grăesc voi : De nu vă veți întoarce și să vă faceți ca prunci, nu veți intra întru împărăția ceriurilor. ⁴ Că cine se va smeri pre sine ca pruncul acesta, acela este cel mai mare întru împărăția ceriurilor. ⁵ Și orî-cine va primi pre un prunc ca acesta întru numele meu, pre mine mă primește. ⁶ Iar orî-cine va sminti pre unul dintr'acești mici cari cred întru mine, mai de folos 'i-ar fi lui, ca să se spânzure o piatră de moară la grumazul lui, și să se înnece întru adâncul mării. ⁷ Vai lumii de smintele ; Că nevoe este să vie smintelele, dar vai omului aceuia prin care vine sminteala. ⁸ Iar de te smintește pre tine mâna ta, seu piciorul teü, tae-le pre ele și le lea-padă dela tine ; mai bine îți este ție, să întri în viață schiop sau ciung, de cât două mâni sau două picioare având, să fii aruncat în focul cel vecinic. ⁹ Și ochiul teu de te smintește pre tine, scoate-l pre el, și îl aruncă de la tine ;

mai bine este ție cu un ochi să întri în viață, de cât amândoi ochii având, să fii aruncat în gheena focului.

¹⁰ Căutați să nu defăimați pre vre unul dintr'acești mai mici, că dic voi: Că îngerii lor în ceriuri, pururea ved fața Tatălui meu carele este în ceriuri.

¹¹ Că a venit fiul omului să mântuiască pre cel perdut. ¹² Ce vi se pare voi; de va avea un om o sută de oi, și se va rătăci una dintr'ênsele, aū nu lasă pre cele noē decī și noē în munți, și mergând caută pre cea rătăcită? ¹³ Și de i se va întâmpla să o găsiască pre ea, amin grăesc voi, că se bucură de dēnsa mai vîrtos de cât de cele noē decī și noē ce nu s'aū rătăcit. ¹⁴ Așa nu este voia înaintea Tatălui vostru celui din ceriuri ca să piară unul dintr'acești mici. ¹⁵ Și de-ți va greși ție fratele teū, mergi, și îl mustră pre dēnsul între tine și între el singur. Decī de te va asculta, ai dobândit pre fratele teū. ¹⁶ Iar de nu te va asculta, mai iea împreună cu tine încă pre unulū, seū doi, ca

prin gura a două sau a trei mărturii
să stea tot adevărul. ¹⁷ Iar de nu-î va
asculta pre ei, spune-l soborului, și de
nu va asculta nici de sobor, să-ți fie ție
ca un păgân și vameș.

¹⁸ Amin grăesc voi : Orî câte veți
lega pre pămînt, vor fi legate în cer ;
Si orî-câte veți dezlega pre pămînt,
vor fi dezlegate în cer. ¹⁹ Iarăși amin
grăesc voi : Că dacă doi din voi se
vor uni pre pămînt, pentru tot lucrul
ce vor cere, va fi lor dela Tatăl meu,
carele este în ceriuri. ²⁰ Că unde sînt
doi s'eu trei adunați întru numele meu,
acolo sînt în mijlocul lor. ²¹ Atunci
apropiindu-se către dînsul Petru a
zis : Doamne, de câte orî va greși
mie fratele meu și voi uerta lui ? aû
doară pînă de șapte orî ? ²² Grăit-a
Iisus lui : Nu-ți dic ție pînă de șapte orî,
ci pînă de șapte decî de orî câte șapte.
²³ Pentru aceasta asemănatu-s'a îm-
părăția ceriurilor omului împărat, ca-
rele a vrut să iea seama slugilor sale.
²⁴ Si începînd el a lua seama, aû adus
la dînsul pre un datornic cu zece mii de

talantă. ²⁵ Si ne având el să plătiască, a poruncit domnul lui să-l vînză pre el, și pre femeia lui, și pre copii, și toate câte avea, și să plătiască. ²⁶ Decî cădînd servul acela, se închina lui dîcînd : Doamne, mai îngăduiește-mă pre mine, și îți voi plăti ție tot. ²⁷ Si milostivindu-se domnul servului aceuia, l'a slobo-
dit pre dînsul, și i-a ertat lui și datoria. ²⁸ Iar eșînd servul acela, a aflat pre unul din soții seî, carele era dator lui o sută de dinari, și apucându-l pre el îl sugruma, dîcînd : Plătește-mi ce îmi ești dator. ²⁹ Decî cădînd soțul aceuia la picioarele lui, îl ruga pre dînsul dîcînd : Mai îngăduiește-mă pre mine și-ți voi plăti. ³⁰ Iar el n'a vrut; ci mergînd l'a băgat în temînță, pînă cînd va plăti datoria. ³¹ Iar soții lui vedînd cele ce s'a făcut, s'a întristat foarte, și viind, aș spus domnului lor toate cele ce s'a făcut. ³² Atuncî chîemîndu-l pre el domnul lui, i-a dîs lui : serv vie-
lean, toată datoria aceea ți-am ertat ție, pentru că m'ai rugat. ³³ Dar ție nu ți se cădea să-ți fie milă de soțul teî,

precum și mie mă-a fost milă de tine?
³⁴ Si mîniindu-se domnul lui, l'a dat
 pre el muncitorilor, până ce va plăti
 toată datoria lui. ³⁵ Așa și Tatăl meu
 cel ceresc va face voî, de nu veți erta
 fește-carele fratelui său din inimile
 voastre greșalele lor.

CAP. XIX.

*Pentru cei ce au întrebat, oare se cade
 bărbatului să-și lase femeea; pentru fa-
 menî; pentru punerea mânelor lui Iisus
 pre copii; pentru bogatul ce a întrebat
 pre Iisus.*

¹ Si a fost când a sfîrsit Iisus cu-
 vintele acestea, a trecut din Galilea, și a
 venit în hotarele Iudeei de ceea parte de
 Iordan. ² Si a mers după dînsul popor
 mult, și i-a vindecat pre ei acolo.

³ Si au venit la dînsul fariseii is-
 pitindu-l pre el și dicînd: Oare se cade
 omului să-și lase femeea sa pentru fie-
 ste ce pricină? ⁴ Iar el răspundînd a
 dis lor: Dar n'ați cetit, că cela ce a fă-

cut dintâi, bărbat și femeie i-a făcut pre ei. ⁵ Și a ȃis : Pentru aceasta va lăsa omul pre tatăl seũ, și pre muma sa, și se va lipi de femeea sa, și vor fi amândoi un corp. ⁶ Pentru aceea nu mai sînt doi, ci un corp. Decî ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă. ⁷ ȃis-aũ lui : Dar cum Moisi a poruncit să i-se dea carte de despărțire, și să o lase pre ea ? ⁸ ȃis-aũ lor : Că Moisi dupre învêrtoșarea inimiei voastre a dat voie să vă lăsați femeile voastre ; dar din început n'a fost așa. ⁹ Iar grăesc voi : Că orî-cine își va lăsa femeea sa afară de cuvênt de curvie, și va lua alta, prea-curvește, și cela ce va lua pre cea lăsată, prea-curvește. ¹⁰ ȃis-aũ lui învêțăceii lui : Dacă așa este pricina omului cu femeea, nu este de folos a se însura. ¹¹ Iar el a ȃis lor : Nu toți încap cuvêntul acesta, ci celor ce s'a dat. ¹² Că sînt famenî, cariî din pîntecele mumei lor s'aũ născut așa, și sînt famenî, cariî s'aũ scopit de oameni ; și sînt famenî, cariî singurî s'aũ scopit pre sine pentru împêrăția ceriurilor. Cela ce poate a încăpea, încapă.

13 Atunci s'aun adus la dânsul prunci,
ca să pue mânilé peste-ei, și să se
roage; Iar învățaceii i-aun certat pre ei.
14 Iar Iisus a ȡis lor: Lăsați prunci, și
nu-i opriți pre ei a veni la mine, că a
unora ca acestora este împărăția ceriu-
rilor. 15 Si puindu-și preste ei mâ-
nile, s'a dus de acolo.

16 Si iată oare-carele viind la el, a
ȡis lui: învățatoriule bune, ce bine voiū
face ca să am viața de veci? 17 Iar el a
ȡis lui: Ce îmi ȡicî bun? Nimeni nu
este bun, fără numai unul Dumneȡeu.
Iar de voești să întri în viață, păzește
poruncile. 18 ȡis-a lui: Care? Iar Iisus
a ȡis: Să nu uciȡi, să nu prea-curvești,
să nu furî, să nu fii mărturie minci-
noasă. 19 Cinstește pre tatăl tȡeu și pre
mamă-ta, și să iubești pre vecinul tȡeu,
ca însuți pre tine. 20 ȡis-a lui tȡnărul:
toate acestea le-am păzit din tinereȡile
mele; ce încă îmi lipsește? 21 ȡis-a
Iisus lui: De voești să fii desăvȡșit,
mergi, vinde-ȡi averile tale, și le dă să-
racilor, și vei avea comoară în cer, și
vino urmează mie. 22 Iar tȡnărul aȡȡind

cuvântul, s'a dus întristat ; că avea
 avuții multe. ²³ Iar Iisus a ȃis învătă-
 ceilor seî : Amin grăesc voî : Că cu a-
 nevoe va intra bogatul întru împărăția
 ceriurilor. ²⁴ Si iarăși grăiesc voî :
 Că mai lesne este a trece cămila prin
 urechile acului, de cât bogatul a intra
 întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁵ Iar
 învătăceii lui aȃdind, s'aȃ îngrozit
 foarte, ȃicȃnd : dar cine poate să se mân-
 tuiască ? ²⁶ Iar Iisus cȃutȃnd, a ȃis lor :
 La oameni aceasta este cu neputință,
 iar la Dumnezeu toate sînt cu putință.
²⁷ Atunci rȃspundȃnd Petru, a ȃis
 lui : Iatȃ noi am lȃsat toate și am ur-
 mat ȃie ; oare ce va fi noi ? ²⁸ Iar Iisus
 a ȃis lor : Amin grăiesc voî, că voi cei
 ce aȃi urmat mie, întru a doa naștere,
 cȃnd va șede a fiul omului pre scaunul
 mȃrireî sale, veȃi șede a și voi pre doȃ-
 spre-ȃece scaune, judecȃnd pre cele
 doȃ-spre-ȃece seminȃii ale lui Israil.
²⁹ Si tot carele a lȃsat case, seȃ frȃȃi seȃ
 surorî, seȃ tatȃ, seȃ mȃmȃ, seȃ femeie
 seȃ feciorî, seȃ holde, pentru numele
 meȃ, însutit va lua și viaȃ vecinȃcȃ

va moșteni. ³⁰ Si mulți dintei vor fi
pre urmă, și de pre urmă, întâi.

CAP. XX.

*Pentru lucrătorii, cei tocmiți la vie ;
pentru suirea lui Iisus în Ierusalim spre
patimă ; pentru feciorii lui Zevedei ; pen-
tru doi orbii.*

¹ Că asemenea este împărăția ceriu-
rilor omului stăpân al casei, carele a
eșit dis-de-dimineată să tocmiască lu-
crători la via sa. ² Si tocmindu-se cu
lucrătorii câte un dinar pe zi, i-a trimis
pre ei în via sa. ³ Si eșind la a treia oră
a vădut pre alții stând în târg fără de
lucru. ⁴ Si a zis și acelora, mergeți și
voi în vie, și ce va fi cu dreptul voi da
voi ; Iar ei au mers. ⁵ Iarăși eșind
într'a șesea și într'a noa oră, a făcut
asemenea. ⁶ Iar într'a un-spre-decea oră
eșind, aflat'a pe alții stând fără de lu-
cru, și a zis lor : Ce ați stătut aici toa-
ta ziua fără de lucru. ⁷ Zis-au lui : Că
nimeni pre noi nu ne-a tocmi. Zis-a

lor: merge-ți și voi în via mea, și ce va fi cu dreptul veți lua. ⁸ Iar dacă s'a făcut seară, a dis domnul viei către ispravnicul seu : Chiamă pre lucrători, și li dă lor plata, începând dela cei de pre urmă pînă la cei dintâi. ⁹ Decî viind cei dela a un-spre-decea oră aū luat câte un dinar. ¹⁰ Iar viind cei dintâi, socotia că vor lua mai mult, și aū luat și ei câte un dinar. ¹¹ Iar după ce aū luat, grăia împotriva stăpânului casei, dicînd: ¹² Că acești de pre urmă o oră aū lucrat, și i-aī făcut pre dînșii întocma cu noi, cari am purtat greutatea dîlei și zăduful. ¹³ Iar el răspundînd, a dis unuia dintr'ênșii: Prietene, nu-ți fac ție strîmbătate, aū nu câte un dinar te-aī tocmnit cu mine? Iați al teū, și mergi: ¹⁴ Că voiesc și acestui de pre urmă să-i dau ca și ție. ¹⁵ Aū doară nu mi se cade să fac eu ce voīū vrea cu ale mele? aū este ochiul teu viclean, pentru că eu sînt bun? ¹⁶ Așa vor fi cei de pre urmă întâi, și cei dintâi, pre urmă. Că mulți sînt chiemați, dar puținī aleși.

¹⁷ Si suindu-se Iisus în Ierusalim, a

luat pre cei doi-spre-dece învățăcei de-
osebî pe cale, și li-a ȑis lor : ¹⁸ Iată ne
suim în Ierusalim, și fiul omului se va
da arhiereilor, și cărturarilor și-l vor
judeca pre el spre moarte. ¹⁹ Si-l vor
da pre el neamurilor ca să-l batjocu-
riască, și să-l bată, și să-l răstigniască,
și a treia ȑi va învia. ²⁰ Atunci s'a
apropiat către dēnsul muma fiilor lui
Zevedei împreună cu fiii seî, închinân-
du-se și cerēnd oare-ce de la dēnsul.
²¹ Iar el a ȑis ei: Ce voiești? ȑis-a lui:
ȑi, ca să șeadă acești doi fiii ai mei, u-
nul de-a dreapta ta, și altul de-a stân-
gata, întru împărăția ta. ²² Iar Iisus
răspundēnd, a ȑis: Nu știți ce cereți.
Puteți, să beați păharul carele voiu să-l
beau eu; și cu botezul, cu carele eu mă
botez, să vă botezați? ȑis-a lui: Putem.
²³ Si a grăit lor: Păharul meū cu ade-
vărat veți bea și cu botezul, cu carele
eu mă botez, vă veți boteza; Iar a-ședea
de dreapta mea, și de-a stânga mea, nu
este al meū a da, ci celor ce s'a gătit
de la Tatăl meu. ²⁴ Si audind cei ȑece,
s'au mâniat pentru cei doi frați. ²⁵ Iar

Iisus chiemându-î pre dênşii, a ȑis :
 Ştiţi că domniî păgânilor îî domnesc pre
 ei, şi cei mari îî stēpânesc pre dênşii.
 26 Iar întu voi nu va fi aşa ; ci carele
 întu voi va vrea să fie mai mare, să fie
 voi slugă. 27 Si carele întu voi va
 vrea să fie întăi, să fie voi slugă. 28 Pre-
 cum şi fiul omului, n'a venit să-î
 lujiască lui, ci să slujiască el şi să-şi
 dea sufletul seu, răscumpărare pentru
 mulţi.

29 Si eşind ei din Ierihon, au mers
 după dēnsul popor mult. 30 Si iată doi
 orbî şedēnd lānga cale, audeind că Iisus
 trece, au strigat, grāind : Milueşte-ne
 pre noi Doamne, fiul lui David. 31 Iar
 poporul i-au certat pre dênşii să tacă ;
 iar ei mai tare strigaū grāind : Milueş-
 te-ne pre noi Doamne, fiul lui David.
 32 Si stānd Iisus i-a strigat pre dênşii,
 şi a ȑis : Ce voiţi să ve fac voi ? 33 Ȓis-a
 lui : Doamne să se deşchidă ochii noştri.
 34 Si făcēndu-i-se milă lui Iisus s'a a-
 tins de ochii lor, şi îndată aū vedut o-
 chii lor, şi aū mers dupre dēnsul.

CAP. XXI.

Pentru asină și pentru mânzul ei; pentru zarafă, și alți târgoveți ce i-a scos din biserică; pentru cei orbi și schiopă; pentru smochinul cel uscat; pentru speranța în Dumnezeu; pentru Archiereii și bătrânii ce au întrebat pre Domnul de puterea lui; pentru pilda a doi fii ce i-a trimis să lucreze în vie; pentru via ce o a dat lucrătorilor.

¹ Si când s'a apropiat de Ierusalim, și a venit în Vitsfaghi la muntele Masli-
nilor, atunci Iisus a trimis doi învă-
țăcei, dicându-le lor. ² Mergeți în sa-
tul carele este înaintea voastră, și nu-
mai de cât veți găsi o asină legată și
mânz cu dânsa, deslegându-o o aduce-
ți la mine. ³ Si de va dice voî cine-
va ceva, veți dice, că acestea Domnu-
lui trebuesc, și numai decât le va tri-
mite pre ele. ⁴ Iar acestea toate s'au
făcut, ca să se pliniască ceea ce s'a
dis prin profetul ce dice: ⁵ Diceți fe-
tei Sionului: Iată împăratul tău vine
la tine blând, și ședând pre asină și pre

mânz fiul celei de sub jug. ⁶ Și mergând învățăceii au făcut precum le-a poruncit lor Iisus. ⁷ Au adus asina și mînzul, și au pus de-asupra lor veșmintele sale, și aședut pre dîensele. ⁸ Și cei mai mulți din popor, așterneau veșmintele sale pre cale; iar alții tăia stâlpi din copaci, și așterneau pre cale. ⁹ Iar popoarele cele ce mergea înainte, și cele ce venia pre urmă, striga, dicînd: Osana fiului lui David, bine cuvîntat este cel ce vine întru numele Domnului, Osana întru cei de sus. ¹⁰ Și intrînd el în Ierusalim, s'a cutremurat toată cetatea, dicînd: Cine este acesta? ¹¹ Iar poporul dicea: Acesta este Iisus profetul cel din Nazăretul Galileii.

¹² Și a intrat Iisus în biserică lui Dumnezeu, și a scos pre toți cei ce vindea și cumpăra în biserică, și mesele schimbătorilor de bani le-a răsturnat, și scaunele celor ce vindea porumbi. ¹³ Și așis lor: Scris este: Casa mea casă de rugăciune se va chema, iar voi o ați făcut pre dînsa peșteră tâlharilor. ¹⁴ Și

a venit la dânsul şchiopi şi orbi în biserică, şi vindeca pre ei. ¹⁵ Iar vedând arhieriei şi cărturarii minunile ce a făcut, şi pruncii strigând în biserică şi dicând: Osana fiul lui David, s'aũ măniat. ¹⁶ Şi i-a ȑis lui: Audi ce ȑic acesŧia? Iar Iisus a ȑis lor: Adevărat, aũ nicĩ o dată n'aŧi citit: că, din gura pruncilor, şi a celor ce sug, aĩ s'evârşit laudă? ¹⁷ Si lăsându-i pre ei, a eşit afară din cetate la Vitania, şi s'a sălăşluit acolo.

¹⁸ Iar a doua ȑi întorcându-se în cetate a flămândit. ¹⁹ Si vedând un smochin lângă cale, a venit la dânsul şi n'a aflat nimic într'ensul, fără numai frunȑe; şi a ȑis lui: De acum să nu se mai facă din tine rod în viacĩ. Si îndatăşi s'a uscat smochinul. ²⁰ Si vedând învăŧăceii s'aũ minunat, dicând: Cum îndată s'a uscat smochinul? ²¹ Si răspundând Iisus a ȑis lor: Amin ȑic voi de veŧi avea credinŧă şi nu vă veŧi îndoi, nu numai cea a smochinului veŧi face, ci şi muntelui acestuia de veŧi ȑice: Ridică-te şi te aruncă în marea, va

fi. ²² Si toate ori câte veți cere întru rugăciune, credând, veți lua.

²³ Si viind el în biserică, a mers la dânsul când învăța, archiereii și bătăranii poporului, dicând: Cu ce putere faci acestea, și cine ți-a dat ție puterea aceasta? ²⁴ Si răspundând Isus, a dis lor: Intreba-voiă și eu pre voi un cuvânt, pre carele de mi'l veți spune mie, și eu voiă spune voi cu ce putere fac acestea. ²⁵ Botezul lui Ioan de unde a fost? Din cer, seă de la oameni? Iar ei cugetaă întru sine, dicând: de vom dice din cer, va dice noi: dar pentru ce n'ați creăut lui? ²⁶ Iar de vom dice, de la oameni; ne tēmăm de popor, că toți aă pe Ioan ca pre un profet. ²⁷ Si răspundând lui Iisus, aă dis: Nu știm. Dis-a lor și el: Nică eu nu voiă spune voi cu ce putere fac acestea.

²⁸ Dar ce vi se pare voi? Un omă avea doi feciori, și mergând la cel dintâi i-a dis: Fiule, mergă astă-dă de lucrează în via mea. ²⁹ Iar el răspundând a dis: nu voiă; iar măi pe urmă

căindu-se, a mers. ³⁰ Si mergând la celalalt a dis așisderea; iar el răs-pundând a dis: Eū Doamne voiū merge, și n'a mers.
³¹ Carele dintr'acești doi, a făcut voia tatălui seū? Dis-aū lui: Cel dintâiū; dis-a lor Iisus: Amin dic voi: că va-meșii și curvele merg mai înainte de voi întru împărăția lui Dumneđeū.
³² Că a venit la voi Ioan în calea drep-tății, și n'ați cređut lui; iar vameșii și curvele aū cređut lui; iar voi vedând, nu v'ați căit după aceea să credeți lui.

³³ Ascultați altă pildă: Un om era stēpân al casei, carele a sădit vie, și o a îngrădit împrejur cu gard, și a săpat într'ēnsa teasc, și a zidit turn, și o a dat lucrătorilor, și s'a dus departe. ³⁴ Iar când s'a apropiat vremea roadelor, a trimis pe slugile sale la lucrătorii, ca să iea rodul ei. ³⁵ Iar lucrătorii prin-dēnd pre slugile lui, pre unul l-a bătut; iar pre altul l-a omorît, iar pre altul cu pietre l-a ucis. ³⁶ Ia-răși a trimis pre alte slugi mai multe de cât cele dintâiū, și li-aū făcut lor

așisderea. ³⁶ Iar mai pre urmă a trimis la ei pre fiul seŭ, dicend: se vor rușina de fiul meŭ. ³⁷ Iar lucrătorii vedend pre fiul, aŭ dis întru sine: Aceasta este moștenitoriul; veniți să-l omorîm pre el, și să stăpânim moștenirea lui. ³⁸ Si prindendul pre el l-a scos afară din vie și l-a omorît. ³⁹ Deci când va veni domnul viei, ce va face lucrătorilor acelora? ⁴⁰ Dis-aŭ lui: Pre cei răi, rău îi va perde, și viea o va da altor lucrători, care vor da rodurile lor în vremea lor. ⁴¹ Dis-a lor Iisus: Aŭ nici o dată n'ați citit în Scripturî: Piatra pe care nu o aŭ băgat în seamă ziditorii, aceasta s'a făcut în capul unghiului; de la Domnul s'a făcut aceasta, și este minunată întru ochii noștri.

⁴² Pentru aceasta dic voi: Că se va lua de la voi împărăția lui Dumnezeu, și se va da neamului carele va face rodurile ei. ⁴³ Si cel ce va cădea preste piatra aceasta, se va sfărâma; iar preste carele va cădea, îl va spulbera. ⁴⁴ Si audind archiereii și fariseii pildele lui, aŭ cunoscut că pentru dênșii

grăește. ⁴⁵ Si căutând să-l prindă pre el, s'aă temut de popor, de vreme ce ca pre un profet îl avea pre el.

CAP. XXII.

Pentru cei chemați la nuntă; pentru cei ce aă întrebat pre Domnul, cade-se a da dajdie împăratului; pentru saducheii ce nu primesc învierea; pentru legiuitorul ce a întrebat pre Iisus, ce bine va face? pentru întrebarea Domnului, al cui Fiu îi dic cărturarii că este el.

¹ Si răspundând Iisus iarăși a grăit loa în pilde, dicând: ² Asemănatu-s'a împărăția ceriului omului împărat, carele a făcut nuntă fiului său. ³ Si a trimis pre slugile sale să cheme pre cei chemați la nuntă, și nu vrea să vie. ⁴ Iarăși a mai trimis pre alte slugi, dicând: diceți celor chemați, iată că am gătit prânzul meu; juncii mei și cele hrănite ale mele s'aă junghiat și toate sînt gata veniți la nuntă. ⁵ Iar ei

nebăgând seamă s'aũ dus, unul la holda sa, altul la neguștoria sa. ⁶ Iar ceilalți prindend pre slugile lui i-aũ pedepsit și i-aũ omorît pre ei. ⁷ Si audind împăratul acela, s'a mâniat, și trimițind oștile sale, aũ pierdut pre ucigașii aceia, și cetatea lor o aũ ars. ⁸ Atuncia ȡis slugilor sale: Iată nunta este gata; iar cei chemați n'aũ fost vrednici. ⁹ Decĩ mergeți la rěspintile căilor, și pre câți veți afla, îi chemați la nuntă. ¹⁰ Și eșind slugile acelea la rěspintii, aũ adunat pre toți câți aũ aflat și rěi și bunĩ; și s'a umplut nunta de cei ce ședea. ¹¹ Și intrând împăratul să vadă pre cei ce ședea, vėđut-a acolo pre un om ce nu era îmbrăcat în haină de nuntă. ¹² Si i-a ȡis lui: Prietene, cum ai intrat aici, ne avėnd haină de nuntă? Iar el tăcea. ¹³ Atuncia ȡis împăratul slugilor: Legându-i lui mânil e și picioarele, luați-l pre dēnsulũ, și-l aruncați intru întunericul cel mai din afară, acolo va fi plângerea, și scrīșnirea dinților. ¹⁴ Că mulți sīnt chemați dar puținĩ aleși.

15 Atunci mergând fariseii sfat au
făcut ca să-l prindă pre el în cuvânt.
16 Si au trimis pre învățăceii lor împreună
cu irodianii, dicând: Învățătorule,
știm că adevărat ești, și calea lui Dum-
neșu întru adevăr înveți, și nu-ți este
grijă de nimenea, că nu cauți în fa-
ța oamenilor. 17 Decî spune-ne noi,
ce ți se pare ție? Se cade a da dajdie
Cesarului, seu nu? 18 Iar Iisus cu-
noscând vicleșugul lor, a ȳis: Ce mă
ispitiți fățarnicilor? Arătați-mi mie ba-
nul dajdiei. 19 Iar ei au adus lui un
dinariu. 20 Si a ȳis lor: Al cui este
chipul acesta și scriptura cea de pre
el? 21 ȳis-a lui: Ale Cesarului. Atunci
a ȳis lor: Dați înapoi dar cele ce sînt
ale Cesarului, Cesarului; Si cele ce
sînt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu.
22 Si au ȳind s'au mirat, și lăsându-l pre
el, s'au dus.

23 Intr'acea ȳi, au venit la dînsul
saducheii cari ȳic că nu este înviere, și
l-au întrebat pre el, dicând: 24 Învă-
țătorule, Moisi a ȳis: De va muri ci-
neva ne avînd feciori, să iea fratele lui

pre femeea lui, și să ridice sēmânța fratelui său. ²⁵ Decī era la noi șapte frați și cel dintăiū însurându-se, a murit, neavēnd sēmânță, a lăsat pre femeea sa fratelui său. ²⁶ Așisderea și al doilea, și al treilea, până la al șeptelea. ²⁷ Iar mai pre urmă de toți a murit și femeea. ²⁸ Decī la înviere, a căruia dintr'acei șapte va fi femeea? că toți o aū avut pre ea. ²⁹ Iar Iisus a ȑis lor: Vē rătăciți neștiind scripturile, nici puterea lui Dumneȑeū. ³⁰ Că la înviere, nici se însoară nici se mărită, ci ca îngeriū lui Dumneȑeū în ceriū sînt. ³¹ Iar pentru învierea morȑilor, aū n'ați citit, cea ce s'a ȑis voī de la Dumneȑeū, grăind: ³² Eū sînt Dumneȑeul lui Avraam, și Dumneȑeul lui Isaac, și Dumneȑeul lui Iacov; Nu este Dumneȑeū, Dumneȑeul al morȑilor, ci al viilor. ³³ Si aȑind poporul se mira de învățătura lui.

³⁴ Iar fariseiī aȑind că a astupat gurile saducheilor, s'aū adunat împreună. ³⁵ Si l'aū întrebat pre el unul din ei învățătoriū de lege, ispitindu-l

pre e, și dicând: 36 Învățătorule, care
poruncă este mai mare în lege? 37 Iar
Iisus a răspuns lui: Să iubești pre Dom-
nul Dumnezeuul tău; cu toată inima
ta, și cu tot sufletul tău, și cu tot cu-
getul tău; aceasta este întâia și mai
mare poruncă. 38 Iar a doua asemenea
aceștia: Să iubești pre aproapele tău,
ca însuși pre tine. 39 Intr'aceste două
porunci toată legea și profeții se spân-
zură. 40 Și fiind adunați fariseii, i-a
întrebat pre ei Iisus dicând: 41 Ce
vi se pare voi de Christos? al cu fiu
este? răspuns lui: al lui David. 42 Di-
s-a lor: Dar cum David cu Duhul îl
numește pre el Domn? dicând:
43 Dis-a Domnul Domnului meu: șezi
de-a dreapta mea, până¹ ce voi pune
pe vrășmașii tăi așternut picioarelor
tale. 44 Deci dacă David îl numește
pre el Domn cum fiu al lui este?
45 Și nimeni nu putea să răspundă lui
cuvânt nici a mai îndrăsnit cine-va din-
tr'acea di, să-l mai întrebe pre el.

CAP. XXIII.

*Pentru scaunul lui Moisi ; pentru fă-
țărnicia cărturarilor ; pentru că nu
cade să chiemăm învățători și părinți
pre pământ ; pentru ticăloșirea fariseilor.*

¹ Atunci Iisus a grăit popoarelor, și
învățăceilor sei dicând : ² Pre scaunul
lui Moisi auședut cărturarii și fariseii.
³ Decî toate câte vor dice voi să păziți,
păziți și faceți ; Iar duple lucrurile lor
nu faceți ; Că dic, și ei nu fac. ⁴ Că
leagă sarcini grele și anevoe de pur-
tat, și le pun pre umerile oamenilor ;
iar ei nici cu degetul lor nu vor să
le miște pre ele. ⁵ Și toate lucrurile
lor le fac ca să se vadă de oameni ;
că își lătesc filactiriile lor, și își mă-
resc cepragile hainelor sale. ⁶ Și iu-
besc șederile cele mai întâi la ospete,
și scaunele cele mai de sus în Sina-
goge. ⁷ Și închinăciunile prin târ-
guri, și a se chema de oameni : Ravi
Ravi. ⁸ Iar voi să nu vă numiți Ravi
că unul este dascălul vostru, Christos.
Iar voi toți frați sînteți. ⁹ Și tată să

nu chemați voi pre pământ. Că unul este tatăl vostru cel din ceriuri. ¹⁰ Nici să vă numiți învățători, că unul este învățătorul vostru Christos. ¹¹ Iar cel ce este mai mare între voi, să fie voi slugă. ¹² Că cel ce se va înălța pre sine, se va smeri; și cel ce se va smeri pre sine, se va înălța.

¹³ Ci vai voi cărturarilor și fariseilor fățarnici, că mâncați casele văduvelor, și cu pricină, îndelung rugându-vă; pentru aceasta mai multă osândă veți lua. ¹⁴ Vai voi cărturarilor și fariseilor fățarnici, că închideți împărăția ceriurilor înaintea oamenilor; că voi nu intrați, nici pre cei ce vor să între nu-i lăsați. ¹⁵ Vai voi cărturarilor și fariseilor fățarnici, că încunjurați marea și uscatul, ca să faceți un nemernic, și dacă se face, îl faceți pre el fiu Gheenii îndoit de cât voi. ¹⁶ Vai voi povățuitori orbi, cari dicit: că cel ce se va jura pre biserică, nimic nu este; iar cel ce se va jura pre aurul bisericeii, vi-novat este. ¹⁷ Nebuni și orbi, că ce-

este mai mare, aurul, său biserica care sânteste pre aur? ¹⁸ Si cel ce se va jura pre altariu, nimic nu este: iar cel ce se va jura pre darul ce este deasupra lui, vinovat este. ¹⁹ Ne-bunî şi orbî, că ce este mai mare, darul, său altariul care sânteste pre dar? ²⁰ Decî cela ce se jură pre altariu se jură pre el, şi pre toate care sînt deasupra lui. ²¹ Si cela ce se jură pre biserică, se jură pre ea, şi pre cela ce locueste într'ênsa. ²² Si cela ce se jură pre ceriū, se jură pre scaunul lui Dumneđeū şi pre cela ce şade pre el. ²³ Vai voî Cărturarilor şi fariseilor făţarnicî, că deciuiţi izma, şi măriul şi kimenul, şi aţi lăsat cele mai grele ale legei, judecata şi mila, şi credinţa: acestea se cădea să le faceţi, şi acelea să nu le lăsaţi. ²⁴ Povăţuitori orbî cari strecuraţi ţînţariu, şi înghitiţi cămila. ²⁵ Vai voî cărturarilor şi fariseilor făţarnicî, că curăţiţi, partea cea din-afară a păharului şi a blidului; iar din-lăuntru sînt pline de răpire şi de nedreptate. ²⁶ Farisee oarbe!

curătește întâi partea cea din-lăuntru a paharului și a blidului, ca să fie și cea din-afară curată. ²⁷ Vai voi cărturarilor și fariseilor fățarnici, că vă asemănați mormânturilor celor văruite, care din-afară se arată frumoase; iar din-lăuntru sînt pline de oasele morților, și de toată necurăția. ²⁸ Așa și voi, din-afară vă arătați oamenilor drepti; iar din-lăuntru sînteți plini de fățarnie și de fără-de-lege.

²⁹ Vai voi cărturarilor și fariseilor fățarnici că zidiți mormânturile profetilor și împodobiți gropile dreptilor. ³⁰ Si diceți: de am fi fost în dîilele părinților noștri n'am fi fost părtașilor întru sângele profetilor. ³¹ Drept aceea înșivă mărturisim de voi că sînteți fii acelor ce au omorît pre profeti. ³² Si voi împliniți măsura părinților voștri. ³³ Serpî, pui de năpârci, cum veți scăpa de judecata Gheenii? ³⁴ Pentru aceasta iată eu trimit la voi profeti și înțelepți și cărturari, și dintru dînsii veți ucide și veți răstigni, și dintru dînsii veți bate în soboarele voastre, și-î veți goni

din oraș în oraș. ³⁵ Ca să vie asupra voastră tot sângele drept carele s'a vërsat pre pământ, dela sângele lui Abel celui drept, până la sângele Zahariei fiul Varahiei, pre carele l-ați omorât între biserică și între altar. ³⁶ Amin grăesc voi, vor veni acestea toate preste neamul acesta. ³⁷ Ierusalime! Ierusalime! cel ce ai omorât pre profeți, și ai ucis cu pietre pre cei trimiși la tine; de câte ori am vrut să adun pre fiicele, în ce chip adună găina puii se sub aripă, și nu ați vrut. ³⁸ Iată să lasă voî casa voastră pustie. ³⁹ Că dîc voi: De acum nu mă veți mai vedea, până când veți dîce: bine-cuvîntat este cel ce vine întru numele Domnului.

CAP. XXIV

Pentru pustiirea Ierusalimului, și stricarea bisericii; pentru semnele sfîrșitului lumei, și ale venirii lui Christos; pentru ziua și ora aceea, cum că nimeni nu o știe.

1 Și eșind Iisus din biserică mergea

și s'aũ apropiat către dânsul învătăceii
lui, ca să-î arate lui zidurile bisericeii.
Iar Iisus a ȡis lor: Vedetȡi acestea toate?
Amin grăesc voi; nu va rămânea a-
ici piatră pre piatră, care să nu se rî-
sipiască.

3 Si ședând el pre muntele Maslinilor
s'aũ apropiat către dânsul învătăceii
lui deosebii, dicând: spune noi când
vor fi acestea? Si care este semnul veni-
rii tale, și a sfârșitului veacului? 4 Si
răspundând Iisus a ȡis lor: Căutaȡi să
nu vă amăgiască cine-va pre voi. 5 Că
mulȡi vor veni întru numele meu, dicând:
Eu sînt Christos; și pre mulȡi vor înșela.
6 Si veȡi să aȡiȡi de rășboaie și veșȡi de
rășboaie; căutaȡi să nu vă spăimântaȡi.
7 Că se cuvine toate acestea să fie; ci
încă nu va fi atunci sfârșitul. 8 Că se
va scula neam preste neam, și împărăȡie
preste împărăȡie; și vor fi foametȡi și ciu-
me, și cutremure pre alocurea, ci aces-
tea toate vor fi începătură a durerilor.
9 Atunci vă vor da pre voi în nea-
zurȡi, și vă vor omorȡi pre voi; și veȡi
fi urȡiȡi de toate neamurile pentru nu-

mele meū. ¹⁰ Și atunci se vor sminti mulți, și se vor vinde unul pre altul, și vor urî unul pre altul. ¹¹ Și mulți profeti mincinoși se vor scula, și vor înșela pre mulți. ¹² Și pentru înmulțirea fărâdelegii, va răci dragostea a multora. ¹³ Iar cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui. ¹⁴ Și se va predica această evanghelie a împărăției întru toată lumea, întru mărturie la toate neamurile; și atunci va veni sfârșitul. ¹⁵ Deci când veți vedea urăciunea pustiirei, care s'a ȋis prin Daniil profetul, stând în locul cel sânt (cela ce citește să înțeleagă); ¹⁶ Atunci cei din Iudea să fugă la munți. ¹⁷ Și cel ce va fi pre casă, să nu se pogoare să ia ceva din casa sa. ¹⁸ Și cel ce va fi în câmp, să nu se întoarca înapoi să ia haina sa. ¹⁹ Iar vai celor ce vor avea în pânțec, și celor ce vor apleca în ȋdilele acelea. ²⁰ Ci rugați-vă, ca să nu fie fuga voastră iarna, nici sâmbătă. ²¹ Că va fi atunci necaz mare, carele nu a fost din începutul lumii până acum, nici va fi. ²² Și de

nu s'ar fi scurtat ȃilele acelea, nu s'ar fi mântuită tot corpul; ci pentru cei aleși se vor scurta ȃilele acelea. ²³ Atunci de va ȃice voî cine-va: iată aici este Christos, său a-colo; să nu credeți. ²⁴ Că se vor scula Christoși mincinoși, și profeți mincinoși, și vor da semne mari și minuni, cât să amăgiască de va fi cu putință și pre cei aleși. ²⁵ Iată mai 'nainte am spus voî. ²⁶ Decî de vor ȃice voî: iată în pustie este, să nu eșiți; iată în cămări, să nu credeți.

²⁷ Că precum ese fulgerul dela răsărituri, și se arată până la apusuri, așa va fi și venirea Fiiului omului. ²⁸ Că unde va fi corpul cel mort, acolo se vor aduna vulturii. ²⁹ Însă îndată după necazulă acelor ȃile, soarele se va întuneca, și luna nu își va da lumina sa, și stelele vor cădea din ceriū, și puterile ceriurilor se voră clăti. ³⁰ Și atunci se va arăta semnul fiului omului pre ceriū, și atunci vor plânge toate semințiile pămîntului, și vor vedea pre fiul omului viînd pre norii ceriului

cu putere și cu mărire multă. ³¹ Și va trimite pre îngerii sei, cu glas mare de trâmbiță, și vor aduna pre cei aleși ai lui din cele patru vânturi, de la marginile ceriurilor, până la marginile lor. ³² Iar de la smochin vă învățați pildă: când mlădița lui este moale și înfrunzește, știți că aproape este vara. ³³ Așa și voi, când veți vedea acestea toate, să știți că aproape este lângă uși.

³⁴ Amin grăiesc voi: Nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi. ³⁵ Ceriul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece.

³⁶ Iar de ziua aceea și ora, nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, fără numai Tatăl meu singur. ³⁷ Că precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și venirea fiului omului. ³⁸ Și precum era în zilele cele mai 'nainte de potop, mânca și bea, se însura și se mărita, până în ziua întru care a intrat Noe în corabie; ³⁹ Și n'a știut, până când a venit potopul și a luat pre toți; așa va fi și venirea fiului omului. ⁴⁰ Atunci doi vor fi în câmp, unul se va lua, și altul se va lăsa. ⁴¹ Doi

măcinând la moară, una se va lua, și alta se va lăsa.

44 Decî priveghiați, că nu știți în care oră domnul vostru va veni. 45 Iar aceas-
ta să știți, că de ar ști stăpânul casei în care oră va veni turul, ar priveghia, și n'ar lăsa să-î sape casa lui. 44 Pen-
tru aceasta și voi fiți gata, că în ora ca-
re nu gândiți, fiul omului va veni.

45 Oare cine este sluga cea credincioasă și înțeleaptă, pre care l-a pus domnul său preste slugile sale, ca să le dea lor hrană la vreme? 46 Fericită este sluga aceea pre carele viind domnul său îl va afla făcînd așa. 47 Amin grăiesc voî: că preste toate averile sale îl va pune pre el.

48 Iar de va dice acea slugă rea întru inima sa: zăbovește domnul meu a veni.

49 Și va începe a bate pre soțiile sale și a mânca și a bea cu bețiviî. 50 Veni-
va domnul slugii aceia, în ziua întru care nu așteaptă, și în ora întru care nu știe. 51 Și îi va tăia pre el în două, și partea lui cu fățarnicii o va pune; a-
colo va fi plîngerea și scrîșnirea din-
ților.

CAP. XXV.

*Pentru cele de ce fecioare ; pentru cel ce
a luat talanți ; pentru venirea lui Chris-
tos la judecată.*

¹ Atunci se va asemăna împărăția ce-
riurilor cu de ce fecioare, care luându-și
candelile sale, au ășit întru întimpinarea
Mirelui. ² Și cinci dintre ele erau înțe-
lepte ; iar cinci nebune. ³ Cele nebune
luându-și candelile sale, n'a luat cu sine
unt-de-lemn. ⁴ Iar cele înțelepte au
 luat unt-de-lemn în vasele sale, cu can-
delile sale. ⁵ Și zăbovind Mirele, au
 dormitat toate, și au ■ dormit. ⁶ Iar la
 miezul nopții s'a făcut strigare : Iată mi-
rele vine, eșiți întru întimpinarea lui.
 ⁷ Atunci s'au sculat toate fecioarele ace-
lea, și 'și-au împodobit candelile sale. ⁸ Iar
 cele nebune au ășit celor înțelepte : da-
 ți-ne noi din untul-de-lemn al vostru, că
 se sting candelile noastre. ⁹ Si au răs-
 puns cele înțelepte, ăicând : nu cumva
 nu ne va ajunge noi și voi ? ci mai bine
 mergeți la cei ce vînd și vă cumpărați
 voi. ¹⁰ Iar mergînd ele să cumpere, ve-

nit-a Mirele; și cele ce erau gata au în-
trat cu el la nuntă, și s'a închis ușa ¹¹ Iar
mai pre urmă au venit și cele-lalte fe-
cioare, dicând: Doamne, Doamne, de-
schide noi. ¹² Iar el răspundând, a dis:
Amin dic voi, nu vă știu pre voi. ¹³ Drept
aceea priveghiați, că nu știți ziua, nici
ora întru carele fiul omului va veni.

¹⁴ Că în ce chip un om mergând de-
parte a chemat slugile sale, și le-a dat
lor avuția sa. ¹⁵ Și unuia i-a dat cinci ta-
lanți; iar altuia doi; iar altuia unu, fiește
cărui dupe puterea lui; și s'a dus în-
dată. ¹⁶ Deci mergând cel ce luase cin-
ci talanți, a lucrat cu dênșii, și a făcut
alți cinci talanți. ¹⁷ Așisderea și cel cu
doi, a dobândit și acesta alți doi. ¹⁸ Iar
cel ce luase unul, ducându-se a săpat
în pământ și a ascuns argintul domnu-
lui seü. ¹⁹ Iar după multă vreme, a ve-
nit domnul slugilor acelora, și a făcut
socoteală cu dênșii. ²⁰ Și viind cel ce
a luat cinci talanți, a adus alți cinci ta-
lanți dicând: Doamne, cinci talanți mî-ai
dat mie; iată alți cinci talanți am do-
bândit cu ei. ²¹ Dis-a lui domnul seü:

bine slugă bună și credincioasă, preste puține ai fost credincios, preste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului teș. ²² Și viind și cel ce a luat doi talanți, a ȝis: Doamne, doi talanți mi-ai dat mie; iată alți doi talanți am dobândit cu ei. ²³ Țis-a lui domnul seș: bine slugă bună și credincioasă preste puține ai fost credincios preste multe te voi pune; intră întru bucuria domnului teș. ²⁴ Și viind și cel ce a luat un talant, a ȝis: doamne, te-am știut că ești om aspru, seceri unde n'ai semănat, și aduni de unde n'ai răsipit. ²⁵ Și temându-mă m'am dus de am ascuns talantul teș în pământ; iată, ai al teș. ²⁶ Și răspundând domnui seș, i-a ȝis lui: slugă vicleană și leneșă, ai știut că secer unde n'am semănat, și adun de unde n'am răsipit. ²⁷ Pentru accasta dar se cuvenia ȝie să fi dar argintul meș schimbătorilor, și viind eș, aș fi luat al meș cu dobândă. ²⁸ Luați dar de la el talantul, și il dați celui ce are ȝece talanți. (Că tot celui ce are i se va da și fi va prisosi. ²⁹ Iar de la cel ce n'are, și cea ce i-se pa-

re că are i-se va lua de la dânsul). 30 Și pre sluga cea netrebnică, aruncați-l întru întinericul cel mai din-afară; acolo va fi plângerea și scrișnirea dinților.

31 Iar când va veni fiul omului întru mărirea sa, și toți sântii îngeri cu dânsul, atunci va șede pre scaunul mărirei sale.

32 Și se vor aduna înaintea lui tote limbile; și îi va despărți pre dânsii unul de altul, precum desparte păstorul oile din ezi. 33 Și va pune oile de-a-dreapta lui; iar ezi de-a-stânga. 34 Atunci va dice împăratul celor de-a-dreapta lui: veniți bine-cuvântații părintelui meu, moșteniți împărăția care este gătită voi de la întemeerea lumei. 35 Că am flămândit, și mi-ați dat de am mâncat; am însetat, și mi-ați dat de am băut; strein am fost și m'ați primit. 36 Gol, și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost și m'ați cercetat; în temniță am fost, și ați venit la mine. 37 Atunci vor răspunde lui drepți dicând: Doamne, când te-am vădut flămând, și te-am hrănit? Său însetat, și ți-am dat de ai băut? 38 Său când te-am vădut strein, și te-am primit? Său

gol, și te-am îmbrăcat; ³⁹ Său când te-am
 vădut bolnav, său în temniță, și am
 venit la tine? ⁴⁰ Și răspundând împé-
 ratul, va dice lor: Amin dic voi, întru
 cât ați făcut unuia dintru acești frați ai
 mei prea mici, mie ați făcut. ⁴¹ Atunci
 va dice și celor de-a stînga lui: Duceți-vé
 dela mine blestemaților în focul cel
 vecinic, carele este gătit diavolului, și
 fingerilor lui. ⁴² Că am flămândit, și nu
 mi-ați dat să mănânc; am însetat, și nu
 mi-ați dat să beau. ⁴³ Strein am fost, și
 nu m'ați primit; gol, și nu m'ați îmbră-
 cat; bolnav, și în temniță, și nu m'ați cer-
 cetat pre mine. ⁴⁴ Atunci vor răspunde
 și ei dicînd: Doamne, când te-am vădut
 flămând, său însetat, său strein, său gol,
 său bolnav, său în temniță, și a'am slu-
 jit ție? ⁴⁵ Atunci va răspunde lor, di-
 cînd: Amin grăesc voi: Întru cât n'ați
 făcut unuia dintru acești prea mici, nici
 mie n'ați făcut. ⁴⁶ Și vor merge aceștia
 în munca vecinică; iar dreptii în viață
 vecinică.

CAP. XXVI.

*Pentru paștele legei; pentru ceea ce a uns
pre Domnul cu mir; pentru cele ce a ȃis-
luda de mir; pentru vinderea lui Christos;
pentru cina cea de taină; pentru rugă-
ciunea lui Christos, și pentru prinderea
lui; pentru ducerea lui Christos la Caiafa;
pentru lepădarea lui Petru*

¹ Și a fost când a sėvârșit Iisus toate
cuvintele acestea, a ȃis învățaceilor săi.

² Știți că după două ȃile paștele vor fi,
și fiul omului se va da să se răstigniască.

³ Atunci s'aũ adunat arhierii și căr-
turarii și bătrânii poporului, în curtea ar-
hierelui ce se numia Caiafa. ⁴ Și sfat aũ
făcut să prindă pe Iisus cu vicleșug și
să-l omoare. ⁵ Și ȃicea: nu în ȃiua praz-
nicului, ca să nu se facă turburare întru
popor.

⁶ Iar fiind Iisus în Vitania, în casa lui
Simon ierosul. ⁷ Venit-a la dēnsul o
femeie avēnd un alabastru cu mir de
mult preț, și l-a turnat pre capul lui, se-
ȃēnd el. ⁸ Iar învățaceii vȃdēnd le-a

părut rău, dicând: pentru ce se făcu această pagubă? ⁹ Că se putea vinde acest mir drept mult, și să se dea săracilor. ¹⁰ Iar Iisus știind, a dis lor: Pentru ce dați supărare femeii? Că bun lucru a făcut cu mine. ¹¹ Că pre săraci pururea îi aveți cu voi; Iar pre mine nu mă aveți pururea. ¹² Că vërsând aceasta mirul acesta pre corpul meu, spre îngroparea mea a făcut. ¹³ Amin grăesc voi: Orî unde se va predica evanghelia aceasta în toată lumea, dice-se-va și ce a făcut aceasta, întru pomenirea ei. ¹⁴ Atuncî unul din cei doi-spre-dece, carele se numia Iuda Iscarioteanul, mergînd la arhiereî, a dis lor: ce îmi veți da mie, și eû îl voiû da pre el voi; ¹⁵ Iar ei i-aû pus lui trei-deci de arginți. ¹⁶ Și de atuncî căuta vreme cu prilej ca să-l dea pre el.

¹⁷ Iar în ziua cea dintâi a azimilor, aû venit învățaceî la Iisus, dicînd lui: unde voești să gătim ție să mănâncî paștele? ¹⁸ Iar ela dis lor: Mergeți în oraș la oarecine, și diceți lui: învățatorul dice, vremea mea aproape este, la tine voiû să fac

paștele cu învățăceii mei. ¹⁹ Și au făcut învățăceii precum le-a poruncit lor Iisus: și au gătit paștele. ²⁰ Iar făcându-se seară, a ședut cu cei doi-spre-dece învățăcei ai săi.

²¹ Și mâncând ei, a ȑis: Amin grăesc voi, că unul din voi va să mă vîndă. ²² Iar ei întristându-se foarte, au început a ȑice lui fiește-care dintr'ênșii: nu cumva eu sînt, Doame? ²³ Iar el răspondînd a ȑis: Cea ce a întins cu mine mâna în blid, acela va să mă vîndă, ²⁴ Ci fiul omului va merge precum este scris pentru el; dar vaî omului aceuia prin carele fiul omului se vinde; mai bine ar fi fost lui, de nu s'ar fi născut omul acela. ²⁵ Și răspondînd Iuda cel ce l-a vîndut pre el a ȑis: nu cumva sînt eu învățătorule? ȑis-a lui: tu ȑiseși. ²⁶ Decî mâncând ei, luând Iisus pânea, și bine-cuvîntînd a frînt, și a dat învățăceilor, și a ȑis: Luați mâncați acesta este corpul meu. ²⁷ Și luând paharul, și mulțămînd, a dat lor, ȑicînd: ²⁸ Beți dintru acesta toți, că acesta este sângele meu al legei ceî nouă, carele

pentru mulți se varsă spre ertarea păcatelor. ²⁹ Că ȋdic voi, că nu voiū mai bea de acum dintru această roadă a viții, până în ȋiua aceea, când o voiū bea pre aceasta cu voi nouă întru împărăția Tatălui meu. ³⁰ Și dând laudă, a eșit în muntele Maslinilor. ³¹ Atunci a ȋdis lor Iisus: Toți voi vă veți sminti întru mine în noaptea aceasta. Că scris este: Bate-voiū păstoriul, și se vor rîsipi oile turmei. ³² Iar după ce voiū învia, voiū merge mai 'nainte de voi în Galilea. ³³ Și răspundēnd Petru, a ȋdis lui: deși toți se vor sminti întru tine; iar eū nici odată nu mă voiū sminti. ³⁴ Ȋdis-a Iisus lui: Amin ȋdic ție, că întru această noapte mai 'nainte de a cânta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de mine. ³⁵ Ȋdis-a Petru lui: de mi s'ar întēmpla și a muri împreună cu tine, nu mă voiū lepăda de tine. Așijderea încă și toți învățaceii au ȋdis. ³⁶ Atunci a venit împreună cu dēnșii Iisus în satul ce se numește Ghetsi-manî; și a ȋdis învățaceilor: Sedeți aici până voiū merge să mă rog acolo. ³⁷ Și luând pre Petru și pre cei doi fii ai lui

Zevedeiū, a început a se întrista, și a se mârni. ³⁸ Atunci a dis lor Iisus : întristat este sufletul meu până la moarte. ³⁹ Rămîneți aici, și priveghiați împreună cu mine. Și mergînd puțin mai înainte, Părintele meu, de este cu putință, treacă de la mine paharul acesta ; însă nu precum voesc eu, ci precum tu.

⁴⁰ Și a venit către învățăceii și i-a aflat pre dînsii dormind, și a dis lui Petru : Așa n'ați putut o oră a priveghia cu mine. ⁴¹ Priveghiați și vă rugați să nu intrați în ispită ; că Duhul este osîrduitor ; iar corpul neputincios. ⁴² Iarăși a doua oară mergînd s'a rugat, dicînd : Părintele meu, de nu poate trece acest pahar de la mine, ca să nu-l bea pre el, fie voea ta. ⁴³ Și viind, i-a aflat pre dînsii iarăși dormind, că era ochii lor îngreuiati. ⁴⁴ Și lăsându-i pre ei, mergînd iarăși s'a rugat a treia oară, același cuvînt dicînd. ⁴⁵ Atunci a venit la învățăceii și le-a dis lor : Dormiți de acum și vă odihniți ; iată s'a apropiat ora și fiul omului se va da în mâinile păcătoșilor ;

⁴⁶ Sculați-vă să mergem ; iată, s'a apropiat acela ce m'a vândut. ⁴⁷ Și încă el grăind, iată Iuda unul din cei doi-spre-dece a venit, și împreună cu el popor mult, cu săbii și cu fuști, trimiși de arhierei și de bătrânii poporului. ⁴⁸ Iar acela ce 'l vându-se pre el, le-a dat lor semn, dicând: pre carele voiți săruta, acela este, prindeți-l pre el. ⁴⁹ Și îndatăși apropiinduse de Iisus, a zis: bucurăte învătătorule! Și l-a sărutat pre el. ⁵⁰ Iar Iisus a zis lui: Prietene, pentru ce ai venit? Atunci apropiinduse ei au pus mâinile pe Iisus și l-a prins pre el. ⁵¹ Și iată unul din cei ce erau cu Iisus întinzându-și mâna și-a scos sabia sa; și lovind pre sluga arhiereului, i-a tăiat urechia lui. ⁵² Atunci a zis Iisus lui: întoarce sabia ta în locul ei; că toți cei ce scot sabie de sabie vor muri. ⁵³ Au ți se-pare, că nu pot a ruga acum pre tatăl meu, și să-mi pue mie înainte mai mult de cât două-spre-dece legheoane de înțgeri. ⁵⁴ Dar cum se vor umplea scripturile, care zic că așa se cade să fie? ⁵⁵ Intr'aceiași oră a zis Iisus popoarelor: Ca la un tâlhar ați

eșit cu săbiu și cu fuști să mă prindeți
pre mine? în toate ȋdilele la voi ședeam,
învățând în biserică, și nu m'ați prins
pre mine. ⁵⁶Însă acestea toate s'aũ fă-
ților; atunci învățaceii toți lăsându-l pre
el, aũ fugit.

⁵⁷Iar ei prindând pre Iisus l-aũ dus la
Caiafa arhiereul, unde cărturarii și bētrâ-
nii eraũ adunați. ⁵⁸Iar Petru mergea
după el de departe, până la curtea ar-
hiereului; Și întrând în lăuntru ședea cu
slugile, să vadă sfîrșitul. ⁵⁹Iar arhiereii
și bētrânii, și tot sfatul, căuta mărturie
mincinoasă asupra lui Iisus, ca să-l o-
moare pre el. ⁶⁰Și n'a aflat; și multe măr-
turi mincinoase viind de față, n'aũ aflat;
iar mai pe urmă viind două mărturii
mincinoase, aũ ȋdis. ⁶¹Acesta a ȋdis:
pot să stric biserică lui Dumnezeu,
și în trei ȋdile să o zidesc pre dēnsa. ⁶²Și
sculându se arhiereul, a ȋdis lui: nimica
nu răspunȋ? Ce aceștia mărturisesc a-
supra ta? ⁶³Iar Iisus tăcea; și răspun-
dend arhiereul, a ȋdis lui: juru-te pre
Dumnezeul cel viu ca să spui noî, de

ești tu Christos fiul lui Dumnezeu. ⁶⁴ Dîs-a Iisus lui: tu ai dîs; însă dîc voi: De acum veți vedea pre fiul omului ședînd de a dreapta puterei, și viînd pre norii cerului. ⁶⁵ Atunci arhiereul și-a rupt hainele sale dîcînd: că a hulit; ce ne mai trebuesc alte mărturii? Iată acum ați auzit hula lui. ⁶⁶ Ce vă pare voi? Iar ei rîspundînd, au dîs: vinovat este morței. ⁶⁷ Atunci au scuipat în obrazul lui, și cu pumnii l-au bătut; iar alții îi da palme, dîcînd: ⁶⁸ Profetește noi Christoase, cine este cel ce te-a lovit? ⁶⁹ Iar Petru ședea afară în curte; și a venit la el o servă dîcînd: și tu erai cu Iisus Galileanul. ⁷⁰ Iar el s'a lepădat înaintea tuturor, dîcînd: nu știu ce dîci. ⁷¹ Și eșînd el la poartă, l-a vădut pre el alta, și a dîs celor de acolo: și acesta era cu Iisus Nazarineanul. ⁷² Și iarăși s'a lepădat cu jurămînt: că nu știu pre omul acesta. ⁷³ Iar preste puțin, apropiîndu-se cei ce sta, au dîs lui Petru: adevărat și tu dintr'înșii ești, că și graiul teă arătat te face pre tine. ⁷⁴ Atunci a început a se blestema și a se jura, că nu știu

pre omul acesta; și îndată cocoșu
a cântat. ⁷⁵ Și și-a adus aminte Petru
de cuvântul lui Iisus ce îi dăduse lui:
Că mai'nainte de a cânta cocoșul, de trei
ori te vei lepăda de mine, și eșind afară
a plâns cu amar.

CAP. XXVII.

Pentru ducerea lui Christos la Ponțiu
Pilat; pentru Iuda ce s'a căit; pentru ju-
decata, ocară, bătaea, muncile, și rēstigni-
rea; pentru cererea corpului Domnului
să se îngrope, și pentru strejari mor-
mētului.

¹ Iar dacă s'a făcut d'ua, sfat aū
făcut toți arhierii, și bētrânii poporului
asupra lui Iisus, ca să-l omoare pre ei.
² Și legându-l pre dēnsul, l-aū dus și l-aū
dat domnului Ponțiu Pilat.

³ Atunci vēdēnd Iuda cel ce l-a vēn-
dut pre el, că s'a judecat spre moarte
cāindu-se a întors cei trei decī de argin-
ți farise lor și bētrânilor, dicēnd: ⁴ Gre-
șit-am de am vēndut sânge nevinovat.

Iar ei i-aũ dis: ce este noi? tu vei vedea. ⁵ Si aruncând arginții în biserică, s'a dus de acolo, și mergând s'a spânzurat. ⁶ Iar arhieriei luând arginții aũ dis: nu se cuvine a-i pune pre aceștia în corvana; de vreme ce preț de sânge este. ⁷ Si sfat făcând aũ cum-părat cu ei țérina olarului, pentru îngroparea streinilor. ⁸ Pentru aceea s'a numit țérina aceea, țérina sângelui, până în ziua de astă-zi. ⁹ (Atunci s'a plinit ceea ce s'a dis prin profetul Ieremia ce dice: Si a luat trei-deci de arginți, prețul celui prețuit, carele s'a prețuit de fiu lui Israil, ¹⁰ Si i-a dat pre ei pre țérina olarului, precum mi-a spus mie Domnul). ¹¹ Iar Iisus sta înaintea dregătoriului: și l-a întrebat pre el dregătoriul, dicând: tu ești împăratul Iudeilor? Iar Iisus a dis lui: Tu dici. ¹² Si când graia asupra lui arhieriei și bătrânii nimic nu răspundea. ¹³ Atunci a dis Pilat lui: nu auzi câte mărturisesc asupra ta? ¹⁴ Si nu i-a răspuns lui la nici un cuvânt, cât se mira dregătoriul foarte. ¹⁵ Iar la praznic avea obicei

dregătoriul să slobodiască poporul un
 vinovat, pre carele vrea ei. ¹⁶ Și avea
 atunci un vinovat vestit ce se numia
 Varavva. ¹⁷ Deci adunându-se ei a dis-
 bozesc voi? Pre care voiți să vă slo-
 lisus ce se dice Christos? ¹⁸ Că știa
 că pentru pizmă l-au dat pre elu.
¹⁹ Și ședând el pre scaunul la ju-
 decată, a trimis la dânsul femeia lui
 dicând: nimic ție și dreptului aces-
 tuia, că multe am pățimit astă-zi în
 vis pentru dânsul. ²⁰ Iar arhieriei și bē-
 trânii au plecat pre popor ca să ceară
 pre Varavva, iar pre Iisus să-l piardă.
²¹ Și răspundând dregătoriul a dis lor:
 pre carele voiți dintr'amândoi să vă slo-
 bodesc voi? Iar ei a dis: pre Varavva.
²² Dis-a lor Pilat: dar ce voi face lui Ii-
 sus ce se dice Christos? Dis-au lui toți:
 să se răstigniască. ²³ Iar dregătoriul a
 dis: dar ce rău a făcut? Iar ei mai vēr-
 tos striga, dicând: să se răstigniască.
²⁴ Deci vedând Pilat că nimic nu folosește,
 ci mai multă gălceavă se face, luând
 apă, și-a spălat mâinile înaintea popo-

rului, dicând: nevinovat sînt de sîngele dreptului acestuia; voi veți ve-
dea. ²⁵ Și rîspundînd tot poporul, a dis-
sîngele lui asupra noastră și asupra
feciorilor noștri. ²⁶ Atunci le-a slobo-
dit lor pre Varavva; iar pre Iisus bătîn-
du-l l-a dat să se rîstigniască.

²⁷ Atunci ostașii dregătoriului, ducînd
pre Iisus în divan, adunat-au la dînsul
toată mulțimea ostașilor, ²⁸ Și dezbrăcîn-
du-l pre el, l-au îmbrăcat cu hlamidă ro-
șie. ²⁹ Și împletind cunună de spini, au
pus în capul lui, și trestie în dreapta lui,
și îngenunchind înaintea lui, își bătea
joc de el, dicînd: Bucurăte Impăratul
Iudeilor! ³⁰ Și scuipînd asupra lui, au
luat trestia, și îl bătea pre el preste cap.
³¹ Și dacă l-au batjocorit pre dînsul, au
dezbrăcat de pre el hlamida, și l-au îm-
brăcat în hainele sale, și l-au dus pre
dînsul să-l rîstigniască. ³² Iar eșind a-
fară, au aflat pre un om Cirinean anume
Simon, pre acesta l-au silit să ducă cru-
cea lui.

³³ Și viînd la locul ce se numește Gol-
gota, carele se dice locul căpăținei, ³⁴ l-au

dat lui să bea oțet amestecat cu fiere;
 și gustând, nu vrea să bea. ³⁵ Iar după
 ce l-au răstignit pre el, au împărțit haï-
 nele lui, puind sortî; ca să se plinia
 scă cea ce s'a dis de profetul: Impăr-
 țit-au hainele mele lor, și pentru cămașa
 mea au aruncat sortî. ³⁶ Și sedînd îl pă-
 zia pre el acolo. ³⁷ Și au pus deasupra
 capului lui vina lui scrisă: **Acesta este**
Iisus Impăratul Iudeilor. ³⁸ Atunci au
 răstignit împreună cu dînsul doi tâlhari:
 unul de-a-dreapta și altul de-a-stînga
³⁹ Iar cei ce trecea îl hulăia pre dînsul
 clătind cu capetele sale, și dicînd:
⁴⁰ Căla ce strici biserică, și în trei zile
 o zidești, mîntuește-te pre tine însuți;
 de ești fiul lui Dumnezeu, pogoară-te
 de pre cruce. ⁴¹ Așijderea încă și ar-
 hierii batjocorindu-l, împreună cu căr-
 turarii și cu bătrânii, și cu farisei, dicea:
⁴² Pre alții a mîntuit, iar pre sine nu poa-
 te să se mîntuiască; de este împăratul
 lui Israil, pogoare-se acum de pre cruce
 și să credem într'ênsul. ⁴³ Nădăjduia spre
 Dumnezeu; izbăvească-l acum pre dîn-
 sul, de îl voește pre el, Că a dis:

că fiul lui Dumnezeu sînt. ⁴⁴ Aseme-
nea și tâlharii cei ce era împună cu el
răstigniți, îl ocăria pre el. ⁴⁵ Iar dela
a șésea oră, întuneric s'a făcut pres-
te tot pămîntul, până la a nouă oră.
⁴⁶ Iar în ora a nouă a strigat Iisus cu glas
mare, dicînd: Ili, Ili, Lima Savahthani:
adecă: Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu
căci m'ai lăsat. ⁴⁷ Iar oare-carii din cei
ce sta acolo audind, dicea: că pre Ilie
strigă acesta. ⁴⁸ Și îndată alergând unul
dintr'ênșii, și luând un burete, l-a um-
plut de oțet, și puindu-l într'o trestie, l-a
adăpat pre el. ⁴⁹ Iar cei-lalți dicea: lasă
să vedem, aū veni-va Ilie ca să-l mân-
tuiască pre el? ⁵⁰ Iar Iisus iarăși stri-
gînd cu glas mare, și-a dat Duhul. ⁵¹ Și
iată catapeteasma bisericei s'a rupt
în doē, de sus până jos; și pămîntul
s'a cutremurat, și pictrile s'aū despi-
cat. ⁵² Și mormînturile s'aū deschis;
și multe corpuri ale sînților ce ador-
mise, s'aū sculat. ⁵³ Și eșind din mor-
mînturi, după învierea lui, a venit în
sînta cetate și s'aū arătat multora. ⁵⁴ Iar
sutașul, și cei ce era împreună cu el

păzind pre Iisus, vădând cutremurul și cele ce s'aũ tăcut, s'aũ înfricoșat foarte dicând: adevărat fiu al lui Dumnezeu a fost acesta.

⁵⁵ Și era acolo și femei multe de departe privind, care mersese după Iisus din Galilea, slujind lui. ⁵⁶ Intre care era Maria Magdalina, și Maria muma lui Iacov, și a lui Iosi, și muma fiilor lui Zevedei.

⁵⁷ Iar făcându-se seară, a venit un om bogat din Arimatea, numele lui Iosif, carele și el fusăse învățăcel al lui Iisus. ⁵⁸ Acesta viind la Pilat, a cerut corpul lui Iisus. ⁵⁹ Atunci Pilat a poruncit să se dea corpul; și luând Iosif corpul, l-aũ înfășurat în giulgiu curat.

⁶⁰ Și l-a pus pre el într'un mormânt nou al său, pre carele îl săpase în piatră, și prăvălind o piatră mare pre ușa mormântului, s'a dus. ⁶¹ Și era acolo Maria Magdalina, și ceea-laltă Marie, ședând în preajma mormântului.

⁶² Iar a doua zi, carea este după Vineri, s'aũ adunat arhierei, și fariseii la Pilat, dicând. ⁶³ Doamne, adusu-ne-am

aminte că înșelătoriul acela a dis, în-
că fiind viū: dupa trei zile mă voi
scula. ⁶⁴ Deci poruncește să se întăria-
scă mormântul pa ă a treia zi; ca
nu cumva viind învătăceii lui noaptea,
să-l fure pre el; și să dică poporului
că s'a sculat din morți; și va fi rătăci-
rea cea de apoi mai rea de cât cea din-
tâi. ⁶⁵ Dis-a lor Pilat: aveți custodie;
mergeți de întăriți cum știți. ⁶⁶ Iar ei
mergând, au întărit mormântul, pecet-
luind piatra, împreună cu custodia.

CAP. XXVIII.

*Pentru învierea Domnului; pentru cer-
cetarea femeilor la mormânt; pentru stre-
jări mormântului ce aū fost marturi
ai învieri; pentru arătarea lui Chris-
tos apostolilor și femeilor, în Galilea.*

¹ Iar Sâmbătă târziu, întru ceea ce lu-
mina spre una din Sâmbete, aū venit
Maria Magdalina și ceea-laltă Marie, să
vadă mormântul. ² Și iată cutremur

mare s'a făcut; Că îngerul Domnului
 pogorîndu-se din ceriu, și viind a prăvă-
 lit piatra de pre ușă și ședea dea-
 supra ei. ³ Și era vederea lui ca fulge-
⁴ și de frica lui s'aă cutremurat cei ce
 păzia, și s'aă făcut ca niște morți. ⁵ Iar
 îngerul răspundând, a ăis femeilor: Nu vă
 temeți voi; că știu că pre Iisus cel răstig-
 nit căutați. ⁶ Nu este aicea: că s'a scu-
 lat precum a ăis; veniți de vedeți locul
 unde a zăcut Domnul. ⁷ Și degrab
 mergând, spuneți învățăceilor lui că
 s'a sculat din morți, și iată va merge
 mai 'nainte de voi în Galilea; acolo
 veți vedea pre dănsul; iată am spus
 voi. ⁸ Și eșind degrab de la mormânt,
 cu frică și cu bucurie mare, aă aler-
 gat să vestiască învățăceilor lui. ⁹ Și
 când mergea ele să spue învățăceilor
 lui, iată Iisus le a întimpinat pre dăn-
 sele, ăicând: Bucurați-vă; iar ele apro-
 pîndu-se, aă cuprins picioarele lui, și
 s'aă închinat lui. ¹⁰ Atuncă a ăis lor
 Iisus: nu vă temeți; mergeți și vestiți
 fraților mei, ca să meargă în Ga-
 lilea, și acolo mă vor vedea. ¹¹ Iar mer-

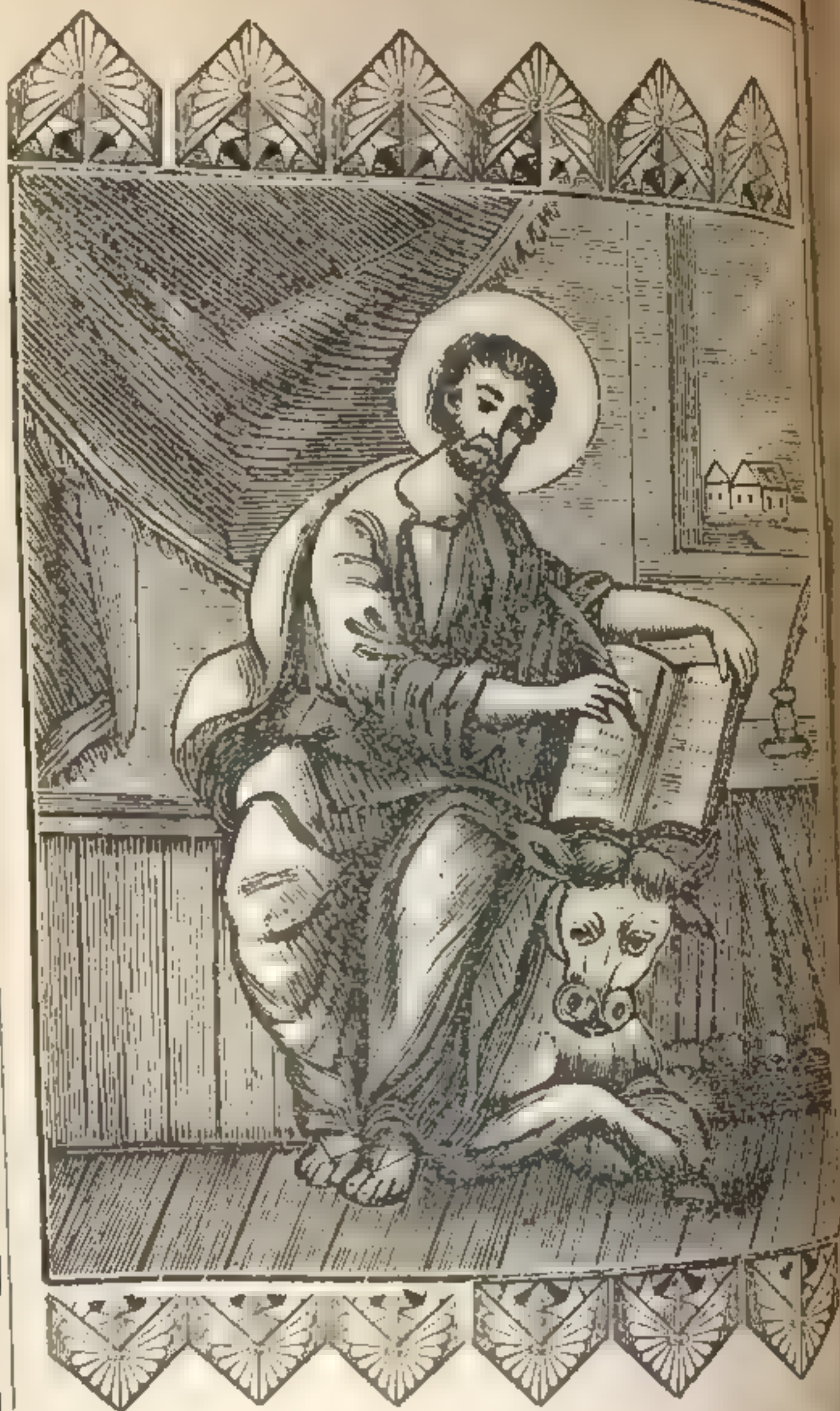
gînd ele, iată unii din strejari viind în cetate, aū vestit arhierelor toate cele ce s'aū făcut. ¹² Și adunându-se împreună cu bătrânii, și sfat făcînd, arginți mulți aū dat ostașilor, dicînd: ¹³ Diceți, că învățăceii lui noaptea viind l-aū furat pre el dormind noi. ¹⁴ Și de se va aūdi aceasta la dregătoriul, noi îl vom potoli pre el, și pre voi fără de grijă vă vom țace. ¹⁵ Iar ei luând arginții, aū făcut cum i-aū învățat. Și s'a vestit cuvîntul acesta între Iudei, până astă-zi.

¹⁶ Iar cei un-spre-dece învățăcei. aū mers în Galilea, în muntele unde le-a poruncit lor Iisus. ¹⁷ Și vedîndu-l pre el s'aū închinat lui; Iar unii s'aū indoit. ¹⁸ Și apropiindu-se Iisus le-a grăit lor, dicînd: Datu-mi-s'a toată stăpînirea, în ceriū și pre pămînt. ¹⁹ Drept aceea mergînd, învățați toate neamurile, botezându-i pre ei în numele Tatălui, și al Fiului, și al sîntului Duh. ²⁰ Învățându-i pre dînșii să păziască toate câte am poruncit voi. Și iată, eū cu voi sînt în toate zilele, până în sfîrșitul veacului.

EVANGHELISTUL MARCU

SANTA EVANGHELIE

CEA DE LA

MARCU

CAP. I.

Pentru Ioan când a botezat pre Domnul în Iordan ; pentru chemarea lui Petru și alui Andrei, și a fiilor lui Zevedei ; pentru cel ce se îndrăcia ; pentru soacra lui Petru ; pentru cei ce s'au vindecat de feliuri de boale ; pentru leprosul.

¹ Inceperea Evangheliei a lui Iisus Christos fiul lui Dumnezeu. ² Precum s'a scris în profeți: Iată, eu trimit pre îngerul meu înaintea feții tale, carele va-
găti calca ta înaintea ta. ³ Glasul celui

ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁴ Era Ioan Botezând în pustie și predicând botezul pocăinței întru ertarea păcatelor. ⁵ Si mergea la dânsul toată laturea Iudeei, și Ierusalimnenii, și se boteza în râul Iordanului dela dânsul, mărturisindu-și păcatele sale. ⁶ Si era Ioan îmbrăcat cu perî de cămilă, și brâu de curea împrejurul mijlocului lui, și mânca acride și miere sălbatică. ⁷ Si predica dicând: vine după mine cel mai tare de cât mine, căruia nu sînt vrednic plecându-mă, să-î desleg cureaua încălțămintelor lui. ⁸ Eū adică v'am botezat pre voi cu apă; iar acela v'va boteza pre voi cu Duh sânt.

⁹ Si a fost în zilele acelea, a venit. Iisus din Nazaretul Galileei, și s'a botezat de la Ioan în Iordan. ¹⁰ Si îndată-și eșind din apă, a vădut ceriurile deschise, și Duhul ca un porumb pogorându-se preste dânsul. ¹¹ Si glas a fost din ceriuri: Tu ești fiul meu cel iubit întru carele am bine-voit.

¹² Si îndată l-a scos pre dânsul Duhul în pustie. ¹³ Si era acolo în pustie patru-deci de zile, ispitindu-se de satana; și era cu fiarele; și îngerii slujia lui. ¹⁴ Si după ce s'a prins Ioan, a venit Iisus în Galilea, predicând evanghelia împărăției lui Dumnezeu. ¹⁵ Si dicând: Că s'a plinit vremea, și s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu, pocăiți-vă, și credeți în evanghelie. ¹⁶ Si umblând pre lângă marea Galileei, a vădut pre Simon, și pre Andrei fratele lui, aruncând mreja în mare; (că erau pescari). ¹⁷ Si le-a zis lor Iisus: Veniți după mine, și vă voi face pre voi a fi vânători de oameni. ¹⁸ Si îndatăși lăsându-și mrejele au mers după dânsul. ¹⁹ Si de acolo mergând mai înainte puțin, au vădut pre Iacob al lui Zevedei, și pre Ioan, fratele lui, dregându-și și ei mrejele în corabie. ²⁰ Si îndatăși i-a chemat pre dânsii; și lăsând pre tatăl lor Zevedei, în corabie împreună cu năimiții, s'au dus după dânsul. ²¹ Si a intrat în Capernaum, și îndată Sâmbăta intrând în Sina-

gogă, învăța. ²² Si se spăimânta toți de învățătura lui, că era învățându-î pre ei ca cela ce are putere; iar nu ca cărturarii.

²³ Si era în Sinagoga lor un om cu Duh necurat, și a strigat grăind. ²⁴ Lasă, ce este noi și ție. Iisuse Nazarineanule? Ai venit să ne pierdî pre noi? Te știu pre tine cine ești: sântul lui Dumnezeu. ²⁵ Iar Iisus l-a certat pre el, grăind: Tacî și ești dintr'ênsul. ²⁶ Si l-a scuturat pre el duhul cel necurat, și strigând cu glas mare, a eșit dintr'ênsul. ²⁷ Si s'a spăimântat toți, cât se întreba între sine grăind: Ce este acesta? Ce este această învățătură nouă? Că cu stăpânire poruncește și duhurilor celor necurate, și îl ascultă pre dânsul. ²⁸ Si a eșit îndată vestea lui în toată lăturea Galileei.

²⁹ Si îndată eșind din Sinagogă, a venit în casa lui Simon și a lui Andrei, cu Iacov și cu Ioan. ³⁰ Iar soacra lui Simon zăcea aprinsă de friguri; și îndată a spus lui pentru dânsa? ³¹ Si viind o a rădicat pre ea, apucându-o de mână,

și o aŭ lăsat pre dēnsa frigurile îndată,
 și slujia lor. ³² Iar făcēnduse seară,
 când apunea Soarele, aducea la dēnsul
 pre toți bolnavii, și îndrăciții. ³³ Si toa-
 tă cetatea era adunată la ușă. ³⁴ Si a
 vindecat pre mulți carii pătimia rău
 de multe feliuri de boale, și mulți
 draci a gonit, și nu lăsa să grăiască
 draci, că știa că el este Christos.
³⁵ Si a două zi foarte de noapte scu-
 lānduse a eșit, și s'a dus în loc pus-
 tiu, și acolo se ruga. ³⁶ Si a mers după
 el Simon, și cei ce era cu el. ³⁷ Si gă-
 sindu-l pre dēnsul, i-a dis lui: că toți
 te caută. ³⁸ Si a grăit lor: Să mer-
 gem în orașele și în satele ce sînt mai
 aproape, ca să predic și acolo; că spre
 aceasta am venit. ³⁹ Si predica în adu-
 nările lor, în toată Galilea, și draci sco-
 tea. ⁴⁰ Si a venit la dēnsul un lepros,
 rugāndu-l pre el, și îngenunchind înă-
 intea lui, și dicēnd lui: că de vei vrea
 poți să mă curățești pre mine. ⁴¹ Iar
 lui Iisus făcēndu-i-se milă, a tins mîna sa
 și s'a atins de el și i-a dis lui: Voesc, cură-
 țestete. ⁴² Si dicēnd el, îndată s'a depărtat

dela dânsul lepra, și s'a curățit. ⁴³ Si răstir-
du-se cătră dânsul numai de cât l-a
slobodit pre el. ⁴⁴ Si i-a ȝis lui: Ve-
nimănuî nimic să nu spuî; ci mergi de-
te arată Preotuluî, și du pentru cură-
țenia ta, cele ce a poruncit Moisi, în-
tru mărturie lor. ⁴⁵ Iar el eșind a început a
predica multe, și a vesti cuvântul, cât nu-
mai putea el de față să între în cetate, ci
era afară în locuri pustii, și venia la el de
pretutindinea.

CAP. II.

*Pentru slăbănogul ce se purta de pa-
tru; pentru Iisus când a mâncat cu va-
meșii; pentru învățacei când smulgea spi-
ce Sâmbăta.*

¹ Si aũ intrat iarăși în Capernaum
după câte-va ȝile; și s'a auȝit că este
în casă. ² Si îndată s'aũ adunat mul-
ȝi cât nu mai putea încăpea nici pre lângă
ușă. Si grăia lor cuvântul. ³ Si a ve-
nit la el aducând un slăbănog, carele

se purta de patru. ⁴ Si neputând ei
a se apropia de el pentru popor, a
descoperit casa unde era, și spărgând
aș pogorât patul în carele zăcea slă-
bănogul. ⁵ Iar Iisus vădând credința
lor, a ȳis slăbănogului: Fiiule, iartă-ȳi-se
ȳie păcatele tale. ⁶ Si era acolo uni
din cărturari ședând, și cugetând întru
inimile sale. ⁷ Ce acesta așa grăește
hule? Cine poate a erta păcatele, fără
numai unul Dumnezeu? ⁸ Si îndată cu-
noscând Iisus cu Duhul său, că așa
cugeta aceia întru sine, le-a ȳis lor:
Ce cugetaȳi acestea întru inimile voas-
tre? ⁹ Ce este mai lesne, a ȳice slăbănogu-
lui: Iartă-ȳi-se ȳie păcatele, său a ȳice:
scoală, și îți rădică patul teũ, și umblă?
¹⁰ Ci ca să știȳi că putere are fiul omu-
lui pre pământ a erta păcatele; (a ȳis
slăbănogului.) ¹¹ ȳie ȳic: Scoală, și
ități rădică patul teũ, și mergi la casa
ta. ¹² Si s'a sculat îndată, și rădicân-
dă-și patul, a eșit înaintea tuturor, cât
se spăimânta toȳi, și lăuda pre Dum-
nezeũ, ȳicând: că nici odată nu am vă-
ȳut așa.

¹³ Și a eșit iarăși la mare, și toată mulțimea venia la el, și îi învăța pre dênșii. ¹⁴ Și trecând a vădut pre Levi al lui Alfeu ședând la vamă, și i-a dis lui: Vino după mine; și sculându-se a mers după dênsul. ¹⁵ Și a fost când a ședut în casa lui, și mulți vameși și păcătoși, ședea împreună cu Iisus, și cu învățăceii lui; că era mulți, și mergea după el. ¹⁶ Iar cărturarii și fariseii vădându-l pre el că mănâncă cu vameșii și cu păcătoșii, au dis învățăcelor lui: ce este că cu vameșii și cu păcătoșii mănâncă și bea? ¹⁷ Și auzind Iisus, a dis lor: N'au trebuință cei sănătoși de doctor, ci cei bolnavi, că nu am venit să chiem pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la pocăință.

¹⁸ Și era învățăceii lui Ioan, și ai fariseilor cari postiau. Și au venit și au dis lui: pentru ce învățăceii lui Ioan și ai fariseilor postesc; iar învățăceii tăi nu postesc? ¹⁹ Și a dis lor Iisus: Aă doară pot fii nunței să postiască până când este mirele cu dênșii? Căta vreme aă pre Mirele cu ei, nu pot să pos-

tiaseă. ²⁰ Iar vor veni ȃile, c nd se va lua de la d n ii Mirele,  i atunci vor posti întru acele ȃile. ²¹  i nimene nu coase petic de p nz  nouă la haină veche; iar de nu,   i ia plinirea lui cel nou de la cea veche,  i mai rea  p rtur  se face. ²²  i nimene nu pune vin nou în foi vechi; iar de nu, sparge vinul cel nou foi ,  i vinul se varsă,  i foi  pier; ci vinul nou în foi noi se cuvine să se pună.

²³  i a fost c nd mergea el S mb ta prin semănătură,  i a început  nv ţ ceii lui a face cale smulg nd spicele. ²⁴ Iar fariseii a  ȃis lui: ve i ce fac S mb ta, ce nu se cuvine? ²⁵ Iar el a ȃis lor: A  nic  o dată n'a i cetit ce a făcut David, c nd a avut lipsă,  i a f m ndit el  i cei ce era cu d nsul? ²⁶ Cum a întrat în casa lui Dumneșu, în vremea lui Aviatar arhiereului,  i p nile punerei înainte le-a m ncat, care nu se cădea să le m n nce, fără numai preo ilor,  i a dat  i celor ce era împreună cu el. ²⁷  i a ȃis lor: S mb ta pentru om s'a făcut; iar nu omul

pentru Sâmbătă. ²⁸ Drept aceea domn
este fiul omului și al Sâmbetei.

CAP. III

*Pentru eel ce avea mâna uscată; pen-
tru alegerea Apostolilor; pentru mumă și
frați.*

¹ Și a intrat iarăși în Sinagoga; și
era acolo un om având mâna uscată.
² Și îl pândia pre dânsul de îl va vin-
deca pre el Sâmbăta, ca să-l vinuiască pre
el. ³ Și a ȡis omului celui ce avea
mâna uscată: rădică-te în mijloc. ⁴ Și
a ȡis lor: Se cuvine Sâmbăta a face
bine, séu a face rău? Suflet a mântui,
séu a pierde? Iar eî tăcea. ⁵ Si cău-
tând spre eî cu mânie, întristându-se
pentru împetrierea inimii lor, a ȡis o-
mului: Intinde-ȡi mâna ta, și o a întins
și a venit mâna lui la starea cea din-
tăi sănătoasă ca și ceealaltă.

⁶ Si eșind fariseii, îndată au făcut sfat
cu Irodianiî împotiva lui, ca să-l piar-

da pre densusul. 7 Iar Iisus s'a dus cu invetaceii sei catre mare, si dupa densul au mers multime multa din Galilea, si din Iudea. 8 Si din Ierusalim, si din Idumea, si din ceea parte de Iordan si cei d'impjurul Tirului si al Sidonului, multime multa, audind cate facea, au venit catre densusul. 9 Si a dis invetacelor sei, ca sa stea corabioara aproape de el pentru popor ca sa nu-l impresoare pre el. 10 Ca pre multi a vindecat cat navalia spre el, ca sa se atingă de densusul cati avea chiniuri. 11 Si duhurile cele necurate cand il vedea pre el, cadea inaintea lui si striga, graind: ca tu esti fiul lui Dumnezeu. 12 Si mult ii certa pre densii ca sa nu-l faca aratat pre el.

13 Si s'a suit la munte, si a chiebat pre carii a vrut el insusi, si a venit la densusul. 14 Si a facut doi-spre-dece ca sa fie cu el, si sa-i trimita pre densii sa predice. 15 Si sa aiba putere a vindeca boalele, si a goni draci. 16 Si a pus lui Simon numele Petru. 17 Si pre Iacob al lui Zevedei, si pre Ioan

fratele lui Iacob. (Si le-a pus lor numele Voanergheș, adică fiii tunetului.)
 18 Si pre Andrei, și pre Filip, și pre Vartolomei, și pre Matei, și pre Toma și pre Iacov al lui Alfeu, și pre Tadeu și pre Simon Cananitul. 19 Si pre Iuda Iscarioteanul, carele l-a și vândut pre el.

20 Si a venit în casă. Si iarăși s'a adunat poporul cât nu putea ei nici pâne să mănânce. 21 Si auzind cei ce erau despre dânsul, au eșit să-l apuce pre el, că grăia, că nu 'și este în fire.

22 Si cărturarii cei ce se pogorise din Ierusalim, dicea, cum că Veelzevul are, și cum că cu domnul dracilor scoate draci. 23 Si chiemându-i pre dânsii, în pilde grăia lor: cum poate satana să scoată pre satana? 24 Si dacă împărăția se va împerechia între sine, nu poate să stea împărăția aceea. 25 Si dacă casa se va împerechia între sine, nu poate să stea casa aceea. 26 Si dacă satana s'a sculat însuși asupra sa, și s'a împerechiat, nu poate să stea, ci are stîrșit. 27 Nimene nu poate să jefuiască

vasele celui tare, intrând în casa lui, de nu va lega întâi pre cel tare; și atunci va jefui casa lui.

²⁸ Amin grăesc voi, că toate păcatele se vor erta filor oamenilor, și hulele ori câte vor huli. ²⁹ Iar cine va huli împotriva sântului Duh, n'are ertare în veac, ci este vinovat judecăței de veci. ³⁰ (Pentru că dicea: duh necurat are.) ³¹ Decî aū venit frații și muma lui, și stând afară, aū trimis la el, chie-mându-l pre dēnsul. ³² Și ședea poporul împrejurul lui, și aū ȑis lui: Iată muma ta și frații tei, și surorile tale afară, te caută pre tine. ³³ Și a rēspuns lor, grăind: Cine este muma mea și frații mei? ³⁴ Și căutând la cei ce ședea împrejurul lui, a ȑis: Iată muma mea și frații mei. ³⁵ Că ori cine va face voia lui Dumneȑeū, acela fratele meū, și sora mea, și muma mea este.

CAP. IV.

*Pentru pilda seminței; pentru certarea
vântului și a mării.*

¹ Și iarăși a început a învăța lângă mare; și s'a adunat la dânsul popor mult, cât a intrat el în corabie, și a ședut pre mare; și tot poporul sta pre uscat lângă mare. ² Și îi învăța pre dânsii în pilde mult; și grăia lor întru învățătura sa, ³ Ascultați: Iată, a eșit semănătoriul să sémene. ⁴ Si a fost când semăna, una adecă a cădut lângă cale, și a venit paserile și o au mâncat pre dânsa; ⁵ Iar alta a cădut pre pietriși, unde n'avea pământ mult și îndată a răsărit, pentru că n'avea pământ adênc. ⁶ Decî răsărind soarele s'a pălit, și pentru că n'avea rădăcină s'a uscat. ⁷ Iar alta a cădut în spinî; și s'a înălțat spinii, și o au înecat, și n'a dat rod. ⁸ Iar alta a cădut în pământ bun, și a dat roadă înălțându-se și crescând; și au adus una trei-decî, iar alta șese-decî, iar alta, o sută. ⁹ Și dicea lor: Căla ce are urechî de audit, audă,

¹⁰ Iar când a fost deosebi, l-aŭ întrebat pre el de pildă ceî ce era lângă el împreună cu ceî doi-spre-dece. ¹¹ Şi le-a ȑis lor: Voi s'a dat a şti taîna Împărăţiei lui Dumnezeu; iar celor de afară toate în pilde sînt lor. ¹² Ca privind să priviască, şi să nu vadă; Şi auzind să audă, şi să nu înţeleagă; ca nu cumva să se întórcă şi să se ierte lor pécatele. ¹³ Şi le-a ȑis lor: Aŭ nu ştiţi pilda această? Şi cum veţi înţelege toate pildele? ¹⁴ Semănătorul seamănă cuvântul. ¹⁵ Şi aceştia sînt ceî de lângă cale, unde se seamănă cuvântul; şi când îl aud îndată vine satana, şi ia cuvântul carele este semănat întru inimile lor. ¹⁶ Şi aceştia sînt aşijderea ceî ce se seamănă pe petrişi, cariî când aud cuvântul, îndată cu bucurie îl primesc pre el. ¹⁷ Şi nu aŭ rădăcină întru sineşi, ci sînt până la o vreme; după acea făcendu-se necaz, séu goană pentru cuvânt, îndată se smintesc. ¹⁸ Şi aceştia sînt ceî ce se seamănă în spi-ni, cariî aud cuvântul; ¹⁹ Dar grijile veacului acestuia, şi înşelăciunea bo-

găție, și poftă celorlalte întrând, în-
neacă cuvântul, și se face neroditoriū.
20 Și aceștia sînt cei semănați în pămînt
bun, cari aud cuvântul, și îl primesc,
și aduc roadă, unul trei-deci, iar al-
tul șese-deci, iar altul o sută. 21 Si
dicea lor: Aū doară făclia vine ca să
se pună supt obroc, seū supt pat? Aū
nu ca să se pună în sfeșnic? 22 Că nu
este ceva tăinuit, care să nu se vădea-
scă; nici a fost ascuns, ci ca să vie
întru, arătare. 23 De are cineva u-
rechī de audīt audă.

24 Și dicea lor: Vedeți de auditi; cu
ce măsură măsurați, se va măsura voi
și se va adăoga voi celor ce auditi.
25 Că cel ce are, i-se va da lui; iar cel
ce n'are, și ce are, i-se va lua dela dîn-
sul. 26 Și dicea: Așa este și împărăția lui
Dumneđeu, în ce chip este dacă arun-
că omul sēmānța în pămînt. 27 Si doarme
și se scoală noaptea și diūa, și sēmānța
rēsare și crește cum nu știe el. 28 Că
pămîntul din sine rodește, întāi iarבָּ,
apoi spic, după aceea deplin grîu în
spic. 29 Iar cānd se coace rodul, îndată

trimite secerea, că a sosit secerişul.
30 Si dicea: Cui vom asemana împără-
ția lui Dumnezeu, său cu ce pildă o
vom potrivi pre ea? 31 Ca grăunțul
de muștar, carele când se seamănă
în pământ, este mai mic de cât toate
semințele pământului. 32 Și dacă se
seamănă, crește, și se face mai mare
de cât toate buruenile, și face ramuri
marī cât sub umbra lui pot să locu-
iască paserile ceriului. 33 Si cu pilde
ca acestea multe grăia lor cuvântul,
precum putea a auți. 34 Iar fără de
pilde nu grăia lor, iar deosebī învăță-
ceilor seī le deslega toate.

35 Si a ȡis lor, în ȡiūa acea, făcân-
du-se seară: să trecem de ceea parte.
36 Si lăsând el poporul l-a luat pre dên-
sul așa precum era în corabie; și era
și alte corăbii cu dênsul. 37 Si s'a fă-
cut vifor mare de vânt; iar valurile
întra în corabie, cât mai se umplea ea.
38 Si el era la cârmă dormind pre că-
pătâi; și l-aū deșteptat pre el, și i-aū
ȡis lui: Învătătorule, aū nu-ȡi este
grija că perim? 39 Si sculându-se a

certat vântul, și a ȃis mării: taci, încetează; și a stătuț vântul, și s'a făcut liniște mare. ⁴⁰ Si a ȃis lor: Ce sînteți așa fricoși? Cum nu aveți credință? ⁴¹ Si s'aũ înfricoșat cu frică mare și grăia unul către altul: oare cine este acesta? Că și vântul și marea îl ascultă pre el.

CAP. V.

Pentru Legheon; pentru fica măi-mare-luă Sinagogei; pentru ceea ce îi curgea sînge.

¹ Si a venit de ceea parte de mare, în laturea Gadarenilor. ² Si eșind el din corabie, îndată l-a întimpinat pre el un om din mormênturî cu duh ne curat; ³ Carele avea locuința în mormênturî, și nicî cu lanțurî de fier nîmenea nu putea să-l lege pre el. ⁴ Pentru că de multe orî fiind legat cu obezî și cu lanțurî de fier, se rupea de el lanțurile, și obezile se sfărâma, și nîmenea nu putea să-l domoliască pre dînsul. ⁵ Si pururea noaptea și ziua

era prin munți și prin mormânturi strigând, și tăindu-se de petre. ⁶ Iar vechiul pre Iisus de departe, a alergat și i-s'a închinat lui. ⁷ Și strigând cu glas mare, a zis: ce este mie și ție Iisuse fiule al lui Dumnezeu celui înalt? Juru-te pre tine cu Dumnezeu, să nu mă muncești pre mine. ⁸ Căci grăia lui: Ești duh necurat din om. ⁹ Și l-a întrebat pre el: Cum îți este numele? Si-a răspuns, zicând: Legheon 'mă este numele, că mulți sîntem. ¹⁰ Și îl ruga pre el mult ca să nu-l trimită pre dînsii afară din laturea aceea. ¹¹ Și era acolo lângă munte, o turmă mare de porci pascînd. ¹² Și l-a rugat pre dînsul totuși dracii, zicînd: trimite-ne pre noi în porci să intrăm într'eușii; și i-a slobozit pre ei Iisus îndatăși. ¹³ Și eșind duhurile cele necurate au intrat în porci; și s'a pornit turma de pre țărmuri în mare (și era ca la două mii), și s'au înecat în mare. ¹⁴ Iar cei ce păștea porcii au fugit, și au vestit în cetate și în sate; și au eșit să vadă ce este cea ce s'a făcut. ¹⁵ Și au venit cătră Iisus, și

aă văduț pre cel ce fusăse îndrăcit, șe-
dênd îmbrăcat și întreg la minte, pre
cel ce avusăse legheonul, și s'aă spăi-
mêntat. 16 Și povestea lor cei ce vă-
duse ce s'a făcut celui îndrăcit, și
pentru porci. 17 Și aă început al ruga
pre dênșul, ca să iasă din hotarele lor.
18 Și întrând el în corabie, îl ruga pre
el cela ce fusăse îndrăcit, ca să fie cu
dênșul. 19 Iar Iisus nu l-a lăsat pre el
ci 'i-a dis lui: Mergi în casa ta către ai
teî, și vestește lor câte ți-a făcut ție
Domnul, și te-a-miluit. 20 Și s'a dus,
și a început a predica în Decapolî, câte
a făcut Iisus lui, și toți se minuna.

21 Si trecênd Iisus în corabie iarăși
de ceea parte, s'a adunat popor mult la
el, și era lângă mare. 22 Si iată a ve-
nit unul din mai-mariî Sinagogeî, cu
numele Iair. 23 Si vădêndu-l pre dên-
sul, a căduț la picioarele lui. Si îl
rugă pre dênșul mult dicênd: Că fîca
mea spre sfîrșit este; vino, de îți pu-
ne mânile pre dênșu, ca să se mântu-
iască, și să trăiască. 24 Si a mers cu
dênșul,

25 Si după dânsul a mers popor mult
 și îl impresura pre el. (Si o femeie
 oare-care fiind întru curgerea sânge-
 lui de doi-spre-dece ani; 26 Si multe
 pătimind dela mulți doctori, și chel-
 tuindu-și toate cele ce avusăse, și ni-
 mie folosindu-se, ci mai vîrtos spre
 mai rău viind. 27 Audind pentru li-
 sus, viind între popor din 'napoi s'a atins
 de haîna lui. 28 Că dicea: că măcar
 de hainele lui de mă voi atinge, mă voi
 mîntui. 29 Si îndatăși a secăt izvorul
 sîngelui ei, și a simțit cu corpul că
 s'a vindecat de boală. 30 Si îndatăși
 Iisus cunoscînd întru sineși puterea
 ce a eșit din el, întorcîndu-se către po-
 por a ȑis: Cine s'a atins de haînele me-
 le? 31 Si aũ ȑis lui învîțăceii: Vedî
 poporul îmbulzindu-te, și ȑicî: cine
 s'a atins de mine? 32 Si căuta împre-
 jur să vadă pre ceea ce a făcut aceasta.
 33 Iar femeea înfricoșându-se și tremu-
 rînd, știind ce s'a făcut ei, a venit, și
 a cădut înaintea lui, și i-a spus lui
 tot adevărul. 34 Iar el a ȑis ei: Fiică

credința ta te-a mântuit, mergi în pace,
și fii sănătoasă de boala ta.)
35 Încă grăind el a venit de la mai-mare-
le Sinagoge, dicând: că fica ta a murit,
ce mai superi pre învățătorul? 36 Iar Ii-
sus îndată ce a audīt cuvântul ce s'a gră-
it, a ȑis mai-mareluī Sinagoge: Nu te
teme, crede numai. 37 Si nu a lăsat pre
nici unul să meargă după dēnsul, fără
numai pre Petru, și pre Iacov, și pre
Ioan fratele luī Iacov. 38 Si a venit
în casa mai-mareluī Sinagoge, și a vē-
ȑut turburare, plângēnd aceia și tăn-
guindu-se mult. 39 Si intrând, a ȑis
lor: Ce vē turburați și plângeți? Fe-
cioara n'a murit, ci doarme. Si își rī-
dea de dēnsul. 40 Iar el scotēnd afară
pre toți, a luat pre tatăl fecioarei și
pre mumă, și pre cei ce era cu el, și
a intrat unde era fecioara zăcēnd.
41 Si apucând pre fecioara de mână, i-a
ȑis ei: *Talita cumi*; ce se tâlcuește: Fe-
cioară (ție ȑic) scoalăte. 42 Si îndată
s'a sculat fecioara, și umbla; că era de
doi-spre-ȑece ani. Si s'a spăimântat cu
spaimă mare. 43 Si le-a poruncit lor

mult ca nimenea să nu știe aceasta : Si
a dis, să-î dea ei să mănânce.

CAP. VI.

*Pentru rândueala său trimeterea Apos-
tolilor la predicare ; pentru Ioan, și pen-
tru Irod ; pentru cele cinci pâni și pentru
cei doi pești ; pentru umblarea lui Iisus
pre mare.*

¹ Si a eșit de acolo, și a venit la pa-
tria sa ; și după dânsul au mers învăță-
ceii lui. ² Și fiind sâmbătă, a început
a învăța în Sinagoga, și mulți auzind,
se mira dicând : De unde 'î sînt acestuia
acestea ? Și ce este înțelepciunea ce
i-s'a dat lui, că și puteri ca acestea prin
mânile lui se fac ? ³ Au nu este aces-
ta teslariul, feciorul Mariei, și fratele
lui Iacov, și al lui Iosi, și al lui Iuda,
și al lui Simon ? Și au nu sînt surorile
lui aicea la noi ? Și se smintea întru
el. ⁴ Și dicea lor Iisus : Că nu este pro-
fet necinstit, fără numai în patria sa,
și între rudeni, și în casa sa. ⁵ Și nu

putea acolo nici o putere să facă, fără numai preste puțină bolnavi puinduse mânele i-aă vindecat pre ei. ⁶ Și se mira pentru necredința lor, și umbla în satele cele de prinprejur învățând.

⁷ Și a chemat pre cei doi-spre-zece, și a început a-i trimete pre dênșii câte doi câte doi; și le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate. ⁸ Și le-a poruncit lor să nu ieă nimic pre cale, fără numai toiag, nici traistă, nici pâne, nici băni la brău. ⁹ Ci numai încălțați cu sandalī, și să nu se îmbrace cu doē haīne. ¹⁰ Și grăia lor: Orī unde veți intra în casă, acolo petreceți, până ce veți eși de acolo. ¹¹ Și orī câți nu vē vor primi pre voi, nici vor asculta pre voi, eșind de acolo, scuturați praful cel de supt picioarele voastre, întru mărturie lor; Amin grăesc voi: Mai ușor va fi Sodomului și Gomorului în diūa judecāței, de cât cetăței aceia. ¹² Și eșind, predica ca să se pocăiască. ¹³ Și draci mulți scotea; Și ungea cu unt-de-lemn pre mulți bolnavi și îi tămăduia.

14 Si a audīt împăratul Irod (căci ară-
tat se făcuse numele lui), și dicea : Că
Ioan cel ce boteza s'a sculat din morți
și pentru aceasta lucrează puterile în-
tru el. 15 Alții dicea : că Ilie este ; iar
alții dicea : că profet este, său ca unul
din profeți. 16 Si audind Irod, a dis :
Că acesta este Ioan pre carele eu l-am
tăeat. El s'a sculat din morți. 17 Că
Irod acesta trimițând a prins pre Io-
an, și l-a legat pre el în temniță, pen-
tru Irodiada femeea lui Filip fratelui
său, căci o luase pre dânsa femeie.—
18 Că dicea Ioan lui Irod : Nu ți se cuvine
să aibă pre femeea fratelui tău. 19 Iar
Irodiada pismuia lui, și vrea să-l omoa-
re, și nu putea. 20 Că Irod se temea
de Ioan, știindu-l pre dânsul om drept
și sânt, și îl socotea pre el, și ascultân-
du-l pre dânsul, multe făcea, și cu dra-
goste îl asculta pre el. 21 Si întem-
plându-se o zi cu bun prilej, când Irod
făcea ospățul nașterii sale, boerilor sei
și căpitanilor, și celor mai mari ai Ga-
lileei. 22 Si întrând fata Irodiadei, și
jucând, și plăcând lui Irod și celor ce

ședea cu dânsul, a ȃis împăratul fetei:
 Cere de la mine orî ce veî vrea, și voi
 da ție. ²³ Si s'a jurat ei, că orî-ce veî
 cere de la mine voi da ție, până la ju-
 mătate de împărăția mea. ²⁴ Iar ea
 eșind, a ȃis mumei sale: Ce voi cere? Iar
 aceea a ȃis: Capul lui Ioan Botezăto-
 riului. ²⁵ Și întrând îndatăși cu sîr-
 guință la împăratul, a cerut, ȃicînd:
 voîu ca să-mi dai mie acum în tipsie ca-
 pul lui Ioan Botezătorul. ²⁶ Și împă-
 ratul foarte s'a întristat, dar pentru ju-
 rămînturi, și pentru cei ce ședea îm-
 preună cu dânsul, n'a vrut să-i lepede
 cererea. ²⁷ Și îndată trimițînd împă-
 ratul speculător, a poruncit să aducă
 capul lui. ²⁸ Iar el mergînd i-a tăiat
 capul lui în temniță, și l-a adus în tip-
 sie, și l-a dat pre el fetei, și fata l-a dat
 mumei sale. ²⁹ Și aȃdînd învîțacei
 lui, aȃ venit, și aȃ rădicat corpul lui
 cel cădut; și l-aȃ pus pre el în mormînt.
³⁰ Și s'aȃ adunat apostoliî la Iisus, și
 i-aȃ vestit lui toate cîte a făcut și cîte
 a învîțat. ³¹ Și le-a ȃis lor: Veniți voi
 înșivă deosebî în loc pustiȃ și vȃ odih-

niți puțin; că era mulți care venia și se ducea, și nu avea vreme nici să mănânce. ³² Și s'aũ dus în loc pustiiu și poporul mergẽnd și i-aũ cunoscut pre ei mulți, și pedestri din toate cetățile alerga acolo, și mai'nainte de cât ei aũ venit, și s'aũ adunat la dẽnsul. ³⁴ Și eșind Iisus, a vẽdut popor mult, și i s'a făcut milă de ei; Pentru căci era ca oile ce nu aũ păstor; și a început a-ĩ învẽta pre dẽnsiũ mult. ³⁵ Și iatã vreme multã fiind, s'aũ apropiat la dẽnsul învẽțeei lui, și i-a ȑis lui: Cã locul este pustiiu, și iatã vremea a trecut multã. ³⁶ Slobodește-ĩ pre dẽnsiũ să meargã în orașele cele din prejur și în sate să-șĩ cumpere lorușĩ pãni; Cã nu aũ ce să mănânce. ³⁷ Iar el rẽspundẽnd a ȑis lor: Dați-le voi lor să mănânce. Și aũ ȑis lui: mergẽnd poate să cumpãrãm pãni de doẽ sute de dinarĩ, și să le dãm lor să mănânce? ³⁸ Iar el a ȑis lor: Cãte pãni aveți? mergeti și vedeți; Iar ei știind, aũ ȑis: cincĩ, și doĩ pești. ³⁹ Și a poruncit lor să-ĩ pue pre toți

mese, mese, pre earbă verde. ⁴⁰ Si aŭ sedea
cete, cete, câte o sută și câte cinci-de-
¹ Si luând cele cinci pâni și doi pești, ca-
utând la cer a bine-cuvântat, și a frân-
pânile, și le-a dat învătăceilor săi, ca să
pue înaintea lor, și pre cei doi pești i-a
împărțit la toți. ⁴² Si aŭ mâncat toți
și s'aŭ săturat. ⁴³ Si aŭ luat două-spre-
dece coșuri pline de sfărămituri, și din
pești. ⁴⁴ Si era cei ce mâncase pânila
ca la cinci mii de bărbați.

⁴⁵ Si îndată-și a silit pre învătăceii
seși să între în corabie. și să meargă
mai 'nainte de ceea parte la Vetsaide,
până ce va slobođi el poporul. ⁴⁶ Si
după ce i-a slobođit pre ei, s'a dus în
munte să se roage. ⁴⁷ Si făcându-se
seară era corabia în mijlocul mării, și
el singur pre uscat. ⁴⁸ Si i-aŭ văđut pre
dênșii că se chinuesc vêsînd (că era vên-
tul împotiva lor); iară întrua patru stră-
jă a nopței, a venit la dênșii umblând
pre mare, și vrea să treacă pe lângă ei.
⁴⁹ Iar ei văđându-l pe dênșul umblând
pre mare, li s'aŭ părut că este nălucă,
și aŭ strigat. ⁵⁰ (Că toți l-aŭ văđut pre
el, și s'aŭ turburat), și îndatăși a gră-

it cu dênșii, și le-a ȃis lor: Indrăsniți, eũ
sînt, nu vę temeți. ⁵¹ Si s'a suít la dênși
în corabie; și a încetat vęntul; și ei foar-
te preste măsură se spăimânta întru
sine, și se minuna. ⁵² Că nu aũ price-
put din pânĩ; că era inima lor impe-
trită. ⁵³ Si trecęnd aũ venit în pămên-
tul Ghenisaretului, și a stătut la liman.
⁵⁴ Si eșind ei din corabie, îndatăși
l-aũ cunoscut pre el aceia ⁵⁵ Si înconju-
rând toată laturea aceea, a început pre
paturĩ a aduce bolnavĩ, unde auȃia că
el este acolo. ⁵⁶ Si orĩ unde intra în
sate, sęũ în cetăți, sęũ în orașe, punea
la ulițe pre cei bolnavĩ, și îl ruga pre
el ca măcar de poalele veșmintelor lui
să se atingă; și cãți se atingea de el se
mântuia.

CAP. VII

Pentru învęȃcei cãnd aũ mãncat cu
mãnilenespãlate; pentru cãlcarea poruncei
lui Dumneȃeũ; pentru obiceiurile oamenii-
lor; pentru femeea cea din Fenicia Siriei
cu fata îndrăcită; pentru vindecarea
surdului ce grăia cu anevoie.

Și s'aũ adunat la dênșul fariseii și

oare cariî din cărturari, care venise din Ierusalim. ² Si vedând pre oare care din învățăceii lui cu mâinile ne curate (adecă ne spălate), mâncând pâne, i-au prihănit. ³ (Că fariseii și toți Iudeii, de nu își vor spăla mâinile până în coș, nu mănâncă, ținând aședemântul bătrânilor. ⁴ Si din tîerg, de nu se va spăla, nu mănâncă; și altele multe sînt care au luat a le ținea: spălarea paharelor, și a urcioarelor, și a căldărilor și a paturilor).

⁵ După aceasta l-au întrebat pre el fariseii și cărturarii: pentru ce învățăceii tăi nu umblă după aședemântul bătrânilor, ci cu mâinile nespălate mănâncă pâne? ⁶ Iar el răspundând a discolor: Că bine a profetit Isaia pentru voi fățarnicilor; precum este scris: Poporul acesta cu buzele mă cîntește; iar inima lui departe stă de la mine. ⁷ Si în zadar mă cîntesc, învățând învățături porunci omenești; ⁸ Că lăsând porunca lui Dumnezeu, țineți aședemântul bătrânilor; spălarea urcioarelor și a paharelor, și altele asemenea ca acestea

multe faceți. ⁹ Si dicea lor: Bine, lepădați porunca lui Dumnezeu, ca să pădiți aședemântul vostru? ¹⁰ Că Moisi a dis: Cinsteste pre tatăl tău și pre muma ta. Si, cela ce va grăi de rău pe tatăl său, său pre muma sa, cu moarte să moară. ¹¹ Iar voi diceți: De va dice omul tătâne-său său mâne-sa: Korvan (adecă dar) este aceea cu care te-ai fi folosit de la mine. ¹² Si nu 'l mai lăsați pre dânsul să mai facă ceva tătâne-său, său mâne-sa. ¹³ Călcând cuvântul lui Dumnezeu pentru aședemântul vostru carele ați dat, și asemenea ca acestea multe faceți.

¹⁴ Si chiemând la sine pe tot poporul, a dis lor: Ascultați-mă pre mine toți și înțelegeți. ¹⁵ Nimic nu este din-afară de om, ce intră într'ênsul, care poate să spurce pre el; ci cele ce es dintr'ênsul, acelea sînt care spurcă pre om. ¹⁶ De are cine-va urechi de audit, audă. ¹⁷ Si după ce au intrat în casă trăgînduse de la popor, l-a întrebat pre el învățăceii lui pentru pildă. ¹⁸ Si le-a dis lor: Așa de ne înțelegători sînteți și voi? Aă nu

vă pricepeți, că tot ce intră în om din afară, nu poate să-l spurce. ¹⁹ Că nu intră în inima lui, ci în pânzele și ese pe afedron, curățind toate bucatele. ²⁰ Si dicea : Că ceea ce ese din om, aceea spurcă pre om. ²¹ Că din lăuntru din inima oamenilor es gândurile cele rele, prea-curviile, uciderile; ²² Furtisăgurile, asupririle, vicleșugurile, înșelăciunile, înviersunările, ochiul viclean, hula, trufia, nebunia. ²³ Toate relele acestea es din lăuntru, și spurcă pre om.

²⁴ Si sculându-se de acolo, s'a dus în hotarele Tirului și ale Sidonului. Si intrând în casă, vrea să nu știe nimene de el, și nu a putut să se tăinuiască; ²⁵ Că auzind o femeie pentru dânsul, a căria fică avea duh necurat, viind a cădută la picioarele lui; ²⁶ (Si era femeia Elină, de neam din Fenicia Siriei); Si îl ruga pre el ca să goniască dracul din fica ei. ²⁷ Iar Iisus a ținut ei : Lasă să se sature întâi fiii; că nu este bine a lua pâinea fiilor, și a o arunca cânilor. ²⁸ Iar ea răspundând a ținut lui : Adevărat Doamne, că și câinii sub

masă mănâncă din sfărămiturile filor.
19 Si a ȋis ei: Pentru acest cuvânt
mergi; a eșit dracul din fiica ta. 30 Si
mergând la casa sa, a aflat pre dracul
eșit, și pre fiică zăcând în pat.
31 Iar eșind din hotarele Tirului și
ale Sidonului, a venit la marea Galileei,
în mijlocul hotarelor Decapoliei. 32 Si
a adus la dânsul un surd grăind ane-
voe, și l-a rugat pre dânsul, ca să-și
pue Mâna pre el. 33 Si luându-l pre el
din mulțime deosebi, a pus degetele
sale în urechile lui; și scuiipând s'a a-
tins de limba lui. 34 Si căutând la cer,
a suspinat, și a ȋis lui: *Effatha*, ce es-
te deschidete. 35 Si îndatăși s'a des-
chis audurile lui, și s'a dezlegat legă-
tura limbei lui, și grăia drept. 36 Si
a poruncit lor, ca să nu spue nimănuī,
ci pre cât el le poruncia lor, ei mai mult
vestia; 37 Si mai mult se mira, ȋicând:
Toate le-a făcut bine, și pre surdii i-a
făcut de aud, și pre muți de grăesc.

CAP. VIII

Pentru cele șapte pâni; pentru cei cer semn din cer; pentru aluatul fariseilor; pentru cel orb; pentru întrebarea ce a făcut Iisus în Cesarea lui Filip, cine îi dă a fi; pentru certarea lui Petru.

¹ În zilele acelea fiind popor mult foarte, și ne având ce mânca, chemând Iisus pre învățăceii săi, le-a dis lor: ² Milă îmi este de popor, că iată trei zile sînt de când așteaptă lângă mine, și n'aū ce mânca. ³ Si de îi voi slobodi pre dînșii flămîndi la casele lor, vor slăbi pe cale; Că unii dintr'eușii aū venit de departe. ⁴ Si a răspuns lui învățăceii lui: De unde pre acestia va putea cine-va să 'i sature de pâne aici în pustie? ■ Si a întrebat pre ei: Cîte pâni aveți? Iar ei aū dis: Șapte. ■ Si a poruncit poporului să șeadă pre pămînt; Si luând pre cele șapte pâni, mulțămind, a frînt, și a dat învățăceilor ca să le pue înaintea poporului. ⁷ Si avea și puținii peștișori;

Si bine-cuvântând a ȃis sã'ĩ pue și pre
acea înaintea lor. 8 Si aũ mâncat și
s'aũ sãturat; Si aũ luat rãmãșițe de
sfãrãmituri, șepte coșnițe. 9 Si era
cei ce mãncașe ca patru miĩ; și i-a slo-
boȃit pre ei. 10 Si îndatãși intrãnd
în corabie cu învẽțaceiĩ seĩ, a venit în
pãrțile Dalmanuthei.

11 Si aũ eșit fariseiĩ, și aũ început a
se întreba cu dẽnsul, cerẽnd de la dẽn-
sul semn din ceriũ, ispitindu-l pre el.
12 Si suspinãnd cu duhul seũ, a ȃis :
Pentru ce neamul acesta semn cere?
Amin ȃic voĩ: Nu se va da neamului a-
cestuia semn. 13 Si lãsãndu-ĩ pre dẽnșii a
intrat iarãși în corabie, și a trecut de
ceea parte. 14 Si învẽțaceiĩ lui uĩtase
sã ĩea pãne, și mãi mult de cãt o pãne
nu avea cu dẽnșii în corabie. 15 Si le-a
poruncit lor, ȃicẽnd: Cãutați de vẽ pã-
ziți de aluatul fariseilor, și de aluatul
lui Irod. 16 Si cugeta, unul cãtre al-
tul ȃicẽnd: Cã pãne n'avem. 17 Iar
Iesus cunoscẽnd a ȃis lor: Drept ce
cugetați cã pãne nu aveți? Incã nu
ĩnțelegeți, nici pricepeți? incã ĩmpe-

trită aveți inima voastră? 18 Ochii a-
vând, nu vedeți? Și urechi având, nu
audiți? Și nu vă aduceți aminte. 19 Când
am frânt pre cele cinci pâni la ce-
le cinci miî, câte coșuri pline de sfă-
rămituri ați luat? 20 Dis-aũ lui: Doi-
spre-dece; Și când pre cele șapte, la
cele patru miî, câte coșnițe pline de sfă-
rămituri ați luat? Iar ei aũ dis: Șep-
te. 21 Si le-a dis lor: Dar cum în-
nu înțelegeți?.

22 Si a venit în Betsaida; Si i-a a-
dus lui un orb, și l-a rugat pre el ca
să se atingă de dânsul. 23 Si apucânt
pre orbul de mână, l-a scos pre el afa-
ră din sat; și scuipând pre ochii lui
și puinduși mânele pre el, l-a între-
bat de vede ceva. 24 Si rădicândușe
ochi, a dis: Vede oameni ca copaci um-
blând, 25 După aceasta iarăși și-a pus
mânele pre ochii lui, și l-a făcut de
vedut; Si s'a îndreptat și a vedut lumi-
nat pre toți. 26 Si l-a trimis pre el în
casa sa, dicând: Nicî în sat să întri-
nicî să spuî cui-va în sat.

27 Si aũ eșit Iisus, și învățăceii lu-

în satele Cesariei lui Filip; și pre ca-
le a întrebat pre învățăceii seî, dicînd
lor: Cine dic oamenii că sînt eî? 28 Iar
eî au răspuns: Ioan Botezătorul; și
alții, Ilie; iar alții, unul din profeți.
29 Si el le-a dis lor: Dar voi cine dicetî
că sînt eî? Si răspundînd Petru, a dis
lui: Tu estî Christosul.

30 Si i-a oprit pre eî, ca să nu spue
nimănuî pentru dînsul. 31 Si a înce-
put a-i învăța pre eî, că se cuvine fiul
omului multe a pătîmi, si a se defăîma
de bătrîni, și de archierei, și de cărtu-
rarî, și a se omorî, și după trei zile a
învîia. 32 Si de față cuvîntul acesta
grăia. Si apucîndu-l pre el Petru, a
început a-i sta lui împrativă. 33 Iar
el întorcîndu-se și căutînd spre în-
vățăceii seî, a certat pre Petru, di-
cînd: Mergî după mine satano. Că nu
cugeți ccle ce sînt ale lui Dumneđeî,
ci cele ce sînt ale oamenilor.

34 Si chemînd la sine pre popor îm-
preună cu învățăceii seî, a dis lor: Ce-
la ce voîeste să vie după mine, să se le-
pede de sine, și să-și îea crucea sa, și să-

'mă urmeze mie. ³⁵ Că cine va vrea să-și mântuiască sufletul său, pierde-l va pre el. Iar cine 'și va pierde sufletul său pentru mine și pentru evanghelie, acela 'l va mântui pre el. ³⁶ Că ce va folosi omului, de ar dobândi lumea toată, și își va pierde sufletul său. ³⁷ Său ce va da omul schimb pentru sufletul său? ³⁸ Că cine se va rușina de mine, și de cuvintele mele, într-un acest neam prea-curvar și păcătos, și fiul omului se va rușina de el, când va veni într-un mărirea Tatălui său cu sântii îngeri.

CAP. IX.

Pentru schimbarea la față a lui Iisus; pentru cel lunatic; pentru învățăcei când să prigonea între sine, cine ar fi mai mare; pentru ferirea de scandal.

¹ Și le dicea lor: Amin grăesc voi că sînt unii din cei ce stau aici, cari nu vor gusta mörte, până când vor vedea Im-

părăția lui Dumnezeu viind întru putere.
2 Si după șese zile, a luat Iisus pre Petru, și pre Iacob și pre Ioan; Si i-a suit pre dênși în munte înalt deosebi singuri, și s'a shimbat la față înaintea lor. 3 Si hainele lui era strălucind, albe fôrte ca zăpada, în ce chip 'nălbitorii pre pământ nu pôte să 'nălbiască. 4 Si s'a arătat lor Ilie împreună cu Moisi; și grăia cu Iisus. 5 Si răspundând Petru a dis lui Iisus: Invetătorule, bine este noi a fi aici; și să facem trei colibă: Tie una, și lui Moisi una, și lui Ilie una. 6 Că nu știa ce grăia, că era înfricoșăți. 7 Si s'a tăcut nor umbrindu-i pre ei; și a venit glas din nor grăind: Acesta este fiul meu cel iubit, pre acesta ascultați. 8 Si de năprasnă căutând ei împrejur, pre nimenea nu aū mai vădut, ci numai pre Iisus împreună cu dênșii. 9 Iar pogorînduse ei din munte, le-a poruncit lor ca nimănui să nu spună cele ce aū vădut, fără numai când fiul omului va învia din morți.

10 Si aū ținut cuvântul între sine întrebându se: Ce este aceea a învia

din morți. 11 Si l-a întrebat pre el, dîcînd : Căci dic cărturarii, că Ilie să cuvine să vie mai 'nainte. 12 Iar el răspundînd, a dîs lor : Ilie viind mai 'nainte va așeza toate ; Si cum este scris de fiul omului, ca să pătîmiască multe, și să fie defăimat. 13 Ci dic voi că și Ilie a venit, și aũ făcut lui câte aũ vrut, cum este scris de el. 14 Si viind la învătăcei a vădut mult popor împrejurul lor și cărturari întrebându-se cu dînșii. 15 Si îndată tot poporul vădîndu-l pre el s'aũ spăimîntat ; și alergînd s'aũ închinat lui. 16 Si a întrebat pre cărturari, ce vă întrebați între voi ?

17 Si răspundînd unul din popor, a dîs învătătorule, am adus pre fiul meu la tine avînd duh mut. 18 Si orî unde îl apucă pre el îl sdrobește, și face spume, și scrâșnește cu dinții sei, și se usucă, și am dîs învătăceilor tîi să-l scoată, și n' aũ putut. 19 Iar el răspundînd, a dîs lui : O neam necredincios ! Pînă cînd voi fi cu voi ? Pînă cînd voi suferi pre voi ? aduceți-l pre el la mine. 20 Si l-a adus pre el la dînsul. Si vădînd

dul pre dânsul îndată duhul l-a scutur-
rat pre el; și cădând la pământ
se tăvălia spumând. ²¹ Si a în-
trebat pre tatăl lui: Câtă vreme este
de când i s'a făcut lui aceasta? Iar el a
zis: din copilărie. ²² Si de multe ori
pre el și în foc l-a aruncat și în apă,
ca să-l piardă; ci de poți ceva, aju-
tă-ne noi, fiindu-ți milă de noi. ²³ Iar
Iisus i-a zis lui: De poți crede, toate sînt
cu putință credinciosului. ²⁴ Și îndă-
tă strigând cu lacrimi tatăl copilului,
a grăit: Crede Doamne, ajută ne-
credinței mele. ²⁵ Iar vedând Iisus,
că năvălește poporul, a poruncit duhu-
lui celui necurat, zicând lui: Duh mut
și surd, eă ție îți poruncesc, eși dintr'ên-
sul și de acum să nu mai intri în el.
²⁶ Si strigând, și mult scuturându-l
pre el, a eșit; Si s'a făcut ca un mort,
că mulți dicea că a murit. ²⁷ Iar Iisus
apucându-l pre el de mână, l-a rădicat,
și s'a sculat. ²⁸ Si intrând el în casă,
învățaceii lui l-a întrebat pre dânsul
deosebii: Pentru ce noi nu am putut
să-l scoatem pre el? ²⁹ Iar el a zis lor:

Acest neam cu nimic nu poate eșii,
fără numai cu rugăciune și cu post.
30 Si de acolo eșind, mergea prin Galileea, și nu vrea ca să-l știe cineva. 31 Că
învăța pre învățăceii sei, și dicea lor.
Că fiul omului se va da în mânele oamenilor,
și'l vor omorî pre el; și după ce îl vor omorî,
a treia zi va învia. 32 Iar ei nu înțelegeau cuvântul, și se
teamea să'l întrebe pre el.

33 Si a venit în Capernaum; și fiind în casă,
i-aă întrebat pre dînsii: De ce vă prigoniați pre cale? 34 Iar ei aă tăcut,
că se pricise pre cale unul cu altul, cine
ar fi mai mare. 35 Si ședînd a chie-
mat pre cei doi-spre-dece, și le-a dis lor.
Cela ce va să fie întâi, să fie mai pre
urmă de toți, și tuturor slugă. 36 Si lu-
ând un prunc, l-a pus pre el în mijlo-
cul lor; Si luându-l în brațe, a dis lor.
37 Orî cine va primi pre unul dintru
acești prunci întru numele meu, pre
mine mă primește; Si orî cine primește
pre mine, nu primește pre mine, ci
pre cel ce m'a trimis pre mine.

38 Si a răspuns Ioan lui, dicînd: În-

vătătorule, am vădut pre oare-cine întru Numele tău scoțând draci, carele nu vine după noi; și i-am oprit pre el, căci nu vine după noi. 39 Iar Iisus a zis: nu-l opriți pre el; că nimenea nu este, carele va face putere întru numele meu, și să poată lesne a mă grăi de rău. 40 Ca cel ce nu este împotriva noastră, pentru noi este. 41 Că ori-cine ne va adăpa pre voi cu un pahar de apă întru numele meu, căci al lui Christos sînteți, amin grăese voi: Nu'si va perde plata sa.

42 Si ori-cine va sminti pre unul dintre acești mici cari cred în mine, mai bine ar fi lui de'si-ar lega o peatră de móră împrejurul grumazului său, și să se arunce în mare. 43 Si de te sminteste pre tine mîna ta, tae-o pre ea; că mai bine îți este ție, cîung să întri în viață, de cît două mîni avînd să întri în Gheena, în focul nestins. 44 Unde viermele nu moare, și focul nu se stinge. 45 Si de te sminteste pre tine piciorul tău, tae-l pre el; că mai bine îți este ție să întri în viață schiop, de cît două

picioroare având, să fi aruncat în Gheena, în focul ne stins. ⁴⁶ Unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge.

⁴⁷ Si de te smintește pre tine ochiul tău, scoate-l pre el. Că mai bine îți este ție cu un ochi să întri într-o împărăție a lui Dumnezeu, decât doi ochi având să fi aruncat în Gheena focului. ⁴⁸ Unde viermele lor nu moare, și focul nu se stinge. ⁴⁹ Că fiește cine cu foc se va săra; și toată jertfa cu sare se va săra. ⁵⁰ Bună este sarea; Iar de va fi sarea nesărată, cu ce o veți îndulci pre aceasta? Aveți într-o voi sare, și pace aveți între voi.

CAP. X

Pentru cei ce au întrebat pre Iisus de să cade bărbatul să'și lase femeia; pentru punerea mânilor lui Iisus pre copii; pentru bogatul ce a întrebat pre Iisus ce bine va face; pentru suirea lui Iisus în Ierusalim spre patimă; pentru fiul lui Zevedei; pentru Vartimeu orbul.

¹Si de acolo sculându-se, a venit în hotărele Iudeei, de ceea parte de Iordan,

și iarăși s'a adunat popor la dânsul;
și precum îi era obiceiul, iarși îi în-
veta pre ei.

2 Si apropiindu-se fariseii l-a între-
bat pre el: Oare să cade bărbatului să-
și lase femeea, ispitindu-l pre el. 3 Iar
el răspundând, a dis lor: Ce a porun-
cit voi Moisi? 4 Iar ei au dis: Moisi a
dat voe, să-i scrie carte de despărțire,
și să o lase. 5 Și răspundând Iisus, a
dis lor: După învêrtoșarea inimii voas-
tre a scris voi porunca aceasta. 6 Iar
din începutul zidirei, bărbat și femeie
î-au făcut pre ei Dumnezeu. 7 Pentru
aceasta va lăsa omul pre tatăl seă și pre
muma sa, și se va lipi de femeea sa. 8 Și
vor fi amândoi un corp. Pentru aceea
nu mai sînt doi, ci un corp. 9 Decî ce a
împreunat Dumnezeu, omul să nu des-
partă. 10 Si în casă iarăși l-a întrebat
pre el învêțaceii lui de aceasta. Si
a dis lor:

11 Orî cine își va lăsa femeea sa, și
va lua alta, prea-curvește cu dîn-
sa. 12 Si femeea de își va lăsa bărbatul și
se va mărita după altul, prea-curvește.
13 Si aducea la dânsul prunci ca să

se atingă de ei ; iar învățăceii certa-
pre cei ce îi aducea. ¹⁴ Iar vedând li-
sus nu 'i-a părut bine, și a dis lor : Lă-
sați prunciți să vie la mine, și nu-i o-
priți pre ei : Că a unora ca acestora es-
te împărăția lui Dumnezeu. ¹⁵ Că a-
min dic voi : Orî cine nu va primi îm-
părăția lui Dumnezeu ca pruncul, nu
va intra întru ea. ¹⁶ Si luându-i în bra-
țe, 'și-a pus mâinile peste ei, și 'i-a b-
ne-cuvântat pre dênși.

¹⁷ Si eșind el în cale, alergând oare-ci-
ne și îngenunchind înaintea lui, îl în-
treba el, dicând : Învătătorule bun ! ce
voiû face ca să moștenesc viața vecinică ?
¹⁸ Iar Iisus a dis lui : Ce 'mî dici bun
nimenea nu este bun, fără numai unul
Dumnezeu. ¹⁹ Poruncile ști : Să nu cur-
vești, să nu uciđi, să nu furi, să nu fi
mărturie mincinoasă, să nu răpești, cin-
stește pre tatăl tău și pre muma ta.
²⁰ Iar el răspundând, a dis lui : Înv-
vățătorule, toate acestea le-am păzit
din tinerețile mele. ²¹ Iar Iisus cău-
tând spre el, l-a iubit pre dênsul, și
'i-a dis lui : Încă una îți lipsește : Mergi

vindeți câte ai, și le dă săracilor, și vei
avea comoară în cer; și luând crucea vi-
no, urmează mie. ²² Iar el întristându-se
de cuvântul acesta, s'a dus mâhnit; pen-
tru că avea avuții multe. ²³ Si căutând
Iisus, a ȑis învățăceilor săi : Cât de
anevoe vor intra întru împărăția lui
Dumnezeu cei ce au avuții ! ²⁴ Iar
învățăceii se spăimânta de cuvinte-
le lui; Iar Iisus iarăși răspundând,
le-a ȑis lor: Fiilor, cât de anevoe este
să intre întru împărăția lui Dumne-
deu cei ce se nădăjduesc întru avuții !
²⁵ Mai lesne este a trece cămila prin
urechile acului, de cât bogatul a intra
întru împărăția lui Dumnezeu. ²⁶ Iar ei
mai mult se îngrozia, ȑicând unul către
altul : Si cine poate să se mântuiască ?
²⁷ Si căutând Iisus la dênșii, a ȑis :
La oameni este cu neputință, dar nu la
Dumnezeu. Că la Dumnezeu toate sînt
cu putință. ²⁸ Si a început Petru a ȑice
lui: Iată noi am lăsat toate, și am urmat
ȑie. ²⁹ Si răspundând Iisus a ȑis : Amin
grăesc voi: nimenia nu este care le și-a lă-
sat casă, său frați, său surori, său tată ;

séu mumă, séu femeie, séu feciori, séu holde, pentru mine și pentru Evanghelie.
30 Si să nu iea însutite acum în vremea aceasta, case și frați și surori și tată și mumă și feciori și holde cu goniri și în veacul cel viitor viața vecinică. 31 Si mulți dintâi vor fi pre urmă, și de pre urmă, întâi. 32 Si era pre cale suindu-se în Ierusalim; și mergea Iisus înaintea lor; iar ei se spăimânta; și mergând după dânsul, le era frică.

33 Si luând iarăși pre cei doi-spre-duce a început a le spune lor cele ce era să i-se întâmple lui; că iată ne suim în Ierusalim, și fiul omului se va da archiereilor, și cărturarilor; și-l vor judeca pre el spre moarte, și-l vor da pre el neamurilor. 34 Si îl vor batjocori pre el, și îl vor bate pre el, și îl vor scuipa, și-l vor omorî pre el, și a treia zi va învia. 35 Si a venit la el Iacov și Ioan fii lui Zevedei, dicând: Învătătorule, voim ca cea ce vom cere să ne faci noi. 36 Iar el a dis lor: Ce voiți să vă fac voi? 37 Iar ei a dis lui: Dă-

ne noi, ca să ședem, unul de a dreapta
ta, și altul de a stânga ta, întru mărirea
ta. ³⁸ Iar Iisus a ȳis lor: Nu știți ce
cereți; puteți să beți paharul carele
eu beau? și cu botezul cu carele eu
mă botez, să vă botezați? ³⁹ Iar
ei au ȳis lui: Putem. Iar Iisus a ȳis
lor: Paharul, pre carele eu beau, cu
adeverat îl veți bea; și cu botezul, cu
carele eu mă botez, vă veți boteza.
⁴⁰ Iar a ședea de a dreapta mea,
și de a stânga mea nu este al meu
a-lă da, ci celor ce s'a gătit. ⁴¹ Si
auzind cei ȳece, au început a se
mânia pre Iacob și pre Ioan. ⁴² Iar Ii-
sus chiemându-i pre dênșii la sine le-a
ȳis lor: Știți că cei ce li se pare că sînt
începători ai neamurilor, le stăpânesc
pre ele; și cei mai mari ai lor le dom-
nesc pre dênsele. ⁴³ Iar întru voi nu va
fi așa; ci carele va vrea să fie mai ma-
re între voi, să fie voi slugă. ⁴⁴ Si ca-
rele va vrea să fie între voi întâiu, să fie
tuturor slugă. ⁴⁵ Pentru că și fiul omului
nu a venit ca să-i slujiască lui; ci ca

să slujiască el, și să'si dea sufletul său
răscumpărare pentru mulți.

⁴⁶ Si a venit în Ierihon; și eșind el
din Ierihon și învățăceii lui și popor
mult, Vartimeî orbul, fiul lui Timei,
ședea lângă cale cerșind. ⁴⁷ Si au-
dind că Iisus Nazarineanul este, a în-
ceput a striga, și a dice: Iisuse fiul
lui David, miluește-mă. ⁴⁸ Si îl cer-
ta pe dânsul mulți ca să tacă; iar el cu
mult mai virtos striga: Fiul lui David
miluește-mă. ⁴⁹ Si stând Iisus, a dis să-l
chîeme pre el; și aŭ chîemat pre orbul,
dicându-i lui: Îndrăznesce, scoală-te,
că te chîamă. ⁵⁰ Iar el lepădându-și
haîna sa, s'a sculat și a venit la Iisus.
⁵¹ Si răspundend Iisus, i-a dis lui: Ce
voești să-ți fac ție? iar orbul i-a dis lui:
Învătătorule, ca să văd. ⁵² Iar Iisus
i-a dis lui: Mergi, credința ta te-a
mântuit. Si îndatăși a vădut, și a mers
după Iisus în cale.

CAP. XI.

Pentru mînzul asinei; pentru smochi-
nul cel uscat; pentru zarafii ce s'aũ scos
din biserică; pentru nădejdea cea întru
Dumnezeu; pentru ne pomenirea de rău
și pentru ertarea greșalelor; pentru arhie-
reii și bătrânii ce aũ întrebat pre Domnul
de puterea lui.

1 Si cînd s'a apropiat de Ierusalim, în
Vitsfaghi și Vitania cătră muntele
maslinilor, a trimis doi din învătăceii
seii. 2 Si a ȑis lor: Mergeți în satul care-
le este înaintea voastră, și îndatăși
întrînd într'ensul, veți afla un mînz
legat, pre carele nimeni din oame-
ni nu aũ ședut; deslegându-l pre
el, să-l aduceți. 3 Si de va ȑice voi
cineva; de ce faceți aceasta, să ȑice-
ți: că Domnului trebuiește; și numai de
cât îl va trimite pre el aici. 4 Si aũ
mers, și aũ aflat mînzul legat lângă
ușă afară la respântie; și l-a desle-
gat pre el. 5 Iar oare-cari din cei ce

sta a colo aũ dis lor: Ce faceți de desle-
gați mânzul? ⁶ Iar ei aũ dis lor precum
le poruncise Iisus; și i-aũ lăsat pre ei.
⁷ Si aũ adus mânzul la Iisus, și și-a
pus pre el hainele sale; și a ședut pre
dênsul. ⁸ Si mulți așternea vestmin-
tele sale pre cale; iar alții tăea stâl-
pări din copaci și le așternea pre cale.
⁹ Si cei ce mergea înainte, și cei
ce venia pre urmă, striga, dicend: O-
sana bine este cuvântat cel ce vine
întu numele Domnului. ¹⁰ Bine este
cuvântată Împărăția care vine întu
numele Domnului, a părintelui nostru
David; Osana întu cei de sus.

¹¹ Si a intrat Iisus în Ierusalim și
în Biserică, și după ce a vedut toate,
fiind vremea în diseară a eșit la Vi-
thania cu cei doi-spre-dece. ¹² Iar
a două di eșind ei din Vitania, aũ
flămândit. ¹³ Si vedend un smochin
de departe avend frunze, a venit ca
doară va afla ce-va într'ênsul; și viind
la el, nimic n'a aflat fără numai frun-
ze; că încă nu era vremea smochinelor.
¹⁴ Si răspundend Iisus, a dis lui; De

acum înainte nimenea să nu mai mă-
nânce rod din tine în veac. Si audia
învățăceii lui. ¹⁵ Si a venit în Ierusalim,
si intrând Iisus în Biserică, a în-
ceput a scoate pre cei ce vindea și
cumpăra în Biserică; si mesele schim-
bătorilor de bani, și scaunele celor
ce vindeaș porumbi le-a răsturnat ¹⁶ Si
nu lăsa să poarte cine-va vas prin Bi-
serică. ¹⁷ Si învăța, dicând lor: Aș nu
este scris: că casa mea, casă de rugă-
ciune se va chema întru toate neamu-
rile; iar voi o ați făcut peșteră tâlha-
rilor. ¹⁸ Si aș audit cărturarii și ar-
hieriei, și căuta în ce chip l-ar fi pierdut
pre el, că se temea de dânsul; căci tot
poporul se mira de învățătura lui. ¹⁹ Si
daca s'a făcut seară, aș eșit afară din
cetate. ²⁰ Si a două-zi trecând, aș vē-
dut smochinul uscat din rădăcină. ²¹ Si
aducându-si aminte Petru, i-a ȑis lui:
Învățătorule, veȑi smochinul pre carele
l-ai blestemat, s'a uscat. ²² Si răspun-
dând Iisus, a ȑis lor: ²³ Aveți credinȑa
lui Dumnezeu.

Că amin ȑic voi: că cela ce ar ȑice mun-

telui acestuia : Rădică-te, și te aruncă în mare, și nu se va îndoi întru inimă sa, ci va crede, că ce va dice va fi; fi voi: Toate câte cereți rugându-vă să credeți că veți lua, și va fi voi. ²⁴ Și când stați de vă rugați, ertați orice aveți asupra cui-va; ca și Tatăl vostru cel din ceruri să erte voi greșalele voastre. ²⁵ Iar dacă voi nu veți erta, nici Tatăl vostru cel din ceruri, nu va erta voi greșalele voastre.

²⁷ Și a venit iarăși în Ierusalim; și umblând el prin Biserică, a venit la densul arhieriei și cărturarii și bătrânii ²⁸ Și au dis lui: Cu ce putere faci acestea? Și cine ți-a dat ție puterea aceasta, ca să faci acestea? ²⁹ Iar Iisus răspundând, a dis lor: Întreba-voi și eu pre voi un cuvânt, și să-mi răspundeți mie și voiți spune și eu voi cu ce putere fac acestea. ³⁰ Botezul lui Ioan din Cer a fost, său de la oameni? Răspunde-ți-mi mie. ³¹ Și ei cugeta întru sineși, dicând: de vom dice: din cer; Va dice Pentru ce dar nu ați crezut lui. ³² Iar de vom

dice: de la oameni; să temea de popor, că
toți avea pre Ioan că cu adevărat pro-
feta fost. ³³Si răspundând a dis lui Iisus:
Nu știm. Si Iisus răspundând, a dis lor:
Nici eu nu voi spune voi, cu ce putere
fac acestea.

CAP. XII.

Pentru pilda viei ce o a dat lucrătorilor ;
pentru cei ce au întrebat pre Domnul de
dajdie ; pentru saduceii ce tăgăduesc în-
vierea ; pentru cărturariul știitoru de le-
ge ; pentru întrebarea Domnului al cui fiu
e cărturariu că este el ; pentru păzirea
de cărturariu cei fățarnici ; pentru văduva
cea ce a pus doi fileri.

Si a început în pilde a grăi lor: Un
om a sădit o vie, și o a îngădit împre-
jur cu gard, și a săpat într'ênsa teasc,
și a zidit turn și o a dat pre ea lu-
crătorilor, și s'a dus departe. ² Si la
vreme, a trimis o slugă la lucrători, ca
să ia de la lucrători din rodul viei. ³ Iar
ei apucându-l pre dânsul, l-au bătut,

[illegible]

[illegible]

mee și murind, nu a lăsat sēmânță. ²¹ Și al doilea o a luat pre dēnsa, și a murit și nici acela nu a lăsat sēmēnță; și al treilea așijderea. ²² Și o a luat pre dēnsa câte șēpte, și nu a lăsat sēmēnță. Iar mai pre urmă de toți a murit și femeea. ²³ Decī la înviere, când vor învia, a căruia dintr'ēnșii va fi femeea; căci câte șēpte o aū avut pre ea femeie. ²⁴ Și răspundēnd Iisus, a ȝis lor: Aū nu pentru aceasta vē rētăciți, neștiind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu? ²⁵ Că după ce din morți vor învia, nici se vor însura, nici se vor mărita; ci vor fi ca îngeri în ceriū. ²⁶ Iar pentru morți, că se vor scula, aū n'ați cetit în cartea lui Moisi, la rug, cum i-a grăit Dumnezeu lui ȝicēnd: Eu sînt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaa, și Dumnezeul lui Iacov. ²⁷ Nu este Dumnezeu al morților, ci Dumnezeu al viilor; decī voi mult vē rētăciți.

²⁸ Și apropiindu-se unul din cărturarī, carele îi auȝise pre dēnșii prigōnindu-se cu Iisus, vēȝēnd că bine le-a răspuns lor, l-aū întrebāt pre el: Care

poruncă este mai întâi de toate? ²⁹ Iar Iisus a răspuns lui; că mai întâi de toate poruncile este: Auzi Israile, Domnul Dumnezeul nostru, Domnului unul este. ³⁰ Si să iubești pre Domnul Dumnezeul teă, din toată inima ta, și din tot sufletul teă, și din tot cugetul teă și din toată tăria ta; aceasta este porunca cea dintâi. ³¹ Iar a două asemenea sceștia: Să iubești pre aproapele teă, ca însuși pre tine. Mai mare de cât acestea altă poruncă nu este. ³² Si așis lui cărturarul: Bine învățătorule, adevăratai așis, că unul este Dumnezeu, și nu este altul afară de dēnsul. ³³ Si a-l iubi pre el din toată inima, și din tot cugetul, și din toată tăria; Si a iubi pre aproapele ca pre sine, mai mult este de cât toate puinoasele și jertfele. ³⁴ Iar Iisus vedēnd că cu înțelepciune a răspuns i-a așis lui; nu ești departe de împărăția lui Dumnezeu. Si nimeni mai mult nu îndrăznia să-l întrebe pre el. ³⁵ Si răspundēnd Iisus a așis, învățând în Biserică: Cum așis cărturarii că Christos este fiul lui David? ³⁶ Că însuși

David a ȕis cu Duhul sânt: Dis-a Domnului Domnului meu: Sedî de-a-dreapta mea, pănă ce voi pune pre vrăjmaşii tei aşternut picioarelor tale. 37 Deşi însuşi David îl numeşte pre el Domn. Si de unde este fiu al lui? şi poporul cel mult asculta pre el cu dăceată.

38 Si grăia lor intra învătătura sa. Păziţi-vă de cărturarî cari voesc a umbla în podoabe, şi iubesc închinăciunile prin târguri. 39 Si scaunele cele mai de sus în Sinagoguri, şi şederile cele mai întâi la ospete. 40 Cari năncă casele văduvelor, şi cu pricină îndelung să roagă; aceştia vor lua marea osândă. 41 Si sedînd Iisus în preama Gazofilakiei, privia cum aruncă poporul bani în Gazofilakie. Si mulţi legaţi arunca multe. 42 Si viind o văduvă săracă, a aruncat doi fileri, este un codrant. 43 Si chiemând pre învătăceii seî, li-a ȕis lor: Amin voe: Că această văduvă săracă, a aruncat mai mult de cât toţi cei ce au aruncat în Gazofilakie. 44 Că toţi din po

sosința lor aŭ aruncat; iar aceasta din
lipsa sa, toate câte a avut, a arun-
cat, toată avuția sa.

CAP. XIII.

*Pentru sfârșitul lumii; pentru ziua și
ora aceea, cum că nimeni nu știe.*

¹ Și ieșind el din biserică, a ȳis lui
mul din învățaceii lui: Invătătorule,
vedî ce felă de petre, și ce felă de
zidirî. ² Și răspundend Iisus a ȳis lui:
Vedî aceste zidirî mari? nu va remânea
aicea piatră pre piatră, care să nu se
răsipiască. ³ Și ședend el pre muntele
măslinilor împrejma bisericeii, l-a în-
trebat pre dēnsul deosebî Petru și Ia-
cov, și Ioan, și Andrei. ⁴ Spune noi
când vor fi acestea; și ce este sem-
nul, când acestea toate vor a se să-
vârși; ⁵ Iar Iisus răspundend lor, a
început a ȳice: Căutați ca să nu vă în-
pēle pre voi cineva. ⁶ Că mulți vor

veni întru numele meu dicând: Că eu sînt: și pre mulți vor înșela. ⁷ Iar când veți auzi răsboaie, și vești de răsboaie, să nu vă spăimântați; că se cuvine să fie acestea, ci încă nu va fi sfîrșitul. ⁸ Că se va scula neam preste neam, și împărăție preste împărăție, și vor fi cutremure pre alocurea, și vor fi foamete, și turburări, începături ale durerilor acestea.

⁹ Decî păziți-vă pre voi înșivă; că veți vor da pre voi în soboare, și în adunări veți fi bătute, și înaintea domnilor, și a împăraților veți sta pentru mine, spre mărturie lor. ¹⁰ Și în toate neamurile să cuvine mai întîi să se predice evanghelia. ¹¹ Iar când veți vor duce pre voi dându-vă, să nu vă grijiți mai'nainte ce veți grăi, nici să cugetați; ci ceea ce se va da voi întru acea oră, aceea să grăiți. Că nu veți fi voi cei ce veți grăi; ci Duhul Sânt. ¹² Si va da frate pre frate spre moarte; și tată pre fiu; și se vor scula fiii asupra părinților, și îi vor omorî pre ei. ¹³ Și veți fi urîți de toți pentru numele meu. Iar cela ce va ră-

...bda până în sfârșit, acela se va mântui.
14 Iar când veți vedea urâciunea pus-
tirii, care s'a ȋis de Daniil profetul,
stând unde nu se cuvine; (cela ce citește
să ȋnțeleagă), atuncea cei ce vor fi în
Iudea, să fugă la munți. 15 Și cela ce
va fi pre casă, să nu se pogoare în casă,
nici să ȋntre să ȋa ceva din casa sa.
16 Și cela ce va fi în câmp, să nu se ȋn-
toarcă ȋnapoi să-și ȋa haïna sa. 17 Iar
vai celor ce vor avea în pânțece, și ce-
lor ce vor apleca în ȋilele acelea. 18 Ci
rugăți-vă ca să nu fie fuga voastră iarna.
19 Că va fi în ȋilele acelea necaz ca a-
cela carele nu a fost din ȋnceputul ză-
dirii, care a zidit Dumneȋe, până a-
cum, și nici va mai fi. 20 Și de nu Dum-
neȋe ar scurta ȋilele acelea, nu s'ar
mântui tot corpul, ci pentru cei aleși
pre cari ȋ-a ales, va scurta ȋilele a-
celea. 21 Atunci de va ȋice voȋ cineva:
Iată aicea Hristos, se, iată acolo; să
nu credeți. 22 Că se vor scula Chris-
toși mincinoși, și profeti mincinoși; și
vor da semne și minuni, ca să ȋnșele,
de va fi cu putință, și pre cei aleși.

23 Iar voi vă păziți; că iată mai'nainte am spus voi toate.

24 Ci în zilele acelea după necazul acela, soarele se va întuneca. 25 Și luna nu 'și va da lumina sa, și stelele ceriului vor cădea, și puterile cele din ceriuri se vor clăti. 26 Și atunci vor vedea pre fiul omului viind pre noi cu putere și cu mărire multă. 27 Și atunci va trimite pre îngerii săi; și va aduna pre cei aleși ai săi din cele patru vânturi, dela marginea pământului, până la marginea ceriului. 28 Iar dela smochin vă învățați pildă; când mla-dița lui este moale, și înfrundește, știți că aproape este vara. 29 Așa și voi când veți vedea acestea făcându-se, să știți că aproape este lângă uși. 30 Amin grăesc voi, că nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi. 31 Ceriul și pământul vor trece; iar cuvintele mele nu vor trece. 32 Iar de ziua aceea și ora nimenea nu știe, nici îngerii cari sînt în ceri, nici fiul, fără numai Tatăl. 33 Păziți-vă, prive-ghiați și vă rugați; că nu știți când

va fi vremea aceea ³⁴ Ca un om ce să du-
ce departe, lăsându-și casa sa, și dând
slugilor sale putere, și fiește căruia
lucrul lui și portariului poruncește ca să
privegheze. ³⁵ Priveghiați dar, (că nu
știți când va veni domnul casei, seara
său la miezul nopții, său la cântatul
cocoșilor, său dimineța.) ³⁶ Nu cumva
viind fără de veste, să vă aște pre voi
dormind. ³⁷ Iar cele ce voi zice, tutu-
ror zice, priveghiați.

CAP. XIV.

Pentru ceea ce a uns pre Domnul cu
mir, și pentru cele ce a zis lor Iuda pen-
tru mir; pentru Paștele cele de taină; pentru
vînderea lui Christos; pentru rugăciunea
și prinderea lui, și pentru ducerea la ar-
hiereul; pentru mărturiile cele mincinoase
și pentru ocările ce au făcut lui Iisus
înaintea arhiereului; pentru lepădarea lui
Petru; pentru vinele ce s'au pus Domnului
de la arhiereu.

¹ Și Paștele și azimile după două

șile ; și căuta arhieriei și cărturarii cum pre el cu viclesug prindându-l să-l omoare. Și dicea : nu în praznic ca să nu fie turburare întru popor.

³ Și fiind el în Vitania, în casa lui Simon leprosul, și ședând el, a venit o femeie având un alabastru cu mir de nard de credință de mult preț, și sfărâmând alabastrul, l-a turnat pre capul-lui.

⁴ Și era uniă de le părea rău întru sine și dicea : Pentru ce se făcu această pagubă a mirului ? ⁵ Că se putea vinde aceasta, mai mult de cât trei sute de dinari, și să se dea săracilor, și să răstea asupra ei. ⁶ Iar Iisus a dis : Lăsați-o

pre dânsa ; Pentru ce îi faceți ei supărare ? Că bun lucru a făcut cu mine. ⁷ Pentru că pre săraci pururea îi aveți cu voi, și când veți vrea, puteți a face lor bine ; iar pre mine nu mă aveți pururea. ⁸ Aceasta ce a putut, a făcut.

Mai'nainte a apucat de a uns corpul meu spre îngropare. ⁹ Amin grăesc voî : Orî unde se va predica evanghelia aceasta în toată lumea, se va povesti și ce a făcut ea, spre pomenirea ei.

¹⁰ Și Iuda Iscarioteanul, unul din
cei doi-pre-dece, a mers la arhieriei ca
să-l vîndă pre el lor. ¹¹ Iar ei auzind
s'au bucurat și i-a făgăduit lui să-i
dea banî; și căuta cum în vreme cu
prilej l-ar da pre el lor. ¹² Iar în ziua
cea dintâi a azimelor, când jertfa paș-
tele, a dis către dînsul învătăceii lui:
Unde voești să mergem să gătim ca să
mănânci Paștile? ¹³ Și a trimis doi din
învătăceii seî, și le-a dis lor: Mergeți
în cetate, și va întîmpina pre voi un
om ducînd un vas de lut cu apă; mer-
geți după dînsul. ¹⁴ Și ori unde va
întîlniți stăpînului casei: că învê-
tătorul dice: Unde este sălașul, întru
carele să mănânc Paștile cu învătăceii
mei? ¹⁵ Și el va arăta voi un foișor
mare așternut gata; acolo gătiți voi.
¹⁶ Și auziți învătăceii lui, și auziți venit în
cetate, și auziți aflat precum le disese lor;
și a gătit Paștile. ¹⁷ Și făcîndu-se
seară, a venit cu cei doi-spre-dece.
¹⁸ Și ședînd ei, și mîncînd a dis Iisus:
Amin dic voi; că unul din voi va să mă
vîndă; cel ce mănîncă cu mine. ¹⁹ Iar

eî aũ început a se întrista, și a dice lui
 unul câte unul: nu cumva sînt eu?
 și altul: nu cumva sînt eu? ²⁰ Iar
 el rîspundînd a ȑis lor: Unul din doi-
 spre-dece carele întinge cu mine în
 blid. ²¹ Ci fiul omului va merge, pre-
 cum este scris pentru dînsul; dar vai
 omului aceleia, prin carele Fiiul o-
 mului se vinde; mai bine ar fi fost lui
 de nu s'ar fi născut omul acela. ²² Și
 mîncînd eî, a luat Iisus pîne și bine-
 cuvîntîndo a frînt, și a dat lor, și a ȑis:
 Luați mîncăți acesta este corpul meu.
²³ Și luînd paharul mulțămînd a dat
 lor; și aũ bîut dintr'însul toți. ²⁴ Și
 a ȑis lor: Acesta este sîngele meu al
 legii ceî nouă carele pentru mulți se
 varsă. ²⁵ Amin ȑic voi, Că de acum
 nu voi mai bea din roada viței, pînă în
 ȑiîa aceea, cînd o voi bea pre ea nouă
 întru împîrăția lui Dumneȑeu. ²⁶ Și
 dînd laudă, a eșit în muntele Maslini-
 lor. ²⁷ Și a ȑis lor Iisus: Că toți vî veți
 sminti întru mine în noaptea aceasta
 că scris este: Bate-voi păstoriul, și se
 vor răsipi oile. ²⁸ Dar după ce voi

în via, voiŭ merge mai'nainte de voi în
Galileea. 29 Iar Petru a ȑis lui: de ŝi
toți se vor sminti, iar eu nu. 30 Și a ȑis
Iisus lui: Amin ȑic ție: Că tu astăzi
în noaptea aceasta, mai'nainte de a
canta cocoșul de doă orî, te vei le-
păda de mine de trei orî. 31 Iar el cu
mult mai virtos ȑicea: de mi s'ar în-
têmpla a muri cu tine, nu mă voi le-
păda de tine; asemenea încă ŝi toți ȑi-
cea. 32 Și a venit în satul al căruî nu-
me este Ghetsimani, ŝi a ȑis învêțacei-
lor seî: Ședeți aicea până mă voi ruga.
33 Și a luat pre Petru, ŝi pre Iacov, ŝi
pre Ioan cu sine, ŝi a început a se spăî-
mânta, ŝi a se mâhni. 34 Și a ȑis lor:
Intristatește sufletul meŭ până la moar-
te; rămâneți aicea, ŝi priveghiați. 35 Și
mergênd puțin mai'nainte, a cădut pre
pămênt; ŝi se ruga că de este cu puțin-
tă, să treacă de la dênsul acea oră. 36 Și
ȑicea: Avva părinte, toate sînt cu pu-
tîntă ție, treci de la mine paharul a
cesta; dar însă nu ceea ce voesc eŭ, ci
ceea ce tu. 37 Și a venit ŝi i-a găsit
pre ei dormind, ŝi a ȑis lui Petru: Și-

mone, dormi? Nu putuși o oră să priveghezi? ³⁸ Privegheați și vă rugați ca să nu intrați în ispită; că duhul este osîrduitoriū; iar corpul neputincios. ³⁹ Și iarăși mergend s'a rugat, același cuvânt dicend. ⁴⁰ Și întorcenduse l-a aflat pre dênșii iarăși dormind, (că era ochii lor îngreuiati) și nu știa ce vor răspunde lui. ⁴¹ Și a venit a treia oară și a ȑis lor: Dormiți de acum, și vă odihniți; destul este, a venit ora; iată se dă fiul omului în mâinile pĕcătoșilor. ⁴² Sculați-vă să mergem; iată cel ce m'a vëndut, s'a apropiat.

⁴³ Și numai de cât încă grăind el a venit Iuda, unul din cei doi-spre-dece, și cu el popor mult, cu săbii, și cu fuști, de la arhieriei, și cărturarii, și bĕtrâni. ⁴⁴ Și dedese cel ce îl vënduse pre el semn lor, dicend: pre carele voită săruta, acela este; prindeți-l pre el, și îl duceți cu pază. ⁴⁵ Și viind, îndată s'a apropiat de el, și l-a ȑis lui: învĕțătorule, învĕțătorule; și l-a sărutat pre el. ⁴⁶ Iar ei și-au pus mâinile pre el,

și l-a prins. 47 Iar unul oare-care din
cei ce sta lângă el, scotând sabia, a lo-
vit pre sluga arhiereului, și i-a tăiat
urechea lui. 48 Și răspundând Iisus,
a zis lor: Ca la un tâlhar ați eșit cu
săbii și cu fuști să mă prindeți? 49 În
toate zilele am fost la voi în biserică
învățând, și nu m'ați prins; ci ca să se
pliniască scripturile. 50 Și lăsându-l
pre el tot, au fugit. 51 Iar un ténăr
oare carele mergea după el, înbră-
cat cu giulgiu pre corpul gol, și l-a
prins pre el tinerii. 52 Iar el lăsând
giulgiul gol, a fugit de la ei. 53 Și au
dus pre Iisus la arhiereu; și s'au adunat
la densus tot arhierei, și bătrânii, și
cărturarii. 54 Iar Petru de departe
mergea după el, până în lăuntru în
curtea arhiereului. 55 Și ședea îm-
preună cu slugile și să încălzia la foc.
56 Iar arhierei și tot sfatul căuta îm-
protiva lui Iisus mărturie, ca să-l o-
moare, și nu afla; că mulți mărturisia
minciună asupra lui, și nu era asemenea
mărturiile. 57 Și uni sculându-se, au
mărturisit minciună asupra lui, gră-

ind. ⁵⁸ Că noi l-am auzit pre el, dicând: Că eu voi strica această biserică făcută de mâni, și în trei zile alta nefăcută de mâni voi zidi. ⁵⁹ Și nici așa nu era asemenea mărturia lor. ⁶⁰ Și sculându-se arhiereul în mijloc, a întrebat pre Iisus, dicând: Nimic nu răspunzi ce aceștia mărturisesc asupra ta? ⁶¹ Iar el tăcea; și nimic nu răspundea. Iarăși l-a întrebat pre el arhiereul, și i-a zis lui: auzi tu ești Cristosul fiul celui bine-cuvântat? ⁶² Iar Iisus a zis: Eu sunt; și veți vedea pre fiul omului ședând de-a-dreapta puterii și viind pre norii cerului. ⁶³ Iar arhiereul rupându-și hainele sale, a zis: ce ni mai trebuesc noi alte mărturii? Ați auzit hula, ce vise pare voi? ⁶⁴ Iar ei toți l-au judecat pre el că este vinovat morții. ⁶⁵ Și au început unii al scuipa pre el, și a-i acoperi fața lui, și a-l bate cu pumnul, și a zice lui profetește, și slugile îl bătea pre el cu palme preste obraz. ⁶⁶ Și fiind Petru jos în curte, a venit una din slujnicile arhiereului. ⁶⁷ Și vedând pre Pe-

tră încălzindu-se căutând la el a ȑis.
68 Si tu erai cu Iisus Nazarineanul.
69 Iar el s'a lepădat, ȑicȑend: Nu știu,
nici pricep ce grăcești tu. Si a eșit afa-
ră înaintea curții; și a cântat cocoșul.
70 Iar slujnica vedȑându-l pre el iarăși,
a început a ȑice celor ce sta acolo:
cȑ acesta dintredȑnșii este; iar el iarși
s'a lepădat. 71 Si preste puțin iarăși
ceice sta acolo au ȑis lui Petru: ade-
vȑrat dintredȑnșii ești, cȑ Galilean ești,
și grainul teȑ seamȑnȑ. 72 Iar el a în-
ceput a se blestema și a se jura, cȑ
nu știu pre omul acesta carele ȑiceti.
73 Si a doȑu oarȑ a cântat cocoșul, și
și-a adus aminte Petru de cuvȑntul
carele a ȑis Iisus lui: Cȑ mai'nainte de ce
va cânta cocoșul de doȑc ori, te vei lepȑ-
da de mine de trei ori; și a început a
plȑnge.

CAP. XV.

Pentru ce a pătimit Christos în vremea lui Pilat; pentru judecata, bătău și răstignirea lui Christos; pentru cererea trupului Domnului, și pentru îngroparea lui.

¹ Și îndatăși dimineața sfat făcând arhieriei cu bătrânii și cu cărturarii, și toată adunarea, legând pre Iisus l-au dus, și l-au dat lui Pilat.

² Și l-a întrebat pre el Pilat: tu ești împăratul Iudeilor? Iar el răspundând a zis lui: Tu zici. ³ Și multe grăia asupra lui arhieriei. ⁴ Iar Pilat iarăși l-a întrebat pre el, zicând: Nimic nu răspunzi? Vezi câte mărturisesc asupra ta. ⁵ Iar Iisus mai mult nimic nu a răspuns, cât se mira Pilat. ⁶ Iar la praznic le sloboția lor câte un vinovat pre carele cerea ei. ⁷ Și era unul ce-l numia Varavva, cu soțiile lui prins, cari în zarvă ucidere făcuse. ⁸ Și strigând poporul a început a cere, precum pururea le făcea lor. ⁹ Iar Pilat le-a răspuns lor zicând: Voiți să slobodesc

voî pre Impăratul Iudeilor? .. 10 (Că
 ştia ea pentru pizmă l-aŭ dat pre el
 arhieriei.) 11 Iar arhieriei aŭ îndem-
 nat pre popor, ca mai vîrtos pre Va-
 ravva să le sloboďiască lor. 12 Iar Pi-
 lat răspundînd iarăşi le-a ăis lor: Dar
 ce voiţi să fac acestuia pre carele îl
 diceţi împăratul Iudeilor? 13 Iar cî
 iarăşi aŭ strigat: răstigneşte-l pre el.
 14 Iar Pilat le-a ăis lor: dar ce rău a-
 făcut? Iar ei mai vîrtos striga: răs-
 tigneşte-l pre el. 15 Iar Pilat vrînd
 să facă pre voea poporului, le-a slobo-
 ăit lor pre Varavva; şi pre Iisus bă-
 tîndu-l l-a dat să se răstigniască.

16 Iar ostaşii aŭ adus pre el înlăuntru
 curţii, ce este divan, şi aŭ adunat toată
 oastea. 17 Şi l-aŭ îmbrăcat pre el în por-
 firă, şi împletind cunună de spină, i-aŭ
 pus lui. 18 Şi aŭ început a se închina
 lui, dicînd: Bucurate împăratul Iudeilor.
 19 Şi îi bătea preste cap cu trestia, şi îl
 scuipa pre el, şi puindu-se în genunchi
 se închina lui. 20 Şi după ce l-aŭ bat-
 jocorit pre el, aŭ desbrăcat de pre el por-
 firă, şi l-aŭ îmbrăcat în hainele sale, şi

l-au dus pre el să-l răstigniască. ²¹ Și
 au silit pre oare-carele Simon Chirinean,
 ce trecea viind din țerină, tatăl lui Ale-
 xandru și al lui Rufe, ca să ducă cru-
 cea lui.

²² Și l-au adus pre el la locul Golgotha;
 carele se tălmăcește locul căpăținei.
²³ Și i-au dat lui să bea vin amestecat
 cu smirnă; iar el nu a luat. ²⁴ Și ră-
 stignindu-l pre el, au împărțit hainele lui,
 aruncând sorți pre dânsule, cine le va
 lua. ²⁵ Și era ora a treia, și l-au răstig-
 nit pre el. ²⁶ Și era scrisoarea pricinii
 lui scrisă : **Impăratul Iudeilor.** ²⁷ Și
 împreună cu dânsul au răstignit doi tâl-
 hari : unul de-a dreapta, și altul de-a stân-
 ga lui. ²⁸ Și s'a împlinit scriptura care
 zice : Și cu cei fără de lege s'a socotit.
²⁹ Și cei ce trecea îl hulă pre el, clătind
 cu capetele sale, și zicând : Ua, cel ce
 strică biserica, și în trei zile o zidești.
³⁰ Mântuește-te pre sineți, și te pogoară
 de precruce. ³¹ Asemenea încă și archiereii
 bătânduși joc zicea unul cătră altul îm-
 preună cu cărturarii : pre alții a mântu-
 it; iar pre sine nu poate să se mântuias-

oă. 32 Christos împăratul lui Israil pogoară-se acum de pre cruce, ca să vedem și să credem într'ênsul. Și cei ce era împreună cu el răstigniți îl ocăriau pre el. 33 Iar când a fost ora a șésea, întuneric s'a făcut preste tot pământul, până la a nouă oră. 34 Iar în ora a nouă a strigat Iisus cu glas mare dicând: Eloî, Eloî, lima savahthani. Ce este tâlcuindu-se: Dumneșul meu, Dumneșul meu, pentru ce m-ai lăsat? 35 Iar unii din cei ce stău acolo auzind, dicea; Iată, pre Ilic strigă. 36 Și alergând unul, și umplând un burete cu oțet, și puindu-l într'o treștie, îl adăpa pre el, dicând: Lăsați, să vedem, aū veni-va Ilic să-l pogoare pre el. 37 Iar Iisus slobozind glas mare, 'și-a dat duhul. 38 Și catapetcazma bisericeî s'a rupt în doē, de sus până jos. 39 Și vedând sutașul cel ce sta înprejma lui, că așa strigând 'și-a dat duhul, a dis: cu adevărat omul acesta fiū al lui Dumneșu a fost. 40 Și era și femei de departe privind; între care era: Maria Magdalena, și Maria muma lui Iacov celui mic, și al lui Iosî, și Salomi; 41 Care și când era în Galileia, mergeau după el

și slujia lui; și altele multe, care se suise cu el în Ierusalim. ⁴² Și iată seară făcându-se, (de vreme ce era vineri, care este mai 'nainte de Sâmbătă), ⁴³ A venit Iosif din Aremateea, sfetnic cu bun chip, carele și acela era așteptând împărăția lui Dumnezeu, și îndrăznind a intrat la Pilat, și a cerut corpul lui Iisus. ⁴⁴ Iar pilat s'a mirat, de a murit așa curând; Și chemând pre sutașul, l'a întrebat pre dânsul de a murit de mult. ⁴⁵ Și înțelegând de la sutașul, a dăruit lui Iosif corpul. ⁴⁶ Și aceasta cumpărând giulgiu, și pogorându-l pre el, l-a întăsurat cu giulgiul, și l-a pus în mormânt, carele era săpat în peatră; și a prăvălit o paetră pre ușa mormântului. ⁴⁷ Iar Maria Magdalina, și Maria a lui Iosi, privia unde îl pun.

CAP. XVI.

Pentru învierea lui Christos; cărora după înviere s'a arătat Domnul; cum a poruncit Apostolilor predicarea evangheliei.

1 Și dacă a trecut sâmbăta, Maria Magdalina, și Maria lui Iacov, și Saloni, au

cumpărat miresme ca să meargă să-l
ungă pre el. ² Și foarte de dimineată
întru una din sâmbete, au venit la mor-
mânt, răsărind soarele. ³ Și dicea una
către alta: Cine va prăvăli noi peatra
depe ușa mormântului? ⁴ Și căutând a
vedut peatra prăvălită, că era mare foar-
te. ⁵ Și intrând în mormânt, a vedut
pre un ténăr ședând de a dreapta, înbră-
țat în veșmânt alb, și s'au spăimântat.
⁶ Iar el a zis lor: Nu vă spăimântați;
pre Iisus căutați Nazarineanul cel răs-
ciguit? S'a sculat, nu este aicea; Iată lo-
cul unde l-au pus pre el. ⁷ Ci mergeți,
de spuneți învățăceilor lui și lui Petru,
că va merge mai 'nainte de voi în Gali-
leea: Acolo îl veți vedea pre el, precum
a zis voi. ⁸ Și eșind au fugit de la mor-
mânt; Că era cuprinse de cutremur și
de spaimă; și nimănui nimic nu a spus,
că se temea.

⁹ Iar după ce a înviat Iisus, diminea-
ța în ziua cea dintâi a sâmbetei, s'a ară-
tat Mariei Magdalinei dintru care sco-
sesse șapte draci. ¹⁰ Aceea mergând, a
vestit celor ce fusese cu ea, care plân-
gea și se tânguia. ¹¹ Și aceea audind că

este viu, și a fost vădut de dânsa, nu a
 cređut. ¹² Iar după aceea la doi din-
 tr'ênșii, mergênd ei, s'a arătat într'alt
 chip, care mergea la o țerină. ¹³ Și a-
 ceaia mergênd aũ spus celora-laltăi, și nici
 pre aceea nu i-aũ cređut. ¹⁴ Iar după
 aceea ședênd ei cei un-spre-dece, li s'a
 arătat; Și a imputat necredinței lor, și
 împetrirci inimiei; căci celor ce l-aũ v-
 đut pre el că a înviat, n'aũ cređut. ¹⁵ Și
 a đis lor: Mergeți în toată lumea, și pre-
 dicați evanghelia la toată zidirea. ¹⁶ Ce-
 la ce va crede și se va boteza, se va măn-
 tui; iar cela ce nu va crede, se va osin-
 di. ¹⁷ Și semne celor ce vor crede,
 acestea vor urma; Întru numele meu
 draci vor scoate; în limbă nouă vor grăi.
¹⁸ Serpi vor lua; și de vor bea ceva de
 moarte, nu-i va vătăma pre ei; pre bol-
 navă mânilc își vor pune, și bine le va
 fi. ¹⁹ Decă Domnul după ce a grăit cu
 dênșii, s'a înălțat la ceriũ; și a ședut de
 a dreapta lui Dumnezeu. ²⁰ Iar ei esind,
 aũ predicat pretutindenea; Domnul îm-
 preună lucrând, și cu vântul adevărului
 prin semnele ce urma.

EVANGHELISTUL LUCA

SANTA EVANGHELIE

CEA DE LA

L U C A

CAP. I.

*Pentru părinții lui Ioan Botezătorul;
și pentru nașterea lui; pentru închi-
năciunea îngerului către Maria; pentru
închinăciunea Mariei către Elisavet; pen-
tru deslegarea limbei lui Zaharia și pen-
tru profetia lui.*

¹ De vreme ce mulți s'aun apucat a
alcătui povestire pentru lucrurile cele
ce aun fos adeverate întru noi. ² Pre-
cum a dat noi cei ce dintru început aun
fost singuri vedători și slujitori Cu-

vântului. ³ Părutu-mi-s'a și mie urmând toate dintăi cu deamăruntul, prârând a scrie ție, puternice Teofile. ⁴ Ca să cunoști întărirea cuvintelor de care te-ai învățat.

⁵ Fost-a în zilele lui Irod împăratul lui Iudeei, un preot oare carele anume Zaharia, din rîndul preoției lui Aviaș și femeea lui din fetele lui Aaron, și numele ei Elisaveta. ⁶ Și erau drepti amîndoi înaintea lui Dumnezeu, umblând întru toate poruncile și îndreptările Domnului fără prihană. ⁷ Și n'avea ei feciori, pentru că Elisaveta era stearpă, și amîndoi erau bătrîni în zilele lor. ⁸ Și a fost când a slujit el în rîndul săptămînei sale înaintea lui Dumnezeu. ⁹ Dupre obiceiul preoției i s'a întemplat a tămâia intrînd în biserică Domnului. ¹⁰ Și toată mulțimea poporului era rugându-se afară în vremea tămâierei. ¹¹ Și i s'a arătat lui îngerul Domnului, stînd de a dreapta altarului tămâierei. ¹² Și s'a spălmîntat Zaharia vedînd, și frică a căzut preste dînsul, ¹³ Iar îngerul

dis către dânsul: Nu te teme Zaharie,
 că s'a audît rugăciunea ta; și femeea
 ta Elisaveta, va naște ție fiu, și vei
 chema numele lui Ioan. 14 Și va fi ție
 bucurie și veselie, și mulți de nașterea
 lui se vor bucura. 15 Că va fi mare înain-
 tea Domnului, și vin și sikeră nu va
 bea; și se va umplea de Duh sânt în-
 că din pîntecele mamei sale. 16 Si pre
 mulți din fiii lui Israel va întoarce la
 Domnul Dumnezeu lor. 17 Si el va
 veni înaintea lui cu Duhul și cu pute-
 rea lui Ilie, ca să întoarcă inimile pă-
 rinților spre fi, și pre cei neascultă-
 tori întru înțelepciunea dreptilor, să
 găsească Domnului popor mai înainte
 gatit. 18 Si a dis Zaharia către înger:
 Din ce voi cunoaște aceasta? Că eă sînt
 bătrîu, și femeea mea trecută în di-
 lele sale. 19 Si răspundînd îngerul a
 dis lui: Eă sînt Gavriil acela ce sta în-
 aaintea lui Dumnezeu, și sînt trimis
 a grăi către tine, și a vesti ție aceasta.
 20 Si iată vei fi tăcînd, și neputînd a
 grăi, până în ziua aceea ce vor fi aces-
 tea; pentru că n'ai cređut cuvintelor

mele, care se vor împlini la vremea lor.
 21 Si aştepta poporul pre Zaharia, se mira că zăbovia el în biserică, eșind nu putea să grăiască lor, și a nescut ei că vedere a vedut în biserică. Si le făcea semn cu mâna, și a rămas mut. 23 Si a fost dacă s'a împlinit dîilele slujbei lui, s'a dus la casa sa.

24 Iar după dîilele acelea, a îngreșat Elisaveta femeea lui; și s'a tăinuit pre sine în cincî luni, dîcînd: 25 Că așa a făcut mie Domnul, în dîilele în care a socotit să îea ocară mea dintre oameni. 26 Iar în luna a șésea, trimis a fost îngerul Gavriil, dela Dumneđeū în cetatea Galileei, căria numele era Nazaret. 27 La o fecîoară logodită cu bărbat, căruia numele Iosif, din casa lui David; și numele fecîoarei Maria. 28 Si intrînd îngerul la dînsa, a dîs: Bucură-te ceea ce ești plină de dar, Domnul este cu tine; bine-cuvîntată ești între femeî. 29 Iar ea vedînd s'a spălmîntat de cuvîntul lui; și cugeta în ce chip va fi închinarea aceasta. 30 Si a dîs ei îngerul: Nu te teme Maria;

că ai aflat har la Dumnezeu. ³¹ Si iată
 tă vei zămisi în pântece, și vei naște
 fiu, și vei chema numele lui **Iisus**.
 Acesta va fi mare, și fiul celui de sus
 se va chema, și-î va da lui Domnul
 Dumnezeu scaunul lui David tatălui lui.
³² Si va împărăți preste casa lui Iacov
 în veci, și împărăției lui nu va fi sfâr-
 șit. ³³ Si a zis Maria către înger: Cum
 va fi aceasta, de vreme ce de bărbat nu
 știu? ³⁴ Si răspundând îngerul, a zis
 ei: Duhul sânt se va pogorî preste tine,
 și puterea celui de sus te va umbri;
 pentru aceasta și sântul ce se va naș-
 te din tine se va chema Fiiul lui Dum-
 nezeu. ■ Si iată Elisaveta rudenia ta,
 și aceea a zămislit fiu la bătrânețile ei;
 și a șeslea lună este ei aceasta, ceea ce
 se chema stearpă. ³⁵ Că la Dumnezeu
 nici un cuvânt nu este cu neputință.
³⁶ Si a zis Maria: Iată serva Domnului,
 fie mie dupre cuvântul tău; și s'a dus
 de la dânsa îngerul.
³⁷ Si sculându-se Maria în zilele ace-
 lea, mers-a la munte cu degrab în ce-
 lătea Iudeei. ³⁸ Si a intrat în casa Za-

hariei, și s'a închinat Elisavetei. ⁴⁰
 a fost când a auzit Elisaveta închină-
 nea Mariei, săltat-a pruncul în pânte-
 cele ei, și s'a umplut de Duh sânt Eli-
 saveta. ⁴² Si a strigat cu glas mare, și
 a zis: Bine-cuvântată ești, tu între fe-
 femeii și bine-cuvântat este rodul pânte-
 tecelui tău. ⁴³ Si de unde mie aceasta,
 ca să vie nuna Domnului meu la mine.
⁴⁴ Că iată cum fu glasul închinării tale
 întru urechile mele, săltat-a pruncul
 cu bucurie în pântecele meu. ⁴⁵ Si
 fericită este ceea ce a crezut, că va fi
 scvârșire celor zise ei de la Domnul.
⁴⁶ Si a zis Maria: ⁴⁷ Mărește suflete al
 meu pre Domnul, și s'a bucurat Duhul
 meu de Dumnezeu Mântuitorul meu.
⁴⁸ Că a căutat spre smerenia servei so-
 le; că iată de acum mă vor ferici toa-
 te neamurile. ⁴⁹ Că mi-a făcut mi-
 mărire cel puternic, și sânt numele lui.
⁵⁰ Si mila lui în neam și neam spre cei
 ce se tem de el. ⁵¹ Făcut-a tărie cu
 brațul său, răsipit-a pre cei mândri cu
 cugetul inimii lor. ⁵² Pogorît-a pre
 cei puternici de pre scaune, și a înăl-

tat pre cei smeriți. ⁵³ Pre cei flămândi
 i-a umplut de bunătați, și pre cei bo-
 gați i-a scos afară deșertii. ⁵⁴ Luat-a
 pre Israil sluga sa, (ca să pomeniască
 mila. ⁵⁵ Precum a grăit către părin-
 ți noștri, lui Avraam și seminției lui),
 până în veac. ⁵⁶ Si a rămas Maria
 împreună cu dânsa ca la trei luni, și s'a
 întors la casa sa. ⁵⁷ Iar Elisavetei i
 s'a împlinit vremea să nască; și a năs-
 cut fiu. ⁵⁸ Si auzi cei ce lăcuia în im-
 prejur, și rudeniile ei, că a mărit Dom-
 nul mila sa cu dânsa; și se bucurau im-
 preună cu dânsa. ⁵⁹ Si a fost în ziua
 a opta, a venit să taie împrejur pruncul,
 și-l chemau pre numele tatălui lui Za-
 haria. ⁶⁰ Si răspundând muma lui, a
 zis: Nu; ci se va chema Ioan. ⁶¹ Si auzi
 către dânsa: Că nimenea nu este în-
 tru rudenia ta, carele să se cheme cu
 numele acesta. ⁶² Și auzi făcând semn ta-
 tălui lui, cum ar vrea să-l cheme pre
 dânsul? ⁶³ Si cerând el panachida, a
 scris zicând: Ioan va fi numele lui; și
 s-au mirat toți. ⁶⁴ Si i s'a deschis gura
 lui îndată, și limba lui; și grăia laudând

pre Dumnezeu. 65 Si s'a făcut frică
 preste toți cei ce locuiau împrejurul
 lor și întru toată laturea de prin
 munții Iudeei s'a vestit toate ca-
 vintele acestea. 66 Si a pus toți cei
 ce auzea în inimă lor, dicând: Oare ce
 va să fie pruncul acesta? Si mâna Dom-
 nului era cu dânsul. 67 Si Zaharia
 tatăl lui s'a umplut de Duh sânt, și a
 profetit, dicând : 68 Bine este cu-
 vântat Domnul Dumnezeu lui Isra-
 el, că a cercetat și a făcut răscum-
 părare poporului seǔ. 69 Si a ră-
 dicat corn de mântuire noǐ în casa
 lui David slugei sale. 70 Precum a gră-
 it prin gura sântilor celor din veac pro-
 feți ai lui. 71 Mântuire de vrăjmași
 noștri, și din mâna tuturor celor ce ne
 urăsc pre noi. 72 Să facă milă cu pă-
 rinții noștri, și să-și aducă aminte de
 legătura lui cea sântă. 73 De jurămên-
 tul carele s'a jurat cătră Avraam pă-
 rintele nostru să ne dea noi. 74 Fără de
 frică, din mânilor vrăjmașilor noștri
 mântuindu-ne. 75 Să-î slujim lui întru
 sântenie și întru dreptate înaintea

lui în toate zilele vieții noastre. 76 Si
tu pruncule, profetă celui prea înalt
te vei chema, că vei merge înaintea fe-
tei Domnului, să gătești căile lui.
77 Ca să dai cunoștința mântuirii po-
porului lui, întru ertarea păcatelor
lor. 78 Pentru milostivirea milei Dum-
neșcului nostru, care ne-a cercetat pre-
noi Răsăritul din înălțime. 79 Ca să
lumineze celor ce sed întru întunerec
și în umbra morții, să îndrepteze picioa-
rele noastre în calea păcei. 80 Iar prun-
cul creștea, și se întăria cu Duhul; Si
a fost în pustie până în ziua arătării
lui către Israel.

CAP. II.

*Pentru scrierea lumei; pentru nașterea
lui Iisus din Maria; pentru păstorii; pen-
tru Simeon; pentru Ana profetița; pentru
Iisus când s'a aflat în mijlocul
dascălilor.*

¹ Si a fost în zilele acele, eșit-a po-
runcă de la Cesarul August să se scrie

toată lumea. ²(Această scrisoareântei
s'a făcut, domnind în Siria Cirineu
³Și mergeau toți să se înscrie, fiește
carele în cetatea sa. ⁴Și s'a suit și
Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret,
la Iudeea, în cetatea lui David, care se
cheamă Vitleem, (pentru că era el din
casa și din seminția lui David). ⁵Să se
scrie cu Maria cea logodită lui femeie,
fiind grea. ⁶Și a fost când erau ei acolo,
s'a împlinit zilele ca să nască ea. ⁷Și
a născut pre fiul său celântiū născut,
și l-a înfășat pre dēnsul, și l-a culcat
în esle; pentru că n'aveau oi loc la
gazdă. ⁸Și păstorī erau întru aceeași
lature petrecēnd, și păzind străjinoaptea
împrejurul turmelor. ⁹Și iată îngerul
Domnului a statut înaintea lor, și mări-
rea Domnului astrălucit împrejurul lor;
și s'au înfricoșat cu frică mare. ¹⁰Și
le-a ȳis lor îngerul: Nu vă temeți; că
iată vestesc voi bucurie mare, care va
fi la tot poporul. ¹¹Că s'a născut voi-
astă-ȳi Mântuitoriu, carele este Chris-
tos Domnul, în cetatea lui David. ¹²Și
acesta va fi voi semn; afla-veți un

prunc înfăşat, culcat în esle. ¹³ Si
 îndatăşi s'a făcut împreună cu îngerul
 multime de oaste cerească, lăudând
 pre Dumnezeu, şi dicând : ¹⁴ Mărire
 întru cei de sus lui Dumnezeu, şi pre
 pământ pace, întru oameni bună voire.
¹⁵ Si a fost dacă s'a dus dela dînşii
 îngerii la cerii, şi oamenii păstori au
 dis unii către alţii: Să mergem până
 în Vitleem, şi să vedem cuvântul a-
 cesta ce s'a făcut, carele Domnul
 a arătat noi. ¹⁶ Si au venit degrab,
 şi au aflat pre Maria, şi pre Iosif, şi
 pruncul culcat în esle. ¹⁷ Si vedând
 au spus pentru cuvântul ce se gră-
 ise lor de pruncul acesta. ¹⁸ Si toţi
 cei ce au auzit s'au mirat de cele
 ce s'au dis de păstori către dînşii.
¹⁹ Iar Maria păzia toate cuvintele a-
 celea, puindu-le întru inima sa.
²⁰ Si s'au întors păstorii mărink şi
 lăudând pre Dumnezeu, de toate cele
 ce au auzit şi au vădut, precum s'a
 dis către dînşii. ²¹ Si când s'au îm-
 plinit opt zile, ca să-l tae pre el îm-
 prejur, s'a chemat numele lui Iisus

carele s'a numit de înger, mai 'nainte de a se zămisli el în pântece.

²² Si când s'aũ împlinit dîilele curățirei lor, dupre legea lui Moisi, l-aũ suit pre el în Ierusalim, că să-l pue în naintea Domnului, (precum este scris în legea Domnului. ²³ Că toată partea bărbatească, ce deșchide pântecele, sânt lui Dumnezeu se va chîema.) ²⁴ Si ca să dea jertfă, dupre ceea ce s'a dîs în legea Domnului, o păreche de turturele, seu doi pui de porumb.

²⁵ Si iată era un om în Ierusalim, anume Simeon; și omul acela era drept și temător de Dumnezeu, așteptând mîngâierea lui Israil; și Duhul sânt era preste dînsul. ²⁶ Si era lui făgăduit dela Duhul sânt, să nu vadă moartea, până ce va vedea pre Christosul Domnului. ²⁷ Si a venit cu duhul în biserică; și când aũ adus înlăuntru părinții pre Iisus pruncul, ca să facă ei dupre obiceiul legii pentru el. ²⁸ Si acela l-a luat pre dînsul în brațele sale, și a bine-cuvîntat pre Dumnezeu, și a dîs: ²⁹ Acum

slobodește pre robul teŭ, Stăpâne, du-
 pre cuvântul teŭ, cu pace. ³⁰ Că vă-
 dură ochii mei mântuirea ta. ³¹ Care
 ai gătit înaintea feței tuturor popó-
 relor. ³² Lumină spre descoperirea nea-
 murilor și nărire poporului teŭ Is-
 rael. ³³ Si era Iosif și muma lui
 mirându-se de cele ce se grăia pentru
 dânsul. ³⁴ Si i-au bine-cuvântat pre
 dânsii Simeon, și a dâs către Maria
 muma lui: Iată acesta este pus spre
 căderea și sculara a multora întru Is-
 rael, și spre semnul căruia i-se va dâce
 improtivă. ³⁵ (Si prin însuși sufletul
 teŭ va trece sabie,) ca să se desco-
 pere dela multe inimă cugetele. ³⁶ Si
 era Anna profetița, fata lui Fannil,
 din neamul lui Asir; aceasta îmbătrâ-
 nise în zile multe, care trăise cu băr-
 batul seŭ șapte ani, din fecioria sa.
³⁷ Si aceasta a fost văduvă ca la opt
 zeci și patru de ani, carea nu se de-
 pârta de la biserică cu posturi și cu
 rugăciuni, slujind ziua și noaptea.
³⁸ Si aceea întru acea oră viind, se
 mărturisia Domnului, și grăia pentru

dânsul tuturor celor ce aştepta mîn-
tuire în Ierusalim. ³⁹ Si după ce a
sêvêrşit ei toate duple legea Domnu-
lui, s'aũ întors în Galilea, în cetate-
lor Nazaret. ⁴⁰ Iar pruncul creştea
şi se întăria cu duhul, umplându-se
de înţelepciune; şi darul lui Dumne-
deũ era preste dânsul. ⁴¹ Si se du-
cea părinţii lui în fieste care au în
Ierusalim, la praznicul Paştilor. ⁴² Si
când a fost de doi-spre-dece ani, su-
indu-se ei în Ierusalim, duple obi-
ceiul praznicului. ⁴³ Si sfîrşind di-
lele, când s'aũ întors ei, a rēmas li-
sus pruncul în Ierusalim, şi n'au
ştiut Iosif şi muma lui. ⁴⁴ Si soco-
tind că este el cu alte soţii, aũ venit
cale de o zi şi l-aũ căutat pre el prin
rūdenii şi prin cunoscuţi. ⁴⁵ Si nea-
flându-l, s'aũ întors în Ierusalim cău-
tându-l pre el. ⁴⁶ Si a fost după trei
zile l-aũ aflat în Biserică, şedēnd în
mijlocul dascălilor, ascultându-i şi in-
trebându-i pre ei. ⁴⁷ Si se minunau toţi
cei ce -l auşiau pre dânsul, de pri-
ceperea şi rēspunsurile lui. ⁴⁸ Si se

dându-l pre el, s'aũ spăimântat, și a
 discătră el muma lui: Fiiule, căci ai fa-
 cut noi așa? Iată tatăl teũ și eũ dorindu-
 te te căutam. ⁴⁹ Si a discătră dênșii: Ce
 este că mă căutați? Aũ n'ati știut că
 intru cele ce sînt ale Tatălui meu,
 se cade mie să fiu? ⁵⁰ Si ei n'aũ în-
 țeles graiul carele a grăit lor. ⁵¹ Și
 s'aũ pogorît împreună cu dênșii și aũ
 venit în Nazaret, și era supuindu-se lor.
 Și muma lui păzia toate graiurile a-
 cestea în inima sa. ⁵² Și Iisus sporia
 cu înțelepciunea și cu vîrsta, și cu
 darul la Dumnezeu și la oameni.

CAP. III.

*Pentru predica lui Ioan; pentru cei ce
 aũ întrebat pre Ioan; pentru Irod și pen-
 tru închiderea lui Ioan; pentru botezul
 Mântuitorului; pentru povestirea nea-
 mului lui Christos.*

¹ Iar în anul al cincîspre-decelea al
 împărăției lui Tiberie Cesarul, domnind

Ponțiu Pilat în Iudea; și Irod stăpânind a patra parte din Galilea; iar Filip fratele lui stăpânind a patra parte pre Iturea și pre laturea Trahoniei; și Lisania a patra parte stăpânind pre Avilinia.

² În zilele arhierilor Anei și Caiafei fost-a cuvântul Domnului către Ioan fiul Zahariei în pustie. ³ Și a venit în toată laturea Iordanului, predicând botezul pocăinței întru ertarea păcatelor. ⁴ Precum este scris în cartea cuvintelor Isaiei profetului, carele dice: Glasul celui ce strigă în pustie, gătiți calca Domnului, drepte faceți cărările lui. ⁵ Toată valea se va umplea, și tot muntele și măgura se va smeri; și vor fi cele strâmbe drepte, și cele colțuroase cănetede. ⁶ Și va vedea tot corpul mântuirea lui Dumnezeu. ⁷ Deci dicea poarelor celor ce mergeau să se boteze de la el: Pui de năpârçi, cine v'a arătat voi ca să fugiți de mânia ceea ce va să fie? ⁸ Faceți dar roduri vrednice de pocăință; și nu începeți a dice întru voi: Tată avem pre Avraam; că dic voi: că poate Dumnezeu și din

petrele acestea să rădice fi luî Avra-
am. ⁹ Că iată și securea la rădăcina
pomilor zace; decî tot pomul carele nu
face roadă bună se tae și în foc se
aruncă. ¹⁰ Și-l întreba pre el popoa-
rele dicînd: dar ce vom face? ¹¹ Și
răspundînd dicea lor: Cel ce are doă
haine, să dea una celui ce nu are, și cel
ce are bucate, asemenea să facă. ¹² Și
să venit și vameșii să se boteze dela
dînsul, și a dis către el: ¹³ Invățăto-
rule, ce vom face? Iar el a dis către
dînsii: Nimic mai mult de cât este
rînduit voî, să nu faceți. ¹⁴ Și-l în-
trebăuși ostașii, dicînd: și noi ce vom face?
Și a dis către dînsii: Pre nimenea să nu
asupriți, nici să clevetiți; și să vă îndes-
tulați cu lefile voastre. ¹⁵ Iar așteptînd
poporul, și cugetînd toți întru inimile
sale de Ioan, ca nu cumva el să fie Chris-
tos, ¹⁶ Răspuns-a Ioan tuturor, dicînd:
Eu cu apă vă botez pre voî; iar vine cel
mai tare de cât mine, căruia nu sînt
vrednic a-î dezlega cureaua încălțămin-
telor lui; acesta va boteza pe voî cu Duh
sînt și cu foc. ¹⁷ A căruia lopată este

în mîna lui, și va curăți aria sa, și va aduna grîul în jitnița sa; iar plevele le va arde cu focul nestins. ¹⁸ Multe înă și altele bine-vestea poporul mîngîindu-l.

¹⁹ Iar Irod cel a patra parte stăpînitoriu, muștrat fiind de el pentru Irodiada femeea fratelui său, și pentru toate relele care au făcut Irod.

²⁰ A adaos și aceasta preste toate, și a închis pre Ioan în temniță. ²¹ Și a fost dacă s'a botezat tot poporul, și Iisus botezîndu-se și rugîndu-se, s'a deschis cerul.

²² Și s'a pogorît Duhul sînt cu chip trupesc ca un porumb preste dînsul; și glas din ceriu s'a făcut, dicînd: Tu ești Fiul meu cel iubit, întru tine am bine-voit.

²³ Si acest Iisus era ca de trei-dece ani începînd, fiind (precum se socotea) fiul lui Iosif, al lui Ili. ²⁴ Al lui

Matat, al lui Levi, al lui Melhi, al lui Iona, al lui Iosif. ²⁵ Al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Na-

ghe. ²⁶ Al lui Maat, al lui Matatia, al lui Semei, al lui Iosif, al lui Iuda. ²⁷ Al lui Iona, al lui Risa, al lui Zorovavel, al lui

Salatiil, al lui Neri. ²⁸ Al lui Melhi,
 al lui Addi, al lui Cosam, al lui El-
 modam, al lui Ir. ²⁹ Al lui Iosi, al
 lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Mattat, al
 lui Levi. ³⁰ Al lui Simeon, al lui Iuda,
 al lui Iosif, al lui Ionam, al lui Elia-
 chim. ³¹ Al lui Melea, al lui Mainan,
 al lui Matatta, al lui Natan, al lui Da-
 vid. ³² Al lui Iese, al lui Ovid, al lui
 Booz, al lui Salmon, al lui Naason.
³³ Al lui Aminadav, al lui Aram, al
 lui Esrom, al lui Fares, al lui Iuda.
³⁴ Al lui Iacov, al lui Isaac, al lui A-
 vraam, al lui Tara, al lui Nahor.
³⁵ Al lui Saruh, al lui Ragav, al lui
 Falce, al lui Ever, al lui Sala. ³⁶ Al
 lui Kainan, al lui Arfaxad, al lui Sim,
 al lui Noe, al lui Lameh. ³⁷ Al lui
 Matusala, al lui Enoh, al lui Iared,
 al lui Maleleil, al lui Kainan. ³⁸ Al
 lui Enos, al lui Sit, al lui Adam, al
 lui Dumneđeũ.

CAP. IV.

Pentru postirea și ispitirea Mântuitorului; pentru cartea Isaiei ce i s'a dat lui; pentru Iisus când s'a adus de Iudea în munte, și a trecut prin mijlocul lor; pentru cel ce avea duh de drac necurat; pentru soacra lui Petru; pentru cei ce s'a'au vindecat de feluri de boale.

Iar Iisus plin de Duhul sânt s'au întors de la Iordan, și s'a dus de Duhul în pustie. ² Patru-zeci de zile ispitindu-se de diavolul, și n'a mâncat nimic în zilele acelea; și sfîrșindu-se ele, mai pre urmă a flămîndit. ³ Și a zis lui diavolul: De ești Fiiul lui Dumnezeu, zici petrei aceștia ca să se facă pâine. ⁴ Și a răspuns Iisus către el, zicînd: Scris este, că nu numai cu pâine trăie omul, ci cu tot cuvîntul lui Dumnezeu. ⁵ Și suindu-l pre el diavolul într-un munte înalt, i-a arătat lui toate împărățiile lumii într-o clipeală de vreme. ⁶ Și i-a zis lui diavolul: Tie voi

da stăpânirea aceasta toată și mărirea
 lor; (Că mie este dată, și orî-căruia vo-
 iesc o dau pre ea). ⁷ Decî tu de te vei
 închina înaintea mea, va fi a ta toată.
 Si răspundînd Iisus a zis lui: Mergî
 înapoea mea satano; că scris este: Dom-
 nului Dumnezeuului teû să te închini,
 și lui unuia să-î slujești. ⁸ Si l-a dus
 pre el în Ierusalim, și l-a pus pre dîn-
 sul pre aripa Bisericeî, și i-a zis lui:
 De ești Fiiul lui Dumnezeu, aruncă-te
 pre sine-ți de aicea jos. ⁹ Că scris es-
 te, că îngerilor seî va porunci pentru
 tine, ca să te păziască, ¹⁰ Si pre mâni
 te vor rădica, ca să nu-ți împedeci de
 peatră piciorul teû. ¹¹ Si răspundînd
 Iisus a zis lui: Că s'a zis: să nu ispi-
 testi pre Domnul Dumnezeuul teû. ¹² Si
 sfîrșind diavolul toată ispita, a fugit
 de la dînsul până la o vreme. ¹³ Si s'a
 întors Iisus întru puterea Duhului în
 Galilea; și vestea a eșit de el în toată
 țătura aceea. ¹⁴ Si el învăța în sinago-
 gele lor, mărindu-se de toți.
 Si a venit în Nazaret, unde era cres-
 cut, și a intrat duple obiceiul seû în

diua Sâmbetei în sinagogă, și s'a sculat
 să cetiască, ¹⁷ Si i s'a dat lui cartea I-
 saiei profetului, și deschidând cartea,
 a aflat locul unde era scris: ¹⁸ Duhul
 Domnului preste mine, pentru care m'a
 uns, a bine vesti sêracilor m'a trimis, a
 tămădui pe cei zdrobiți la inimă, a pre-
 dica robilor ertare și orbilor vedere,
 a slobozi pe cei sfărâmați întru nșu-
 rare, ¹⁹ A predica anul Domnului pri-
 mit. ²⁰ Si închidând cartea o a dat
 slugei și a ședut; și ochii tuturor din
 sinagogă erau privind spre el. ²¹ Si a
 început a dice către dênșii: Că astă-
 s'a împlinit Scriptura acesta întru ure-
 chile voastre. ²² Si toți îl mărturiseau
 pre el, și se miraū de cuvintele darului
 care eșiau din gura lui, și diceau: An
 nu este acesta feciorul lui Iosif? ²³ Si a
 dis către ei: Cu adevêrat veți dicemie pre
 da aceasta: Doctorule, vindecă-te pre
 sine-ți; câte am audit că s'aū făcut în
 Capernaum, fă și aicea în patria ta. ²⁴ Si
 a dis: Amin grăesc voi: Că nici un pro-
 fet nu este primit în patria sa. ²⁵ Si
 întru adevêr grăesc voi: Multe veduve

erau în zilele lui Ilie întru Israel, când s'a înscut cerul trei ani și șase luni, cât s'a făcut foamete mare preste tot pământul. ²⁶ Și cătră nici una dintr'acelea n'a fost trimis Ilie, fără numai la Sarepta Sidonului, la o femeie văduvă. ²⁷ Și mulți leproși erau în zilele lui Elisei profetul întru Israil; și nici unul dintr'ênșii nu s'a curățit, fără numai Neeman Sirianul. ²⁸ Și s'a umplut toți de mânie în sinagogă, auzind acestea. ²⁹ Și sculându-se l-a scos pre el afără din cetate; și l-a adus pre el până în sprinceană muntelui, pe carele era zidită cetatea ior, ca să-l arunce jos. ³⁰ Iar el trecând prin mijlocul lor s'a dus. ³¹ Și s'a pogorât în Capernaum, în cetatea Galileei, și era învățându-i pre ei Sâmbăta. ³² Și se spăimântau de învățătura lui, că cu stăpânire era cuvântul lui. ³³ Și în sinagogă era un om, carele avea duh de drac necurat, și a strigat cu glas mare, grăind: ³⁴ Lasă, ce este noi și ție Iisuse Nazarineanule? Ai venit să ne perzi pre noi? Te știu pre tine cine ești, Sântul lui Dumnezeu.

³⁵ Si l-a certat pre el Iisus grăind: Tacî şi eşi dintr'ênsul. Si aruncându-l pre el dracul în mijloc, a eşit dintr'ênsul, nimic vătămându-l pre el. ³⁶ Si s'a făcut spaîmă preste toţi, şi se întrebaū între siné, dicēnd: Ce este cuvēntul acesta? Că cu stēpânire şi cu putere porunceşte duhurilor celor necurate, şi esū.

³⁷ Si se ducea vestea de el în tot locul de prin prejur. ³⁸ Si sculându-se din sinagogă, a întrat în casa lui Simôn: iar soacra lui Simôn era cupriusă de friguri mari, şi l-a rugat pre el pentru dēnsa. ³⁹ Si stând lângă ea, a certat frigurile, şi o a lăsat pre dēnsa. Si îndată sculându-se slujia lor. ⁴⁰ Si apuind soarele, toţi câţi aveaū bolnavi cu multe feluri de boale, i-aū adus pre ei către dēnsul; iar el pre fieşte care punēnd mînile, i-a tămăduit pre ei. ⁴¹ Si eşiau şi draci din mulţi, strigând şi grăind: Că tu eşti Iisus Fiiul lui Dumneđeu. Si certându-l nu-l lăsa pre dēnsii să grăiască, căci îl ştiaū că el este Christos. ⁴² Iar făcēndu-se ziua, eşind s'a dus în loc

postii; și poporul căuta pre dânsul, și a venit până la dânsul, și -l ținea pre el, ca să nu se ducă de la dênșii. ⁴³ Iar el a dis către ei: Că se cade mie să vestesc și altor cetăți împărăția lui Dumnezeu, că spre aceasta sunt trimis. ⁴⁴ Și era predicând în sinagoge Galileei

CAP. V.

Pentru vênarea peștilor; pentru leprosul; pentru slăbănogul ce l-au adus pe pat; pentru Levi vameșul; pentru Iisus când a mâncat împreună cu vameșii; pentru ce învățăceii lui Ioan postesc, iar al lui Christos nu.

¹ Și a fost când îl înbulzia pre el poporul, ca să audă cuvântul lui Dumnezeu, și el sta lângă marea Ghenisaretului. ² Și a vădut două corăbii stând lângă mare; iar pescarii esind dintr'ensele spălau mreșile. ³ Și întrând în-

tr'o corabie, care era a lui Simon, l-a rugat pre el să o depărteze puțin de la pământ; și sedând învêța pre popor din corabie. 4 Iar dacă a încetat a grăi, a dis către Simon: Depărteaz-o la adânc, și aruncați mreșile voastre spre vênare. 5 Și rêspondând Simon, a dis lui: În-vêțătorule, toată noaptea ostenindu-ne, nimic n'am prins; dar duple cuvântul teû voiû arunca mreșă. 6 Și aceasta făcând, a prins multime multă de pești, și se rupea mreșă lor. 7 Și a făcut semn soșilor seî, cariî erau în altă corabie, ca să vie și să le ajute lor, și aû venit, și aû umplut amêndoe corăbiile, cât se afundau ele. 8 Iar Simon Petru vedând, a căduț la genunchele lui Iisus, grăind: Ești de la mine, că om pécătos sînt, Doamne. 9 Că-l cuprinsese pre el spaimă, și pre toți cei ce erau cu dênșul, pentru vênarea peștilor care-l prinsese. 10 Așij-derea și pre Iacob, și pre Ioan, feciorii lui Zevedeiû, cariî erau soșii lui Simon. Si a dis Iisus către Simon: Nu te teme; de acum vei vêna oameni. 11 Si sco-

tënd corăbiile la pământ, lăsând toate, aimers după dēnsul.

12 Si a fost când era el într'una din cetăți, și iată un om era plin de lepră, și vedēnd pre Iisus, a cădut pe fața sa și s'a rugat lui, grăind: Doamne, de vei vrea, poți să mă curățești. 13 Si tin-dēnd mâna, s'a atins de dēnsul, dīcēnd: Voīese, curățește-te; și îndată lepra s'a dus de la dēnsul. 14 Și el a poruncit lui nimēnui să nu spună; ci mergi de te arată pre sine-ți l'preotuluī, și du pentru curățenia ta, precum a poruncit Moisi, întru mărturie lor. 15 Iar cuvēntul mai mult străbătea pentru dēnsul. Și se aduna popor mult ca să audă și să se tămăduiască de la dēnsul de boalele sale. 16 Iar el se ducea în pustie și se ruga.

17 Și a fost într'una din zile și el era învățând, și seadeau fariseii și învățătorilegiū, cari venise din toate satele Galileei și ale Iudeei și ale Ierusalimuluī; și puterea Domnuluī era spre a-i tămădui pre ei. 18 Și iată oari-cari bărbați portând în pat pre un om, carele era

slăbănog, și căuta să-l ducă pre el
 în lăuntru, și să-l pue înaintea lui.
 19 Și neaflând pre unde să-l ducă pen-
 tru popor, suindu-se de-asupra acope-
 remântului, printre cărămidă l-a slobo-
 dit pre dânsul cu patul în mijloc înain-
 tea lui Iisus. 20 Și vedând credința lor,
 a ȳis lui: Omule, ertă-ți-se ție păcate-
 le tale. 21 Și a început a cugeta căr-
 turarii și fariseii, grăind: Cine este a-
 cesta ce grăește hule? Cine poate să er-
 te păcatele, fără numai unul Dumne-
 deū? 22 Iar cunoscând Iisus gânduri-
 le lor, răspundând a ȳis către dânsii:
 Ce gândiți întru inimile voastre? 23 Ce
 este mai lesne a ȳice: ertă-ți-se ție pă-
 catele tale, séu a ȳice: scoală și umblă?
 24 Ci ca să știți că putere are Fiul om-
 lui pre pământ a erta păcatele, (a ȳis
 slăbănogului:) ție grăesc: Scoală, și lu-
 ând patul teū mergi la casa ta. 25 Și
 îndatăși sculându-se înaintea lor, a luat
 patul pre carele zăcea, și s'a dus la ca-
 sa sa mărind pre Dumneȳeū. 26 Și spai-
 mă n cuprins pre toți, și măriaū pre Dum-

neșei; și s'aũ umplut de frică, grăind: că
am vădut lucruri minunate astăzi.

27 Și după acestea a eșit și a vădut pe
un vameș anume Levi, ședând la vamă,
și i-a dis lui: Vino după mine. 28 Și lă-
sând toate s'a sculat și a mers după dên-
sul. 29 Și a făcut lui ospăț mare Levi
în casa sa. Si era popor mult de vameși
și de alții, cari ședeaũ cu ei. 30 Si câr-
țiaũ cărturarii lor și fariseii către învê-
țaceii lui grăind: Pentru ce cu vameșii
și cu păcătoșii mâncați și beți? 31 Si
răspundând Iisus, a dis către ei: N'aũ
trebuință de doctor cei sănătoși; ci cei
bolnavi. 32 N'am venit ca să chîem
pre cei drepti, ci pre cei păcătoși la po-
căință.

33 Iar ei aũ dis către el: Pentru ce
învețaceii lui Ioan postesc adese ori și
rugăciuni fac, așijderea și ai fariseilor;
iar ai tăi mănâncă și beaũ? 34 Iar el
a dis către dênșii: Aũ dóră puteți pre
fii nunții să-i faceți să postiască, până
când este mirele cu dênșii? 35 Iar vor
veni zile când se va lua mirele dela
dênșii, și atuncea vor posti întru acele

dile. ³⁶ Si grăia și pildă către dânșii: că
nimenea nu pune petic de haină nouă
la haină veche; iar de nu, și pre cea nouă
o rupe, și la cea veche nu se potrivește
peticul cel ce este dela cea nouă. ³⁷ Si
nimenea nu pune vin nou în foi veche
iar de nu, va sparge vinul cel nou pre
foi și el se va vărsa, și foile vor peri ³⁸ și
vinul nou se cade să-l pue în foi noi
și amândoă se vor ținea. ³⁹ Si nimenea
carele bea de cel vechi, voeste îndată de
cel nou, că dice: că cel vechi mai bun
este.

CAP. VI

*Pentru învățaceii lui Christos, când ru-
peau spice Sâmbăta; pentru cei ce avea mă-
na uscată; pentru alegerea apostolilor;
pentru fericiri; pentru a iubi pre vrăj-
mași; pentru a nu ne prici cu aproapele;
pentru că nu se cuvine a judeca pre
aproapele; pentru cei ce-și zidesc casa
pre temelie bună.*

1 Si a fost întru o Sâmbătă a doua
după cea dintâi, trecea el prin semănă-
turi, și smulgeau învățaceii lui spice și

—240—
mâncau, frecându-le cu mâinile. ² Iar
oare cari din farisei le-a ȃis lor : Ce
faceți care nu se cade sã faceți Sãm-
bãta ? ³ Si rãspundẽnd Iisus, a ȃis cã-
trã dẽnșii : Nici acestea n'ați cetit ce
a fãcut David, când a flãmândit el, și
cei ce erau cu dẽnsul ? ⁴ Cum a intrat
în casa lui Dumnezeu, și a luat pãnile
punerei înaintea, și a mãncat, și a dat și
celor ce era cu el, care nu se cã-
dea sã le mãnãnce, fãrã numai pre-
oții. ⁵ Si ȃicea lor : Cã Domn este
Fiul omului și al Sãmbetei. ⁶ Si a
fost și în altã Sãmbãtã a intrat el în
sinagogã și învãța, și era acolo un om
și mânia lui cea dreaptã era uscatã.
⁷ Si-l pãndiaũ pre el cãrturarii și fari-
seii, de-l va vindeca Sãmbãta, ca sã a-
fle vinã asupra lui. ■ Iar el știa gãn-
durile lor și a ȃis omului celui ce a-
vea mânia uscatã : Scoalã-te și stãi în
mijloc ; iar el sculându-se a stãtut.
⁸ Deci a ȃis Iisus cãtre dẽnșii : Intre-
ba voiũ pre voi : Ce se cade Sãmbãta bine
a face, sau rãu a face ? suflet a mân-
tui sau a pierde ? ¹⁰ Si cãutãnd spre

toți aceștia, a ȋis lui : Intinde-ȋi mână
ta ; iar el a făcut așa ; și a venit nă-
na lui la starea cea dintâi sănătoasă
ca și ceea-laltă. ¹¹ Iar ei s'aũ umplu-
de nebunie, și vorbiaũ unul cu altul, ce
ar fi făcut lui Iisus.

¹² Si a fost în ȋilele acestea, a eșit la
munte să se roage, și toată noaptea a pe-
trecut întru rugăciunea lui Dumnezeu.

¹³ Si când s'a făcut ȋiuă, a chemat pre
învățăceii sei, și alegând dintru dênșii
doi-spre-dece, (pre cari și apostoli i-a
numit). ¹⁴ Pre Simon, pre carele l-a și
numit Petru, și pre Andrei fratele lui,
pre Iacob și pre Ioan, pre Filip și pre
Bartolomeiũ. ¹⁵ Pre Mateiũ și pre To-
ma, pre Iacob al lui Alfeũ și pre Si-
mon ce se chiamă Zilotul. ¹⁶ Pre Iacov
al lui Iacov, și pre Iuda Iscarioteanul
carele s'a făcut și vîndătorii.

¹⁷ Si pogorîndu-se cu dênșii, aũ stătut
în loc șes, și mulțimea învățăceilor lui
și mulțime-multă de popor, din toată
Iudea și din Ierusalim, și de pre lînga
marea Tirului și a Sidonului, cari ve-
nise să-l asculte pre el, și să se tîma-

dulască de neputințele sale. ¹⁸ Și cei ce se chinuiau de duhuri necurate, și se vindecau. ¹⁹ Și tot poporul căuta să se atingă de el că putere eșia din el și vindeca pre toți.

²⁰ Și el rădicându-și ochii seî spre în-vățaceii lui dicea: Fericiți sînteți sêra-cilor; că a voastră este împărăția lui Dumnezeu. ²¹ Fericiți sînteți cariî flămânziți acum, că vă veți sătura. Fericiți sînteți cariî plângeți acum, că veți rîde. ²² Fericiți veți fi când vă vor urî pre voi oamenii, și când vă vor despărți pre voi, și vă vor ocări, și vor scoate numele vostru ca un rău pentru Fiiul omului. ²³ Bucurați-vă întru aceea și săltați; că iată plata voastră multă este în ceruri. Că într'acest chip făcea profetilor părinții lor.

²⁴ Însă vai voi bogatilor, că vă luați mîngâerea voastră. ²⁵ Vai voi celor ce sînteți sătuli acum, că veți flămânzi. Vai voi celor ce rîdeți acum, că veți plînge și vă veți tângui. ²⁶ Vai voi când vă vor dice bine toți oamenii; că întru acest chip făcea profetilor celor mincinoși părinții lor. ²⁷ Ci voi grăiesc ca

lor ce audiți: Iubiți pre vrăjmașii voștri; faceți bine celor ce vă urăsc pre voi. ²⁸ Bine-cuvântați pre cei ce vă blestemă pre voi; și vă rugați pentru cei ce vă fac voi necaz. ²⁹ Celui ce te bate pre tine preste o față a obrazului, întoarce-î lui și ceea-laltă; și celui ce-ți ia haina, nu-î opri lui și cămașa. ³⁰ Si tot celuia ce cere dela tine, dă-î; și dela acela ce-ți ia ale tale, nu cere înapoi.

³¹ Si precum voiți ca să vă facă voi oamenii, și voi faceți lor așa-jdere. ³² Si de iubiți pre cei ce vă iubesc pre voi, ce dar este voi? Că și păcătoșii iubesc pre cei ce-î iubesc pre dînșii. ³³ Si de faceți bine celor ce vă fac voi bine, ce dar este voi? Că și păcătoșii aceeași fac. ³⁴ Si de dați împrumut, dela cari nădăjduiți a lua, ce dar este voi? Că și păcătoșii păcătoșilor dau împrumut, ca să ia întocmai. ³⁵ Ci iubiți pre vrăjmașii voștri, și faceți bine, și dați împrumut, nimic nădăjduind; și va fi plata voastră multă, și veți fi fi ai celui preu-

înalt; că el este bun spre cei nemulțemi-
 mitori și răi. ³⁶ Decî fiți milostivi,
 precum și Tatăl vostru este milostiv.
³⁷ Si nu judecați, și nu vă veți judeca;
 nu osândiți, și nu vă veți osândi; ertați,
 și vi se va erta. ³⁸ Dați și vi se va da voi:
 măsură bună, îndesată și clătită, și
 pre deasupra versându-se vor da în
 sînul vostru. Că cu aceeași măsură, cu ca-
 re veți măsura va măsura voi. ³⁹ Si le-a dis-
 lor și pildă: Aū doară poate orb pre orb să
 povățuiască? Aū nu amîndoi vor cădea în
 groapă? ⁴⁰ Nu este învățăcel mai pre sus
 de dascălul său; iar tot cel deservărsit va fi
 ca dascălul său. ⁴¹ Si ce veți ștercul,
 cel ce este în ochiul fratelui tău; iar bâr-
 na care este în ochiul tău nu o simți?
⁴² Să cum poți dice fratelui tău: frate,
 lasă să scoț ștercul carele este în ochiul
 tău, însuți nevedînd bârna care este în
 ochiul tău? Fățarnice, scoate întăi bârna
 din ochiul tău, și atunci vei vedea să
 scoți ștercul carele este în ochiul frate-
 lui tău. ⁴³ Că nu este pom bun, carele
 face roadă rea, nici pom rău, carele face
 roadă bună. ⁴⁴ Că tot pomul din roada

sa se cunoaște; că nu adună smochine din mărăcină, nicădin rugă culeg struguri. Omul cel bun din vistieria cea bună a inimii sale scoate cele bune, și omul cel rău din vistieria cea rea a inimii sale scoate cele rele; că din prisosința inimii grăiește gura lui.

46 Și ce mă chemați, Doamne, Doamne, și nu faceți cele ce vă dic? Tot cela ce vine către mine, și aude cuvintele mele și le face pre ele, voi în arăta voi cui este asemenea. 47 Asemenea este omului ce își zidește casă, carele a săpat și a adâncat și a pus temelie pre peatră; și vîrsare de ape făcîndu-se a lovit rîul în casa aceea și nu o a putut clăti pre ea; căci era întemeiată pre peatră. 48 Iar cela ce a auzit și n'a făcut, asemenea este omului care și-a zidit casa pre pămînt fără de temelie, în care a lovit rîul, și îndată a cădut, și s'a făcut sfărîmareaa casei aceea mare.

CAP. VII.

Pentru sutaşul; pentru fiul văduvei; pentru cel trimis de Ioan; pentru asemănarea fariseilor şi a legăuitorilor cu copiii ce se jucău în târg; pentru femecea ceea ce a uns pre Domnul cu mir.

1 Si după ce a sfârşit toate cuvintele sale întru auzul poporului, a intrat în Capernaum. 2 Iar sluga unui sutaş fiind bolnavă vrea să moară, care era la dânsul de cinste. 3 Si auzind de Iisus, a trimis la dânsul bătrânii ai Iudeilor, rugându-l pre el, ca să vie să mântuiască sluga lui. 4 Iar ei viind către Iisus, îl ruga pre el cu deodinsul, zicând: că este vrednic acela căruia vei da aceasta. 5 Căci iubeşte neamul nostru, şi sinagoga el o a zidit noi. 6 Iar Iisus mergea cu dânsii, şi nefind el departe de casă, a trimis la dânsul sutaşul prietenii, grăind lui: Doamne, nu te osteni; că nu sînt vrednic ca să întri supt aco-

peremântul meu. ⁷ Pentru aceea nici pentru mine nu m'am socotit a fi vrednic a veni către tine; ci ȋi cu cuvântul, și se va tămădui sluga mea. ⁸ Că și eu sînt om rînduit supț dregătorie, avînd supț sine-mî slujitori, și ȋic acestuia: merge, și merge; și altuia: vin-o, și vine; și slugii mele: fă aceasta, și face. ⁹ Iar Iisus aȋdînd acestea, s'a minunat de el, și întorcîndu-se a ȋis poporul care mergea după dînsul, grăesc voî: Că nici întru Israel n'am aflat atîta credință. ¹⁰ Și întorcîndu-se trimișii a casă, aȋ aflat pre sluga cea bolnavă sănătoasă.

¹¹ Și a fost după acestea, mergea într'o cetate ce se chîema Nain, și împreună cu dînsul mergea învîțăceii lui mulți și popor mult. ¹² Iar dacā s'aȋ apropiat către poarta cetății, iată scoteaȋ pre un mort, fiul unul născut al mumei sale, și aceea era văduvă, și popor mult cu dînsa din cetate. ¹³ Și vîdîndu-o pre dînsa Domnul, i s'a făcut milă de ea, și a ȋis ei: nu plînge. ¹⁴ Și apropiindu-se sa

atins de pat, (iar cei ce-l duceauă aŭ
stătit) și a dis: Tănărul, ție grăesc,
scoală-te. 15 Si a ședut drept mortul și
a început a grăi, și l-a dat pre el mu-
mei lui. 16 Si a lua frica pre toți, și măriău
pre Dumneșu grăind: că profet mare
s'a sculat între noi; și cum că a cerce-
tat Dumneșu pre poporul seŭ.
17 Și a eșit cuvântul acesta de El în
toată Iudeia și în toată laturea. 18 Si
aŭ vestit lui Ioan învătăceii lui de
toate acestea. 19 chemând Ioan pre
doi oare-cari din învătăceii seŭ, i-a tri-
mis cătră Iisus, dicând: Tu ești cela ce
vine? Seŭ pre altul să așteptăm. 20 Si viind
cătră el bărbatii aceia aŭ dis: Ioan Bote-
zătorul ne-a trimes pre noi cătră tine, di-
când: Tu ești cela ce vine? seŭ pre altul să
așteptăm? 21 (Si într'acea oră a vindecat
pre mulți de boale, și de rane, și de duhurī
rele, și a dat vedere multor orbī). 22 Si
răspundând Iisus, a dis lor: Mergeți
și spuneți lui Ioan cele ce ați vădut și ați
audit; că orbii ved, schiopii umblă, leproși
se curățesc, surzii aud, morții se scólă, să-

racilor bine se vestește. ²³ Si fericit este cel ce nu se va sminti întru mine. ²⁴ Iar dacă s'aũ dus vestitoriũ lui Ioan, aũ început a grăi cătră popor de Ioan: Ce ați eșit în pustie să vedeți? aũ trestie clătită de vânt? ²⁵ Dar ce ați eșit să vedeți? aũ om îmbrăcat în haine moi? Iată cei ce sînt în haine scumpe și petrec întru desfătare, în casele împărătești sînt. ²⁶ Dar ce ați eșit să vedeți? aũ profet? Adevăr grăesc voi, și mai mult de cît profet. ²⁷ Acesta este de carele este scris: Iată eũ trimit îngerul meu înaintea fețișii tale, carele va găti calea ta înaintea tă. ²⁸ Că dic voi: Mai mare profet între cei născuți din femei de cît Ioan Botezătorul nimenea nu este; iar cel mai mic, întru împărăția lui Dumnezeu, botezându-se cu botezul lui Ioan. ²⁹ Si tot poporul aũdind, drept a făcut pre Dumnezeu, botezându-se cu botezul lui Ioan. ³⁰ Iar fariseii și legiuitoriũ aũ lepădat dela sine sfatul lui Dumnezeu, nebotezându-se dela dẽnsul.

³¹ Decĩ cu cine voiũ asemenea pre oa.

menii neamului acestuia? Si cu cine sînt asemenea? ³² Asemenea sînt cu copii ce şed în târg, şi strigă unui cătră altii, şi dic: Fluerau-am voi şi n'aţi jucău; cântat-am de jale voi şi n'aţi plâns. Et (lă) a venit Ioan Botezătorul, nici pănă mănăcând, nici vin bēnd, şi diceţi: cānd şi bēnd, şi diceţi: Iată om mănăcatoriu şi bētor de vin; prieten vameşilor şi pēcătoşilor. ³⁵ Si s'a îndreptat înţelepciunea dela toţi fiii sei.

³⁶ Si-l ruga pre el oare-carele din farisei ca să mănānce, cu el; şi intrānd în casa fariseului a seşut. ³⁷ Si iată o femeie din cetate, care era pēcătoasă, înţelegēnd că şade în casa fariseului, aducēnd un alabastru cu mir. ³⁸ Si stānd lângă picioarele lui dina-poî, plāngēnd a început a uda picioarele lui cu lacrîmă, şi cu perii capului le ştergea, şi sēruta picioarele lui, şi le ungea cu mir. ³⁹ Iar vēdēnd fariscul carele chīemase pre el, a dis întru sine grāind: Acesta, de ar fi profet, ar şti cine şi ce feliu de femeie este ceea ce se atinge de el, că este pēcătoasă. ⁴⁰ Si

răspundând Iisus, a dis către el: Simone
 am oare-ce să-ți dic; iar el a dis: In-
 vătătorule, di. ⁴¹ Doi datornici erau oare-
 căruia cămătatarnic: unul era dator cu cinci
 sute de dinari; iar cela-lalt, cu cinci-deci.
⁴² Si neavând ei cu ce plăti, amândurora
 le-a dăruit. Decî carele dintr'eușii, spu-
 ne-mî, mai mult va iubi pre el. ⁴³ Iar
 Simon răspundând, a dis: socotesc că
 acela căruia i-a dăruit mai mult; iar el a
 dis lui: Drept ai judecat. ⁴⁴ Si întorcî-
 du-se către femeie, a dis lui Simon: Vezi
 pre această femeie? Am intrat în casa
 ta; apă pre picioarele mele n'ai dat;
 iar aceasta cu lacrimi 'mî-a udat picioa-
 rele mele, și le-a șters cu părul capului
 seû. ⁴⁵ Sărutarc mie nu 'mî-ai dat; iar
 aceasta de când am intrat, n'a încetat să-
 rutându-mî picioarele mele. ⁴⁶ Cu unt-de-
 lemn capul meû nu l-ai uns; iar aceasta
 cu mir mî-a uns picioarele mele. ⁴⁷ Pen-
 tru aceea grăesc ție: Eartă-se păcatele ei
 cele multe, că a iubit mult; iar cui se
 eartă puțin, iubește mai puțin. ⁴⁸ Si a
 dis ei: Eartă-ți-se ție păcatele tale. ⁴⁹ Si a
 început cei ce sedeau cu dînsul a grăi

și păcatele? 60 Si a dis către femeie:
Credința ta te-a mântuit, mergi în pace

CAP. VIII.

Pentru pilda semănătorului ; pentru
mama și frații lui Iisus, când voiau să-l
vadă pre el; pentru certarea apelor și pen-
tru legheonul ; pentru fata mării marelui si-
nagogei ; pentru femeia cea ce-i curgea
sânge.

1 Si a fost după aceasta și el um-
bla prin cetăți și prin sate, predicând
și bine-vestind împărăția lui Dumne-
deu, și cei doi-spre-zece cu dânsul. 2 Si
niște femei care erau tămăduite de du-
huri rele și de boale: Maria, ce se chie-
ma Magdalina, dintru care eșise șapte
draci. 3 Si Ioana, femeia lui Huza,
intendentul lui Irod, și Susana și alte-
le multe, care slujiau lui din avuții-

le sale. ⁶ Si adunându-se popor mult, și cei de prin cetăți viind către dânsul, a dis prin pildă:

⁶ Eșit-a semănătorul să samene sēmânța sa; și sēmănând el, una a cădut lângă cale și s'a călcat și pascirile ceriului o a mîncat. ⁶ Si alta a cădut pe peatră, și, dacă a răsărit, s'a uscat, pentru că n'avea umezeală. ⁷ Si alta a cădut în mijlocul spinilor, și crescînd spinii, o au înecat pre ea. ⁸ Si alta a cădut pre pămînt bun, și răsărind a făcut rod înșutit. Acestea grăind striga: Cei ce are urechi de audă audă. ⁹ Si l-a întrebă pre el învîțăceii lui, dicînd: Ce este pilda aceasta? ¹⁰ Iar el a dis: Voi este dat a ști tainele împărăției lui Dumnezeu, iar celor-lalți în pilde; ca vîdînd să nu vadă, și audînd să nu înțeleagă. ¹¹ Iar pilda este aceasta: Sēmânța este cuvîntul lui Dumnezeu. ¹² Iar cei de lângă cale sînt cei ce aud; apoi vine diavolul și lea cuvîntul din inima lor, ca nu cumva credînd să se mîntuiască. ¹³ Iar cei de pre peatră sînt cari, cînd a d, cu bucurie primesc cuvîntul; și auecști rădăcină n'au, cari până la o

vreme cred, și în vreme de ispită se lea-
padă. 14 Iar ceea ce a căzut în spină,
aceștia sînt carii aū auđit, și de grijă, și
de bogății, și după dulcele vieței aceștia
umblând, se îneacă și nu sevêrșesc roa-
dă. 15 Iar cea de pre pămênt bun,
aceștia sînt carii cu inimă bună și
curată auđind cuvêntul îl țin și fac roa-
dă întru răbdare. Acestea dicênd striga:
Cela ce are urechă de auđit auđă.

16 Si nimenea aprindênd lumina o a-
copere pre dênșu cu vas, sêu o pune
supt pat, ci o pune în sfeșnic, ca să vadă
cei ce întră lumina. 17 Că nu este lucru
de taină, carele să nu se arate, nici lucru
ascuns, carele să nu se cunoască, și întru
arătare să vie. 18 Decă vedeți cum au-
diți; că cela ce are se va da lui, și cela
ce n'are, și ce i se pare că are se va
lua de la dênșul. 19 Și a venit cătră dên-
șul muma lui și frații lui și nu puteau să
vorbiască cu dênșul pentru popor. Și
a spus lui, dicênd: Muma ta și frații tîi
sînt afară, vrênd să te vadă pre tine.
Iar el rêspondênd a ȑis cătră dênșu:
Muma mea și frații mei sînt aceștia, ca-

rii aud cuvântul lui Dumnezeu, și-l fac
pre dânsul.

²² Și a fost întru una din zile, și el a
întrat în corabie și învățăceii lui, și a dis-
cătră ei: Să trecem de ceea parte de
îazer, și a ūplecat îndată. ²³ Iar mergând el
cu corabia, a adormit el, și s'a pogorât
vifor de vânt în îazer, și se umplea și
se primejduia. ²⁴ Și apropiindu-se l-au
deșteptat pre dânsul, grăind: Învățăto-
rule, învățătorule! perim; iar el sculân-
du-se a certat vântul și valul apei, și a
încetat și s'a făcut liniște. ²⁵ Și a dis-
cătră ei: Unde este credința voastră?
Iar ei spăimântându-se s'a ūmirat, gră-
ind unul cătră altul: Cine este acesta?
că și vânturilor și apei poruncește, și-l
ascultă pre dânsul.

²⁶ Și a venit cu corabia în laturea Ga-
darenilor, care este de ceea parte de Ga-
lilea. ²⁷ Și eșind el la uscat, l-a întem-
pinat pre el un om oare-carele din cetate,
carele avea draci de mulți ani; și în har-
nă nu se îmbraca, și în casă nu petrecoa-
ci în mormânturi. ²⁸ Iar vedând pre li-
sus și strigând, a cădut înaintea lui, și

— 201 —
cu glas mare a zis: Ce este mie și ție Ii-
suse Fiul lui Dumnezeu celui prea înalt?
Rogu-te nu mă munci pre mine. ²⁹ (Că
poruncia duhului celui necurat să easă
din omul acela; că de mulți ani îl răpise
pre dânsul, și se lega cu lanțuri de fier
și cu obezi, păzindu-se; și sfărâmând le-
găturile se gonia de dracul prin pustii.)
³⁰ Si l-a întrebat pre el Iisus grăind:
Cum îți este numele? Iar el a zis: leghe-
on; că draci mulți intrase într'ênsul.
³¹ Si-l rugău pre el, ca să nu poruncească
lor să meargă întru adânc. ³² Si era a-
colo o turmă de porci mulți, ce se păștea
în munte, și-l rugău pre el, să le dea voie
să între într'ênșii, și le-a dat lor voie.
³³ Si eșind dracii din om au intrat în porci;
și s'a pornit turma de pre țărmuri în
iazar, și s'a înneecat. ³⁴ Iar păstorii vă-
dând ceeace se făcuse, au fugit; și au spus
în cetate și prin sate. ³⁵ Si au eșit să
vadă ceea ce s'a făcut; și au venit la Ii-
sus, și au aflat pre omul dintru carele e-
șise dracii, îmbrăcat și întreg la minte
sedând lângă picioarele lui Iisus, și s'au
temut. ³⁶ Si le-au spus lor și cei ce vă-

duse, cum s'a mântuit cel îndrăcit. 37 Si-l-a rugat pre dânsul tot poporul ținutului Gadarenilor, să se ducă dela dâns, că erau cuprinși de mare frică; iar el intrând în corabie s'a întors. 38 Iar bărbatul dintru carele eșise dracii ruga pre el ca să fie cu dânsul; iar Iisus l-a sloboșit pre el grăind. 39 Intoarce-te în casa ta și povestește câte ți-a făcut ție Dumnezeu; și s'a dus, predicând prin toată cetatea, câte i-a făcut Iisus lui.

40 Si a fost când s'a întors Iisus, l-a primit pre el poporul, că toți îl așteptau pre el. 41 Si iată a venit un om, căruia îi era numele Iair, și acesta era mai marele sinagogei; și cădând la picioarele lui Iisus îl rugă pre el, ca să intre în casa lui. 42 Că avea o fiică, una născută ca de doi-spre-dece ani, și aceea muria; (iar când mergea el îl înpresurau popoarele. 43 Si o femeie fiind în curgerea sângelui de doi-spre-dece ani, care cheltuise la doctori toată săvârșia sa, și nici de la unul n'a putut să se vindece. 44 Apropiindu-se dinapoi s'a atins de poala hainei lui; și în-

datăși a statut curgerea sângelui ei.
 47 Si a ȋis Iisus: Cine este cel ce s'a
 atins de mine? Iar lepădându-se toți a
 ȋis Petru și cei ce erau cu el: Învătăto-
 rule, popoarele te îmbulzesc, și te strîm-
 toreză, și ȋic: Cine este cel ce s'a
 atins de mine? 48 Iar Iisus a ȋis: S'a
 atins de mine oare-cine; că eū am cu-
 noscut puterea care a eșit din mine.
 49 Iar vȋdȋnd femeea că nu s'a ascuns,
 a venit tremurȋnd și cădȋnd înain-
 tea lui, i-a spus lui înaintea a tot
 poporul pentru care pricină s'a atins
 de el, și cum că s'a tămăduit îndată.,
 50 Iar el i-a ȋis ei: Indrânzește fiică
 credȋnța ta te-a mȋntuit; mergi în pace).
 51 Încă grȋind el, vine oare-carele dela
 mai marele sinagogei grȋind lui: că a-
 murit fiica ta; nu supȋra pre învățato-
 rul. 52 Iar Iisus aȋdȋnd, a rȋspuns lue
 grȋind: Nu te teme; crede numai și sa-
 va mȋntui. 53 Iar întrȋnd în casă, na-
 a lȋsat nicȋ pre unul să între, fȋr
 numai pre Petru, și pre Iacob, și pre
 Ioan, și pre tatăl fecioarei, și pre muma
 ei. 54 Si plȋngeau toți și se tȋnguiau

de dânsa. Iar el a ȑis: Nu plângeți, n'a murit, ci doarme. ⁵³ Si își rîdeau de dânsul, știind că a murit. ⁵⁴ Iar el scoțînd pre toți afară, și apucându-o de mîna a strigat grăind: Fecioară, scoală-te. ⁵⁵ Si s'a întors duhul ei și a înviat îndată; și a poruncit să-i dea să mănânce. ⁵⁶ Și s'a u spăimîntat părinții ei. Iar el a poruncit lor să nu spue nimărui ceea ce se făcuse.

CAP. IX

Pentru trimiterea celor doi-spre-dece apostoli la predicare; pentru Irod când a auȑit de Iisus; pentru cele cinci pîni și doi pești; pentru întrebarea Domnului; pentru lepădarea de sine și luarea crucii lui Christos; pentru schimbarea la față a lui Christos; pentru cel lunatic; pentru cei ce socotiau între sine cine ar fi mai mare; pentru cel ce s'a oprit de învăȑare să nu scoată drac; pentru a nu cere pre deapsă asupra celor ce nu i-au primit pre dînsu; pentru cel ce nu i s'a dat voie să meargă după Iisus.

1 Si chemînd pre cei doi-spre-dece

le-a dat lor putere și stăpânire preste
toți dracii și a vindeca boalele. ² Si
a trimis pre dânsii să predice în-
părăția lui Dumnezeu și să tămădu-
iască pre cei bolnavi. ³ Si a dis către
dânsii: Nimic să nu luați pre cale, nici
toiag, nici traistă, nici pâne, nici ar-
gint, nici câte doē haine să aveți.
⁴ Si ori în care casă veți intra, acolo să
petreceți, și de acolo să eșiți. ⁵ Si ori
câți nu vă vor primi pre voi, eșind din
cetatea aceea, și praful de pre picioarele
voastre scuturați întru mărturie asupra
lor. ⁶ Si eșind umblați prin sate, bine-
vestind, și tămăduind pretutindenea.

⁷ Si a auzit Irod cel a patra parte stă-
pânitor toate cele ce se făcea de el,
și nu să pricepea, pentru că unii diceau,
că Ioan s'a sculat din morți. ⁸ Iar al-
ții că Ilie s'a arătat; iar alții, că un pro-
fet din cei de demult a înviat. ⁹ Si
a dis Irod: Pre Ioan eū l-am tăiat, dar
acesta cine este, de carele eū aud unele
ca acestea? și căuta să-l vadă pre el. ¹⁰ Si
intercându-se apostolii, au spus lui toate
cele au făcut, și luându-i pre dânsii s'au

dus deosebî în loc pustiû lângă cetate, ce se chiamă Vitsaida. ¹¹ Iar popoarele înțelegend aû mers după dênșii și primindu-î pre dênșii, le grăia lor împărăția lui Dumnezeu, și pre cei ce aveau trebuință de tămăduire îi vindeca. Iar dîia a început a-se pleca.

¹² Și viind cei-doi-spre-dece au dis la Slobodește popoarele, ca mergend în satele și în orașele cele de prin prejur să găzduiască, și să-și afe hrană, că aicea sîntem în loc pustiû. ¹³ Și a dîca cîtră dênșii: Dați-le lor voi să mănînce. Iar ei aû dis: Nu este la noi mai mult decît cinci pîni și doi pești; fără de că să ne ducem noi, și să cumpărăm la tot poporul acesta bucate. ¹⁴ (Că era cinci-mii de bărbați), și a dîca cîtră învătăceii seî: Puneți-î pre dênșii câte cinci-deci. ¹⁵ Și aû făcut așa, și i-aû aședat pre toți. ¹⁶ Deci luând cele cinci pîni și cei doi pești, căutând ceriû, le-a bine-cuvîntat, și le-a frînt. Iar le-a dat învătăceilor să le pue înaintea popului. ¹⁷ Și aû mîncat și s'aû sature

toți. Și a luat ceea ce prisosisse lor, doș-
spre-dece coșuri de sfărîmituri.

18 Și a fost când se ruga el deosebi,
era cu dînsul în vîțăceii lui, și i-a întrebă
pre dînsii dicînd: 19 Cine-mi dic po-
poarele că sînt? Iar ei rîspundînd au dis:
Ioan botezătorul; iar alții, Iie; iar alții
că profet oare-carele din cei de demult
a învia. 20 Și le-a dis lor: Dar voi cine

imi dicetî că sînt? Iar Petru rîspundînd
a dis: Christosul lui Dumnezeu. Iar
el dojenind pre dînsii le-a poruncit n
mînu să nu spue aceasta, dicînd: 22 Că
se cade Fiiului omului multe a pătîmi
și a se defăima de bătrîni și de arhie-
rei și de carturari, și a se omorî, și
a treia zi a învia.

23 Și grăia către toți: Ori-cine va voi
să vie după mine, să se lepede de sine
și să-și ia crucea sa în toate zilele, și
să-mi urmeze mie. 24 Că cine va voi
să-și mîntuiască sufletul său perde-l-va
pre el; iar cine-și va perde sufletul
pentru mine, acesta îl va mîntui
pre dînsul. 25 Că ce folos este omului
de va dobîndi lumea toată, iar pre si-

ne se va perde, sau se va pagubi? ²⁶ Ca
orī-cine se va rușina de mine și de
cuvintele mele, de acesta Fiiul omului se
va rușina, când va veni întru mărirea
sa și a Tatălui și a sântilor ingeri. ²⁷ Și
vă grăesc voi cu adevărat: Sînt unii din
cei ce staū aicea, cari nu vor gusta
moarte, până cînd vor vedea împărația
lui Dumnezeu.

²⁸ Și a fost după cuvintele acestea ca
la opt zile, și luând pre Petru și pre
Ioan și pre Iacob, s'a suit în munte să
se roage. ²⁹ Și s'a făcut cînd se ruga
el, chipul feții lui altul și îmbrăcămiu-
tea lui albă strălucind. ³⁰ Și iată doi
bărbați vorbiaū cu dînsul, cari erau Moi-
și și Ilie. ³¹ Cari arătându-se în mărirea
grăia de esirea lui, care vrea să o pî-
niască în Ierusalim. ³² Jar Petru și cei
ce erau cu dînsul erau îngreuiați de
somm, și deșteptându-se aū vădut mări-
rea lui și pre cei doi bărbați, stînd în
preună cu dînsul. ³³ Și a fost cînd s'a
despărțit ei de la dînsul, a dis Petru
cătră Iisus: Invățătorule, bine este noi
a fi aicea, și să facem trei colibî: una pe

și una lui Moisi, și una lui Ilie, neștiind
ce grăia. 34 Și acestea grăind el s'a
făcut nor și i-a umbrit pre dânsii; și
s'a spăimântat când aă intrat ei în nor.
Și glas a fost din nor dicând: 35 A-
cesta este Fiiul meu cel iubit, pre acesta
să ascultați. 36 Și după ce a fost glasul
s'a aflat Iisus singur; și ei aă tăcut, și
nimănui n'aă spus în dăilele acelea nimic
din cele ce văduse.

37 Și a fost a doa dă pogorându-se ei
din munte, l-a întimpinat pre el popor
mult. 38 Și iată un bărbat din popor
a strigat, grăind: Invățătorule, rogu-te,
caută spre fiul meu, că unul născut înă
este mie. 39 Și iată duh îl apucă pre el,
și de năprasnă strigă, și -l zdrobește
pre el cu spumă, și abia se duce de la el,
sfărâmându-l pre el. 40 Și m'am rugat
invățaceilor tăi ca să-l scoată, și n'aă pu-
tut. 41 Iar Iisus răspundând a dăis: O neam
necredincios și îndărătnic! până când
voiă fi cu voi și voiă suferi pre voi? Adu-
mi pre fiul tău aici. 42 Și încă apropiin-
du-se el, l-a trântit pre el dracul, și
l-a scuturat; iar Iisus a certat pre

duhul cel necurat și a tămăduit copilul,
și l-a dat tatălui său. ⁴³ Si se spăimân-
tau toți de mărirea lui Dumnezeu.
Si mirându-se toți de toate care a-
⁴⁴ făcut Iisus, a dis către învățăcii sei:
„Puneți voi în urechile voastre cuvîn-
tele acestea, că Fiiul omului va să se dea
în mâinile oamenilor.” ⁴⁵ Iar ei nu înțe-
legeau cuvântul acesta, și era acoperit
de către dânsii, ca să nu-l priceapă; și se
temeau să-l întrebe pre el de cuvântul
acesta. ⁴⁶ Si au intrat gând întru dên-
sii: Cine ar fi dintru ei mai mare. ⁴⁷ Iar Ii-
sus știind gândul inimii lor, luând un
prunc l-a pus pre el lângă sine. ⁴⁸ Si
a dis lor: Ori-cine va primi pruncul a-
cesta întru numele meu, pre mine mă
primește; și ori-cine mă va primi pre
mine, primește pre cela ce m'a trimis pre
mine. Că cela ce este mai mic între voi
toți, acesta va fi mare.

⁴⁹ Iar Ioan răspundând a dis: Învê-
țătorule, am vădut pre oare-carele cu
numele teū scoțând draci, și l-am o-
prit pre el, că nu umblă pre urma ta
cu noi. ⁵⁰ Si a dis către el Iisus: Nu-l

opriți, că cel ce nu este împotriva noastră, pentru noi este.

51 Si a fost când s'a împlinit zilele înălțării lui, și el și-a întărit fața sa să meargă în Ierusalim. 52 Si a trimis vestitori înaintea feței sale, și mergând au intrat într'un oraș al Samarinenilor, ca să-i gătească lui. 53 Si nu l-au primit pre dânsul, că fața lui era mergând în Ierusalim. 54 Si vedând învătăciii lui, Iacob și Ioan, au zis: Doamne, voești să dicem să se pogoare foc din ceriș și să-i mistuiească pre ei, precum și Ilie a făcut? 55 Iar Iisus întorcându-sei-a certat pre dânsii și a zis: Nu știți ai căruia duh sînteți voi. 56 Că Fiiul omului n'a venit să piardă suflete omenești, ci să mântuiască. Si a mers într-alt sat.

57 Si a fost când mergea el pe cale, a zis oare-cine către el: Doamne, voi să merg după tine ori unde vei merge. 58 Si a zis Iisus lui: Vulpile au vizuină și paserile ceriului cuibură; iar Fiiul omului n'are unde să-și plece capul. 59 Si a zis către altul: Vin-o după mi-

ne; iar el a zis: Doamne, dă-mi voie
 întâi să merg să îngrop pre tatăl meu.
 60 Iar Iisus a zis lui: Lasă morții să-și
 îngroape pre morții lor; iar tu mergi
 de vestește împărăția lui Dumnezeu.
 16 Si a zis și altul: Voiu să merg după
 tine, Doamne; dar întâi dă-mi voie să
 regulez cele ce sînt în casa mea. 62 Iar
 Iisus a zis către el: Nimenea puîndu-și
 mâna lui pre plug și căutînd înapoi,
 este îndreptat întru împărăția lui Dum-
 nezeu.

CAP. X.

*Pentru cei șapte-deci de apostoli, cari
 i-a arătat Domnul; pentru legiuitorii
 carele a întrebă pre Iisus, ce bine ar face
 pentru cel ce a căzut în tâlhărie; pentru
 Marta și Maria sora ei.*

1 Iar după acestea a arătat Domnul
 pre alți șapte-deci, și i-a trimis pre dîn-
 șii câte doi înaintea feței sale, întru tot
 orașul și locul, unde vrea el să meargă.

1 Si dicea cătră dênșii: Secerișul este
 mult, iar lucrătorii puținî; decî rugați
 pre Domnul secerișului, ca să scoată lu-
 crători la secerișul seû. 2 Mergeți, iată
 en vă trimit pre voi, ca miei în mijlo-
 cul lupilor. 3 Să nu purtați pungă, nici
 traistă, nici încălțăminte; și pre nime-
 nea să nu întrebați de sănătate în cale.
 4 Si ori în care casă veți intra, întâi
 diceți: Pace casei aceștia. 5 Si de va fi
 acolo fiul păcei, se va odihni preste dên-
 sul pacea voastră; iar de nu, la voi se va
 întorce. 6 Si întru aceeași casă petre-
 ceți, mîncînd și bînd cele dela dênșii;
 că vrednic este lucrătorul de plata sa.
 7 Să nu vă mutați din casă în casă. 8 Si
 ori în care cetate veți intra și vă vor pri-
 mi pre voi, mîncăți cele ce se vor pune
 înaintea voastră. 9 Si tămăduiți bolna-
 vii cariî vor fi într'ênsa, și grăiți lor:
 S'a apropiat spre voi împărăția lui Dum-
 nezeu. 10 Iar ori în care cetate veți in-
 tra și nu vă vor primi pre voi, eșînd la
 ulițele ei cele late diceți: 11 Si praful
 ce s'a lipit de noi din cetatea voastră
 îl scuturăm voi. Inșă aceasta să știți, că

s'a apropiat spre voi împărăția lui Dumnezeu. ¹² Grăesc. voi: Că mai ușor va fi Sodomului în ziua aceea de cât cetății aceia. ¹³ Vai ție Horazine, vai ție Vit-saido, că de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon puterile care s'au făcut întru voi, de mult în sac și în cenușe ședând s'ar fi pocăit. ¹⁴ Iusă Tirului și Sidonului mai ușor va fi la judecată de cât voi. ¹⁵ Si tu, Capernaume, carele până la ceriū te-ai înălțat, până la iad te vei pogori.

¹⁶ Cea ce ascultă pre voi, pre mine ascultă; și cea ce se leapădă de voi de mine se leapădă. Iar cea ce se leapădă de mine, se leapădă de cea ce m-a trimis pre mine. ¹⁷ Si s'au întors cei șapte-deci cu bucurie, dicând: Doamne, și draciī se pleacă noī întru numele tău. ¹⁸ Si a dis lor: Vădut am pre satana ca un fulgerū din ceriū cădând. ¹⁹ Iată dau voi stăpânire să călcați preste serpi și preste scorpiī, și preste toată puterea vrăjmașului; și nimic pre voi nu vė va vătăma. ²⁰ Iusă pentru aceasta nu vė bucurați, căci duhurile se pleacă voi; ci vė bucurați mai vīrtos, că numele voastre

s'au scris în ceriuri. ²¹ Întru această oră s'a bucurat cu duhul Iisus, și a ȳis : Mărturisescu-mă ȳie Părinte,, Doamne al ceriului și al pământului, că ai ascuns acestea de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pre ele pruncilor, ade-verat, Părinte, că așa a fost buna voință înaintea ta.

²² Și întorcându se către învățaceii seî a ȳis: Toate înmî sînt date mie de la Tatăl meu, și nimenea nu știe cine este Fiiul, fără numai Tatăl; și cine este Tatăl, fără numai Fiiul, și căruia va voi Fiiul să-l descopere. ²³ Și întorcându-se către învățacei, deosebi a ȳis: Fericiți ochii cari văd cele ce voi vedeți. ²⁴ Că grăesc voi: Că mulți profeti și împărați au voit să vadă cele ce vedeți voi și nu au vădut, și să audă cele ce auziți și n'au auzit.

²⁵ Și iată un legiuitor s'a sculat ispi-tindu-l pre el și ȳicînd : Învățătorule, ce voi face să moștenesc viața vecinică. ²⁶ Iar el a ȳis: În lege ce este scris? Cum citești? ²⁷ Iar el răspundînd a ȳis: Să iubesc pre Domnul Dumnezeuul tîu din

toată inima ta, și din tot sufletul tău, și din toată virtutea ta, și din tot cugetul tău, și pre aproapele tău ca însuși pre tine.

²⁸ Si a ȡis lui: Drept ai rĂspuns; aceea sta fĂ și vei fi viu. ²⁹ Iar el vrĂnd sĂ se îndrepteze pe sine a ȡis cĂtrĂ Iisus: și cine este aproapele meu? ³⁰ Iar Iisus rĂspunȡĂnd a ȡis: Un om oare-carele se pogora din Ierusalim  n Ierihon, și a cĂȡut în tĂlhar , cari desbrĂcĂndu-l pre el și rĂnindu-l s'a  dus, lĂsĂndu-l abia viu. ³¹ Si dupre  ntĂmplare un preut se pogora pre calea aceea; și vĂȡĂndu-l pre dĂnsul, a trecut pre alĂturea. ³² Așide-re a și un levit, fiind la acel loc, vĂnd și vĂȡĂndu-l pre el, a trecut pre alĂturea. ³³ Iar un samarinean mergĂnd pre cale a venit la el, și vĂȡĂndu-l i-s'a fĂcut milĂ. ³⁴ Si apropi ndu-se a legat ranele lui, turnĂnd unt-de-lemn și vin; și puindu-l pre dobitocul se  l-a dus la o casĂ de oaspeți, și a purtat grijĂ de el. ³⁵ Si a doua ȡi eșind și scotĂnd doi dinari a dat gazdei, și a ȡis lui: PoartĂ grijĂ de dĂnsul, și or -ce vei mai cheltui e  c nd m  voi  întoarce voi  da ȡie. ³⁶ Deci

—271—

carele dintru acei trei ți-se pare a fi
de aproape celui ce căduse în tâlhari?
37 Iar el a ȑis: Cea ce a făcut milă cu
dânsul. Iar Iisus a ȑis lui: Mergi de fă și
tu asemenea.

38 Și a fost când se duceaă ei și el a
întat într'un sat; iar o femeie, numele
ei Marta, l-a primit pre el în casa sa.
39 Si aceea avea o soră, ce se chema Maria,
care ședând lângă picioarele lui Ii-
sus asculta cuvintele lui. 40 Iar Marta
se silia spre multă slujbă, și stând a
ȑis: Doamne, aũ nu socotești că soru-
mea singurã m-a lăsat să slujesc? Ci
ȑi ei ca să-mi ajute. 41 Si răspundând
Iisus a ȑis ei: Marto, Marto, te grijești
și spre multe te silești, Ci un lucru
trebuiește. 42 Iar Maria partea cea bu-
nă și-a ales, care nu se va lua dela
dânsa.

CAP. XI.

Pentru rugăciune; pentru aceea, că cel ce va cere va lua; pentru cel ce avea dracul; pentru femeia cea ce a rădicat glas din popor; pentru cel ce cerea un semn din ceri; pentru fariseul cel ce a chemat pe Iisus; pentru ticăloșirea legiuitorilor.

¹ Și a fost când era el la un loc rugându-se, după ce a încetat, a dis unul din învățăceii lui către dânsul: Doamne, învața-ne pre noi să ne rugăm, precum și Ioan a învățat pre învățăceii sei.
² Și le-a dis lor: Când vă rugați diceți: Tatăl nostru, carele ești în ceriuri, sântéscă-se numele te; vie împărăția ta; fie voia ta, precum în ceri și pre pământ.
³ Pânea noastră cea spre ființă, dă-ne-o noi în toate zilele.
⁴ Și ne eartă noi păcatele noastre, că și noi ertăm tuturor celor ce ne sînt datori noi, și nu ne duce pre noi întru ispită, ci ne izbăvește de cel viclean.
⁵ Și a dis către ei: Cine dintru voi are prieten și va merge către dânsul la mie-

dul nopții, și va dice lui: Prietene, dă-mi împrumut trei pâni, 6 Că a venit din cale un prieten la mine, și n'am ce pune înaintea lui. 7 Și acela răspundând din lăuntru va dice: Nu-mi face osteneală; acum ușa s'a încuiat și copiii mei sunt în așternut cu mine; nu pot să mă scol să-ți dau ție. 8 Grăesc voi, măcar de n'ar da lui sculându-se, pentru căci este lui prieten, dar pentru obrăsnicia lui sculându-se, va da lui câte-i trebuie.

9 Și eu dic voi: Cereți și se va da voi; cautați și veți afla; bateți și se va deschide voi. 10 Că tot cela ce cere va lua; și cela ce caută va afla; și celui ce bate i-se va deschide. 11 Și la carele tată dintru voi, de va cere fiul pâine, aū doară peatră îi va da lui? sau pește, aū doară în loc de pește, șerpini îi va da lui? 12 Sau de va cere ou, aū îi va da lui scorpie? 13 Decī dacă voi fiind răi știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cât mai vĕrtos Tatăl cel din ceriū va da Duh sânt celor ce cer de la dĕnsul,

14 Și era scotând un drac, și acela era mut, și a fost după ce a eșit dracul, a grăit mutul, și s'a mirat popoarele. 15 Iar oare-carii dintr'ênsii diceau: Că cu Beelzebul, domnul dracilor, scote draci. 16 Iar alții ispitiindu-l cereau de la dânsul semu din ceri. 17 Iar el știind gândurile lor a zis lor: Toată împărăția ce s'a împerecheat între sine se pustiește; și casă preste casă cade. 18 Deci și satana dacă s'a împerecheat între sine, cum va sta împărăția lui? Că diceți cum că cu Beelzebul scot eu draci. 19 Iar dacă eu cu Beelzebul scot draci, feciorii voștri cu cine scot? Pentru aceasta ei vor fi voi judecători. 20 Iar dacă eu cu degetul lui Dumnezeu scot draci, iată a ajuns la voi împărăția lui Dumnezeu. 21 Când cel tare într'armat fiind păzește curtea sa, în pace sunt averile lui. 22 Iar când va veni cel mai tare de cât dânsul și-l va birui pre el, ia toate armele lui, întru care se nădăjduia și împărțește prădile lui. 23 Că ce nu este cu mine, împotriva mea este; și ce nu adună cu mine risipește.

24 Când duhul cel necurat va eşi din om
 umblă prin locuri fără apă, căutându-
 şi odihnă, şi neaflând dice: Mă voi
 întoarce în casa mea, de unde am eşit. 25 Şi
 viind o află măturată şi împodobită.
 26 Atunci merge şi ia alte şapte duhuri
 mai rele de cât sine, şi intrând locuiesc
 acolo; şi se fac cele de pre urmă ale o-
 mului aceleia mai rele de cât cele din-
 tei. 27 Şi a fost când dicea el acestea,
 rădicând o femeie glas din popor a dis-
 lui: Fericit este pântecul care te-a pur-
 tat, şi ţiţele care ai supt. 28 Iar el a
 dis: Adevărat, fericiţi cei ce ascultă cu-
 ventul lui Dumnezeu şi-l păzesc
 pre el.

29 Iar adunându-se popoarele, a în-
 ceput a dice: Neamul acesta viclean
 este, semn cere şi semn nu se va da
 lui, fără numai semnul lui Iona pro-
 fetului. 30 Că precum a fost Iona semn
 Ninevitenilor, aşa va fi şi Fiul omului
 la neamul acesta. 31 Impărăteasa de la
 ustru se va scula la judecată cu băr-
 baţii neamului acestuia, şi-î va osîndi
 pre ei; că au venit de la marginile pă-

mântului, să audă înțelepciunea lui Solomon, și iată mîni mult de cât Solomon aicea. ³² Bărbații de la Ninevea se vor scula la judecată cu neamul acesta și-l vor osândi pre el, căci ei s'aun pocăit pentru predicarea lui Iona; și iată mîni mult de cât Iona aicea. ³³ Nime-nea aprindînd lumina o pune într-o ascuns, nici sub obroc, ci în sfeșnic, ca cei ce întră să vadă lumina.

³⁴ Lumina trupului este ochiul; deci când va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat; iar când va fi rău și trupul tău întunecat va fi. ³⁵ Drept aceea socotește, ca lumina care este întru tine să nu fie întunec. ³⁶ Deci dacă trupul tău va fi tot luminat, neavînd vre-o parte întunecată, va fi luminat tot; ca și când lumina cu strălucirea te luminează. ³⁷ Iar când grăia, îl ruga pre dînsul un fariseu, ca să prînziască la el; și intrînd a ședut. ³⁸ Iar fariseul vîdînd s'a mirat, că nu s'a spălat întîi mîni 'nainte de prînz. ³⁹ Iar Domnul a dis către dînsul: Acum voi fariseii partea cea din afară a paharu-

lui și a blidului curățit; iar cea din
lăuntru vostru este plină de răpire și
de vicleșug. 40 Nebunilor, aș nu cea
ce a făcut cea din afară, a făcut și cea
din lăuntru? 41 Însă cele ce sunt la
voi dați-le milostenie; și iată toate vor
fi voi curate.

42 Și vaî voi fariseilor, că zăciuiți iz-
ma și ruta și toate verdețurile, și tre-
ceți judecata și dragostea lui Dumne-
zeu; acestea se cădea ale face, și ace-
lea a nu le lăsa. 43 Vaî voi fariseilor,

că iubiți scaunele cele mai sus în sina-
goge și închinăciunile prin târguri.

44 Vaî voi cărturarilor și Fariseilor
fățarnici, că sînteți ca mormînturile
cele ce nu se ved, și oameni ce umblă
deasupra lor nu le știu. 45 Și răspun-

dînd unul din legiuitori a ȳis lui: În-
vîțătorule, acestea ȳicînd, și pre noi
ne ocărăști. 46 Iar el a ȳis: Și voi le-
giuitorilor vaî, că însărcinați pre oa-
menî cu sarcinî, care nu se pot lesne
purta, iar voi nici cu un deget al vostru
nu vî atingeți de sarcinî.

47 Vaî voi, că zidiți mormînturile

profetilor, și părinții voștri i-au ucis
 pre ei. ⁴⁸ Decî mărturisiți că împreună
 voiți lucrurile părinților voștri, că a-
 ceia i-au ucis pre ei, iar voi zidiți mor-
 mînturile lor. ⁴⁹ Pentru aceasta și înțe-
 lepciunea lui Dumnezeu a ȳis: Trimi-
 te-voiu cîtră ei profeti și apostoli, și
 dintr'înșii vor ucide și vor goni. ⁵⁰ Ca
 să se ceară sîngele tuturor profetilor,
 ce s'a vîrsat din începutul ȳumei, de
 la neamul acesta. ⁵¹ Dela sîngele lui
 Abel pînă la sîngele Zahariei, carele
 a perit între altariu și între biserică.
 Adevărat ȳic voi, se va cere de la nea-
 mul acesta. ⁵² Vai voi, legiuitorilor, că
 ați luat cheia cunoștinței; voi nu
 ați intrat, și pre cei ce vrea să intre
 i-ați oprit. ⁵³ Si ȳicînd el acestea cîtră
 ei, a început cîrturarii și fariseii tare
 a se mânia pre dînsul, și a sta lui îm-
 potrivă de multe. ⁵⁴ Pîndindu-l pre el și
 cîutînd ca să vîneze ceva din gura lui,
 ca să-l vinuiască pre el.

— 285 —
CAP. XII.

Pentru aluatul fariseilor; pentru a nu
ne teme de cei ce omorâ trupul; pentru
hula cea împotriva duhului; pentru
rola să împărțească Iisus moștenirea; pen-
tru bogatul căruia i-a rodit țarina; pen-
tru a defăima cele pământești; pentru a
fugi de iubirea de argint; pentru sluga ceea
ce priveghiază; pentru a nu ne prici cu
vecinul.

1 Si adunându-se mulțimi de popoa-
re, cât se călea unii pe alții, a început
a dice învățăceilor seî: Mai întâi păziți-vă
de aluatul fariseilor, carele este fățaria.
2 Că nimic nu este acoperit, care nu
se va descoperi, și ascuns, care nu se
va cunoște. 3 Pentru aceea câte ați dis-
la întuneric, la lumină se vor auzi, și ce
ați grăit la ureche în camere, se va pre-
dica deasupra caselor. 4 Decî gră-
esc voî, prietenilor mei: Nu vă temeți
de cei ceucid corpul, și dupre aceea

nu pot nimic mai mult să facă.
 5 Ci voiū arata voi de cine să vă temeți: să vă temeți de acela ce are putere, după ce l-a ucis să-l arunce în gheena. Adevăr grăesc voi, de acela să vă temeți. 6 Aū nu se vënd cinci paseri în doi fileri? și nici una dintr'ensele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu. Ci și peri capului vostru sînt toți numărați. 7 Deci nu vă temeți, că voi sînteți cu mult mai buni de cît păsările.

8 Și dic voi: Tot cel ce va mărturisi întru mine înaintea oamenilor, și Fiul omului va mărturisi întru densus înaintea îngerilor lui Dumnezeu. 9 Iar acela ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, lepădat va fi înaintea îngerilor lui Dumnezeu. 10 Si tot acela ce va dice cuvânt împotriva Fiului omului se va erta lui; iar celui ce va huli împotriva Duhului Sânt nu se va erta. 11 Iar când vă vor duce pre voi la soboare și la dregători, și la stepâni, nu vă grijiți, cum și ce veți răspunde, său ce veți dice. 12 Că Duhul Sânt vă

va învăța pre voi întru aceea oră cele ce
se cade a dice.

13 Și a ȋis lui o tre-zarele din popor:
Învățătorule, ȋi fratelui meu, să îm-
partă cu mine moștenirea.

14 Iar el a
ȋis lui: Omule, cine m'a pus pre mine
judecător, se'u împărțitoriu preste voi?
15 Și a ȋis către ei: Vedeți și vă feriți
de lăcomie, că nu întru a prisosi cu-
va din avuțiile sale este viața lui.

16 Și a ȋis pildă, către dânsi: grăind:
Unui om bogat i-a ro lit țarina. 17 Și
cugeta întru sine ȋicând: Ce voiŭ face
că n'am unde aduna rodurile mele?

18 Și a ȋis: Aceasta voiŭ face: strica-voiŭ
ȋnițele mele și mai mari le voiŭ zidi;
și voiŭ strînge acolo toate rodurile me-
le și bunătățile mele. 19 Și voiŭ ȋice
sufletului meu: Suflete, ai multe bană-
tăți strînse spre mulți ani; o lihnește-te,
mănâncă, bea, veselește-te. 20 Iar Dum-
neȋeŭ i-a ȋis lui: Nebune, într'această
noapte sufletul tău vor să-l ceară de la
mine; dar cele ce ai gătit, cui vor fi?
21 Așa este cela ce strînge luiși comoa-
ră, iar nu în Dumneȋeŭ se îmbogătește

22 Și a dis către învățăceii sei: Pentru
aceasta dic voi: Nu vă grijiți cu sufe-
tul vostru, ce veți mânca; nici cu cor-
pul, în ce vă veți îmbrăca. 23 Sufletul
este mai mare de cât hrana, și corpul
de cât haina. 24 Căutați la corbi,
că nu seamănă, nici seceră, carii n'au
cămări, nici jitnițe, și Dumnezeu îi hră-
nește pre ei; cu cât mai mult voi sîn-
teți mai buni de cât paserile? 25 Și ci-
ne din voi grijindu-se poate să adăogă
statului său un cot? 26 Decî dacă nu
puteți nici ce este mai mic a face, ce vă
mai grijiți de cele-lalte? 27 Socotiți
crinii, cum cresc, nu se ostenesc, nici
torc; și grăesc voi: că nici Solomon
întru toată mărirea sa nu s'a îmbrăcat
ca unul dintr'aceștia. 28 Și de vreme
ce earba, care este astăzi în câmp, și
mâne în cuptor se aruncă, Dumnezeu
așa o îmbracă; cu cât mai vîrtos pre
voi, puțin credincioșilor? 29 Și voi să
nu căutați, ce veți mânca și ce veți
bea, și nu vă încălțați. 30 Că toate ace-
tea păgânii lumii aceștia le caută; iar
Părintele vostru știe că vă trebuiesc aceste

— 20 —
„Însă căutați împărăția lui Dumnezeu,
și aceste toate se vor adăoge voî.
„Nu te teme turmă mică; că bine
a voit Tatăl vostru să vă dea voî îm-
părăția. „Vindeți avuțiile vóstre și
dați milostenie. Faceți-vă voî pungi,
care nu se învechesc, comoară neîn-
putinată în ceriuri; unde furul nu se a-
propie, nici molia o strică. „Că unde
este comoara voastră, acolo va fi și ini-
ma voastră. „Să fie mijloacele voa-
stre încinse și făcliile aprinse. „Și
voi asemenea, cu oamenii cariî așteaptă
pre domnul lor, când se va întoarce dela
nauți, ca viind și bătând, îndată să-î deș-
chidă lui. „Fericite slugile acele, pre
care, viind Domnul, le va afla priveghind.
Amin dic voî, că se va încinge și -î va
pune pre dênșii să șadă, și viind va slu-
ji lor. „Și de va veni la a doua streajă,
și la a treia streajă de va veni și -î va
afla așa, fericite sînt slugile acelea.
„Iar aceasta să știți, că de ar ști stē-
rânul casei, în care oră va veni fu-
rul, ar priveghia și n'ar lăsa să-î sape
casa lui. „Deci și voi fiți gata: că în

ora care nu gândiți Fiul omului va
 veni. ⁴¹ Și a zis Petru lui: Doamne,
 către noi dăci pilda aceasta, se și că-
 tre toți? Și a zis Domnul: ⁴² Oare cine
 este iconomul cel credincios și înțelept,
 pre carele îl va pune Domnul preste slu-
 gile sale, ca să le dea la vreme măsura de
 grâu? ⁴³ Fericită este sluga aceea, pre
 carea viind domnul lui, o va afla făcând
 așa. ⁴⁴ Adevărat grăesc voi: că o va pune
 pre dânsa preste toate avuțiile sale.
⁴⁵ Iar de va dice sluga aceea întru ini-
 ma sa: zăbovește domnul meu a veni,
 și va începe a bate pre slugi și pre
 slujnice, și a mânca și a bea, și a se
 îmbăta. ⁴⁶ Veni-va Domnul slugii aceia
 în ziua întru care nu gândește, și în
 ora întru care nu știe, și-l va tăia
 pre el în două, și partea lui cu necre-
 dincioșii o va pune. ⁴⁷ Iar sluga aceea
 ce a știut voia Domnului său și n'a
 gătit, nici a făcut duple voia lui, se va
 bate mult. ⁴⁸ Iar cea ce n'a știut
 și a făcut cele vrednice de bătaie, se va
 bate puțin. Și tot căruia s'a dat mult,
 mult se va cere de la el. Și căruia i s'a în-

credințat mult, mai mult vor cere de
la el. ⁴⁹ Foc am venit să arunc pre pă-
mânt; și ce voesc dacă acum s'a a-
prins? ⁵⁰ Cu botez am a mă boteza,
și cum mă strîmtorez, până ce se va sfâr-
și? ⁵¹ Aă vi se pare că am venit să dau
pace pre pământ? Nu, ȳic voi, ci îm-
părțire. ⁵² Că vor fi de acum cinci în-
tr'o casă împărțiti: trei împotiva a
doi și doi împotiva a trei. ⁵³ Se va
împărți tatăl împotiva feciorului și
feciorul împotiva tatălui; muma îm-
potiva fetei și fata împotiva mumei;
soacra împotiva noru-sei și nora îm-
potiva soacră-sei. ⁵⁴ Și ȳicea și popoa-
relor: Când vedeți norul ridicându-se
dela apus, numai-de-cât ȳiceți, că ploae
mare vine; și este așa. ⁵⁵ Și când au-
strul suflând ȳiceți: că zăduf va să fie;
și este. ⁵⁶ Fățarnicilor, fața ceriului și
a pămîntului știți a cerca; dar vre-
mea aceasta cum nu o cercați? ⁵⁷ Căci
nu judecați și întru voi ce este drept?
⁵⁸ Și când mergi cu pârîșul teŭ la
domnul, pre cale silește-te să te iz-
băvești de el; ca nu cum-va să te tra-

gă la judecător, și judecătorul te va da temnicerului, și temnicerul te va arunca în temniță. ⁵⁰ Dic ție: Nu vei e-
și de acolo, până nu vei plăti și file-
rul cel mai de pe urmă.

CAP. XIII.

*Pentru Galileanî și pentru cei din Si-
loam; pentru smochinul cel ce nu făcea
roadă; pentru ceca ce avea duhul neputin-
ței; pentru grăunțul de muștar pildă, și
pentru aluat; pentru cel ce a întrebat de
sînt puțini cei ce se mîntuiesc; pentru ușa
cea strîmtă, și pentru cei ce vor bate în
ușe și nu le vor deschide; pentru cel ce a
spus lui Iisus de Irod.*

¹ Și aũ venit oare-carii într'acea vre-
me, spuindu-ĩ lui de Galilcanĩ, al că-
rora sînge Pilat l-a amestecat cu jer-
tfele lor. ² Și r spund nd Iisus a dis-
lor: Aũ vi-se pare că Galileanii aceș-
tiea mai păcătoși de c t toți Galileanii
aũ fost, căci aũ pătimit acestea? ³ Nu,

ci dic voî: că de nu vă veţi pocăi, toţi
 aşa veţi peri. ⁴ Său acei opt-spre-de-
 ce, preste carii a cădut turnul în Silo-
 am şi i-a omorît, vi-se pare că aceş-
 tia mai greşiţi au fost decât toţi oame-
 ni, carii lăcuia în Ierusalim? ⁵ Nu,
 ci dic voî: Că de nu vă veţi pocăi, toţi
 aşa veţi peri. ⁶ Şi dicea pilda aceasta:
 Oare-cine avea un smochin în via lui
 sădit, şi a venit căutând roadă întru el
 şi n'a aflat. ⁷ Şi a dis către vieriu:
 Iată trei ani sînt, de când vii căutând
 roadă în smochinul acesta şi nu afli;
 taie-l pre el, pentru ce şi pămîntul îm-
 presoară în zadar? ⁸ Iar el răspun-
 dînd dice lui: Doamne, lasă-l pre el
 şi într'acest an, până îl voi săpa îm-
 prejur şi voi pune gunoiu. ⁹ Şi de va
 face roadă; iar de nu, îl vei tăia în a-
 nul cel viitori.

¹⁰ Şi era învăţînd întru una din si-
 nagoge Sâmbăta. ¹¹ Şi iată o femeie
 era, care avea duhul neputinţei de opt-
 spre-dece ani, şi era gârbovă, şi nu pu-
 tea să se ridice în sus nici cum. ¹² Iar
 Iisus vedînd-o pre dînsa o a chemat

și a zis ei: Femeie, ești scăpată de boala ta. ¹³ Și s'a pus pre dânsa mâinile, și îndată s'a îndreptat, și măriă pre Dumneđeũ. ¹⁴ Iar mai marele sinagogei mâniindu-se, căci o vindecase în sus Sâmbăta, răspundênd dîcea poporului: șease zile sînt întru care se cade a lucra; decî într'acestea viind vî vindecați, iar nu în ziua Sâmbetei. ¹⁵ Iar Domnul a răspuns lui și a zis: Fățarnice, fiește-carele din voi Sâmbăta aũ nu-și desleagă boul scũ, scũ asinul de la iesle, și-l duce de-l adapă? ¹⁶ Dar aceasta, fică a lui Avraam fiind, pre care o a legat satana, iată de opt-spredece ani, aũ nu se cădea a se deslega din legătura aceasta în ziua Sâmbetei? ¹⁷ Și acestea dîcênd el, se rușinaũ toți cei ce staũ împotriva lui; și tot poporul se bucura de toate cele mărițe ce se faceaũ de dînsul.

¹⁸ Și dîcea: Cuĩ este asemenea împărăția lui Dumneđeũ, și cu ce o voi asemăna pre dînsa? ¹⁹ Asemenea este grăunțului de muștariũ, pre care luându-l omul l-a aruncat în grădina sa,

și a crescut, și s'a făcut copaciū mare, și
pasăerile ceriului s'aș sălășluit în ramu-
rile lui. 20 Iarăși a ȑis: Cu ce voiū a-
semăna împărătia lui Dumnezeu? 21 A-
semenea este aluatului, pre care luân-
du-l femcea l-a ascuns în trei măsuri
de făină, până s'a dospit toată. 22 Și
umbla prin orașe și prin sate învățând,
și cale făcând spre Ierusalim. 23 Și i-a
ȑis oare-cine lui: Doamne, aș puțin
sînt cei ce se mîntuiesc? Iar el a ȑis
lor: 24 Nevoiți-vă a intra prin ușa cea
strîmtă. Că mulți, (ȑic voi), vor cău-
ta să intre și nu vor putea. 25 Decī
după ce se va scula stăpânul casei, și
va încuia ușa, și veți începe a sta afa-
ră și a bate în ușă, ȑicînd: Doamne,
Doamne, deschide noi, și răspundînd
va ȑice voi: Nu vă știū pre voi de un-
de sînteți. 26 Atunci veți începe a
ȑice: Am mîncat înaintea ta și am bē-
ut, și în ulițile noastre ai învățat. 27 Și
va ȑice: ȑic voi, nu vă știū pre voi de
unde sînteți; depărtați-vă de la mine
toți lucrătorii nedreptăței. 28 Acolo
va fi plîngerea și scrîșnirea dinților;

când veți vedea pre Avraam și pre Isaac, și pre Iacob, și pe toți profetii întru împărăția lui Dumnezeu, iar pre voi scoși afară. ²⁹ Si vor veni de la răsărit și de la apus, și de la meadă-noapte și de la ameadă-qi, și vor ședea întru împărăția lui Dumnezeu. ³⁰ Si iată sînt pre urmă cariî vor fi întâi, și sînt întâi cariî vor fi pre urmă.

³¹ În ziua aceea s'aû apropiat oarecariî din farisei dicînd lui: Ești și te du de aicea, că Irod va să te omoare. ³² Si a qiî lor: Mergînd spuneți vulpei acestia: Iată scoț draciî și fac vindecări astă-qi și mâne, și a treia qi mă voi sfîrși. ³³ Însă mi se cade astă-qi și mâne și în cea-laltă qi a merge, că nu este cu putință să peară profet afară din Ierusalim. ³⁴ Ierusalime, Ierusalime, cel ce omorî profetii, și uciqi cu petre pe cei trimiși la tine; de câte ori am vrut să adun pre fii tîi, cum adună găina puii seî supt aripi, și nu ați voit. ³⁵ Iată să lasă voi casa voastră pustie; și amin grăesc voi: că nu mă veți vedea de acum pînă va veni,

— 297 —

când veți dice: Bine este cuvântat cel ce
vine întru numele Domnului.

CAP. XIV.

Pentru cel bolnav de idropică; pentru a
nu iubi șederile mai sus; pentru a chema
pre sëract mai vêrtos la cină de cât pre
prieteni; pentru cel chemaț la cină; pen-
tru aceea, adecă cine este învățăcelul cel
născut al lui Christos; pentru zidirea
armului pildă, și pentru împêratul cela ce
vra să se bată cu altul.

¹ Și a fost când a intrat el în casa
oare-căruia din boerii fariseilor Săm-
bata, ca să mănânce pâne, și aceia îl
pândiau pre el. ² Si iată un om bol-
nav de idropică era înaintea lui. ³ Si
răspundând Iisus a dis către farisei
și către legiuitori grăind: Oare este
slobod Sâmbăta a vindeca? ⁴ Iar ei au
răspuns; și apucându-l l-a vindecat pre el
și l-a slobodit. ■ Si răspundând către

ei a ȕis: Căruia dintru voi, asinul său bo-
ul de va cădea în puț, aũ nu îndată îl
va scoate pre el în ȕiua Sâmbetei? ⁶ Și
n'aũ putut răspunde lui la aceste. ⁷ Și
ȕicea către cei chȕemați pildă, luând a-
minte cum își alegeaũ sederile mai sus,
ȕicând către dȕnsii: ⁸ Când te vei che-
ma de cine-va la nuntă, nu ședei în
locul cel mai de sus, ca nu cum-va să fie
chȕemat de dȕnsul altul mai cinstit de
cât tine. ⁹ Și viind cela ce și pre tine
și pre acela a chȕemat va ȕice ȕie: Dă
locul acestuia. Si atunci vei începe cu
rușine locul cel mai de jos a-l ținea. ¹⁰ Ci
când te vei chȕema, mergȕnd șeȕi la
locul cel mai de jos; ca când va veni cel
ce te-a chȕemat să-ȕi ȕică ȕie: Prietene,
sue-te mai sus; atunci îți va fi ȕie cin-
ste înaintea celor ce vor ședei împreu-
nă cu tine. ¹¹ Că tot cel ce se înal-
ță se va smeri, și cel ce se smerește se
va înălța.

¹² Si ȕicea și celui ce-l chȕemase pre
el: Când faci prânz, său cină, nu chȕema
prietenii tăi, nici frații tăi, nici rudele
tale, nici vecinii bogați; ca nu când-va

să te cheme și ei pre tine, și să ți se facă
 13 Ci când faci ospăț chîa-
 ma sêracii și neputincioșii, schiopii și
 orbii. 14 Si fericit vei fi, căci nu pot
 să-ți întoarcă; că ți se va întoarce ție
 întru învierea dreptilor. 15 Si auzind
 acestea unul din cei ce ședea cu el a
 16 dis: Fericit este cel ce va prânzi întru
 împărăția lui Dumnezeu.

17 Iar el a dis lui: Un om oare-carele
 a făcut cină mare și a chîemat pre mulți.
 18 Si a trimis pe sluga sa în ora cincî,
 să dică celor chîemați: Veniți, că iată toa-
 te sînt gata. 19 Si au început toți dim-
 preună a se lepăda. Cel dintăi a dis
 lui: Terină am cumpărat, și am nevoc
 să ies și să o ved; rogu-te să mă erți.
 20 Si altul a dis: Pêrechî de boi am cum-
 părat cincî, și merg să-î ispitesc; rogu-
 te să mă erți. 21 Si altul a dis: Femei
 mi-am luat, și pentru aceasta nu pociu
 veni. 22 Si întorcându-se sluga aceea,
 a spus Domnului seî acestea. Atunci
 mîniindu-se stêpânul casei a dis slugii
 sale: Ești curând la ulițile și rêsîntiile

cetății, și sēraci, și betegii, și schiopii, și orbii. adu-îaicea. ²² Și a ȃis sluga: Doamne, s'a făcut cum ai poruncit, și încă mai este loc. ²³ Și a ȃis Domnul către slugă: Eși la drumuri și la gar-duri, și-î silește să între, ca să se um-ple casa mea. ²⁴ Că ȃic voi: Că nici unul din bărbații accia ce erau chic-mați nu va gusta cina mea.

²⁵ Și mergea cu dēnsul popoare multe, și întorcēndu-se le-a ȃis lor: ²⁶ Ori-ci-ne vine cătră mine, și nu uraște pre tatăl scū, și pre mună, și pre femeie, și pre fecior, și pre frați și pre surori, încă și pre sufletul scū, nu poate fi învȃțacel al mcū. ²⁷ Si cel ce nu și poartă crucea sa, și vine după mine, nu pȃte fi învȃțacel al mcū. ²⁸ Că cine dintru voi vrēnd să zidiască turn, aū nu întāi ședēnd își so-cotește chieltueala, de are cele spre sē-vȃrșire? ²⁹ Ca nu cānd-va puind el temelie și neputēnd sevȃrși, toți cei ce vor vedea să înceapă a-l batjocori ȃicēnd: ³⁰ Că acest om a început a zidi și n'a putut sevȃrși. ³¹ Sēu care impe-rat, mergēnd să se loviască cu alt im-

perat la rezboi, aŭ nu şedând întâi, se sfătuieşte de va putea cu dece mii să se întâmpine cu cela ce vine asupra lui cu două-deci de mii? 32 Iar de nu, încă fiind el departe, trimiţând solie seroagă de pace. 33 Deci aşa fieşte-care-le dintru voi, carele nu se leapădă de toate avuţiile sale, nu poate fi învătăcel al meu. 34 Bună este sarea; iar dacă sarea se va imputi, cu ce se va îndulci? 35 Nici în pământ, nici în gunoi nu este de treabă; afară o leapădă pre ea. Cela ce are urechi de audit audă.

CAP. XV.

Pentru o sută de oi pildă; şi pentru dece drahme; pentru fiul cel ce s'a dus într'o ţeră departe.

1 Şi era apropiindu-se de dânsul toţi vameşii şi păcătoşii, ca să-l asculte pre el. 2 Şi cârtiaŭ fariseii şi cârturarii zicând: Că acesta pre păcătoşi primeşte şi mănâncă cu dânsii. 3 Şi a dis

către ei pilda aceasta grăind: ⁴ Care om dintru voi, având o sută de oi, și perdând una dintru ele, aū nu lasă pre cele nouă-decī și nouă în pustie, și merge după cea perdută, până când o află pre ea? ⁵ Si aflându-o o pune pre umerile sale bucurându-se. ⁶ Și vînd la casa sa chîiamă prietenii și vecinii dicînd lor: Bucurați-vă cu mine, că am găsit oaia mea cea perdută. ⁷ Dic voi: că așa va fi bucurie în ceriū de un păcătos ce se pocăește, decât de nouă-decī și nouă de drepti, cărora nu le trebuie pocăință. ⁸ Său care femeie, avînd dece drahme, de perde o drahmă, aū nu aprinde făclia și mătură casa, și caută cu deadinsul, până o află. ⁹ Si aflându-o chîiamă prietenele și vecinele dicînd: Bucurați-vă cu mine, că am găsit drahma care o am perdut. ¹⁰ Așa dic voi: Bucurie se face înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos ce se pocăește.

¹¹ Si a dis: Un om avea doi feciori. ¹² Si a dis cel mai tînăr din ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cade de avuție;

— 305 —
sile-a împărțit lor avuția. 13 Și nu du-
pă multe zile, adunând toate feciorul
cel mai tânăr, s'a dus într-o țară de-
vietoare, și acolo a răsipit toată avuția sa,
vând el toate, s'a făcut foamete mare în-
trăcea țară, și el a început a se lipsi.
14 Și chel-
s'a mergând s'a lipit de unul din lo-
citorii țerei aceia; și l-a trimis pre el
la țărinile sale să pască porci. 15 Și
covele ce mâncau porci; și nimenea
nu-i da lui. 16 Iar viind într-o sine a
dis: Câți argați ai tatălui meu sînt în-
destulați de pîne; iar eu peiu de foame.
17 Și s'a sculat și s'a dus la tatăl
său, și i-a zis: Tata, greșit-am
la ceri și înaintea ta; și nu mai sînt
vrednic a mă chema fiul tău; fă-mă ca
pre unul din argații tăi. 18 Și sculân-
du-se a venit la tatăl său. Iar el încă
departe fiind, l-a vădat pre dînsul tatăl
lui, și i s'a făcut milă, și alergînd a
cădat pre grumazi lui și l-a sîrutat
pre el. 19 Și a zis lui feciorul: Tată,
greșit-am la ceri și înaintea ta; și nu

mai sînt vrednic a m^e numi fiul t^e.
 22 Şi a dⁱs tatăl către slugile sale: Adu-
 ceţi haina cea dintăi şi-l îmbrăcaţi
 pre el, şi daţi inel în mîna lui, şi în-
 călţăminte în picioarele lui. 23 Şi adu-
 cînd viţelul cel hrănit îl junghiaţi; şi
 mîncînd să ne veselim. 24 Că fiul me^u
 acesta mort era şi a înviat, şi perdut
 era şi s'a aflat. Şi a început a se veseli.
 25 Iar feciorul i^ui cel mai mare era la
 t^erină; şi dacă a venit, şi s'a apropiat
 de casă, a auzit cîntece şi jocuri. 26 Şi
 chîmînd pre unul din slugi l-a întrebat,
 ce sînt acestea? 27 Iar el a dⁱs: Că
 fratele t^eu a venit, şi a junghiat tatăl t^eu
 viţelul cel hrănit, pentru că sănătos pre
 el l-a primit. 28 Şi s'a mîniat, şi nu vrea să
 între; iar tatăl lui eşind îl ruga pre
 el. 29 Iar el răspundînd a dⁱs tatălui
 se^u: Iată, atâtea ani slujesc ţie, şi nici
 odată porunca ta u'am căleat, şi mie
 nici odată nu mi-ai dat măcar un ed, ca
 să m^e veselesc cu prietenii mei. 30 Iar
 când veni fiul t^eu acesta, carele a mîn-
 cat avuţia ta cu desfrînatele, junghias
 lui viţelul cel hrănit. 31 Iar el a dⁱs

lui: Fiule, tu în toată vremea ești cu mine și toate ale mele ale tale sînt. 32 Cî se cădea a ne veseli și a ne bucura, căci fratele tău acesta mort era și a înviat, și perdut era și s'a aflat.

CAP. XVI.

Pentru iconomul cel nedrept; pentru că nimenea nu poate sluji la doi domni; pentru că nici o cîrtă din lege nu va trece; pentru a nu-și lăsa omul semeea; pentru bogatul și pentru Lazăr.

¹ Si dicea și către învătăceii seî: Era un om bogat, carele avea un iconom; și acesta a fost pârît la el, că răsipește avuțiile lui. ² Și chîemînd pre el i-a zis lui: Ce aud aceasta de tine? Dă seama de iconomia ta, că nu vei putea mai multa fi iconom. ³ Iar iconomul a zis întru sine: Ce voi face, că domnul meu ia iconomia de la mine? A săpa nu pociu, a cere îmi este rușine. ⁴ Știu ce voi face, că dacă mă voi schimba din ico-

nomie, să mă primiască în casele lor.
 5 Și chemând câte unul pre fiște care-
 le din datornicii domnului său a dis-
 celui dintâi: Cu cât ești dator domnu-
 lui meu? 6 Iar el a dis: Cu o sută de măsură
 de unt-de-lemn. Și a dis lui: Ia-ți zapisul
 tău, și ședî curînd de serie cinci-deci.
 7 Iar după aceea a dis aluia: Dar tu cu
 cât ești dator? Iar el a dis: Cu o sută de
 măsură de grîu. Și a dis lui: Ia-ți zapisul
 tău și scrie opt-deci. 8 Și a laudat dom-
 nul pre iconomul nedreptăței, că în-
 țelepțește a făcut; că fiii veacului aces-
 tuia mai înțelepți sînt de cât fiii luminii
 întru neamul lor. 9 Și eî dic voi: Face-
 ți-vă voi prietenî din mamona nedrep-
 tăței, că dacă veți fi lipsiți, să vă primias-
 că pre voi în corturile cele vecinice.

10 Cel ce este credincios întru puțin,
 și întru mult credincios este; și cel ce
 este nedrept întru puțin, și întru mult ne-
 drept este. 11 Deci dacă întru cel ne-
 drept mamona n'ați fost credincioși, pre
 cel adevărat cine-l va încredința voi? 12 Și
 dacă întru cel strein n'ați fost credincioși,
 pre cel ce este al vostru cine-l va da voi?

13 Nici o slugă nu poate la doi domni să slujască; pentru că său pe unul va urî și pe altul va iubi, său de unul se va ținea, și de altul nu va griji; nu puteți sluji lui Dumnezeu și lui mamona. 14 Și audiau acestea toate fariseii, cari erau iubitori de argint, și-l batjocoriau pre el. 15 Și le-a zis lor: Voi sînteți cei ce vă faceți pre voi drepti înaintea oamenilor; iar Dumnezeu știe inimile voastre; că ce este întru oameni înălțat, urîciune este înaintea lui Dumnezeu. 16 Legea și profetii până la Ioan, de atuncea împărăția lui Dumnezeu bine se vestește; și fiște-carele spre aceea se silește. 17 Iar mai lesne este ceriul și pământul să treacă, de cât din lege o cirtă să cadă. 18 Tot cela ce-și lasă femeea sa și ica alta, prea-curvește; și tot cela ce ica lăsată de bărbat, prea-curvește.

19 Și era un om oare-carele bogat, și se îmbrăca în porfiră și în vison, veselindu-se în toate zilele luminat. 20 Și era un sêrac oare-carele anume Lazăr, care zăcea înaintea ușii lui, plin de bube. 21 Și poftia să se sature din stărămîturile care

cădeaŭ din masa bogatuluŭ; ci și cântă
viind lungeaŭ bubele lui. 22 Și a fost că
a murit sēracul, și s'a dus de îngeri în
sînul lui Avraam; și a murit și bogatul
și s'a îngropat. 23 Și în iad, rîdicându-și
ochii seŭ, fiind în muncă, vede pre Avra-
am de departe și pre Lazăr în sînurile
lui. 24 Și el strigănd a ȑis: părinte Avra-
ame, miluește-mă, și trimite pre Lazăr,
să-și întingă vîrfu degetuluŭ lui în apă,
și să-mă recoriască limba mea; că mă
chinuesc în văpaia aceasta. 25 Iar Avra-
am a ȑis: Fiule, adu-ȑi aminte, că ai iust
înapoi tu cele bune ale tale în vicașu
tu, și Lazăr așijderea cele rele; iar
acum acesta se mîngăe, iar tu te chinu-
ești. 26 Și preste toate acestea, între
noi și între voi prăpastie mare s'a întă-
rit, ca cei ce vor vrea să treacă de aici
cătrecătre voi să nu poată; nici cei de acolo
la noi să treacă. 27 Și a ȑis: Rogu-te
dar, părinte, ca să-l trimiți pre dēnsul
în casa tatăluŭ meu. 28 Că am cinci
frați, să le mărturisiască lor, ca să nu vie
și ei la acest loc de muncă. 29 Și i-a ȑis
Avraam lui: Aŭ pre Moisi și pre pro-

feți, să-î asculte pre dênșii. 30 Iar el
a dis: Nu, părinte Avraame, ci de va
merge cine-va din morți la dênșii, se vor
pocai. 31 Și i-a dis lui: Dacă nu ascu-
tă pre Moisi și pre profeti, măcar de
ar și învia cine-va din morți nu vor crede.

CAP. XVII.

Pentru sminteală; pentru a erta greșalele aproapelui; pentru credința cea întru Dumnezeu; pentru cei ce leproși, pentru Iisus când s'a întrebat când va veni împărăția lui Dumnezeu, și cum că neștiută va fi venirea lui Christos.

¹ Și a dis către învățăcei: Cu neputință este să nu vie smintelele; dar vai! aceluia prin carele vin. ² Mai de folos i-ar fi lui, de și-ar lega o pcatră de moară de grumazi lui, și să se arunce în mare, de cât să smintiască pre unul dintre acești mai mici.

³ Luați aminte de sine-vă; de va greși ție fratele tău, ceartă-l pre el; și de se va pocăi, eartă-i lui. ⁴ Și măcar de șapte ori în zi de va greși ție, și de șapte ori se va întoarce la tine dicând: căescu-mă, eartă-i lui. ⁵ Și a dis apostoli Domnului: adaoge-ne noi credință. ⁶ Iar Domnul a dis: De ați avea credință, ca un grăunte de muștar, ați dice dudului

acestui: desrădăcinează-te și te sădește în mare, și v'ar fi ascultat pre voi. 7 Si cine dintru voi având slugă arând, său păstorind, carea viind aceea din câmp, va dice îndatăși: treci de ședî? ■ Ci aș nu-i va dice ei: Gătește-mi ce voiû cina? Si încingându-te slujește-mi, până voiû mânca și voiû bea și dupre aceea vei mânca și vei bea tu? 9 Aș doară va multămi slugii aceea, căci aș făcut cele ce i s'a poruncit lui? Nu, mi se pare. 10 Așa și voi, când veți face toate cele ce vi s'a poruncit voi, diceți: că slugi ne trebnice sîntem; căci ce am fost datorî a face am făcut.

11 Si a fost când mergea el în Ierusalim, a trecut prin mijlocul Samariei și a Galileei. 12 Și intrînd el într'un sat, l-a întîmpinat pre el dece bărbați leproși, cari aș stătut de departe. 13 Si aceia aș ridicat glas dicînd: Iisuse învățătorule, miluiește-ne pre noi. 14 Si vedîndu-i le-a dis lor: Mergeți și vă arătați preuților; și aș fost când mergea ei, s'aș curățit. 15 Iar unul dintre dînșii vedînd că s'a vindecat, s'a întors cu glas mare mărind pre Dum-

nedeeu. ¹⁶ Si a cădut cu fața la picioarele
 lui mulțămind lui; și acela era Sama-
 rinean. ¹⁷ Iar Iisus răspundând a dis-
 Aă nu deee s'aă curățit? Dar cei nouă
 unde sînt? ¹⁸ Nu s'aă aflat să se în-
 toarcă, să dea mărire lui Dumnezeu,
 fără numai acesta ce este de alt neam?
¹⁹ Si a dis lui: Scoală-te și mergi; credin-
 ța ta te-a mântuit. ²⁰ Si întrebata fiind
 de farisei: Când va veni împărăția lui
 Dumnezeu? A răspuns lor și a dis:
 Nu va veni împărăția lui Dumnezeu ve-
 dînd cu ochii. ²¹ Nicî vor dice: Iată aicea,
 s'eu iată acolo; că iată împărăția lui
 Dumnezeu în lăuntrul vostru este. ²² Si
 a dis către învățacei: Vor veni zile,
 când veți pofti să vedeți una din zilele
 Fiului omului, și nu veți vedea. ²³ Si
 vor dice voi: Iată aicea, s'eu iată acolo,
 să nu mergeți, nicî să urmați. ²⁴ Că pre-
 cum fulgerul carele fulgeră din partea
 cea de supt ceriū, preste partea cea de
 supt ceriū luminează; așa va fi și Fiul
 omului în ziua sa. ²⁵ Iar întâi i se ca-
 de lui multe a pătimi și a fi lepădat
 de neamul acesta.

26 Si precum a fost în dîilele lui Noe,
 așa va fi și în dîilele Fiiului omului.
 27 Mînea, bea, se însura, se mărita,
 pînă la ziua în care a intrat Noe în
 corabie, și a venit potopul și a pierdut
 pre toți. 28 Așijdera și precum a fost
 în dîilele lui Lot: mînea, bea, cumpăra,
 vindea, sădia, zidia. 29 Iar în care și
 a eșit Lot din Sodoma, a ploat foc și
 peatră pucioasă din ceri, și a pierdut
 pre toți. 30 Intr' acest chip va fi în
 ziua în care Fiiul omului se va arăta.
 31 Intr' acea și cela ce va fi deasupra
 casei, și vasele lui în casă, să nu se
 pogoare să le ia pre ele; și cela ce va
 fi în câmp, asemenea să nu se întoarcă
 înapoi. 32 Aduceți-vă aminte de femeea
 lui Lot. 33 Cine va căuta sufletul se
 va lăsa, și îl va pierde; și cine îl va
 lăsa, și îl va învia pre el.
 34 Dic voi: Intr' această noapte vor
 fi doi într'un pat: unul se va lua și
 altul se va lăsa. 35 Două vor măcina
 împreună: una se va lua și alta se va
 lăsa. 36 Doi vor fi în câmp: unul se va
 lua și altul se va lăsa. 37 Si răspunzînd
 a dis: unde Doamne? Iar el a dis lor.

Unde va fi corpul, acolo se vor aduna și vulturii.

CAP. XVIII.

Pentru a ne ruga în toată vremea; pentru judecătorul nedreptății; pentru fariseul și vameșul; pentru princi că a lor este împărăția lui Dumnezeu; pentru cel ce a întrebat pe Iisus ce bine va face; pentru că anevoe va intra bogatul întru împărăția ceriului; pentru întrebarea lui Petru, ce bine le va fi, căci a lăsat toate; pentru mergerea lui Iisus în Ierusalim spre răstignire; pentru orbul ce l-a vindecat intrând în Ierihon.

¹ Si dicea lor și pildă : Că se cade ei în toată vremea a se ruga și a nu se lenevi, dicând : ■ Un judecător oarecarele era într' o cetate, carele de Dumnezeu nu se temea și de om nu se rușina. ² Era și o văduvă în cetatea aceea, și venia la dânsul dicând:

Izbăvește-mă de pîrîșul meu. • Și nu
 vrea în multă vreme. Iar după ace-
 ea a dis întru sine: de și de Dumne-
 deș nu mă tem și de om nu mă ru-
 șinez, 5 Dar pentru căci îmi face su-
 părare văduva aceasta, o voi izbăvi
 pre ea; ca nu până în stîrșit venind să mă
 supere. 6 Și a dis Domnul: Auziți ce
 grăește judecătorul nedreptăței? 7 Dar
 Dumnezeu a nu va face izbăvire aleși-
 lor seî, carii strigă către dînsul ziua
 și noaptea, de și îndelung îi rabdă pre
 dînsii? 8 Dic voî: Că va face izbăvirea
 lor curînd. Însă cînd va veni Fiiul omu-
 lui, oare va afla credința pe pămînt? 9 Și a
 dis și către oare-carii, ce se nădăjduia
 întru sine, cum că sînt drepti și defai-
 man pre ceilalți, pilda aceasta:
 10 Doi oameni s'aî suit în biserică
 să se roage: unul fariseu și altul va-
 meș. 11 Fariseul stînd, așa se ruga
 întru sine: Dumnezeu, mulțemescu-ți
 că nu sînt ca ceilalți oameni, răpitori
 nedrepți, prea-curvari, seî ca și acest
 vameș. 12 Postesc de două ori în sîp-

tēmână, daŭ zeciueală din toate câte câștig. ¹³ Iar vameșul de departe stând nu vrea nici ochii seî la ceriŭ să-și rîdinețe, ci-și bătea pieptul seŭ dicēd: Dumnezeu, milostiv fi mie păcătoșului. ¹⁴ Iŭic voî: S'a pogorît acesta mai îndreptat la casa sa de cât acela; că tot cel ce se înalță pre sine se va smeri; iar cel ce se smerește pre sine se va înalța.

¹⁵ Și aducea la el și pruncii, ca să se atingă de ei; iar învățaceii vedēd I-aŭ certat pre dēnșii. ¹⁶ Iar Iisus, chemându-I la sine pre ei, a ȑis: Lăsați pruncii să vină la mine și nu-I opriți pre ei; că a unora ca acestora este împărăția lui Dumnezeu. ¹⁷ Amin ȑic voî: Ori-cine nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca pruncul, nu va intra într'ēnsa.

¹⁸ Și l-a întrebat pre el un boer ȑicēd: Învătătorule bune ce voiŭ face să moștenesc viața vecinică? ¹⁹ Iar Iisus a ȑis lui: De ce-mi ȑici bun? Nimenea nu este bun, fără numai Unul Dumnezeu. ²⁰ Poruncile știî: Să nu curvești, să nu uciȑi, să nu furî, să nu fi mărturie mincinoasă; cinstește pre

tatăl teă și pre muma ta. ²¹ Iar el a ȑis :
 Acestea toate le-am păzit din tinerețe-
 le mele. ²² Iar Iisus auȑind acestea, i-a
 ȑis lui; Iacă una îți lipsește : toate câ-
 te ai vinde-le, și le împarte sêracilor,
 și vei avea comoară în ceriă ; și vino
 urmează mie. ²³ Iar el auȑind acestea
 s'a întristat, că era bogat foarte. ²⁴ Și
 vedându-l Iisus, că s'a întristat, a ȑis : Cât
 de anevoe vor intra întru împêrăția
 lui Dumneȑeă cei ce aă avuții. ²⁵ Că
 măi lesne este cămila prin urechile acu-
 lui a trece de cât bogatul întru împêră-
 ția lui Dumneȑeă a intra. ²⁶ Iar cei ce aă a-
 uȑit acestea aă ȑis : Și cine poate să se
 mîntuiască ? ²⁷ Iar el a ȑis : Cele ce
 nu sînt cu putință la oameni, sînt cu
 putință la Dumneȑeă. ²⁸ Și a ȑis Pe-
 tru : Iată noi am lăsat toate și am ur-
 mat ție. ²⁹ Iar el a ȑis lor : Amin gră-
 esc voi : Că nimenea nu este carele și-a
 lăsat casa, sêu părinți, sêu frați, sêu fe-
 mee, sêu feciori, pentru împêrăția lui
 Dumneȑeă, ³⁰ Carele să nu iea cu mult
 măi mult în vremea aceasta, și în vea-
 cul cel viitoriă vieată vecinică.

31 Și luând pre cei doi-spre-dece a
 ȋis cãtrã ei: Iatã ne suim în Ierusalim,
 și se vor împlini toate cele scrise prin
 profeți pentru Fiiul omului. 32 Cã se
 va da neamurilor, și se va batjocori,
 și se va ocãrî, și se va scuipi. 33 Și
 bătându-l îl vor omorî pre el; și a treia
 zi va învia. 34 Iar cî nimic dintru a-
 cestatea n'aũ înțeles și era cuvîntul aces-
 ta ascuns de la ei, și nu cunoșteau cele
 ce se grãiaũ.

35 Și a fost cînd s'a apropiat el de
 Ierihon, un orb ședea lângã cale cer-
 șind. 36 Și auzînd poporul trecînd, a
 întrebãt: ce este aceasta? 37 Și i-a ȋis
 lui: Cã Iisus Nazareneanul trece. 38 Și
 a strigat ȋicînd: Iisuse, fiul lui David,
 miluește-mă. 39 Iar cei ce mergeau în-
 inte certaũ pre el sã tacã; iar el cu
 mult mãi vîrtos striga: Fiiul lui David
 miluește-mă. 40 Și stînd Iisus a porun-
 cit sã-l aducã pre el la sine, iar apro-
 piindu-se de dînsul, l-a întrebãt ȋicînd:
 41 Ce voești sã-ți fac? Iar el a ȋis: Doam-
 ne, sã ved. 42 Și Iisus i-a ȋis lui: Ved;
 credința ta te-a mîntuit. 43 Și îndatã

a vădut, și a mers după el, mărind pre
Dumnezeu; și tot poporul vădënd a dat
laudă lui Dumnezeu.

CAP. XIX

Pentru Zacheiă; pentru cel ce s'a dus
să-și ia lui-și împărăție; pentru cele de-
ce slugi care au luat mnale, pentru mânz
și pentru asină; pentru plângerea lui Ii-
sus de Ierusalim; pentru cei ce s'au scos
din biserică, cari vindea și cumpăra; și
pentru arhiereii și cărturarii, cari au
întrebat pre Domnul cu ce putere face
acestea.

¹ Si intrând trecea prin Ierihon. ² Si
era un om anume Zacheu; și acesta
era mai mare vameșilor și era bogat.
³ Si căuta să vadă pre Iisus cine este,
și nu putea de popor, că era mic de
stat. ⁴ Si alergând înainte s'a suit
intr'un dud, ca să-l vadă pre el; că

pre acolo vrea să treacă. ⁵ Si dacă a venit la locul acela, căutând Iisus la vedut pre dânsul, și a dis cătră dânsul: Zachee, grăbește de te pogorâ; că astă-ți în casa ta mi se cade să fiu. ⁶ Si grăbindu-se s'a pogorît, și l-a priimit pre dânsul bucurându-se. ⁷ Si vedând toți tînjiașă dicînd: că la un om păcătos a intrat să găzduiască. ⁸ Iar Zachee stînd a dis cătră Domnul: Iată jumătate din avuția mea, Doamne, o dau sêracilor, și de am năpăstuit pre cineva cu ceva, întorc împătrit. ⁹ Si a dis cătră el Iisus: Că astă-ți s'a făcut mîntuire casei aceștia, pentru că și acesta fiu al lui Avraam este. ¹⁰ Că a venit Fîiul omului să caute și să mîntuiască pre cel perdut. ¹¹ Si ascultînd ei acestea, adăogînd a dis pildă; pentru că era el aproape de Ierusalim, și li se părea lor, cum că îndata va să se arate împărăția lui Dumnezeu. Decî a dis:

¹² Un om oare-carele de bun neam s'a dus într'o țeră departe, să-și iea lui împărăție, și să se întoarcă. ¹³ Si chie-

mând de ce slugi ale sale, le-a dat lor
 de ce mnas, și a dis către el: Neguțato-
 riți până voi veni. 14 Dar cetățenii lui
 îl uriau pre el și au trimis solie după
 el dicând: Nu voim pre acesta să împă-
 răsească preste noi. 15 Și a fost când
 s'a întors el luând imperația, a dis să
 se cheme la dânsul slugile acelea ca-
 rora dedese argintul; ca să știe cine
 ce a neguțatorit. 16 Și a venit cel din-
 tîin dicând: Doamne, mnaua ta a a-
 gouisit de ce mnas. 17 Și a dis lui: Bine,
 slugă bună, că intru puțin ai fost cre-
 dincios, să ai putere preste de ce cetăți.
 18 Și a venit celal doilea dicând: Doam-
 ne, mnaua ta a făcut cinci mnas.
 19 Și a dis și acestuia: Și tu fii preste
 cinci cetăți. 20 Și altul a venit dicând:
 Doamne, iată mnaua ta, care o am ți-
 nut legată în mahramă. 21 Că m'am
 temut de tine, că om aspru ești; înăi
 ce n'ai pus și seceri ce n'ai semă-
 nat. 22 Și i-a dis: Din gura ta te
 voim judeca, slugă vicleană; ai știut
 că eu om aspru sînt, luând ce n'am pus
 și secerând ce n'am semănat. 23 Dar

pentru ce n'a dat argintul meu schimbătorilor, și viind eu l-ași fi cerut cu dobândă. ²⁴ Si celor ce sta înaintea lui dis: Luați de la el mnaua și o dați celui ce are de ce mnaș. ²⁵ Si a dis lui: Doamne, acela are de ce mnaș. ²⁶ Că dă voî: Că tot celui ce are i se va da; iar de la acela ce n'are, și ce are se va lua de la el. ²⁷ Însă pre vrăjmașii mei, acei cari n'aū voit să împărătesc preste dēșii, aduceți-i încoace, și-i tăiați înaintea mea. ²⁸ Si dîcînd acestea, mergea înainte, suindu-se în Ierusalim.

²⁹ Si a fost cînd s'a apropiat de Vitstaghi și Vitania, cătră muntele ce se chiamă al Maslinilor, a trimis doi din învățăceii săi dîcînd: ³⁰ Mergeți în satul carele este înaintea voastră, întru carele intrînd, veți găsi un mînz legat, pre carele nimenea din oameni nici o dată n'a ședut; deslegați-l pre el și-l aduceți. ³¹ Si de va întreba cine va pre voî: Pentru ce deslegați? Așa să dîceți lui: Că Domnului trebuește. ³² Si mergînd trimișii, aū aflat cum dîseser lor. ³³ Si deslegînd ei mînzul, aū dîs

stăpânii lui către ei: Ce deslegați mână-
 ză? ³⁴ Iar ei au zis: Că Domnului tre-
 bnește. ³⁵ Si l-au adus pre el la Iisus,
 și aruncându-și vestmintele sale pre
 mână, au pus pre Iisus deasupra. ³⁶ Si
 mergând el, așterneau vestmintele lor
 pre cale.

³⁷ Si apropiindu-se el la pogorișul
 muntelui Maslinilor, a început toată
 mulțimea învățăceilor, bucurându-se, a
 lăuda pre Dumnezeu cu glas mare, pen-
 tru toate puterile care veduse, ³⁸ Dicând:
 Bine este cuvântat împăratul cel ce
 vine întru numele Domnului; pace în
 ceri și mărire întru cei de sus. ³⁹ Si
 oare-carii farisei din popor au zis către
 el: Învățătorule, ceartă-ți învățăceii tei.
⁴⁰ Si răspundând a zis lor: Dic voî: Că
 de vor tăcea aceștia, petrele vor striga.
⁴¹ Si dacă s'a apropiat, vedând cetatea,
 a plâns de dânsa. ⁴² Dicând: Că de ai
 fi cunoscut și tu, și în ziua aceasta a
 ta, cele ce sînt către pacea ta; iar acum
 s'a ascuns de către ochii tei. ⁴³ Că vor
 veni zile asupra ta, și vor pune vrăș-
 mașii tei șant împrejurul tei, și te vor

încungiura, și te vor îmbuldi de toate părțile. ⁴⁴ Si te vor face întocmai cu pământul pre tine, și pre feciorii tei întru tine, și nu vor lăsa întru tine peatră pre peatră; pentru că n'ai cunoscut vremea cercetărcii tale.

⁴⁵ Si întrând în biserică. a început a scoate pre cei ce vindeau într'ênsa și cumpărau, dicând lor: ⁴⁶ Scris este: casa mea casă de rugăciune este; iar voi o ați făcut peșteră tâlharilor. ⁴⁷ Si era învătând în toate zilele în biserică; iar archiereii și cărturarii și bătrânii poporului căutau pre el să-l peardă. ⁴⁸ Si nu aflaū ce-î vor face. Că tot poporul se ținea de el, ascultându-l pre dânsul.

CAP. XX.

Pentru vie pildă; pentru cei ce l-au
 ispitit prin darea de dajde Cesarului;
 pentru Saducheii cari tăgăduesc învierea;
 pentru întrebarea Domnului către farisei;
 pentru a se păzi de cărturară.

¹ Si a fost într-o una din zilele acelea, învățând el poporul în biserică și bine-vestind, au venit preoții și cărturarii cu bătrânii. ² Și au grăit către el zicând: Spune noi: Cu ce putere faci acestea? Său cine este carele ți-a dat această putere aceasta? ³ Iar el răspundând a zis către ei: Întreba-voi și eu pre voi un cuvânt, și să-mi spuneți. ⁴ Botezul lui Ioan din ceriu a fost, său dela oameni? ⁵ Iar ei cugetau întru sine zicând: Că de vom dice din ceriu, va dice: Pentru ce dar n'ați crezut lui? ⁶ Iar de vom dice dela oameni, tot poporul cu petre ne va ucide; căci este încredințat că Ioan profet a fost. ⁷ Și au răspuns Că nu știu de unde.

8 Si Iisus le-a ȑis lor: Nicē eū nu vē
spuiū voi cu ce putere fac acestea.
9 Si a început a ȑice către popor pil-
da aceasta: Un om a sădit vie, și o a dat
lucrătorilor, și s'a dus departe multă
vreme. 10 Si la vreme a trimis către
lucrătorī o slugă, ca să-ī dea lui din
rodul vieī; iar lucrătorīi bătându-l pre
el, l-a trimis deșert. 11 Si a adaos a
trimite altă slugă; iar eī și pre acela
bătându-l și batjocorindu-l, l-a trimis
deșert. 12 Si a adaos a trimite și al-
treilea; iar eī și pre acela rănindu-l,
l-a scos afară. 13 Si a ȑis domnul viei:
ce voiū face? Trimite-voiū pre fiul meū
cel iubit; doară vedēndu-l pre dēusul
sē vor rușina. 14 Iar lucrătorīi vedēn-
du-l pre el, cugetaū întru sine dicēnd:
Acesta este moștenitorul, veniți să-l
ucidem pre el, ca să fie a noastră moște-
nire. 15 Si scoțēndu-l afară din vie,
l-aū omorīt. Ce va face dar lor domnul
viei? 16 Veni-va și va perde pre
lucrătorīi aceștia și via o va da altora.
Iar eī aūȑind, aū ȑis: Să nu fie. 17 Iar
el căutând spre eī a ȑis: Ce este dar a-

aceasta ce este scris? Peatra pre care n'aũ
băgat'o în seamă ziditorii, aceasta s'a
făcut în capul unghiului. 18 Tot cela
ce va cădea pre aceea peatră, se va
sfărîma; iar preste carele va cădea, îl
va spulbera.

19 Si căutaũ archiereii și cărturarii,
ca să-și pue mâinile pre el întru acea
oră și s'aũ temut de popor; căci înțele-
ose că către dînsii a ȑis pilda acca-
sta. 20 Si pîndindu-l aũ trimis iscoa-
de, cari s'ă prefăceaũ pre sine a fi
drepti, să-l prindă pre el în cuvînt, ca
să-l dea pre el stăpînirii și puterei
dregătorului. 21 Si l-aũ întrebat pre
el dicînd: Invetătorule, știm că drept
grăești și înveți, și nu alegi față, ci
întru adevăr calea lui Dumnezeu în-
veți. 22 Cade-s'ă noi a da dajdie Ce-
sarului său nu? Iar el pricepînd vicle-
șugul lor a ȑis către ei: Ce mă ispititi?
23 Arătați-mi undinar, al cui chip și scrip-
tură pre el are? Iar ei răspundînd, aũ
ȑis: Ale Cesarului. 24 Iar el le-a ȑis
lor: Dați înapoi dar cele ce sunt ale
Cesarului, Cesarului; și cele ce sînt

ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu.

26 Și nu l-au putut prinde pre dânsul în cuvânt înaintea poporului, și minunându-se de răspunsul lui au tăcut.

27 Iar apropiindu-se unii din saducheii, cariî grăesc împotriva că nu este înviere, l-au întrebat pre el zicând:

28 Învățătorule, Moisi a scris noi: de va muri fratele cui-va, având femeie, și acesta va muri fără feciori, ca să lea fratele lui pre femeia aceea, și să rădice sămânța fratelui său. 29 Deci șapte frați au fost, și cel dintâi luând femeie, a murit fără fecori. 30 Și a luat al doilea pre femeia aceea, și acela a murit fără fecori. 31 Și al treilea o a luat pre ea; și așijderoa câte șapte; și n'au lăsat fecori, și au murit.

32 Iar mai apoi de toți a murit și femeia.

33 Deci la înviere, a căruia dintr'ășă va fi femeia? Căci câte șapte o a avut pre ea femeie. 34 Și răspundând li sus, a zis lor: Fiii veacului acestui se însoară și se mărită. 35 Iar cei ce se învrednicesc a dobândi acel veci și învierea din morți, nici se însoară

nică să mărită. 36 Că nici să moară nu
 mai pot, ci asemenea cu îngerii sînt,
 și fiî lui Dumnezeu sînt, fiind fiî ai
 învierii. 37 Iar cum că se vor scula
 morții și Moisi a arătat la rug, pre-
 cum dice : Domnul Dumnezeu lui
 Avraam, și Dumnezeu lui Isaac, și
 Dumnezeu lui Iacov. 38 Iar Dumne-
 deș nu este al morților, ci al viilor ;
 că toți lui viază. 39 Și răspundînd
 oare-cariî din cărturarî aș dis : In-
 vetașorule, bine ai dis. 40 Și nu mai
 îndrăzneăș de-aci să-l mai întrebe pre
 el nimic. 41 Și aș dis către dîșșî :
 Cum dic că Christos este fiul lui
 David ? 42 Și însușî David dice în car-
 tea Psalmilor : Dis-a Domnul Domnului
 meu : ședî dea drêpta mea. 43 Pîna ce
 voi pune pre vrășinașî tîi așternut pi-
 cioarelor tale ? 44 Decî David Domn îl
 chiamă pre el ; Și cum fiu al lui este ?
 45 Și ascultînd tot poporul, a dis în-
 vetașecilor sîi : 46 Păziți-vê de cărturarî
 cari voesc a umbla în podôbe, și iubesc
 închinăciunile prin târgurî și scaunile
 cele mai de sus în sinagogurî, și șede-

rile cele mai întâiu la ospete. ⁴⁷ Carii
mănâncă casele văduvelor, și cu pricina
îndelung se rógă; aceștia vor lua mai
multă osândă.

CAP. XXI.

*Pentru văduva ceea ce a pus doi fileri;
pentru sfârșit întrebare; pentru robia
Ierusalimului, și cum că Domnul mai în-
ainte a spus învățăceilor pustirea lui;
pentru semnele venirii lui.*

¹ Și căutând a vedut pre cei bogati
aruncând darurile sale în gazofilachie.
² Și a vedut și pre o văduvă săracă,
aruncând acolo doi fileri. ³ Și a dis-
Adevărat dic voi, că această văduvă să-
racă mai mult de cât toți a aruncat.
⁴ Că toți aceștia din prisosința lor au
aruncat la darurile lui Dumnezeu; iar
aceasta din lipsa sa, toată averea sa ca-
rea a avut o a aruncat.

⁵ Și ore-carii grăind pentru biserică,
că este împodobită cu pietre frumoase

și cu podóbe, a dis : ⁶ Acestea care ve-
deți, vor veni dîle întru care nu va ră-
mănea peatră pre peatră, carea să nu
se răsipiască. ⁷ Și l-aū întrebă pre el
dicēnd : Invetătorule, dar cānd vor fi
acestea ? Și ce semn este cānd vor vrea
să fie acestea ?

⁸ Iar el a dis : Căutați să nu vĕ amă-
giți ; că mulți vor veni întru numele
meu dicēnd : Că eū sînt ; și vremea s'a
apropiat, ci să nu mergeți după ei. ⁹ Și
cānd veți aūdi răzbóe și rĕsmirițe, să nu
vĕ spăimântați, că sĕ cade să fie acestea
întĕiū, ci nu va fi îndată sfîrșitul. ¹⁰ A-
lunceă, dicealor, se va scula neam pre-
ste neam, și împĕrăție preste împĕrăție.
¹¹ Și vor fi cutremuri mari pre alocurea,
fomeți și ciume, spăime și semne mari
din ceriū vor fi.

¹² Iar mai înainte de acestea tóte vor
pune preste voi mîinile sale, și vĕ vor
goni, dāndu-vĕ la adunări și în temnițe,
dăvĕndu-vĕ la împĕrați și la domni,
pentru numele meū. ¹³ Și sĕ va întām-
pla voi întru mărturisire. ¹⁴ Puneți dar
întru inimile vóstre, să nu gāndiți mai

352 —
înainte ce veți răspunde. 15 Că eu ve
voi da voîgură și înțelepciune, cării nu
vor putea grăi nici sta împotrivă toți
carii se vor pune împotrivă voi. 16 Și
ve veți da și de părinți, și de rudeni,
și de prieteni, și de frați; și vor omori
din voi. 17 Și veți fi urâți de toți pen
tru numele meu. 18 Și pînă din capul
vostriu nu va peri. 19 Întru răbdarea
voastră veți dobândi sufletele voastre.
20 Iar când veți vedea Ierusalimul încon
giurându-se de ostași, atuncea să știți
că s'a apropiat pustiirea lui. 21 Atun
cea cei ce vor fi în Iudea să fugă la
munți; și cei ce vor fi în mijlocul ei să
se dea în lături; și cei ce vor fi prin sate
să nu între într'ênsul. 22 Că dîilele iz
bîndirei sînt acestea, ca să se plînsă
toate cele scrise. 23 Iar văi celor ce vor
avea în pîntece, și celor ce vor apleca
întru acelea dîile; că va fi nevoie mare
pre pămînt, și mînie asupra poporului
acestuia. 24 Și vor cădea întru ascuți
tul sabiei, și se vor duce robi în toate
neamurile, și Ierusalimul va fi călcat
de neamuri, pînă se vor plîni vremile

neamurilor. ²⁵ Și vor fi semne în soare, și în lună, și în stele; și pre pământ mângâiere limbilor cu nedumerire, sunet făcând marea și valurile. ²⁶ Mai murind oamenii de frică, și de așteptarea celor ce vor să vie în lume; că puterile cerurilor se vor clăti. ²⁷ Și atunci vor vedea pre Fiiul omului viind pre nori cu putere și cu mărire multă.

²⁸ Deci începând acestea a se face, rădicați-vă în sus și rădicați capetele voastre, că să apropie izbăvirea voastră. ²⁹ Și le-a dat lor pildă: Vedeți smochinul și toți copacii; ³⁰ Când înfrunzesc vădând, din voi înși-vă știți că de acum aproape va fi vara. ³¹ Așa și voi, când veți vedea acestea făcându-se, să știți că aproape este împărăția lui Dumnezeu. ³² Amin dic voi, că nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi. ³³ Ceriul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece. ³⁴ Ci luați aminte de sine-vă, ca să nu se îngreueze inimile voastre cu sațiul mâncărei, și cu beția, și cu grijile lumii, și fără de veste să vie asupra voastră ziua aceea. ³⁵ Căci ca o

cursă va veni preste toți cei ce sed pre fața a tot pământul. ³⁶ Priveghiați dar în toată vremea, rugându-vă ca să vă învredniciți a scăpa de toate cele ce vor să fie, și a sta înaintea Fiiului omului.

³⁷ Și era ziua învățând în biserică; iar noaptea esind petrecea în muntele ce se chiamă al Maslinelor. Și tot poporul mâneca-lă dânsul în biserică, ca să-l asculte pre el.

CAP. XXII

Pentru vinderea lui Iisus ; pentru Paști ; pentru cei ce s'au prigonit între sine cine ar fi măi mare ; pentru cererea satanei ; pentru rugăciunea lui Christos ; pentru prinderea lui Iisus și ducerea lui la archiereul ; pentru lepădarea lui Petru ; pentru bătaia lui Iisus.

* Și se apropia praznicul azimilor, care se chema Paștile. ² Și ciuta archierei și cărturarii cum l-ar omorî pre el ; că se temeau de popor. ³ Iar satana a intrat în

— 350 —
Iuda, ce se chema Iscarioteanul, care era
din numărul celor doi-spre-dece. ⁴ Și
mergând a grăit cu archiereii și cu voe-
vozii, cum l-ar vinde pre el lor. ⁵ Și s'a
bucurat și s'a tocmit cu dânsul să-i dea
banii. ⁶ Și el s'a făgăduit lor, și căuta
vreme cu prilej ca să-l vîndă pre el lor
fără de popor. ⁷ Și a venit ziua azimi-
lor, întru care se cădea să se jertfiască
Paștile. ■ Și a trimis pe Petru și pre
Ioan, dicînd : Mergeți de gătiți noi Pa-
știle, să mâncăm. ⁹ Iar ei au dis lui :
Unde voești să gătim? ¹⁰ Iar el a dis lor :
Iată intrînd voi în cetate, va întîmpina
pre voi un om ducînd un vas de lut
cu apă ; mergeți după dânsul în casa un-
de va intra. ¹¹ Și diceți stăpînului casei :
Învățătorul dice ție : unde este sălașul
întru carele să mănânc Paștile cu înve-
țatei mei? ¹² Și el vă va arăta voi
un foisor mare așternut ; acolo gătiți.
¹³ Și mergînd ei, au aflat precum li disese
lor, și au gătit Paștile. ¹⁴ Și când a ve-
nit ora, au ședut, și cei doi-spre-dece
Apostoli cu el. ¹⁵ Și a dis lor : Cu poftă
am poftitaceste Paști să le mănânc cu

voi, mai înainte de patima mea. ¹⁶ Că dăc
 voi: Că de acum nu voiū mai mânca
 dintru aceste, până când se vor umplea
 întru împărăția lui Dumnezeu. ¹⁷ Și lu-
 ând paharul, mulțămind a dăis: Luați ace-
 sta și-l împărțiți voi. ¹⁸ Că dăc voi, că
 nu voiū mai bea din rodul viței, până când
 va veni împărăția lui Dumnezeu. ¹⁹ Și lu-
 ând pânea, mulțămind a frânt și a dat
 lor dăcând: Acesta este trupul meu,
 carele se dă pentru voi; aceasta faceți în-
 tru pomenirea mea. ²⁰ Așisderea și pa-
 harul, după ce a cinat, dăcând: Acest
 pahar este legea cea nouă întru sângele
 meu, carele pentru voi se varsă. ²¹ In-
 să iată mâna vândătorului meu cu mine
 este la masă. ²² Și Fiul omului merge după
 cum este rânduit; dar vaî omului acelaia
 prin carele se vinde. ²³ Și ei au început
 a se întreba între sine: carele ar fi dăc-
 tru cî cela ce va să facă aceasta? ²⁴ Și s'a
 făcut și prigonire între dănsii, carele din-
 tru ei s'ar părea a fi mai mare. ²⁵ Iar el
 le-a dăislor: Împărății păgânilor sîi domnesc
 pre ei, și cei ce stăpănesc pre ei făcē-
 tori de bine se chiamă. ²⁶ Iar voi nu așa;

ei cel ce este mai mare între voi, să fie
ca cel mai mic; și cel ce este începător,
ca cel ce slujește. 27 Că cine este mai
mare? Cel ce șade, sau cel ce slujește?
Aș nu este cel ce șade? Iar eu sînt în
mijlocul vostru ca cel ce slujește. 28 Iar
voi sînteți cații petrecut cu mine în-
tru ispitele mele. 29 Și eu vă rînduesc
voi, precum mî-a rînduit mie Tatăl meu,
împărăție. 30 Ca să mâncați, și să beți
la masa mea, întru împărăția mea, și să
ședeți pe scaune, judecând cele două-
spre-dece seminții ale lui Israil. 31 Și
așis Domnul: Simone, Simone, iată
satana v'a cerut pre voi ca să vă cearnă
ca grînul. 32 Iar eu m'am rugat pen-
tru tine, ca să nu peară credința ta;
și tu oare-când întorcîndu-te, întărește
pre frații tăi. 33 Iar el i-așis lui: Doam-
ne, cu tine gata sînt și în temniță și
la mórte a merge. 34 Iar el i-așis:
Dă-ție, Petre, nu va cînta astădî coco-
șul, mai'nainte pînă ce de trei ori
te vei lepăda, că nu mă știu pre mine.
35 Și așis lor: Când v'am trimis pre
voi fără de pungă, și fără de traistă, și

fără de încălțăminte, aū avut-ați lipsă de ceva? Iar ei aū dis: de nimic. ³⁶ Dis-a drept aceia lor: Acum dar cel ce are pungă să o ia, așisderea și traistă; iar cel ce n'are, să-și vîndă haina sa și să-și cumpere sabie. ³⁷ Că dic voi: că încă aceasta ce este scrisă se cade să se umple întru mine, care dice: și cu cei fără de lege s'aū socotit; pentru că cele pentru mine sfîrșit aū. ³⁸ Iar ei aū dis: Dómnne, iată aicea două săbiu. Si el a dis lor: destul este.

³⁹ Si esind a mers, dupre obiceiū, în muntele Maslinilor; și s'aū dus după el și învățaceiī lui. ⁴⁰ Si sosind la loc, a dis lor: Rugați-vă, ca să nu intrați în ispită. ⁴¹ Si el s'a depărtat dela dēnsiī ca de o aruncătură de peatră; și îngenuchind se ruga, ⁴² Dicēnd: Părinte, de voești să trecă păharul acesta de la mine; însă nu voia mea, ci a ta să fie. ⁴³ Si i s'a arătat lui inger din ceriū, întărindu-l pre el. ⁴⁴ Si fiind întru nevoință, mai cu deadinsul se ruga. Si se făcuse sudórea lui ca picăturile de sânger ce pică pre pămēnt. ⁴⁵ Si sculându-se

de la rugăciune viind către învățăceii l-a
 aflat pre ei dormind de întristare. 46 Si
 li-a ȕis lor : Ce dormiți ? Sculați-vă și vă
 rugați, ca să nu intrați în ispită. 47 Iar
 încă grăind el, iată venia mulțime, și
 cei ce se chiema Iuda, unul din cei doi-
 spre-dece, mergea înaintea lor, și s'a a-
 propiat de Iisus ca să-l sărute pre el.
 48 Pentru că acest semn dedese lor, pre
 carele voiū săruta eū, acela este. 49 Iar
 Iisus a ȕis lui : Iudo, cu sărutare pre
 Fiul omului vinđi ? 50 Si vedēnd cei ce
 erau pre lângă el cea ce vrea să fie, i-aū
 ȕis lui : Dómnne, lovi-l-vom cu sabia ? 51 Iar
 unul dintr'ēnșii a lovit pre sluga arhi-
 ereului, și i-a tăiat lui urechia cea
 dréptă. 52 Iar Iisus răspundēnd a
 ȕis : Lăsați, până aicea, și atingēndu-se
 de urechea lui, l-a vindecat pre el. 53 Si
 a ȕis Iisus celor ce venise la dēnsul,
 arhiereilor și voevodilor bisericeii și
 bătrânilor : Ca la un tâlhar ați eșit cu
 săbii și cu fuști ? 54 In tóte ȕilele fiind
 eū cu voi în Biserică, n'ați întins mâinile
 asupra mea ; ci aceasta este ora voa-
 stră și stăpânirea întunericului. 55 Si

prindându-l pre el l-a adus și l-a băgat în casa arhiereului. Iar Petru mergea departe după dânsul. ⁵⁵ Si făcând ei foc în mijlocul curții și sedând împreună, a sedut și Petru în mijlocul lor. ⁵⁶ Si vedându-l pre el o slujnică sedând la foc și căutând spre el, a dis: Si acesta a fost cu el. ⁵⁷ Iar el s'a lepădat de dânsul dicând: Femeie, nu știu pre el. ⁵⁸ Si după puțin altul vedându-l pre el, a dis: Si tu dintru ei ești. Iar Petru a dis: Omule, nu sînt. ⁵⁹ Si trecând ea o oră, altul se întăria dicând: Adevărat și acesta cu el a fost, că Galilean este. ⁶⁰ Iar Petru a dis: Omule, nu știu ce dici. Si îndatăși, încă grăind el, a cântat cocoșul. ⁶¹ Si întorcându-se Domnul a căutat spre Petru, și s'a adus Petru aminte de cuvântul Domnului, cum îi disese lui: că mai înainte de ce va cânta cocoșul de trei ori te vei lepăda de mine. ⁶² Si eșind afară Petru a plâns cu amar. ⁶³ Iar oamenii cei ce țineau pre Iisus batjocoriau pre el bătându-l. ⁶⁴ Si acoperindu-l pre el, îl lovea preste obraz și-l întreba pre el dicând: Profetește,

cine este cel ce te-a lovit. 66 Și altele
multe, hulind împotriva lui, dicea. 67 Și
după ce s'a făcut ziua, s'a adunat bătrâ-
nii poporului și arhieriei și cărturarii, și
l-au dus pre el la soborul lor. 68 Dicând :
de ești tu Christosul spune noi. Și le-a dis-
lor : De voiți spune voi, nu veți crede.
69 Și de vă voiți întreba, nu-mi veți ră-
spunde, nici nu mă veți slobozi. 70 De
acum va fi Fiul omului ședând dea drea-
pta puterii lui Dumnezeu. 71 Și a dis-
toți : Dar tu ești Fiul lui Dumnezeu? Iar
el a dis către ei : Voi diceți că eu sînt.
72 Iar ei au dis : Ce ne mai trebuiește în-
oă mărturie ? Că noi singuri am auzit
din gura lui.

CAP. XXIII.

*Pentru ducerea Mântuitorului la Pilat;
pentru defăimarea lui Iisus de către Irod;
pentru femeile ce plângeau; pentru răstig-
nirea lui Christos; pentru tâlharul ce s'a
pocăit; pentru îngroparea lui Christos.*

¹ Și sculându-se toată mulțimea lor,
l-au dus pre el la Pilat. ² Și au început
a-l pârî pre el dicând: Pre acesta l-am
aflat răzvrătind neamul și oprind a da
dajdie Cesarului, dicând că este el
Christos, împărat. ³ Iar Pilat l-a în-
trebat pre el dicând: Tu ești împă-
ratul Iudeilor? Iar el răspundând a
zis lui: Tu zici. ⁴ Iar Pilat a zis că-
tre arhieriei și către popor: Nici o vi-
nă nu aflu în omul acesta. ⁵ Iar ei se
întăriau dicând: Că întărită poporul,
învățând preste toată Iudea, începând
din Galilea până aici. ⁶ Iar Pilat au-
dind de Galilea, a întrebat: Aș Galile-
an este omul? ⁷ Și înțelegând că din

tinutul lui Irod este, l-a trimis pre el la Irod, fiind și el în Ierusalim în-
tr'acele zile. ■ Iar Irod, vedând pre
Iisus, s'a bucurat foarte, că doria de
multă vreme să-l vadă pre el, pentru că
audia multe de el, și n'ădăjduia să va-
dă vre-un semn făcându-se de el. 9 Și
l-a întrebat pre el cu cuvinte multe;
iar el nimic nu i-a răspuns lui. 10 Și
staū archiereii și cărturarii, cu dea-
dinsul pârîndu-l pre el. 11 Iar Irod
împreună cu ostașii scî batjocorindu-l
și rîdendu-și de el, l-a îmbrăcat într'
un veștmînt luminat, și l-a trimis ia-
răși la Pilat. 12 Și s'aū făcut prietenī
Pilat și Irod într'aceiași di unul cu
altul; că mai'nainte erau învrăjbiți în-
tre dînșii. 13 Iar Pilat chiemând pre
archierci, și pre boeri, și pre popor,
14 ăis cătră ei: Mî-ați adus pre omul
acesta, ca pre cela ce răzvrătește po-
porul, și iată eū înaintea voastră în-
trebându-l, nici o vină n'am aflat în
omul acesta, de care pârîți pre el. 15 Ci
nici Irod, că v'am trimis pre voi la el,
și iată nici un lucru vrednic de moar-

te este făcut de dânsul. ¹⁶ Decî cer-
tându-l îl voiū slobodi. ¹⁷ Si nevoe a-
vea să le slobodiască lor la praznic un
vinovat. ¹⁸ Si a strigat toată mulțimea
dicînd: Ia-l pre acesta, și ne slobodește
noi pre Varava. ¹⁹ Carele era pentru
o zarvă oare-care și ucidere ce se făcu-
se în cetate, aruncat în temniță. ²⁰ Și
iarăși Pilat a grăit către ei, vrînd să
slobodiască pre Iisus. ²¹ Iar ei strigau
dicînd: Răstignește-l, răstignește-l pre
el. ²² Iar el a treia oară a dis către ei:
Dar ce rău a făcut acesta? Nici o vină
de moarte n'am aflat întru el. Decî cer-
tându-l pre el îl voiū slobodi. ²³ Iar ei
staū cu glasuri mari, cerîndu-l pre el să
se răstigniască; și se întăriaū cu glasu-
rile lor și ale arhiereilor. ²⁴ Decî Pi-
lat a judecat să se facă cererea lor.
²⁵ Si a slobodit lor pre cel aruncat în
temniță pentru zarvă și ucidere, pre
carele îl cereaū ei, iar pre Iisus l-a dat
dupre voia lor. ²⁶ Si cînd îl ducea
pre el, prindînd pre un Simon Chiri-
nean, ce venia din țarină, a pus pre
el crucea ca să o ducă după Iisus.

„Si mergea după el multime multă de
 popor și de femei, care plângeau și se tân-
 guiau pentru dânsul. 28 Si întorcându-
 se către ele Iisus, a zis : Fiicele Ierusalim-
 ului, nu mă plângeți pre mine, ci pre
 voi vă plângeți, și pre fiii voștri. 29 Că
 iată vin zile în care vor zice : fericite
 sunt cele sterpe, și pântecele care n'a
 născut, și țîțele care n'a plecat. 30 A-
 tunci vor începe a zice munților : Cădeți
 preste noi, și dealurilor : Acoperiți-ne
 pre noi. 31 Că de fac acestea în lemnul
 cel verde, dar în cel uscat ce va fi ?
 32 Si se aducca împreună cu el și alți
 doi făcători de rele să se pcară. 33 Si
 dacă a venit la locul ce se chiamă al Că-
 pătinei, acolo l-au răstignit pre el, și
 pre făcătorii de rele, unul de a dreap-
 ta și altul de a stânga. 34 Iar Iisus
 zicea : Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce
 fac. Si împărțind hainele lui, a aruncat
 sorți. 35 Si sta poporul de privia ; și
 el bătea joc de dânsul și boerii îm-
 preună cu dânsii, zicând : Pre alții a
 mântuit, mântuiască-se și pre sine, de
 este acesta Christosul, alesul lui Dum-

nețeau. ³⁶ Și-și făceau râs de dânsul și ostașii, apropiindu-se și oțet aducându-l lui. ³⁷ Și dicând: De ești tu împăratul Iudeilor, mântuește-te pre tine însuși. ³⁸ Și era și scrisoare scrisă de asupra lui cu slove clinești, și râmlenești, și ebreesti: **Acesta este Împăratul Iudeilor.** ³⁹ Iar unul din tâlharii cei restignuți îl hulăia pre dânsul, dicând: De ești tu Christosul, mântuește-te pre tine și pre noi. ⁴⁰ Iar răspundând acela-lalt, îl certa pre el dicând: Nu te temi tu de Dumnezeu, că într-o aceeași osândă ești. ⁴¹ Și noi după dreptate; că cele vrednice după faptele noastre luăm; iar acesta nici un rău n'a făcut. ⁴² Și dicea lui Iisus: Pomeneste-mă, Doamne, când vei veni întru împărăția ta. ⁴³ Și a dis-lisus lui: Amin ție, astăzi împreună cu mine vei fi în rai. ⁴⁴ Și era ca la a șeasa oră, și întuneric s'a făcut preste tot pământul până la noua oră. ⁴⁵ Și s'a întunecat soarele, și s'a rump catapeteasma bisericii

prin mijloc. 46 Si strigând cu glas mare Iisus, a zis: Părinte, în mâinile tale îmi încredințez duhul meu. Si acestea zicând, și-a dat duhul. 47 Iar vădând sutașul ceea ce se făcuse, a mărit pre Dumnezeu zicând: Cu adevărat omul acesta drept a fost. Și tot poporul ce venise împreună la priveala accia, vădând cele ce se făcuse, bătându-și pepturile sale se în-terceaă. 48 Și sta toți cunoscuții lui de departe, și femeile care venise după el din Galilea, privind acestea. 49 Și ia-ă un bărbat anume Iosif, sfetnic fiind, bărbat bun și drept. 50 (Acesta nu se însoțise la sfatul și fapta lor), din A-rimatea oraș al Iudeilor, carele și el aștepta împărăția lui Dumnezeu. 51 Acesta viind la Pilat, a cerut tru-pul lui Iisus. 52 Și pogorîndu-l pre el, l-a înfășurat în giulgiu, și l-a pus în mormânt ce era săpat în peatră, în-tru carele nu fusese pus nici odată nimenea. 53 Si ziua era Vineri, și se lumina spre Sâmbătă. 54 Si mergând după el și femeile care venise cu dînsul

din Galilea, aŭ văduț mormântul, și cum
 s'a pus trupul lui. ⁵⁶ Și întorcându-se
 aŭ gătit mirezme și miruri; și Sâmbătă
 s'a odihnit duple poruncă.

CAP. XXIV.

Pentru femeile cele ce cercetaŭ la mormânt; pentru Petru când a alergat la mormânt; pentru Cleopa; pentru Iisus când s'a arătat, și cum a mâncat înaintea Învățăceilor; pentru Înălțarea la ceri.

¹ Iar într'una din Sâmbete la mănecare adâncă, aŭ venit la mormânt aducând mirezmele cele ce gătise, și altele împreună cu ele. Și aŭ aflat piatra răsturnată de pre mormânt. ³ Și intrând, n'aŭ aflat trupul Domnului Iisus. ⁴ Și a fost când se miraŭ ele de aceasta, și iată doi bărbați aŭ stătuț înaintea lor în veștminte strălucitoare. ⁵ Și înfricoșându-se ele, și plecându-și fețele

la pământ, au dis către dênsele : Ce că-
 utați pre cel viū cu cei morți ? 6 Nu
 este aicea, ei s'a sculat ; aduceți-vă a-
 minte cum a dis voi, încă fiind în Gali-
 lea, 7 Dicând : Că trebuiește să se dea
 Fiul omului în mâinile oamenilor pęcă-
 toși, și să se răstigniască și a treia zi
 să învieze. 8 Si s'au adus aminte de
 cuvintele lui. 9 Si întorcând-se de la
 mormânt, au spus acestea toate ce-
 lor un-spre-dece și tuturor celor-lalți.
 10 Si era Maria Magdalina, și Ioana, și
 Maria lui Iacov, și cele-lalte împreună
 cu dênsele, care diceau către Apostoli
 acestea. 11 Si s'au părut înaintea lor
 ca o minciună cuvintele lor, și nu le cre-
 deau pre dênsele.

12 Iar Petru sculându-se, a alergat la
 mormânt, și plecându-se a vădut giulgiu-
 rile singure zăcând, și s'a dus de acolo
 mirându-se întru sine de cele ce se făcu-
 se. 13 Si iată doi dintru ei mergeau în-
 tru aceeași zi la un sat, carele era depar-
 te de Ierusalim, ca la șasezeci de stadii,
 al căruia nume Emaus. 14 Si aceia

vorbiau între sine de toate cele ce se în-
 tâmplase. ¹⁵ Si a fost când vorbeau ei
 și se întrebau, și însuși Iisus apropiindu-
 se mergea împreună cu dânsii. ¹⁶ Iar
 ochii lor se țineaau ca să nu-l cunoască
 pre el. ¹⁷ Si a ȳis către ei: Ce sînt cu-
 vintele acestea, de care vă întrebați în-
 tre voi mergînd, și sînteți triști?
¹⁸ Si rîspundînd unul al căruia nume
 era Cleopa, 'i-a ȳis: Tu singur ești ne-
 mernic în Ierusalim și nu știi cele ce
 s'aũ făcut întru el în ȳilele acestea?
¹⁹ Si a ȳis lor: Care? Iar ei aũ ȳis lui:
 Cele pentru Iisus Nazarineanul, carele
 era bărbat profet, puternic în lucru și
 în cuvînt înaintea lui Dumnezeu și a tot
 poporul. ²⁰ Cum l-aũ dat pre el
 arhieriei și boerii noștri spre judecată
 de moarte, și l-aũ rîstignit pre dînsul.
²¹ Iar noi nădăjduiam că acela este cel
 ce va să izbăvîască pre Israil, ci eu
 toate acestea a treia ȳi este astăȳi de
 când s'aũ făcut acestea. ²² Ci și niște
 femeĩ dintr'ale noastre ne-aũ spăimîntat
 pre noi, care aũ fost la mîncate la mor-
 mînt. ²³ Si neaflînd trupul lui, aũ

venit dicând, că și vedere de îngeri să
 fi vădut, carii dic că este el viu. ²⁴ Si
 s'a dus unii dintre noi la mormânt, și
 au aflat așa, precum și femeile au dis,
 iar pre el nu l-au vădut. ²⁵ Si el a dis
 către ei: O nepricepuților și zăbavnici
 cu inima a crede toate câte au grăit
 profetii. ²⁶ Au nu trebuia a pătimi a-
 cestea Christos, și a intra întru mărirea
 sa? ²⁷ Si începând de la Moisi și de la
 toți profetii, tâlcuia lor din toate Scrip-
 turile cele ce erau pentru el. ²⁸ Si
 s'a apropiat de satul la carele mergea,
 și el se facea a merge mai departe.
²⁹ Si l-au îndemnat pre el dicând: Rămâi
 cu noi, căci către seară este, și s'a ple-
 cat ziua; și a intrat se rămâe cu dênșii.
³⁰ Si a fost când a ședut el cu ei, luând
 pâinea a bine-cuvântat, și frângând a
 dat lor. ³¹ Si li s'a deschis lor ochii,
 și l-au cunoscut pre dênsul; și el s'a fă-
 cut nevădut de dênșii. ³² Si au dis unul
 către altul: Au nu era inima noastră
 ardând întru noi, când grăia noi pre cale
 și când ne tâlcuia Scripturile? ³³ Si
 sculându-se întru acea oră, s'a întors în

Ierusalim, și au aflat adunați pre cei unspre-dece, și pre cei ce erau cu dânsii, 34 Carii diceau: că s'a sculat Domnul cu adevărat, și s'a arătat lui Simon. 35 Și ei povesteau cele ce se făcuse pre cale, și cum s'a cunoscut de dânsii întru frângerea pâinei.

36 Și aceasta grăind ei, și însuși Iisus a statut în mijlocul lor și a ȳis lor: Pace voî. 37 Iar ei spăimântându-se și înfricoșându-se, li se părea că veduh. 38 Și a ȳis lor: Ce sunteți turburați? Si pentru ce se sue gânduri în inimile voastre? 39 Vedeti mâinile și picioarele mele, că însumi eu sînt; Păiți-mă și vedeți; că duhul carne și oase n'are, precum mă vedeți pre mine avênd. 40 Și acestea dicênd, le-a arătat lor mânele și picioarele. 41 Și încă necredênd ei de bucurie, și mirându-se le-a ȳis lor: Aveți ceva de mîncare aicea? 42 Iar ei au dat lui o parte de pește fript, și dintr'un fagur de mîere. 43 Și luând înaintea lor a mîncat. 44 Și a ȳis lor: Aceste sînt cuvintele, care am scrîit către voi, încă fiind eu voi, că tre-

bucă să se împlini toate cele scrise în legea
lui Moisi, și în Profeti și în Psalmi pen-
tru mine. ⁴⁵ Atunci le-a deschis mintea
lor ca să înțeleagă Scripturile. ⁴⁶ Și a
zis lor: Că așa este scris, și așa trebuia
să pătimizească Christos și a treia zi să în-
vieze din morți. ⁴⁷ Și să se predice
întru numele lui pocăința și ertarea
păcatelor în toate neamurile, înce-
pând de la Ierusalim. ⁴⁸ Iar voi
sunteți mărturie acestora. ⁴⁹ Și iată eu
trimit făgăduința Tatălui meu întru
voi; iar voi ședeți în cetatea Ierusa-
limului, până ce veți îmbrăca cu pu-
tere de sus. ⁵⁰ Și i-a scos pre ei afară
până în Vitania; și ridicându-și mâinile
sale, i-a bine-cuvântat pre dânsii. ⁵¹ Și
a fost când i-a bine-cuvântat pre ei, s'a
depărtat de la dânsii, și se înălța la ceriū.
⁵² Iar ei închinându-se lui, s'aū întors
în Ierusalim cu bucurie mare. ⁵³ Și
era în toată vremea în biserică, lău-
dând și bine-cuvântând pre Dumnezeu.

SANTA EVANGHELIE

CEA DELA

I O A N

CAP. I.

Pentru mărturisirea lui Ioan de Christos; pentru Ioan, când s'a întrebat de este el Christosul; pentru Andrei, pentru Filip, și pentru Natanael când s'a chemat.

¹ La început era Cuvântul, și Cuvântul era la Dumnezeu. și Dumnezeu era Cuvântul. ² Acesta era la început la Dumnezeu. ³ Tote printr'ênsul s'a făcut, și fără de dânsul nimic nu s'a făcut ce s'a făcut. ⁴ Intru dânsul viață era, și viața era lumina oamenilor. ⁵ Și lumina întru întuneric luminează, și întunericul pre dânsa nu l-a cuprins. ⁶ Fost-a om trimis dela

Dumnezeu, numele lui Ioan. ⁷ Acesta
 a venit spre mărturie, ca să mărturisé-
 scă de lumină, ca toți să credă prin el.
 • Nu era acela lumina, ci ca să mărtu-
 riséască de lumina. ⁸ Era lumina
 cea adevărată, care luminează pre tot o-
 mul ce vine în lume. ⁹ În lume era,
 și lumea printr'ênsul s'a făcut, și lumea
 pre dânsul nu l-a cunoscut. ¹⁰ Întru
 ale sale a venit, și ai seî pre dânsul nu
 l-au primit. ¹¹ Iar câți l-au priimit pre
 dânsul, le-au dat lor stăpânire ca să se
 facă fii ai lui Dumnezeu, celor ce cred
 întru numele lui. ¹² Cării nu din sânge,
 nici din poftă trupéscă, nici din poftă
 bărbătéscă, ci dela Dumnezeu s'au năs-
 cut. ¹³ Si Cuvântul trup s'a făcut, și s'a
 sălășluit întru noi; (și am vădut slava
 lui, slavă ca a unuia născut din Tatăl),
 plin de dar și de adevăr. ¹⁴ Ioan mărtu-
 risia pentru dânsul, și striga grăind:
 Acesta era pentru carele am dis: Cel
 ce după mine vine, mai înainte de mine
 s'a făcut; că mai ântêiū de mine a fost.
¹⁵ Si din plinirea lui noi toți am luat,
 și dar pentru dar. ¹⁶ Că legea prin

Moisi s'a dat; iar darul și adevărul
 prin Iisus Christos s'a făcut.
 18 Pre Dumneșeu nimeni nu l-a
 vădut nică odinioară: Cel Unul-născut
 Fiul, carele este în sânul Tatălui, acela
 a spus. 19 Și acesta este mărturia
 lui Ioan, când au trimis Iudeii din
 Ierusalim preoți și leviti, ca să-l în-
 trebe pre dânsul: Tu cine ești? 20 Și
 a mărturisit și n'a tăgăduit; și a
 mărturisit că nu sînt eu Christosul.
 21 Și l-au întrebat pre dânsul: Ce dar?
 Ilie ești tu? Și a zis: Nu sînt. Pro-
 fetul ești tu? Și a răspuns: Nu.
 22 Decă au zis lui: Cine ești? ca să dăm
 răspuns celor ce ne-au trimis pre noi;
 ce zici însuți pentru sineți? 23 A zis:
 Eu sînt glasul celui ce strigă în pustie:
 îndreptați calea Domnului, precum a
 zis Isaia Profetul. 24 Și trimișii erau
 dintre farisei. 25 Și l-au întrebat pre dânsul
 și i-au zis lui: Pentru ce dar botezi?
 dacă nu ești tu Christosul; Nică Ilie;
 Nică Profetul? 26 Răspuns-a lor Ioan
 zicînd: Eu botez cu apă; iar în mijlo-
 cul vostru stă pre carele voi nu-l știți.

²⁷ Acela este cel ce vine după mine, carele mai înainte de mine s'a făcut; căruea nu sînt vrednic să-î desleg cureaua încălțăminteî lui. ²⁸ Acestea s'aū făcut în Vitavară de ceea parte de Iordan, unde era Ioan botezând.

²⁹ A doua-zi vede Ioan pre Iisus viind către dēnsul și dice : Iată Mielul lui Dumnezeu, carele rădică păcatul lumei.

³⁰ Acesta este pentru carele eū am dis : După mine vine Bărbat, carele mai înainte de mine s'a făcut; că mai ântēu de mine a fost. ³¹ Și eū nu l-am știut pre el, ci ca să se arăte lui Israil; pentru acēsta am venit eū cu apă botezând. ³² Și a mărturisit Ioan dicēd : Că am văduț Duchul, ca un porumb, pogorîndu-se din ceriū, și a rămas preste dēnsul. ³³ Și eū nu l-am știut pre el; ci cela ce m'a trimis pre mine să botez cu apă, acela mī-a dis mie : Preste carele veî vedea Duchul pogorîndu-se și rămâind preste dēnsul, acesta este carele botéză cu Duch Sânt. ³⁴ Și eū am văduț și am mărturisit, că acesta este Fiiul lui Dumnezeu.

³⁵ Adoua-đi iarăși sta Ioan, și din
 învățaceii lui doi, și căutând la Iisus
 carele umbla, dice: ³⁶ Iată Mielul lui
 Dumnezeu. ³⁷ Și l-au auzit pre el cei
 doi învățacei grăind, și au mers după
 Iisus. ³⁸ Iar întorcându-se Iisus, și
 vedându-i pre ei mergând după el a
 ținut lor: Ce căutați? Iar ei au ținut lui:
 Rabi, (ce se ținut tâlcuindu-se: Învăță-
 toriule), unde locuiești? ³⁹ A ținut lor:
 Veniți și vedeți; au venit și au vădit
 unde locuiește; și la el au rămas în ziua
 aceea. Și era ca la a zecea oră. ⁴⁰ Și
 era Andrei fratele lui Simon Petru,
 unul din cei doi care au auzit de la Ioan,
 și mersese după dânsul. ⁴¹ Au aflat
 acesta întâiu pre Simon fratele său, și
 i-a ținut lui: Am aflat pre Mesia, (ce se
 tâlcuiește Christos). ⁴² Și l-a adus
 pre dânsul către Iisus, și căutând la el
 Iisus a ținut: Tu ești Simon feciorul
 lui Ionă; tu te vei chema Chifă ce se
 tâlcuiește Petru. ⁴³ Iar a doua-đi a vrut Iisus să
 meargă în Galileia, și a aflat pre Filip
 și i-a ținut lui: Vino după mine. ⁴⁴ Și

era Filip din Bitsaida, din oraşul lui Andrei şi al lui Petru. ⁴⁵ A aflat Filip pre Natanail şi dice lui: Pentru carele a scris Moisi în lege şi profetii, am aflat pre Iisus, Fiiul lui Iosif, carele este din Nazaret. ⁴⁶ Şi a dis Natanail lui: Din Nazaret poate fi ceva bun? Dice Filip lui: Vino şi vezi. ⁴⁷ A văduţ Iisus pre Natanail viind către dânsul, şi a dis pentru dânsul: Iată cu adevărat Isralitean, întru carele vicleşug nu este. ⁴⁸ Dis-a Natanail lui: De unde mă cunoşti? Răspuns-a Iisus şi i-a dis lui: Mai înainte până a nute chiema pre tine Filip, fiind tu sub smochin te-am văduţ. ⁴⁹ Răspuns-a Natanail şi i-a dis lui: Ravvi, tu eşti Fiiul lui Dumnezeu, tu eşti Impăratul lui Israil. ⁵⁰ Răspuns-a Iisus şi i-a dis lui: Pentru căci am dis ţie, că te-am văduţ sub smochin crezi? mai mari decât acestea vei vedea. ⁵¹ Şi i-a dis lui: Amin, Amin grăesc voui: De acum veţi vedea ceriul deschidându-se şi pre îngerii lui Dumnezeu suindu-se şi pogorându-se preste Fiiul omului.

CAP. II.

*Pentru nunta cea din Cana; pentru cei
ce s'au isgonit din biserică; pentru cuvân-
tul acela: Stricați biserica acésta.*

¹ Si a treia zi nuntă s'a făcut în Cana
Galileei; și era Muma lui Iisus acolo.
² Si au fost chemat și Iisus și învăță-
ceii lui la nuntă. ³ Și stêrșindu-se vi-
nul, dice Muma lui Iisus către dânsul:
Vin nu aũ. ⁴ Dice ei Iisus: Ce este
mie și ție, femeie? Incă n'a venit óra
mea. ⁵ Dice Muma lui slugilor: Orĩ
ce va dice voi faceți. ⁶ Și era acolo
șese vase de peatră, puse după curățe-
nia Iudeilor, care lua câte două sau trei
vedre. ⁷ Dice lor Iisus: Umpleți vase-
le de apă, și le-aũ umplut până sus. ⁸ Si
dice lor: Scoateți acum și aduceți nunu-
lui; și i-aũ adus. ⁹ Și după ce a gus-
tat nunul apa ce se făcuse vin, (și nu
știa de unde este, iar slugile care sco-
sesse apa știaũ), strigă pre mire nunul.

și dice lui: ¹⁰ Tot omul ântăiî vinul cel bun pune, și dacă se îmbată, atuncea cel mai prost; ear tu ai ținut vinul cel bun până acum. ¹¹ Aceasta a făcut începătură minunilor Iisus în Cana Galileei; și s'a arătat mărirea sa, și au crezut întru el învătăceii lui.

¹² După acésta s'a pogorît în Capernaum, el și Muma lui, și frații lui, și învătăceii lui, și acolo au ședut nu multe zile. ¹³ Și era aproape Paștile Iudeilor, și s'a suit Iisus în Ierusalim. ¹⁴ Și a aflat în biserică pre cei ce vindeaū boi și oi, și porumbi, și pre schimbătorii de bani ședând. ¹⁵ Și făcând biciū de ștreanguri, pre toți i-a scos din biserică, oile și boii; și schimbătorilor au vârsat banii, și mesele le-au răsturnat. ¹⁶ Și celor ce vindeaū porumbi le-a dis: Luați acestea de aicea, și nu faceți Casa Tatălui meu casă de neguțătorie. ¹⁷ Și s'au adus aminte învătăceii lui, că este scris: Râvna casei tale m'a mâncat pre mine. ¹⁸ Răspuns-a Iudeii și au dis lui: Ce semn arăți noi, că faci acestea? ¹⁹ Răspuns-a Iisus și a dis lor: Stricați

biserica rădica. ²⁰ Și auzis Iudeii : în patru-
decă și șese de ani s'a zidit biserică
acesta, și tu în trei zile o vei rădica ?
Iar el dicea pentru biserică Trupu-
lui său. ²² Pentru acesta când s'a
sculat din morți, și-a adus aminte înve-
țaceii lui, că acesta dicea lor : Și auzis
creșterea scripturii și cuvântului carele
dădese Iisus. ²³ Și când era în Ierusalim, la
praznicul Paștilor, mulți auzis creșterea întru
numele lui, vedând semnele lui cele ce
făcea. ²⁴ Iară însuși Iisus nu se încre-
dina pre sine lor, pentru că el știa pre
toți. ²⁵ Și nu avea trebuință ca cine-
va să mărturisescă pentru om ; că el
știa ce era în om.

CAP. III.

*Pentru Nicodim și Iisus ; pentru Iisus
și Ioan când botează ; pentru curățenie.*

¹ Și era un om din farisei, Nicodim
numele lui, boer al Iudeilor. ² Acesta

a venit către Iisus noaptea, și i-a dis-
 lui: Ravvi, știm că de la Dumnezeu ai
 venit învățător; că nimenea nu poa-
 te acestea semne să facă, care tu faci,
 de nu va fi Dumnezeu cu dânsul. * Răs-
 puns-a Iisus și i-a dis lui: Amin, Amin
 grăesc ție: De nu se va naște cine-va
 de sus, nu va putea vedea împărăția
 lui Dumnezeu. † Ii-dice către el Nicodim:
 Cum poate omul să se nască fiind bă-
 trân? Aă doară poate a doua oară sa
 între în pântecele maicei sale, și să se
 nască? ■ Răspuns-a Iisus: Amin, A-
 min grăesc ție: De nu se va naște
 cine-va din apă și din Duch, nu va pu-
 tea să intre întru împărăția lui Dum-
 neđeū. ■ Ce este născut din trup, trup
 este; și ce este născut din Duch, Duch
 este. ‡ Nu te mira căci am dis ție: că
 se cade voi a vē naște de sus. § Duchul
 unde voște suflă, și glasul lui aude, dar
 nu ști de unde vine și unde merge; așa
 este tot carele este născut din Duchul.
 ¶ Răspuns-a Nicodim și i-a dis lui:
 Cum pot să fie acestea? † Răspuns-a
 Iisus și i-a dis lui: Tu ești învățătorul

lui Israil, și acestea nu le știți? ¹¹ Amin
Amin grăesc ție : Că ce știm grăim, și
ce am vădut mărturisim, și mărturia
noastră nu o primiți. ¹² Dacă cele pa-
mântești am spus voi, și nu credeți;
cum de voiți spune voi cele cerești,
veți crede?

¹³ Si nimenca nu s'a suit în ceriū,
fără numai cel ce s'a pogorît din ceriū,
Fiul omului, carele este în ceriū. ¹⁴ Si
precum Moisi a înălțat șerpele în pustie,
așa se cade a se înălța Fiul omului. ¹⁵ Ca
tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să
aibă viață vecinică.

¹⁶ Că așa a iubit Dumnezeu lumea,
cât și pre Fiul său cel Unul-născut l-a
dat, ca tot cel ce crede întru el să nu
piară, ci să aibă viață vecinică. ¹⁷ Că
nu a trimis Dumnezeu pre Fiul său în
lume, ca să judece lumea, ci ca să se
mântuiască lumea prin el. ¹⁸ Că ce crede
întru el nu se judecă; iar cela ce nu crede
iată este judecat că n'a cređut întru nu-
mele celui Unui-născut Fiului lui Dum-
nezeu. ¹⁹ Iar acesta este judecata, că lu-

mina a venit în lume, și a iubit oamenii mai mult în tinericul decât lumina; că erau fapte le lor rele. ²⁰ Că tot cela ce face rele, uraște lumina; și nu vine la lumină ca să nu se vădească lucrurile lui. ²¹ Iar cela ce face adevărul vine la lumină, că să se arate lucrurile lui, că întru Dumnezeu sînt lucrate.

²² După acestea a venit Iisus, și învățăceii lui în pămîntul Iudeei, și acolo poțrecea cu ei, și boteza. ²³ Si era și Ioan botezând în Enon aproape de Salim; că erau acolo ape multe, și veneau și se botezau. ²⁴ Că încă nu era Ioan închis în temniță. ²⁵ Si a fost întrebare de învățăceii lui Ioan cu Iudeii pentru curățenie. ²⁶ Si au venit către Ioan și i-au zis lui: Ravvi, cel ce era cu tine de ceea parte de Iordan, pentru carele tu ai mărturisit, iată el botează, și toți merg către dînsul. ²⁷ Răspuns-a Ioan și a zis: Nu poate omul lua nimic, de nu va fi dat lui din ceri. ²⁸ Voi înși-vă mărturisiți pentru mine, că am zis: Nu sînt eu Christosul, ci cum că sînt trimis înaintea aceluia. ²⁹ Că la ce are mireasă, mire este; iar prier-

tenul mirelui carele stă și-l ascultă
pre el, cu bucurie se bucură de glasul
Mirelui; decî această bucurie a mea s'a
umplut. 30 Aceluia se cade a crește,
iar mie a mă micșura. 31 Cel ce vine de
sus deasupra tuturor este; cel ce este
de pre pămînt pămîntesc este, și de pre
pămînt grăește; cel ce vine din ceriū,
deasupra tuturor este. 32 Si ce a vă-
dut și a audît aceea mărturisește; și
mărturia lui nimenca nu o primește.
33 Cei ce primește mărturia lui a
pecetluit că Dumneđeū adevărat este.
34 Că pre carele a trimis Dumneđeū,
cuvîntele lui Dumneđeū grăește; că nu
cu măsură dă Dumneđeū Duchul. 35 Ta-
tăl iubește pre Fiul, și tôte le-a dat
în mîna lui. 36 Cei ce crede întru
Fiul are viétă vecînică; iar cei ce nu
ascultă pre Fiul, nu va vedea viétă, ci
mânia lui Dumneđeū va rămînea pre-
ste el.

CAP. IV.

*Pentru Samarineanca ; pentru Fiul
omului celui împărătesc.*

¹ Decî dacă a înţeles Domnul, că aū
audîit fariseii că Iisus mai mulţi în-
vătăceii face şi botează decât Ioan.
² (Măcar că însuşi Iisus nu boteza, ci
învătăceii lui). ³ A lăsat Iudeea şi
s'a dus iarăşi în Galileea. ⁴ Si trebuia
să treacă el prin Samaria.

⁵ Decî a venit în cetatea Samariei,
ce se chiamă Sihar, aproape de locul
carele a dat Iacov lui Iosif fiului său.
⁶ Si era acolo puţul lui Iacov, iar Iisus
ostenit fiind de călătorie, şedea aşa la
puţ ; şi era ca la a şeslea oră. ⁷ A
venit o femeie din Samaria să îea apă ;
dis-a ei Iisus: Dă-mi să bea. ⁸ Că învătă-
ceii lui se dusesese în cetate să cumpere hra-
nă. ⁹ Decî a dis lui femeia samarinencă:
Cum tu Iudeu fiind, ceri dela mine să
beî, femeie samarineancă fiind eu? Că
nu se amestecă Iudeii cu Samarinenii.

10 Răspuns-a Iisus și i-a ȋis ei: De ai fi știut darul lui Dumnezeu, și cine este cel ce ȋice ție: dă-mi să bea, tu ai fi cerut de la dēnsul, și ȋi-ar fi dat ție apă vie. 11 Ȋis-a lui femeia: Dōmne, nici cioturā ai, și puȋul este adēnc; de unde dar ai apa cea vie? 12 Aū doarā tu mai mare eȋi decāt Iacov pārintele nostru? carele ne-a dat noi puȋul acesta, și el însuȋi dintr'ēnsul a bēut, și fiū lui, și dobitocele lui? 13 Răspuns-a Iisus și i-a ȋis ei: Tot cel ce va bea din apa acēsta va înseta iaraȋi. 14 Iar cel ce va bea din apa care eū voiū da lui nu va înseta în veac; ci apa care eū voiū da lui se va face întrudēnsul izvor de apă săltătoare întrū viēȋă vecinică. 15 Ȋis-a către dēnsul femeia: Doamne, dă-mi acēstă apă, ca să nu mai însetez, nici să mai viū aicea să scot. 16 Ȋis-a ei Iisus: Mergi și cheamā pre bărbatul tēū, și vino aicea. 17 Răspuns-a femeia și i-a ȋis lui: Nu am bărbat. Ȋis-a ei Iisus: Bine ai ȋis că nu ai bărbat. 18 Că cinci bărbatī ai avut, și acum pre carele ai nu-ȋi este ție bărbat; acēsta adevērat ai grăit. 19 Ȋis-a lui femeia: Doam-

ne, vede că profet ești tu. 20 Părinții
noștri în muntele acesta s'aun închinat;
și voi diceți, că în Ierusalim este locul
unde se cade a se închina. 21 Dis-a ei
Iisus: Femeie, crede mie că va veni tim-
pul, când nici în muntele acesta nici în
Ierusalim vă veți închina Tatălui.
22 Voi vă închinați căruia nu știți, noi
ne închinăm căruia știm, că mântuirea
din Iudei este. 23 Ci va veni timpul,
și acum este, când închinătorii cei adev-
erați se vor închina Tatălui cu duchul
și cu adevărul; că Tatăl acest feliu caută
să fie cei ce se închină lui. 24 Duch este
Dumnezeu, și cei ce se închină lui, cu
duchul și cu adevărul se cade să se în-
chine. 25 Dis-a lui femeea: știm că va veni
Mesia, (carele să chiamă Christos), când
va veni acela, va spune noi toate.
26 Dis-a ei Iisus: Eă sînt, cela ce gră-
esc cu tine. 27 Si atunceă aă venit înve-
țaceii lui și să miraă, că cu femeie graia;
însă nimenea nu i-a dis: Ce cânti? sau
ce grăești cu dînsă? 28 Iar femeea
a lăsat ciutura sa, și a mers în ceta-
te și a dis ómenilor: 29 Veniți de ve-

deți om, carele mî-a spus mie toate
 câte am făcut; nu cum-va acesta este
 Christos? ³⁰ Decî aū eșit din ceta-
 te și veneaū către dēnsul. ³¹ Iar între
 aceștea îl rugaū pre dēnsul învેțăcei
 grāind: Ravvi, mănāncă. ³² Iar el a dis-
 lor: Eū mănecare am a mănca, care voi
 nu știți. ³³ Iar învેțăcei grāiaū între
 dēnsū: Nu cumva i-a adus lui cineva să
 mănānce? ³⁴ Dis-a lor Iisus: Māncā-
 rea mea este ca să fac voia celui ce m'a
 trimis pre mine, și să sēvērșesc lucrul
 lui. ³⁵ Aū nu voi diceți, cā încă patru
 luni sînt, și secerișul va veni? Iată, dic
 voi: Rādicati ochii, voștri și vedeți hol-
 dele cā sunt albe, spre seceriș acum. ³⁶ Și
 acela ce secera plată iea, și adunā rōdă în
 viēță vecinică; ca și cel ce sēmānă, îm-
 preună să se bucure și cel ce seceră.
³⁷ Cā intru acēsta este cuvēntul adevē-
 rat cā altul este cel ce sēmānă, și altul
 cel ce seceră. ³⁸ Eū v'am trimis pre
 voi să secerați ceea ce voi nu v'ați oste-
 nit, alții s'aū ostenit și voi ați intrat în-
 tru ostenēla lor. ³⁹ Iar din cetatea aceea
 mulți din Samarineni aū cređut într'ēn-

sul, pentru cuvântul femeii care mărturisia, că mi-a spus mie toate câte am făcut.
 40 Decî după ce a venit la dînsul Samarineni, îl rugau pre el ca să rămăe la dînsii; și a rămas acolo două zile. 41 Și mult mai mulția creșut pentru cuvântul lui. 42 Si femeii dicea: că nu mai credem pentru vorba ta; că înșine am auzit și știm, că acesta este cu adevărat Mîntuitorul lumii Christos. 43 Iar după două zile a eșit de acolo și a mers în Galilea. 44 Că însuși Iisus a mărturisit, că profet în patria sa cinste nu are. 45 Si când a venit în Galileia, l-au primit pre dînsul Galileani; fiind-că au fost vădut toate câte a făcut în Ierusalim la praznic, că și ei au fost venit la praznic. 46 Si a venit Iisus iarăși în Cana Galileei unde a făcut apa vin.

Si era un om împărătesc, al căruia fiu era bolnav în Capernaum. 47 Acesta auzind că Iisus a venit din Iudea în Galilea, a mers la el și-l ruga pre dînsul ca să se pogóre și să tămăduiască pre fiul lui, că vrea să móră. 48 Iar Iisus a dis către el: De nu veți vedea semne și minuni nu veți crede.

49 Dis-a către el omul cel împărătesc :
 Dómnne, pogóră-te mai înainte până a
 nu muri fiul meu. 50 Dis-a Iisus lui :
 Mergî, fiul tēu viū este ; Si a cređut
 omul cuvēntului carele a ȑis Iisus lui, și
 s'a dus. 51 Si iată pogorîndu-se el, slu-
 gile lui l-au întâmpinat pre el, și i-au spus
 dicēnd : Că fiul tēu este viū. 52 Decî
 întreba pre ei de ora întru care i-a
 fost mai bine. Si i-au ȑis lui : că eri în ora
 a șaptea l-a lăsat frigurile. 53 Si a
 cunoscut tatăl, că în ora aceea a fost în
 carea a ȑis Iisus lui : că fiul tēu viū
 este și a cređut el și casa lui tótă.
 54 Acesta iarăși al doilea semn a făcut
 Iisus, viind din Iudeia în Galileia.

C A P. V.

*Pentru cel ce avea trei-decî și opt de anî
 în bôlă ; pentru Iudei când căutaă să o-
 móre pre Iisus.*

¹După acestea era praznicul Iudeilor
 și s'a suit Iisus în Ierusalim. ² Si este

în Ierusalim scaldătórea oilor, care se
 chiamă evreește Vitezda, cinci pridvóre
 avënd. 3 Intru acelea zăcea mulțime
 multă de bolnavi, orbi, schiopi, uscați,
 așteptând mișcarea apei. 4 Că înger la
 vreme se pogora în scaldătóre, și tur-
 bură apa; și carele intra întâi după
 turburarea apei, se făcea sănătos ori de
 ce bółă era ținut. 5 Decī era acolo un
 om, trei-decī și opt de ani avënd în
 bółă. 6 L're acesta vëdëndu-l Iisus ză-
 cënd, și cunoscënd că iată multă vre-
 me avea i-a dis lui: Voestī să fi sănătos?
 7 Rëspuns-a lui bolnavul: Doamne, om
 nu am, că dacă se va turbura apa să
 mă bage în scaldătóre. Decī până când
 merg eũ, altul înaintea mea se pogoră.
 8 Dis-a Iisus lui: Scoală-te ia-ți patul
 tēũ și umblă. 9 Si îndată s'a făcut
 sănētos omul, și ș'a luat patul seũ și
 umblă; și era întru acea zi Sâmbătă.
 10 Decī dicea celui vindecat Iudei:
 Sâmbătă este, nu se cade ție a-ți lua pa-
 tul. 11 Rëspuns-a lor: Cea ce m'a fă-
 cut sănētos, acela m'a dis: Ia-ți patul tēũ
 și umblă. 12 Decī l-aũ întrebă pre el, cine

este omul acela ce ți-a dis: Ia-ți patul
tău și umblă? ¹³ Iar cei vindecați nu
știa cine este; că Iisus se dedese în la-
turi, popor fiind întru acel loc. ²⁴ După
aceia l-a aflat pre el Iisus în biserică
și i-a dis lui: Iată că te-ai făcut sănă-
tos, de acum înainte să nu mai greșești,
ca să nu-ți fie ție ceva mai rău. ¹⁵ A-
mers omul acela și a vestit Iudeilor, că
Iisus este cel ce l-a făcut pre dânsul să-
nătos. Si pentru aceia goniau pre Iisus
Iudeii, și-l căutaū pre el să-l omóre, că
aceste facea Sâmbăta. ¹⁷ Iar Iisus a
răspuns lor:

Tatăl meu până acum lucrăză, și eu
lucrez. ¹⁸ Decî pentru acésta mai vîr-
tos căutaū Iudeii pre el să-l omóre, că
nu numai deslégă Sâmbăta ci și Tată
al său dicea pre Dumnezeu, întocma pre
sine făcendu-să cu Dumnezeu. ¹⁹ Decî
a răspuns Iisus și a dis lor: Amin,
Amin grăesc voî: Nu pôtc Fiiul să facă
dela sine nimic, de nu va videa pre
Tatăl făcend: Că cele ce face el, a-
celea și Fiul asemenea face. ²⁰ Că Ta-
tăl iubește pre Fiul, și toate arată lui

care el face, și mai mari lucruri de cât acestea va arăta lui, ca voi să vă mirați. ²¹ Că precum Tatăl scólă pre morți și-î înviază, așa și Fiiul pre cari vra îi înviază. ²² Că Tatăl nu judecă pre nimenea, ci tótă judecata o a dat Fiiului; ca toți să cinstescă pre Fiiul, precum cinstesc pre Tatăl. ²³ Cel ce nu cinstește pre Fiiul, nu cinstește pre Tatăl carele l-a trimes.

²⁴ Amin, Amin grăesc voi: Că cel ce ascultă cuvintele mele și crede celui ce m'a trimis pre mine, are viață vecinică și la judecată nu va veni, ci s'a mutat dinmórte în viață. ²⁵ Amin, Amin grăesc voi: Că vine ora și acum este, când morții vor auzi glasul Fiiului lui Dumnezeu și cari vor auzi vor învia. ²⁶ Că precum Tatăl are viață întru sine, așa a dat și Fiiului viață să aibă întru sine. ²⁷ Si stăpânire i-a dat lui, și judecată să facă. ²⁸ Căci Fiiu al omului este, nu vă mirați de acésta. Că vine ora, întru carea toți cei din mormânturi vor auzi glasul lui. ²⁹ Si vor eși cei ce au făcut cele bune întru învierea vieții, iar cei ce

— 311 —
am făcut cele rele întru învierea jude-
căteî. 30 Nu potă eă să fac dela sine
nimic: Precum aud judec; și judecata
mea dréptă este. Că nu caut voia
mea, ci voia Tatălui celui ce m'a tri-
mis. 31 De mărturisesc eă pentru mine,
mărturia mea nu este adevărată. 32 Al-
tă este cel ce mărturisește pentru mine,
și știu că adevărată este mărturia care
mărturisește pentru mine. 33 Voi ați
trimis cătră Ión, și a mărturisit ade-
vărul. 34 Iar eă nu dela om iaă măr-
turia; ci acestea grăesc, ca voi să vă
mântuiți. 35 Acela era făclie care ar-
dea și lumina; iar voi ați voit să vă
veseliți un timp întru lumina lui.
36 Iar eă am mărturie mai mare de cât
Ión, că lucrurile care mi-a dat mie Ta-
tăl ca să le sēvârșesc pre ele, aceste
lucruri care eă fac, mărturisesc pen-
tru mine, că Tatăl m'a trimis. 37 Si
Tatăl acela ce m'a trimis, acela a măr-
turisit pentru mine; nici glasul lui
ați audit vre-o dată, nici chipul lui ați
vădut. 38 Si cuvântul lui nu-l aveți

rămăind întru voi; că precarele a trimis el, acestuia voi nu credeți. ³⁹ Cereți scrip-
turile, că voi vi se pare întru dânsese a
avea viață vecinică; și acelea sunt cele
ce mărturisesc pentru mine. ⁴⁰ Si nu
voiți să veniți către mine, ca viață să
aveți. ⁴¹ Slavă de la oameni nu iau.
⁴² Ci v'am cunoscut pre voi, că dragostea
lui Dumnezeu nu aveți întru voi. ⁴³ Eu
am venit întru numele Tatălui meu,
și nu mă primiți pre mine; de
va veni altul întru numele său, pre
acela veți primi. ⁴⁴ Cum puteți voi să
credeți, slavă unul de la altul luând, și
pre slava cea dela singur Dumnezeu nu
o căutați? ⁴⁵ Să nu vi se pare că eu voi
pârî pre voi la Tatăl; este cela ce vă
părăște pre voi, Moisi, spre carele voi
ați nădăjduit. ⁴⁶ Că de ați fi crezut lui
Moisi, ați fi crezut și mie, că pentru
mine acela a scris. ⁴⁷ Iar dacă scrip-
turile aceluia nu credeți, cum cuvinte-
lor mele veți crede?

CAP. VI.

Pentru cele cinci pâni și doi pești ;
 pentru darea în latură a lui Iisus ca să
 nu-l facă pre el împărat; pentru umblarea
 pre mare ; pentru poporul carele mergea
 după Iisus în vase; pentru popor când
 cerea semn; pentru pânea care se po-
 goară din ceri; pentru cei mulți din
 învățacei cari s'au întors de la Iisus ;
 pentru mărturisirea lui Petru de Christos.

¹ După acestea s'a dus Iisus de ceea
 parte de marea Galileii, care este a
 Tiberiadei. ² Si a mers după dên-
 sul popor mult, căci vedea semnele lui
 care făcea la cei bolnavi.

³ Si s'a suit în munte Iisus, și
 acolo a ședut cu învățacei seî. ⁴ Si
 era aproape Paștile, pranzicul Iudeilor.

⁵ Decî rădicându-și Iisus ochi, și vë-
 dënd, că mult popor vine la dên-
 sul, dice către Filip: De unde vom cumpăra
 pâni, ca să mănânce aceștia? ⁶ (Iar
 acesta dicea ispitind pre el; că însuși

știa ce vrea să facă). ⁷ Răspuns-a Filip lui: De două-sute de dinari pâni nu le va ajunge lor, ca fiește-carele dintr'ênșii câte puțin să iea. ⁸ Grăit-a lui unul din învățăceii lui, Andrei fratele lui Simon Petru: ⁹ Este un copil aicea, carele are cinci pâni de orz și doi pești; ci acestea ce sînt la atâtea? ¹⁰ Si a ȑis Iisus: Faceți pre ômeni să șeadă; și era carbă multă întru acel loc; decî aũ ședut bărbații cu numărul ca la cinci mi. ¹¹ Si a luat pânila Iisus, și mulțămind, a împărțit învățăceilor, iar învățăceii celor ce ședeau; așijderea și din pești cât aũ vrut ei. ¹² Iar dacă s'aũ săturat, a ȑis învățăceilor sei: Adunați sfărămiturile ce aũ prisosit, ca să nu să piarȑă ceva. ¹³ Decî aũ adunat și aũ umplut două-spredece coșuri de sfărămituri, din cinci pâni de orz, care a prisosit celor ce aũ mâncat.

¹⁴ Iar oamenii vȑdȑnd semnul, carele a făcut Iisus, ȑiceau: Că acesta este adevȑrat profetul cel ce va să vie în lume. ¹⁵ Decî Iisus cunoscȑnd că vor

să vie, și să-l apuce pre el ca să-l facă
 împărat s'a dus iarăși în munte el singur.
 16 Și dacă s'a făcut séră, s'a pogrît în vâ-
 țaceii lui la mare. 17 Și intrând în corabie
 mergea de ceea parte de mare la Caper-
 naum; și iată întunerec s'a făcut, și nu
 venise către ei Iisus. 18 Si marea s'a
 ridicat, vânt mare suflând. 19 Decî vi-
 înd ei ca la două-decî și cincî sau trei-
 decî de stadî, vîd pre Iisus umblând
 pre mare, și apropiindu-se de corabie;
 și s'a înfricoșat. 20 Iar el a dis lor :
 eu sînt, nu vă temeți. 21 Decî vrea să-l lea
 pre el în corabie ; și îndatăși corabia a
 sosit la pămîntul la carele ei mergeau.
 22 A doua zi poporul carele sta de ceea
 parte de mare, vedînd că altă corabie
 nu era acolo, fără numai una, întru ca-
 re intrase în vîțăceii lui, și cum că Iisus
 nu a intrat în corabie împreună cu în-
 vîțăceii sei, ci singurî în vîțăceii lui s'a
 dus; 23 (Si alte corăbii au venit de la
 Tiberiada, aprîpe de locul unde au mân-
 cat pânea mulțamind Domnului). 24 Decî
 dacă a vedut poporul, că Iisus nu este
 acolo, nici în vîțăceii lui, au intrat și ei

în corăbii, și au mers în Capernaum, că-
utând pre Iisus. ²⁵ Și aflându-l pre el
de ceea parte de mare, i-au ȳis lui: Rav-
vi când ai venit aicea? ²⁶ Răspuns-a
Iisus lor și a ȳis: : Amin, Amin graiesc
voî: Mă căutați pre mine, nu căci ați
văȳut semne, ci căci ați mâncat din pâni
și v'ați săturat.

²⁷ Lucrați nu mâncarea cea peritoare,
ci mâncarea care remâne spre viață ve-
cinică, care Fiiul omului va da voî. Că
pre acesta Dumnezeu Tatăl l-a pecetluit.
²⁸ Deci au ȳis către dēnsul: Ce vom face
ca să lucrăm lucrurile lui Dumnezeu?
²⁹ Răspuns-a Iisus și a ȳis lor: Acesta
este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeți
întru carele a trimis acela. ³⁰ ȳis-a drept
aceea lui: Dar ce semn faci tu, ca să
vedem și să credem ȳie? Ce lucrezi?
³¹ Părinții noștri mană au mâncat în
pustie, precum este scris: Pâne din ceri
le-a dat lor de a mâncat. ³² Deci
le-a ȳis lor Iisus: Amin, Amin ȳie voî:
nu Moisi a dat voî pânea din ceri, ci
Tatăl meu dă voî din ceri pânea cea
adeverată. ³³ Pentru că pânea lui

Dumnezeu este, ceia ce se pogoră din
ceriū, și viață dă lumii. 34 Decī a dis
cătore dēnsul: Dómne, pururea dă-ne noi
pânea acésta. 35 Si a dis lor Iisus :

Eū sunt pânea vieții, cela ce vine
cătore mine nu va flămândi, și cela ce
crede în mine, nu va înseta nici odini-
oară. 36 Ci am dis voi : Că m'ați și vē-
dūt pre mine și nu credeți. 37 Tot ce
mī dă mie Tatăl, cătore mine va veni ;
Si pre cela ce vine cătore mine nu-l voiū
scōte afară. 38 Că m'am pogorīt din
ceriū, nu ca să fac voia mea, ci voia ce-
lui ce m'a trimis pre mine. 39 Si acésta
este voia Tatălui celui ce m'a trimis pre
mine ; ca tot ce mi-a dat mie, să nu
pierd dintr'ēnsul, ci să-l înviez pre el
în ziua cea de apoi.

40 Si acésta este voea celui ce m'a tri-
mis pre mine, ca tot cine vede pre Fiiul
și crede întrū el, să aibă viață vecīnică ;
și eū îl voiū învia pe el în ziua cea de
apoi. 41 Decī cârtiaū Iudeii pentru el,
că a dis: Eū sunt pânea ceea ce s'a po-
gorīt din ceriū. 42 Si dicea : Aū nu
este acesta Iisus fiul lui Iosif, căruia

știm noi pre tatăl seŭ și pre muma sa?
 Dar cum ȃice el, cȃ din ceriŭ m'am po-
 gorît? 43 Decî rȃspuns-a Iisus, și a ȃis-
 lor : Nu cȃrtiți ĩntre voi. 44 Nimene
 nu pȃte sȃ vie cȃtre mine de nu-l va
 trage pre el Tatăl cel ce m'a trimis
 pre mine, și eŭ ĩl voiŭ ĩnvia pre el ĩn
 ȃina cea de apoi. 45 Este scris ĩn pro-
 feți : Și vor fi toți ĩnvȃțați de Dumne-
 deŭ ; decî tot cela ce aude de la
 Tatăl și sȃ ĩnvatȃ, vine cȃtre mine.
 46 Nu dȃrȃ cȃ pre Tatăl l-a vȃdut cine-
 va fȃrȃ numai cela ce este de la Dum-
 neȃeŭ ; acela a vȃdut pre Tatăl. 47 Amin
 Amin grȃesc voi : Cela ce crede ĩntru
 mine are viaȃȃ vecĭnicȃ.

48 Eŭ sunt pȃinea vieții. 49 Pȃrinții
 voștri aŭ mȃncat mana ĩn pustie, și
 aŭ murit. 50 Aceasta este pȃinea care
 se pogȃrȃ din ceriŭ, ca sȃ mȃnȃnce ci-
 neva dintr'ȃnsa și sȃ nu mȃrȃ. 51 Eŭ
 sunt pȃinea cea vie care s'a pogorît
 din ceriŭ ; de va mȃnca cineva din pȃinea
 acȃsta, va fi viŭ ĩn veci ; Și pȃinea care
 eŭ voiŭ ȃa, trupul meŭ este, pre carele
 eŭ ĩl voiŭ ȃa pentru viaȃȃ lumei. 52 Decî

ce priciau între sine Iudeii dicând :
Cum pôte acesta să-și dea noi trupul
eș să-l mâncăm ? 53 Si a dis lor
Iisus : Amin, Amin grăesc voi, de nu
veți mânca trupul Fiiului omului, și veți
bea sângele lui, nu veți avea viață întru
voi. 54 Cea ce mănâncă trupul meu,
și bea sângele meu, are viață vecinică ;
și eu îl voi învia pre el în ziua cea de
apoi. 55 Că trupul meu adevărat este
mâncare, și sângele meu adevărat este
băutură.

56 Cea ce mănâncă trupul meu, și
bea sângele meu, întru mine petrece și
eu întru el. 57 Precum m'a trimis pre
mine Tatăl cel viu, și eu viez pentru
Tatăl; și cea ce mă mănâncă pre mine,
și acela va fi viu pentru mine. 58 Ace-
sta este pânea care din ceriș s'a pogo-
rit; nu precum a mâncat manna părinții
voștri și au murit; cea ce va mânca
pânea acésta va fi viu în veac. 59 Ace-
stea a dis în sinagoga, învățând în Ca-
pernaum. 60 Decī mulți audind din
învățaceii lui au dis : Greu este cuvân-
tul acesta, cine poate să-l audă pre el ?

⁶¹ Iar Iisus știind întru sine, că cârtese
 pentru aceasta învățaceii lui, a zis lor:
 Acesta vă smintește pre voi? ⁶² Dar
 de veți vedea pre Fiiul omului suindu-
 du-se unde era mai'nainte? ⁶³ Duchul
 este carele face viū, trupul nu folosește
 nimic; graiurile care grăiesc voi Duch
 sînt și viață sînt. ⁶⁴ Ci sunt unii din
 voi cari nu cred. Că știa dintru înce-
 put Iisus cari sînt cei ce nu cred, și
 carele este cela ce vrea să-l vîndă pre
 el. ⁶⁵ Si dicea: Pentru aceasta am zis voi:
 Că niminea nu poate să vie la mine
 de nu va fi dat lui de la Tatăl meu.
⁶⁶ Dintru acesta mulți din învățaceii
 lui s'aū întors înapoi, și nu mai umblău
 cu dēnsul. ⁶⁷ Si a zis Iisus celor doi-
 spre-dece: Aū doară și voi voiți să
 vē duceți? ⁶⁸ Răspuns-a Simon Petru
 lui: Dōmne, la cine ne vom duce?
 Cuvinte ale vieții vecīnice ai. ⁶⁹ Si
 noi am cređut și am cunoscut, că tu ești
 Christosul Fiiul lui Dumnezeu cel viū.
⁷⁰ Răspuns-a lor Iisus: Aū nu ești
 pre voi cei doi-spre-dece v'am ales, și u-
 nul din voi diavol este? ⁷¹ Și dicea

de Iuda al lui Simon Iscarioténul,
că acela vrea să-l vîndă pre el, unul
fînd din cei doi-spre-zece.

CAP. VII.

*Pentru suirea Domnului ca întru ascuns
la praznic; pentru Iudeii când se minunau
cum Iisus știe carte neînvățând; pentru
desbinarea poporului pentru Christos; pen-
tru prigonirea boiavilor și a lui Nicodim.*

¹ Si umbla Iisus după acestea în
Galilea, că nu voia în Iudeia să umble,
că-l căuta pre el Iudeii să-l omóre.
² Si era aproape praznicul Iudeilor,
întingerea corturilor. ³ Decî a ăis că-
tre dînsul frații lui: Treci de aicea
și mergi în Iudeia, ca și învățăceii tăi
să vadă lucrurile care faci. ⁴ Că ni-
mene întru ascuns face ceva, și caută
să fie el la arătare; dacă faci acestea,
arată-te pre tine lumei. ⁵ Pentru că
nici frații lui nu credea într'ênsul.
Deci a ăis lor Iisus: Vremeamea încă n'a

sosit ; iar vremea voastră tot-deuna este gata. 7 Nu poate lumea să vă urască pre voi; iar pre mine mă uraște, pentru că eū mărturisesc de dēnsa, că lucrurile ei sunt rele. 8 Voi suiți-vē la praznicul acesta. Eū încă nu mă suiū la praznicul acesta, căci vremea mea încă nu s'a plinit. 9 Și acestea dicēnd lor, a rămas în Galileia. 10 Si dacă s'aū suit frațiū lui, atuncea și el s'a suit la praznic, nu de față și cam pre ascuns. 11 Iar Iudeiū îl căutaū pre el la praznic și diceaū: Unde este acela ? 12 Si cărtire multă era pentru dēnsul între popore. Că unii diceaū că bun este; iar alții diceaū: Nu ; ci amăgește poporul. 13 Inșă nimene de față nu grăia de dēnsul, pentru frica Iudeilor.

Iar înjumătățindu-se praznicul, s'a suit Iisus în biserică și învăța. 14 Și se miraū Iudeiū dicēnd : Cum știe acesta carte nefiind învățat ? 15 Deci a răspuns lor Iisus și a dis : A mea învățatură nu este a mea, ci aceluī ce m'a trimis pre mine. 16 De va voi cineva să facă voia lui, va cunoște pentru învățatura acēsta,

ore de la Dumnezeu este, sau e de la
 mine grăesc. ¹⁸ Cela ce grăește de la
 sine mărirea sa caută; iar cela ce caută
 mărirea celui ce l-a trimis pre el acesta a-
 devărat este, și nedreptate nu este întru
 dânsul. ¹⁹ Aș nu Moisi v'a dat voi le-
 gea? Și nimenca din voi nu face legea?
 Ce mă căutați să mă omorâți? ²⁰ Răs-
 puns-a poporul și a zis: Drac ai:
 cine te caută să te omoare? ²¹ Răspun-
 s-a Iisus și a zis lor: Un lucru am făcut
 și toți vă mirați pentru acesta. ²² Mo-
 isi v'a dat voi tăierea împrejur, (nu că
 de la Moisi este, ci de la părinți) și Sâmbă-
 tăta tăiați împrejur pre om. ²³ Dacă
 tăierea împrejur primește omul Sâmbă-
 tăta, ca să nu se strice legea lui Moisi,
 pre mine vă mâniați, căci om întreg am
 făcut sênătos Sâmbăta? ²⁴ Nu judecați
 după față, ci dréptă judecata judecați.
²⁵ Deci diceau unii din Ierusalimneni:
 Aș nu este acesta pre carele îl caută
 ca să-l omoare? ²⁶ Și iată de față gră-
 ește, și nimic lui nu-i dic: Nu cumva
 aș cunoscut cu adevărat boierii că ade-
 vărat acesta este Christos? ²⁷ Ci pre ace-
 sta îl știm de unde este, iar Christos când

va veni, nimene nu știe de unde este.
²⁸ Decî striga Iisus în biserică învățând
și dicînd: Și pre mine mă știți, și știți de
unde sînt; și de la mine nu am venit, ci
este adevărat cela ce m'a trimis, pre care
voi nu-l știți. ²⁹ Iar eu îl știu pre el, că
de la dînsul sînt și acela m'a trimis.
³⁰ Decî îl căutaă pre el să-l prindă, și ni-
menea nu ș'a pus pre dînsul mînile,
că încă nu venise ora lui. ³¹ Și
mulți din popor aă cređut într'ênsul, și
diceaă că Christos cînd va veni, aă doară
mai multe semne va face de cît acestea
care a făcut acesta? ³² Aă audit fariseii
pre popor cîrtind pentru dînsul aceste și
aă trimis slugi fariseii și archiereii ca
să-l prindă pre dînsul. ³³ Decî a dis Ior
Iisus: Incă puțină vreme cu voi sînt,
și merg la cela ce m'a trimis pre mine.
³⁴ Căuta-mă-veți și nu mă veți afla; și
unde sînt eu, voi nu puteți să veniți.
³⁵ Decî a dis Iudeii între sine: Unde
vrea să mîergă acesta, că noi nu-l vom
afla pre el? Nu cumva întru risipirea
Elinilor va să meargă și să învețe pre
Elini? ³⁶ Ce este cuvîntul acesta carele
a dis: Căuta-mă-veți și nu mă veți afla;

și unde sînt eă, voi nu puteți să
veniți.

37 Iar în ziua cea de pre urmă, cea mare a praznicului, a statut Iisus și a strigat, dicend: De înseteză cineva să vie la mine și să bea. 38 Cea ce crede întru mine, precuma ăis scriptura, rîuri de apă vie vor curge din pîntecele lui. 39 (Iar acesta a ăis pentru Duchul pre carele era să-l ia cei ce cred întru densusul. Că încă nu era Duch Sânt, că Iisus încă nu se proslăvise). 40 Decî mulți din popor au dînd cuvîntul ăiceau: Acesta este cu adevărat l'rofetul, alții ăiceau: Acesta este Christosul. 41 Iar alții ăiceau: Aă doară din Galileia va să vie Christos? 42 Aă nu a ăis scriptura, că din sēmănta lui David și din orașul Vitleem, unde a fost David, va să vie Christos? 43 Și împerechiare între popor s'a făcut pentru densusul. 44 Iar unii dintr'ēnșii vrea să-l prîndă pre el; dar nimene nu ș'a pus pre densusul mînile. 45 Decî aă venit slugile către archierei și către farisei și aă ăis lor aceia: Pentru ce nu l-ați adus pre el? 46 Răspuns-aă

slugile : Nicî odată om așa a grăit, ca omul acesta. ⁴⁷ Și a răspuns lor fariseii : Aă doară și voi v'ați amăgit ? ⁴⁸ Aă doară cineva din boieri a creăut într'ênsul, saă din farisei ? ⁴⁹ Ci poporul acesta, carele nu știe legea, blestemat este. ⁵⁰ Ȋis-a Nicodim către ei, carele venise noaptea la dênsul, unul fiind dintre ei : ⁵¹ Aă doară legea noastră judecă pre om, de nu va aădi de la el mai 'nainte, și va cunoște ce face ? ⁵² Răspuns-aă și i-aă Ȋis lui : Aă doară și tu din Galileia ești ? Cêrcă și veđi, că profet din Galileia nu s'a sculat. ⁵³ Și a mers fiecarele la casa sa.

CAP. VIII.

Pentru cei ce întrebaŭ pre Iisus pentru Tatăl seŭ; pentru Iisus când făgăduia scoborârie celor ce-l urmăză lui; pentru cei ce diceaŭ că drac are Iisus; pentru Iudeii ce se ispitiaŭ să omóre cu petre pre Iisus, căci a dis: că mai 'nainte de Avraam este.

1 Iar Iisus s'a dus în muntele Masli-ilor. 2 Iar la mâncare iarăși a venit în biserică, și tot poporul a venit la dânsul, și sedând învâța pre ei.

3 Și a adus la dânsul cărturarii și fariseii pre o femeie prinsă în prea-curvie; și pundu-o pre dânsa în mijloc, 4 Aŭ dis lui: Învățătorule, pre această femeie o am prins așa de față prea-curvind. 5 Și în lege Moisi ne a poruncit noi, unele ca acestea să se ucidă cu petre; dar tu ce dici? 6 Și acesta dicea, ispitindu-l pre el ca să arătă ce cleveti împotriva lui; iar Iisus jos plecându-se, scria cu degetul pre pământ. 7 Și neîncetând a-l întreba pre

el, s'a ridicat și a ȃis lor : Cea ce este
fără de păcat între voi, acela întâi să
arunce piatră asupra ei. ⁸ Și iarăși
plecându-se jos a scris pre pământ. ⁹ Iar
ei aȃdind, și de știință muștrându-se,
eșia unul după altul, începând de la
cei mai bătrâni până la cei mai de jos.
Și a rămas Iisus singur și femea în
mijloc stând. ¹⁰ Și rădicându-se Iisus,
și nevedând pre nimene, fără nu-
mai pre femea, i-a ȃis ei: Femea, unde
îți sunt părîșii tăi ? Aȃ nimene pre ti-
ne nu te-a judecat a fi vinovată ?
¹¹ Iar ea a ȃis: Nimene, Dómnne. Și a ȃis
ei Iisus : Nicī eȃ nu te judec. Du-te și de
acum să nu mai păcătuești.

¹² Decī iarăși a grăit lor Iisus ȃicând:
Eȃ sînt lumina lumei : cea ce urmê-
ză mie nu va umbla întru întunec, ci
va avea lumina vieței. ¹³ Decī a ȃis
lui fariseii : Tu însuți mărturisești pen-
tru tine : mărturia ta nu este adevêra-
tă. ¹⁴ Răspuns-a Iisus și a ȃis lor :
De și eȃ însumi mărturisesc pentru
mine, adevêrată este mărturia mea :
că știȃ de unde am venit, și unde mergi

iar voi nu știți de unde vii și unde
merg. ¹⁵ Voi după trup judecați, eu
nu judec pre nimenea. ¹⁶ Și de așa și
judeca eu, judecata mea adevărată este;
că singur nu sînt, ci eu și Tatăl acela
ce m'a trimis pre mine. ¹⁷ Și în legea
voastră scris este, că a doi oameni mărtu-
ria adevărată este. ¹⁸ Eu sînt cel ce
mărturisesc pentru mine însumi, și mărtu-
risește pentru mine Tatăl cel ce m'a
trimis. ¹⁹ Decî dicea lui: Unde este
Tatăl tău? Răspuns-a Iisus: Nicî pre
mine mă știți, nicî pre Tatăl meu; de
m'ați ști pre mine, și pre Tatăl meu
ați ști. ²⁰ Aceste graiuri le-a grăit Iisus
în gazofilachie, învățînd în biserică;
și nimene nu l-a prins pre el, că încă nu
venise ora lui.

²¹ Și iarăși a dis lor Iisus: Eu merg și
mă veți căuta pre mine, și nu mă veți
afla, și în păcatul vostru veți muri. Unde
merg eu, voi nu puteți să veniți. ²² Decî
diceau Iudeii: Aă doară va să se omoa-
re însuși pre sine, că dice: Unde merg
eu, voi nu puteți să veniți? ²³ Și a dis
lor: Voi din cele de jos sînteți, eu din
cele de sus sînt; voi din lumea acésta.

sînteți, eă nu sînt din lumea acăsta.
 24 Decî am ăis voi: Că veți muri în pē-
 catele vōstre; că de nu veți crede că
 eă sînt, veți muri în pēcatele vōstre.
 25 ăis-a drept aceca lui: 'Tu cine ești?
 Și a ăis lor Iisus: Inceputul, care și
 grăiesc cu voi. 26 Multe am pentru
 voi a grăi și a judeca; cîcela ce m'a
 trimis pre mine adevērat este; și eă
 cele ce am auzit de la dēusul, aceste
 grăiesc în lume. 27 Și nu a cunoscut
 că de Tatăl grăia lor. 28 Decî a ăis lor
 Iisus: Cănd veți înălța pre Fiul omului,
 atunci veți cunoște că eă sînt; și de
 la mine însumi nu fac nimic, ci precum
 m'a învățat pre mine Tatăl meă, acestea
 grăiesc. 29 Și cēla ce m'a trimis pre
 mine cu mine este; nu m'a lăsat pre
 mine singur Tatăl, că eă cele plăcute
 lui fac pururea. 30 Acestea grăind el,
 mulți aă creăut întru dēusul.

31 Decî ăicea Iisus către Iudeii ce l'ce
 creăuse lui: De veți petrece voi întru
 cuvēntul meă, cu adevērat învățați ai
 mei sînteți. 32 Și veți cunoște adevē-
 rul, și adevērul vē va libera pre voi.

33 Răspuns-au și i au dis lui: Sămânță
 a lui Avraam sîntem, și nimănuî nu am
 fost robî nicî odată; cum tu dici: că
 liberi veți fi? 34 Răspuns-a Iisus
 lor: Amin, Amin graiesc voî, că tot
 cel ce face păcatul rob este păcatului.
 35 Iar robul nu șade în casă în veac;
 iar Fiul rămâne în veac. 36 Decî
 dacă vë va libera pre voî Fiul, cu a-
 devărat liberi veți fi. 37 Știu că sê-
 mîntă a lui Avraam sînteți; dar mē
 căutați să mē omorîți, că cuvîntul mēu
 nu încapē întru voî. 38 Eu ccea ce am
 vëdut la Tatăl mēu graiesc; și voî ccea
 ce ați vëdut la tatăl vostru faceți. 39 Rēs-
 puns-au și au dis lui: Tatăl nostru Avra-
 am este. Dis-a lor Iisus: De ați fi fost fii
 ai lui Avraam, lucrurile lui Avraam ați
 fi făcut. 40 Iar acum mē căutați să mē
 omorîți pre mine omul carele adevărul
 am grăit voî, care am audit de la
 Dumnezeu; acēsta Avraam nu a fă-
 cut. 41 Voî faceți lucrurile Tatălui
 vostru. Dis-a drept accia lui: Noi
 din curvie nu sîntem născuți, un tată
 avem pre Dumnezeu. 42 Dis-a lor Iisus: De ar fi fost Dum-

needeu Tatăl vostru m'ați fi iubit pre mine, că eū de la Dumneedeu am eșit, și am venit; că nu am venit de la mine însumi, ci acela m'a trimis. ⁴³ Pentru ce glasul meu nu-l cunoșteți? Căci nu puteți să auziți cuvântul meu. ⁴⁴ Voi din tatăl diavolul sînteți, și poftele tatălui vostru voiți să faceți; acela ucigător de oameni a fost dintru început și întru adevăr nu a stătut: că nu este adevăr întru dēnsul; când grăiește minciuna, dintru ale sale grăiește, că mincinos este, și tatăl cî. ⁴⁵ Iar eū căcî adevărul grăiesc, nu credeți mie. ⁴⁶ Cine dintru voi mă vedește pre mine pentru păcat? Iar dacă adevărul grăiesc, pentru ce voi nu credeți mie? ⁴⁷ Cela ce este de la Dumneedeu, grăiurile lui Dumneedeu ascultă. Pentru acēsta voi nu ascultați, că nu de la Dumneedeu sînteți. ⁴⁸ Rēspuns-aū Iudei și i-aū dîs lui: Oare nu dicem noi bine că Samarinean ești tu și drac ai? ⁴⁹ Rēspuns a Iisus: Eū drac nu am, ci cîngstesc pre Tatăl meu; și voi mă necîngștiți pre mine. ⁵⁰ Iar eū nu ca-

ut mărirea mea ; este cela ce caută și
judecă.
51 Amin, Amin grăiesc voi: De va pă-
zi cineva cuvântul meu, nu va vedea
mărtea în veac. 52 Decî aũ dis lui Iu-
dei : Acum am cunoscut că ai drac ;
Avraam a murit și profetii, și tu dici :
De va păzi cineva cuvântul meu,
nu va gusta moartea în veac. 53 Aũ
doară tu mai mare ești de cât pă-
rintele nostru Avraam, carele a mu-
rit ? și profetii aũ murit ; cine te faci tu
pre tine ? 54 Răspuns-a Iisus lor : De
mă măresc eũ pre mine singur, mărirea
mea nimic nu este ; este Tatăl meu ca-
rele mă mărește pre mine, pre carele
voi diceți că Dumnezeuul vostru este.
55 Și nu l-ați cunoscut pre el ; iar eũ îl
știũ pre el, și de voiũ dice că nu-l știũ
pre el, voiũ fi asemenea voi, mincinos :
Ci-l știũ pre el, și cuvântul lui păzesc.
56 Avraam părintele nostru a fost bu-
curos ca să vadă ziua mea ; și a vădut
și s'a bucurat. 57 Decî aũ dis Iudeii
cătrecătre dēnsul : Cincî-decî de ani în-
cã nu ai și pre Avraam l-ai vădut ? 58 Și

a ȝis lor Iisus: Amin, Amin ȝic voi, mai
înainte de a se face Avraam eũ sînt.
59 Decî a luat pietre ca să arunce în-
tr'ênsul; iar Iisus s'a ascuns și a eșit
din biserică, mergênd prin mijloculor,
și a trecut așa.

CAP. IX.

Pentru orbul cel din naștere.

¹ Si trecênd a vêdut pre un om orb din
naștere. ² Și l-au întrebat pre el învêță-
ceii lui ȝicênd: Ravvi, cine a greșit? a-
cesta, sau părinții lui, de s'a născut orb?
Rêspuns-a Iisus: Nici acesta a greșit,
nici părinții lui, ci ca să se arate lu-
crurile lui Dumnezeu întrũ el. ⁴ Mie
mi se cade să lucrez lucrurile celui
ce m'a trimis pre mine, până este ziua.
Vine nóptea când nimenea nu pote să
lucreze. ⁵ Când sînt în lume, lumineã
sînt lumei. ⁶ Acestea ȝicênd, a scuî-
pat jos, și a făcut tină din scuîpat, și a
uns cu tina preste ochii orbului. ⁷ Și

i-a ȕis lui : Mergi de te spală în scăldătoarea Siloamului, (ce se tâlcuește Trimis). ⁸ Decî s'a dus și s'a spălat și a venit vedënd. ⁹ Iar vecinii și cei ce-l veduse pre el mai'nainte, că era orb diceau : Aú nu este acesta cel ce ședea și cerea? ¹⁰ Alții diceau : Că acesta este. Iar alții diceau : că seamănă cu el. Iar acela dicea că eú sînt. ¹¹ Decî îi dicea lui : Cum ți s'a deschis ochii? Răspuns-a acela și a ȕis : Un om ce se numește Iisus, tină a făcut și a uns ochii mei, și mî-a ȕis mie : mergi la scăldătoarea Siloamului, și te spală ; și mergënd și spălându-mă am vedut. ¹² Și i-a ȕis lui : Unde este acela? ȕis-a : Nu știu. ¹³ Il aduc pre el la farisei, pre cela ce oare când a fost orb. ¹⁴ Si era Sâmbăt : când a făcut Iisus tina și i-a deschis ochii lui. ¹⁵ Decî iarăși l-au întrebă pre el și fariseii : Cum a vedut ? Iar el a ȕis : Tină a pus pre ochii mei și m'am spălat și ved. ¹⁶ Decî diceau oare-cari din farisei : Acest om nu este de la Dumnezeu, că nu păzește Sâmbăta. Alții diceau : Cum poate om păcătos să facă

semne ca acestea? Si împerechiare era între ei. ¹⁷ Dis-a orbului iarăși: Tu ce dici pentru dânsul că a deschis ochii tăi? Iar el a dis: Că profet este. Decî nu aũ cređut Iudeii pentru dânsul, că orb a fost și a vėđut, până ce aũ chîemat pre părinții acestuia ce aũ vėđut. ¹⁸ Si i-aũ întrebato pre ei dicēd: Acesta este fiul vostru carele voi ați dis că s'a născut orb, cum dar acum vede? ²⁰ Răspuns-aũ lor părinții lui și aũ dis: Știm că acesta este fiul nostru și cum că orb s'a născut. ²¹ Iar cum acum vede nu știm, saũ cine i-a deschis lui ochii, noi nu știm; însuși vėrstă are, pre dânsul îl întrebați, el singur pentru sineși va spune. ²² Acestea aũ dis părinții lui, că se temeaũ de Iudei, pentru că acum se sfătuise Iudeii că de-l va mărturisi pre el cineva a fi Christos, să se lepede din sinagoga. ²³ Pentru aceea părinții lui a dis: că vėrstă are, pre dânsul să-l întrebați. ²⁴ Decî aũ chîemat a doua oară pre omul carele fusese orb, și aũ dis lui: Dă mărire lui Dumnezeu; noi știm că omul acesta pėcătos este. ²⁵ Iar acela

a răspuns și a zis: De este păcătos nu știu; una știu, că orb fiind eu, acum ved. 26 Și i-a zis lui Iarăsî: Ce a făcut ție? Cum ți-a deschis ție ochii? 27 Răspuns-a lor: Am zis voi acum și nu ați audît; ci Iarăsî voiți să audîți? Aă doară și voi voiți să vă faceți învățăcei ai lui? 28 Deci l-a ocărît pre el, și aă zis lui: Tu ești învățacel al aceluia; iar noi ai lui Moisi sîntem învățăcei. 29 Noi știm că cu Moisi a grăit Dumnezeu; iar pre acesta nu-l știm de unde este. 30 Răspuns-a omul, și a zis lor: Că întru acesta este minune că voi nu știți de unde este, și aă deschis ochii mei. 31 Si știm că pre păcătoși Dumnezeu nu-i ascultă, ci de este cineva cinstitor de Dumnezeu și face voia lui pre acesta îl ascultă. 32 Dinveac nu s'a audît cum că să fi deschis cineva ochii vre-unui orb din naștere. 33 De nu ar fi acesta de la Dumnezeu, nu ar putea face nimic. 34 Răspuns-aă și aă zis lui: Întru păcate tu te-ai născut tot, și tu ne înveți pre noi? Si l-aă gonit pre el afară. 35 Audît-a Iisus că l-a gonit pre el afară, și aflându-l pre dînsul, l-a zis lui: Tu crezi în Fiiul lui Dumne-

deu ? ³⁶ Răspuns-a acela, și a zis : Si
cine este, Dómnne, ca să cred într'ênsul?
³⁷ Si l-a zis Iisus lui : Si l-ai vădut pre
el, și carele grăiește cu tine, acela este.
³⁸ Iar el a zis : Cred, Dómnne ; și s'a
închinat lui.

³⁹ Si a zis Iisus : Spre judecată am
venit în lumea acésta ; ca cei ce nu
vêd să vadă, și cei ce vêd să fie orbi.
⁴⁰ Si auă audit acestea unui din fariseii
carii erau cu dênsul, și auă zis lui : Auă
doară și noi sîntem orbi ? ⁴¹ Zis-a
lor Iisus : De ați fi orbi, nu ați avea
pecat ; iar acum diceți, Că vedem,
pentru acésta pecatul vostru rămâne.

CAP. X.

*Pentru păstorul cel bun și năimitul ;
pentru Iisus când s'a întrebat în pridvor
când umbla prin biserică.*

¹ Amin, Amin grăiesc voi : Cei ce
nu întră prin ușe în staulul oilor, ci
sare pre aiurea, acela fur este și tâlhar.

1 Iar acela ce intră prin uşă păstor este
 oilor. 2 Aceluia portarul îi deschide,
 şi oile ascultă glasul lui, şi oile sale le
 cheamă pre nume, şi le scôte pre ele.
 3 Si când scôte oile sale, merge înain-
 tea lor, şi oile merg după dânsul, căci
 cunosc glasul lui. 4 Iar după cel stre-
 in nu merg, ci fug de la dânsul, că
 nu cunosc glasul streinilor. 5 Acastă
 pildă a dâs lor Iisus; iar ei nu au înţeles
 ce era acelea ce grăia lor. 6 Deci iarăşi
 li-a dâs lor Iisus: Amin, Amin grăiesc voi:
 Că eu sînt uşa oilor. 7 Toţi câţi au ve-
 nit mai înainte de mine, furî sînt şi tâl-
 hari; ci nu i-au ascultat pre ei oile.
 8 Eu sînt uşa; prin mine de va intra
 cineva, se va mîntui; şi va intra şi va
 eşi şi păşune va afla. 9 Furul nu
 vine, fără numai să fure, şi să junghie,
 şi să pîrdă; Eu am venit ca viaţă să
 aibă şi mai mult să aibă. 10 Eul sînt
 păstorul cel bun: păstorul cel bun su-
 fletul său îşi pune pentru oi. 11 Iar
 năimitul şi carele nu este păstor, căru-
 ia nu sunt oile ale lui, vede lupul vi-
 ind, şi lasă oile şi fuge; şi lupul le

răpește pre ele, și rîsipește oile. ¹³ Și năimitul fuge, că năimit este, și nu-i este lui grijă pentru oi. ¹⁴ Eă sînt păstorul cel bun, și cunosc pre ale mele, și mă cunosc de ale mele. ¹⁵ Precum mă cunóște pre mine Tatăl și eă cunosc pre Tatăl; și sufletul meu îmi puiă pentru oi. ¹⁶ Și alte oi am care nu sunt din staulul acesta; și pre acelea mi se cade a le aduce; și glasul meu vor auzi; și va fi o turmă și un Păstor.

¹⁷ Pentru acésta Tatăl mă iubeste pre mine, că eă îmi puiă sufletul meu, ca iarăși să-l iaă pre el. ¹⁸ Nimenea nu-l ia pre el dela mine; ci eă îl puiă pre el de sinemî. Stăpânire am să-l puiă, și stăpânire am iarăși să-l iaă pre el; acéastă poruncă am luat de la Tatăl meu. ¹⁹ Decî iarăși s'a făcut pricire între Iudei pentru cuvintele acestea. ²⁰ Si diceău mulți dintr'ênșii: Drac are, și este nebun; pentru ce-l ascultați pre el? ²¹ Alții diceău: Aceste cuvinte nu sunt de îndrăcit; aă

doară poate drac să deschidă ochi ai orbilor ?

22 Și se făcea atunci în Ierusalim, și era iarnă. 23 Și umbla Iisus în biserică în pridvorul lui Solomon. 24 Decî l-au impresurat pre el Iudeii și i-au grăit lui: Până când vei lua sufletele noastre ? De ești tu Christos, spune noi fără de sfială. 25 Răspuns-a lor Iisus : Am ȳis voi și nu credeți :

lucrurile care eu fac întru numele Tatălui meu, acelea mărturisesc pentru mine. 26 Ci voi nu credeți, că nu sînteți din oile mele, precum am ȳis voi.

27 Oile mele glasul meu ascultă și eu le cunosc pre dînosele, și vin după mine. 28 Și eu le dau lor viață vecinică. Și nu vor peri în veac, și nimene nu le va răpi pre ele din mîna mea. 29 Ta-

tăl meu, carele le-a dat mie, mai mare decît toți este ; și nimenea nu poate să le răpescă pre ele din mîna Tatălui meu. 30 Eu și Tatăl una sîntem.

31 Decî Iudeii iarăși au luat pîetre ca să arunce asupra lui. 32 Răspuns-a lor Iisus : Multe lucruri bune am arătat

voi de la Tatăl meu; pentru care dintru aceste lucruri cu pietre aruncați asupra mea? ³³ Răspuns-aū lui Iudei, dicēd: Pentru lucru bun noi nu aruncăm cu pietre asupra ta, ci pentru hulă; că tu om fiind, te faci pre sineți Dumnezeu. ³⁴ Răspuns-a lor Iisus: Aū nu este scris în legea vóstră : eū am ȳis Dumnezeu sineți? ³⁵ Dacă pre accia i-aū numit Dumnezeu, către cari a fost cuvēntul lui Dumnezeu, și nu póte să se strice scriptura, ³⁶ Pre carele Tatăl m'a sântit și m'a trimis în lume, voi diceți: Că hulă grăești, pentru căci am ȳis, că Fiiul lui Dumnezeu sînt? ³⁷ De nu fac lucrurile Tatălui meu, să nu-mi credeți mie. ³⁸ Iar de fac, de și nu-mi credeți mie, credeți lucrurilor, ca să înțelegeți și să credeți că Tatăl este întru mine și eū întru el.

³⁹ Deci căutaū iarăși să-l prindă pre el, și a eșit din mîna lor. ⁴⁰ Și a mers iarăși de ceea parte de Iordan, în locul unde a fost Ión întēi botezând, și a rămas acolo. ⁴¹ Și mulți veniaū la dēn-

sul, și diceau: că Ioan nici un semn nu
a făcut, iar toate câte a spus Ioan pentru
acesta adevărate erau. ⁴² Și mulți au
credut acolo într'ênsul.

CAP. XI.

*Pentru învierea lui Lazăr; pentru sfa-
tul archiereilor și al fariseilor ca să o-
mouă pe Iisus; pentru cele ce a spus Caia-
fa profetind de Iisus.*

¹ Și era bolnav oare-carele Lazăr
din Vitania, din satul Maricî și al Mar-
tei surorii ei. ² Și era Maria ceea ce a
uns pe Domnul cu mir și a șters pi-
ciorele lui cu părul capului ei, al că-
ria frate Lazăr era bolnav. ³ Decî au
trimis surorile [cătră el] dicînd: Dôm-
ne, iată acela pe carele iubești este
bolnav. ⁴ Iar Iisus auzînd a spus: Acé-
stă bolă nu este spre mörte, ci pen-
tru mărirea lui Dumnezeu, ca să se
mărescă Fiul lui Dumnezeu pîntr'-
ênsa. ⁵ Și iubia Iisus pe Marta,
și pe sora ei, și pe Lazăr. ⁶ Decî

după ce a audīt că este bolnav, atunci s'a zăbovit în locul în carele era, două zile. ⁷ Și a ȑis după aceea învățaceilor: Să mergem iarăși în Iudeia. ⁸ Dīs-aū luī învățaceiī: Ravvi, acum te căntaū pre tine Iudeiī să te ucidă cu pietro, și iarăși mergi acolo? ⁹ Rēspuus-a Iisus: Aū nu două-spre-dece ore sunt în ȑi? ¹⁰ De va umbla cine-va ȑina, nu se va împiedeca: că vede lumina lumēi aceștia; iar de va umbla cineva nóptea se va împiedeca: că lumina nu este întru el. ¹¹ Acestea a ȑis, și după aceea a grăit lor: Lazăr prietenul nostru a adormit, ci merg ca să-l deștept pre el. ¹² Decī i-aū ȑis învățaceiī luī: Dómnē, de a adormit, se va mântui. ¹³ Acésta ȑicea Iisus pentru mórtea luī; iar lor le părea că pentru adormirea somnului ȑice. ¹⁴ Decī atuncea a ȑis Iisus lor arătat: Lazăr a murit. ¹⁵ Si mō bucur pentru voi, ca să credeți, că nu am fost acolo; ci să mergem la el. ¹⁶ Decī a ȑis Toma, carele se numește gémân, celor-lalți împreună învățacei: Să mergem și noi ca să murim cu el.

Deci viind Iisus, l-a aflat pre el patru
ile avênd acum în mormânt. ¹⁸ (Si
era Vitania aproape de Ierusalim, ca
la cinci-spre-dece stadii). ¹⁹ Si mulți din
Iudei venise la Marta și Maria, ca să
le mângâe pre ele pentru fratele lor.
Deci Marta, după ce a auzit că vine
Iisus, a eșit întru întimpinarea lui; iar
Maria ședea în casă. ²¹ Si a ȑis Mar-
ta către Iisus: Dómnne, de aĩ fi fost a-
ceea, fratele nostru nu ar fi murit.
Ci și acum știũ că orĩ câte vei cere
de la Dumneȑeũ îți va da ție Dumne-
ȑeũ. ²³ ȑis-a eĩ Iisus: Invia-va fratele
ȑeũ. ²⁴ ȑis-a lui Marta: Știũ că va învia la
înviere în ȑiua cea de apoi. ²⁵ ȑis-a el
Iisus: Eũ sînt învierea și viaȑa, cel
ce crede întru mine, de va și muri, viũ
va fi. ²⁶ Si tot cel ce este viũ, și cre-
de întru mine nu va muri în veac. Creȑi
a ȑeșta? ²⁷ ȑis-a lui: Așa este, Dóm-
ne, eũ am creȑut, că tu ești Christosul
ȑiul lui Dumneȑeũ, cel ce aĩ venit
în lume. ²⁸ Si acestea ȑicênd, s'a dus
și a chĩemat pre Maria sora sa în taină,
ȑicênd: Invêȑătorul a venit și te chĩa-

412 —
mă. 29 Aceea dacă a audīt, s'a scu-
lat degrab, și a mers la dēnsul.
30 Și încă nu venise Iisus în sat, ci era
în locul unde l-a întâmpinat pre el Mar-
ta. 31 Iar Iudeiī cariī eraū cu dēnsa în
casă, și o mângâiaū pre ea, vėdēnd pre
Maria că degrab s'a sculat și a eșit, aū
mers după dēnsa dīcēnd: Că merge
la mormēnt ca să plângă acolo. 32 Decī
Maria viind unde era Iisus, și vėdēn-
du-l pre el, a cădūt la piciorēle lui, dī-
cēnd lui: Dōmne, de ai fi fost aicea,
nu ar fi murit fratele meū. 33 Iar
Iisus dacă o a vėdūt pre dēnsa plângēnd,
și pre Iudeiī cariī venise împreună cu
dēnsa plângēnd, s'a răstit cu duhul și s'a
turburat pre sine și a dīs: Unde l-ați
pus pre el? 34 Dīs-a lui: Dōmne, vino
și veđi. 35 Și a lăcrămat Iisus. 36 Decī
diceaū Iudeiī: Iată cum îl iubia pre el.
37 Iar uniī dīntr'ēnșii a dīs: Aū nu pu-
tea acesta, carele a deschis ochiī orbului,
să facă ca și acesta să nu mōră? 38 Decī
Iisus iarăși răstindu-se întru sine, a mers
la mormēnt, și era peșteră, și peatră
era preste dēnsa. 39 Dīs-a Iisus: Ridi-

cați piatra; și a lui sora mortului Marta: Dómnne, pute că este de patru zile.
40 Dis-a ei Iisus: Aũ nu ți-am spus ție, că de vei crede, vei vedea mărirea lui Dumnezeu? 41 Și a ridicat piatra de unde era mortul zăcând; iar Iisus și-a ridicat ochii în sus și a dis: Părinte, mulțămescu-ți ție, că m'ai ascultat.
42 Și eũ știam că pururea mă ascuți; ei pentru poporul carele stă împrejur am dis, ca să credă că tu m'ai trimis.
43 Și acestea dicând, a strigat cu glas mare: Lazăre, vino afară! 44 Si a eșit cel mort, legate fiindu-i mânille și picioarele cu fășii, și fața lui cu mahramă era legată. Dis-a lor Iisus: Deslegați-l pre el și-l lăsați să mērgă. 45 Decī mulți din Iudeii cari venise la Maria, și aũ vedut cele ce aũ făcut Iisus, aũ cređut într'ēnsul. 46 Iar oare-cari din ei aũ mers la farisei, și le-aũ spus cele ce a făcut Iisus.

47 Decī aũ adunat archiereii și fariseii sfat și grăiaũ: Ce vom face, că omul acesta multe semne face? 48 De-l vom lăsa pre el așa, toți vor crede într'ēn-

sul, și vor veni Romani și vor lua și locul și neamul nostru. ⁴⁹ Iar unul dintre carele dintr'ei, Caiafa, arhieru fiind al anului acelaia, a zis lor: Voi nu știți nimic, ⁵⁰ Nici gândiți, că de folos este noi un om să moară pentru popor, și nu tot neamul să piară. ⁵¹ Iar acesta nu de la sine o a zis, ci arhieru fiind al anului acelaia, a profetit că vrea Iisus să moară pentru popor. ⁵² Și nu numai pentru popor, ci și ca pre fii lui Dumnezeu cei risipiți să-i adune într-o una. ⁵³ Deci dintru aceea zi s'au sfătuit ca să-l omoare pre el. ⁵⁴ Deci Iisus nu mai umbla de față între Iudei, ci s'a dus de acolo într-o latură aproape de pustie, într-o cetate ce se cheamă Efraim; și acolo petrecea cu învățăceii săi. ⁵⁵ Și era aproape Paștile Iudeilor; și s'au suit mulți în Ierusalim din latură aceea mai înainte de Paști, ca să se curățescă pre sine. ⁵⁶ Deci căutați pre Iisus și grăiați între sine în biserică stând: Ce vi se pare voi, că nu va veni la praznic? ⁵⁷ Și dedese arhieru și farisei poruncă, că de va

ști cineva unde este, să vestescă, ca să-l prindă pre el.

CAP. XII.

Pentru femeia cea ce a uns pre Domnul cu mir; pentru cele ce a dat Iuda; pentru asin; pentru Elinii cari venise și rugău pre Filip; pentru glasul carele s'a audat din ceri.

1 Deci Iisus, mai înainte de Paști cu șese zile a venit în Vitania, unde era Lazăr cel ce fusese mort, pre carele l-au înviat din morți. 2 Si i-au făcut lui acolo cină, și Marta slujia, iar Lazăr era unul din cei ce ședea împreună cu dânsul. 3 Deci Maria luând o litră cu Mir de nard de credință de mult preț, a uns picioarele lui Iisus, și a șters cu părul său picioarele lui; iar casa s'a umplut de mirosul Mirului. 4 Dis-a drept aceea unul din învățăceii lui, Iuda al lui Simon Iscarioteanul, carele vrea să-l vândă pre el: 5 Pentru ce acest Mir nu s'a vândut în trei-sute de dinari, și să se fi

dat sëracilor? ⁶ Iar acésta o a dîs: nu
cã pentru sëraci fî era lui grijã, ci cãci
fur era, și pungã avea, și ce sã punea
într'ênsa purta. ⁷ Și a dîs Iisus: Lasã-o
pre dênsa, spre dîua îngropãrei mele
e-aũ pãzit pre acesta. ⁸ Cã pre sëraci
pururea fî aveți cu voi, iar pre mine
nu mē aveți pururea. ⁹ Și a înțeles
popor mult din Iudei cã acolo este: și
aũ venit nu pentru Iisus numai, ci ca
sã vadã și pre Lazãr, pre carele l-aũ în-
viat din morți. ¹⁰ Și s'aũ sfãtuit Arhie-
rei, ca și pre Lazãr sã-l omoare. ¹¹ Cã
muiți pentru el mergea din Iudei, și
credeaũ în Iisus. ¹² Iar a doua-zi popor
mult carele venise la praznic, auzind
cã vine Iisus în Ierusalim, ¹³ Aũ luat
stãlpãri de finici, și aũ eșit întru întem-
pinarea lui, și striga: Osana, bine este
cuvêntat cel ce vine întru numele Dom-
nului, împăratul lui Israel. ¹⁴ Și aflând
Iisus un asin a ședut pre el, precum
este scris. ¹⁵ Nu te teme fîca Sionu-
lui; iatã împăratul tãu vine la tine, șe-
dênd pre mânzul asinei. ¹⁶ Iar pre
acestea nu le-aũ cunoscut învêțacei lui

mai înainte, ci după ce s'a preamărit
Iisus, atunci și-a adus aminte, că acea-
cea erau pentru el scrise, și acestea i-a
făcut lui.

¹⁷ Mărturisia drept aceea poporul ca-
rele era cu el, când pre Lazăr l-a stri-
gat din mormânt, și l-a sculat pre el
din morți. ¹⁸ Pentru aceea l-a și în-
tâmpinat pre el poporul, căci a auzit
că el a făcut această minune.

¹⁹ Deci au dis fariseii între dânsii: Ve-
deți, că nimic nu folosiți; iată lumea
merge după dânsul. ²⁰ Și erau ore-cară
Elui din cei ce se suise să se închine
la praznic. ²¹ Deci aceștia s'au apro-
piat la Filip carele era din Vitsaida
Galileei, și l-a rugat pre dânsul, grăind:
Dămine, voim să vedem pre Iisus.
²² Venit-a Filip și a spus lui Andrei, și
iarăși Andrei și Filip au spus lui Ii-
sus. ²³ Iar Iisus a răspuns lor, dicând:
A venit ora ca să se preamărească Fiiul
omului.

²⁴ Amin. Amin grăesc voi; grăunțul
de grâu cădând pre pământ, de nu va

muri, el singur rămâne; iar de va muri, multă rodă aduce.

²⁵ Cela ce-și iubește sufletul său, pierde-l-va pre el; și acela ce-și uraște sufletul său în lumea această, în viața cea vecinică îl va păzi pre el. ²⁶ De slujește cineva mie, mie să-mi urmeze; și unde voi fi eu, acolo și sluga mea va fi. Și de va sluji cineva mie, îl va cinsti pre el Tatăl meu. ²⁷ Acum sufletul meu s'a turburat și ce voi spune? Părinte, mântuește-mă pre mine de ora această; ci pentru această am venit la ora această.

²⁸ Părinte, preamărește numele tău. Decă a venit glas din ceriu: și am preamărit, și iarăși voi preamări. ²⁹ Iar poporul carele sta și auzea, dicea: Tunet se făcu. Alții diceau: Inger grăi lui. ³⁰ Răspuns-a lor Iisus și a zis: Nu pentru mine s'a făcut glasul acesta, ci pentru voi. ³¹ Acum judecată este lumii aceștia; acum stăpânitorul lumii aceștia se va goni afară. ³² Și eu de acum voi înălța de pre pământ, pre toți voi trage la mine. ³³ (Iar această di-

cea, însemnând cu ce mörte vrea să
möră). ³⁴ Răspuns-a lui poporul: Noī
am audīt din lege că Christos petrece în
veac; și cum tu dici, că se cade să se
înalte Fiul omului? Cinc este acesta
Fiul omului? ³⁵ Decī a dis lor Iisus :
Incă puțină vreme lumina cu voi este ;
umblați până când aveți lumina ca să
nu vă cuprinđă pre voi întunerecul.
Și cel ce umblă întru întunerec, nu știe
unde merge.

³⁶ Până când aveți lumină, credeți
în lumină, ca fii ai luminei să fiți. Aces-
tea a grăit Iisus, și mergēnd s'a ascuns
de dēnșii. ³⁷ Și atâtea semne făcēnd
el înaintea lor, nu credeaū într'ēnsul.
³⁸ Ca să se plinēscă cuvēntul Isaiei Pro-
fetului, pre carcle l-a dis : Dōmne, cine
a cređut audului nostru ? Și brațul
Domnului cui s'a descoperit ? ³⁹ Pen-
tru acēsta nu putea să credă, că iarăși
a dis Isaia : ⁴⁰ Aū orbit ochii lor, și aū
impetrit inima lor ; ca să nu vadă cu
ochii, nici să înțelēgă cu inima, și se
vor întorce și-ī voiū vindeca pre dēn-
șii. ⁴¹ Acestea a dis Isaia, când a vēdut

mărirea lui, și a grăit pentru dânsul.
 42 Însă și din boeri mulți au crezut într'ênsul, dar pentru farisei nu mărturisia, ca să nu fie goniți din sinagogă.
 43 Că au iubit mărireă omênilor mai mult decât mărireă lui Dumnezeu. 44 Iar Iisus a strigat și a zis: Cea ce crede întru mine, nu crede întru mine, ci întru cea ce m'a trimis pre mine. 45 Și cea ce mă vede pre mine, vede pre cea ce m'a trimis pre mine. 46 Eă lumină în lume am venit, ca tot cea ce crede întru mine, întru întuneric să nu rămăe. 47 Și de va auzi cine-va grațurile mele, și nu va crede, eă nu-l judec pre el; că n'am venit ca să judec lumea, ci ca să mântuesc lumea. 48 Cea ce să lăpădă de mine, și nu priimește grațurile mele, are pre cea ce-l judecă pre el; cuvântul carele am grăit, acela îl va judeca pre el în ziua cea de apoi. 49 Că eă dela sine-mi n'am grăit; ci Tatăl cea ce m'a trimes pre mine, acela poruncă mi-a dat ce voiă zice și ce voiă grăi. 50 Și știă, că porunca

— 121 —
lui viață vecinică este. Decî cele ce gră-
esc eu, precum mî-a dîs mie Tatăl, așa
grăesc.

CAP. XIII.

*Pentru spălare; pentru Iuda cînd a e-
șit ca să vîndă pre Christos; pentru po-
runca a iubi unul pre altul; pentru Petru
cînd întreba, unde merge Domnul.*

¹ Iar mai înainte de praznicul Paști-
lor, știind Iisus că I-a venit lui ora,
ca să se mute din lumea acésta către Ta-
tăl, iubind pre aî seî pre cei din lume,
până la fine I-a iubit pre ei ² Și cină
făcîndu-se, (cînd diavolul acum pusese
în inima Iudei al lui Simon Iscarioténul,
ca să-l vîndă pre el). ³ Știind Iisus că tóte
I-a dat lui Tatăl în mînî, și cum că de la
Dumneđeũ a eșit, și la Dumneđeũ mer-
ge, ⁴ S'a sculat dela cină, și ș'a pus vest-
mintele; și luând ștergatorul s'a încins.
⁵ După aceia a turnat apă în spălătóre, și
a început a spăla picîórele învătăceilor

și a le șterge cu ștergătorul cu care
era încins. ⁶Deci a venit la Simon Petru,
și i-a zis lui acela: Dómnne aú tu vei să-mi
speli picioróarele? ⁷Răspuns-a Iisus, și i-a zis
lui: Ceea ce fac eú, tu nu știi acum, iar vei
cunóște după acestea. ⁸Zis-a Petru lui:
Nu vei spála picioróarele mele în veac. Răspuns-a Iisus lui: De nu te voiú spála pre
tine, nu ai parte cu mine. ⁹Zis-a Simon
Petru lui: Dómnne, nu numai picioróarele
mele, ci și mâinile, și capul. ¹⁰Zis-a Iisus
lui: Cel spălat nu are trebuință, fără
numai picioróarele a le spála, ci este curat
tot; și voi curați sînteți, dar nu toți. ¹¹Că
știa pre cela ce vrea să-l vîndă pre el, pen-
tru aceea a zis: Că nu toți sînteți curați.
¹²Deci după ce a spălat picioróarele lor,
și s'a luat vestmintele sale, ședînd ia-
răși, a zis lor: Cunóșteți ce am făcut
voi? ¹³Voi pre mine mă chîemați: Invê-
țătorul și Domnul; și bine dicți, că sînt.
¹⁴Deci de am spălat eú picioróarele vóstre,
Domnul și Invêțătorul, și voi datori sîn-
teți unul altuia a spála picioróarele. ¹⁵Că
pildă am dat voi, că precum eú am fă-
cut voi, și voi să faceți. ¹⁶Amin, Amin dic

voi: Nu este sluga mai mare decât
 Domnul seŭ, nici solul mai mare decât
 cel ce l-a trimis pre el. ¹⁷ De ştiţi acestea,
 fericiţi sînteţi, de le veţi face. ¹⁸ Nu pen-
 tru toţi voi grăesc; eŭ ştiu pre cari
 i-am ales; ci ca să se plină Scriptura:
 Cea ce mănîncă împreună cu mine
 pâne, a rădicat asupra mea călcâiul
 seŭ. ¹⁹ De acum dic voi, mai înainte
 de a se face, ca, când se va face, să cre-
 deţi, că eŭ sînt. ²⁰ Amin, Amin grăesc voi:
 Cea ce primeşte pre carele voiŭ tri-
 mite, pre mine mă primeşte; iar
 cea ce mă primeşte pre mine, primeşte
 pre cea ce m'a trimis pre mine. Acestea
 dicînd Iisus, s'a turburat cu duhul,
 şi a mărturisit, şi a dis: Amin, Amin
 grăesc voi: Că unul din voiŭ mă va vin-
 de. ²² Căuta drept aceea unul la altul în-
 vîţaceiŭ nepricepîndu-se pentru cine
 grăeşte. ²³ Şi era unul din învîţaceiŭ
 lŭi culcat pre sînul lŭi Iisus, pre carele
 îl iubea Iisus. ²⁴ Decî a făcut semn acestu-
 ea Simon Petru, să întrebe, cine ar fi
 de carele grăeşte. ²⁵ Şi cădînd acela pre
 pieptul lŭi Iisus a dis lŭi: Dómnne, cine

este ? ²⁶ Răspuns-a Iisus : Acela este că-
ruea eū întingând pânea voiū da. Şi în-
tingând pânea o a dat lui Iuda al lui
Simon Iscarioténul. ²⁷ Si după pâne atun-
cea a intrat într'ênsul Satana. Decī a ȓis
Iisus lui : Ce vei să faci fă mai în grab.
²⁸ Si acésta nimenea din cei ce şedeau
a cunoscut, pentru ce a ȓis lui. ²⁹ Că unī
socotea, de vreme ce punga avea Iuda,
că îi ȓice Iisus lui : cumpără cele ce ne
trebuesc la praznic, saū sêracilor să dă
ceva. ³⁰ Decī după ce a luat el pânea,
îndatăşi a eșit, și era nópte, când a
eșit.

³¹ ȓis-a Iisus : Acum s'a preamărit Fiul
omului, și Dumneȓeū s'a preamărit în-
tru el. ³² Dacă s'a preamărit Dumneȓeū
întru el, și Dumneȓeū va preamări pre
el întru sine, și îndatăşi îl va preamări
pre el. ³³ Fiilor, încă puțin cu voi sînt;
căuta-mă-veȓi, și precum am ȓis Iudei-
lor, că unde eū merg, voi nu puteȓi veni;
și voi ȓic acum : ³⁴ Poruncă nouă dau
voi, ca să vă iubiȓi unul pre altul,
precum eū v'am iubit pre voi, ca și
voi să vă iubiȓi unul pre altul. ³⁵ În-

— 11 —
tru acésta vor cunóște toți, că ai mei în-
vătăcei sînteți, de veți avea dragoste în-
tre voi. ³⁶ Dis-a Simon Petru lui: Dómnne,
unde mergi? Răspuns-a Iisus lui: Unde
merg eú, nu poți veni acum după mine,
iar mai pre urmă vei veni după mine.
³⁷ Dis-a Petru lui: Dómnne, pentru ce
nu pociú veni după tine acum? Su-
fletul meú pentru tine voiú pune ³⁸ Răs-
puns-a Iisus lui: Sufletul tée pentru
mine îl vei pune? Amin, Amin grăiesc
ție: Nu va cânta cocoșul, pîná ce te
vei lepáda de mine de trei ori.

CAP. XIV.

*Pentru Toma ce nu știa unde merge
Domnul; pentru Iuda al lui Tadeú când
a întrebát pre Iisus; pentru Mângăitorii.*

¹ Să nu se turbure inima vóstră; cre-
deți întru Dumneđeú, și întru mine cre-
deți. ² In casa Tatálu meú multe lă-
cașuri sînt; iar de nu, ași fi dis voi:
voiú să merg să gătesc voi loc. ³ Și de

voi merge să gătesc voî loc, iarăși voi veni și vă voi lua pre voi la mine, cu unde sînt eu și voi să fiți. ⁴ Și unde eu merg știți, și calea știți. ⁵ Dis-a Toma lui: Dómnne, nu știm unde mergi; și cum putem să știm calea? ⁶ Dis-a Iisus lui: Eu sînt calea și adevărul, și viața; nimenia nu vine la Tatăl, fără numai prin mine. ⁷ De m'ați fi cunoscut pre mine, și pre Tatăl meu ați fi cunoscut; și de acum îl cunoșteți pre el, și l-ați vădut pre el. ⁸ Dis-a Filip lui: Dómnne, arată noî pre Tatăl, și ne va ajunge noî. ⁹ Dis-a Iisus lui: Atâta vreme cu voi sînt, și nu m'ai cunoscut pre mine, Filipe? Cel ce m'a vădut pre mine, a vădut pre Tatăl; și cum tu zici: Arată noî pre Tatăl? ¹⁰ Nu crezi că eu întru Tatăl, și Tatăl întru mine este?

Grațiarile care eu voi grăiesc; de la mine nu le grăiesc; iar Tatăl acela ce petrece întru mine, acela face lucrurile. ¹¹ Credeți mie, că eu întru Tatăl, și Tatăl întru mine este. Iar de nu, pentru lucrurile acestea

credeți mie. ¹² Amin, Amin grăiesc voi: Cea ce crede întru mine, lucrurile care
 eu fac, și acela va face, și mai mari de
 cât acestea va face; că eu la Tatăl meu
 merg. ¹³ Și orî ce veți cere întru nu-
 mele meu, aceea voi face; ca să se prea-
 mărească Tatăl întru Fiiul. ¹⁴ Orî-ce
 veți cere întru numele meu, eu voi face.
¹⁵ De mă iubiți pre mine, poruncile
 mele păziți. ¹⁶ Și eu voi ruga pre Ta-
 tăl, și alt Mângăitoriū va da voi, ca să ră-
 mâe cu voi în veac. ¹⁷ Duhul adevă-
 rului, pre carele lumea nu-l pôte primi,
 că nu-l vede pre el, nici îl cunoște pre
 el; iar voi îl cunoșteți pre el, că cu voi
 petrece, și întru voi va fi. ¹⁸ Nu vă voi
 lăsa pre voi sărmani; voi veni la voi.
¹⁹ Încă puțin, și lumea pre mine nu mă
 va mai vedea; iar voi mă veți vedea
 pre mine; că eu viū sînt, și voi veți fi
 vii. ²⁰ Întru aceea și veți cunoște voi,
 că eu sînt întru Tatăl meu, și voi întru
 mine, și eu întru voi.
²¹ Cea ce are poruncile mele, și le pă-
 zește pre ele, acela este carele mă iu-
 bește pre mine; și cea ce mă iubește pre

mine, iubise-va de Tatăl meu, și eu îl voi iubi pre el, și mă voi arăta pre si ne-mă lui. ²² Dis-a lui Iuda, (nu Iscarionul) : Dómnne, ce póte fi că noi vei să te arăți și nu lumei ? ²³ Răspuns-a Iisus, și a dis lui : De mă iubește cineva pre mine, cuvântul meu va păzi; și Tatăl meu îl va iubi pre el, și la el vom veni, și lăcașiū la dēnsul vom face. ²⁴ Cel ce nu mă iubește pre mine, cuvintele mele nu le păzește; și cuvântul carele auđiți nu este al meu, ci al Tatălui celui ce m'a trimes pre mine.

²⁵ Acestea am dis voi, la voi petrecēnd. ²⁶ Iar Māngāitoriul Duhul cel Sânt, pre carele îl va trimite Tatăl intru numele meu, acela pre voi vē va învăța tóte, și va aduce aminte voi tóte cele ce am grăit voi. ²⁷ Pace las voi, pacea mea dau voi; nu precum lumea dă, Eu dau voi.

Să nu se turbure inima vóstră, nici să se spāimānteze. ²⁸ Auđit-ați că eu am dis voi : Merg, și voi veni la voi. De m'ați iubi pre mine, v'ați fi bucurat căci am dis voi, merg la Tatăl; că Ta-

tăl meu mai mare decât mine este.
29 Si acum am dis voi mai înainte până a
nu fi, ca, când va fi, să credeți. 30 Nu
voi mai grăi multe cu voi; că vine stē-
pănitoriul lumii aceștia, și întru mine nu
are nimic. 31 Ci ca să cunoască lumea
că iubesc pre Tatăl și precum mî-a po-
runcit mie Tatăl, așa fac. Sculați-vă, să
mergem de aici.

CAP. XV.

*Pentru via cea adevărată, și lucră-
toriul, și via.*

1 Eă sînt buciumul viței cel adevē-
rat, și Tatăl meu lucrătoriū este. 2 Tótă
via carea nu aduce ródă întru mine, o
scóte pre ea; și tótă carea aduce ródă,
o curățește pre ea, ca mai multă ródă să
aducă. 3 Acum voi curați sînteți, pen-
tru cuvēntul carele am grăit voi. 4 Rē-
mâneți întru mine, și eă întru voi. Pre-
cum via nu póte să aducă ródă din sine
singură, de nu va rămânea în bucium,

aşa nici voi, de nu veţi rămânea întru mine. ■ Eū sînt buciul viţei, voi vi-
ţele; cels ce rămâne întru mine, şi eū
întru el, acesta aduce ródă multă. Că
fără de mine nu puteţi face nimic.
6 De nu rămâne cineva întru mine, se
scóte afară ca viţa, şi se usucă; şi o a-
dună pre ea, şi în foc o aruncă, şi arde.
7 De veţi rămânea întru mine, şi cuvîn-
tele mele de vor rămânea întru voi, orî-
ce veţi vrea veţi cere, şi se va face voi.
8 Întru acésta s'a preamărit Tatăl meū,
ca ródă multă să aduceţi, şi să vă faceţi
aī mei învăţăcei.

■ Precum m'a iubit pre mine Tatăl, şi
eū v'am iubit pre voi; rămâneţi întru
dragostea mea. 10 De veţi păzi porun-
cile mele, veţi rămânea întru dragostea
mea; precum eū poruncile Tatălui meū
am păzit, şi rămăiū întru dragostea lui.
11 Acestea am grăit voi, ca bucuria mea
întru voi să rămăe, şi bucuria vóstră să
se plinéscă. 12 Acésta este porunca mea
ca să vă iubiţi unul pre altul, precum
eū v'am iubit pre voi. 13 Mai mare dra-
goste de cât acésta nimenea nu are, ca

cine-va sufletul său să-și pue pentru prietenii seî. ¹⁴ Voi prietenii mei sînteti, de veți face câte eă poruncesc voi.

¹⁵ De acum nu vă mai dic voi slugi; că sluga nu știe ce face Domnul seă; ci pre voi v'am dis prietenî; că tôte câte am audît dela Tatăl meă, am arătat voi.

¹⁶ Nu voi m'ați ales pre mine, ci eă v'am ales pre voi și v'am pus ca voi să mergeți și ródă să aduceți, și ródă voastră să rămăe; ca orî-ce veți cere de la Tatăl întru numele meă, să daă voi.

¹⁷ Acestea poruncesc voi, ca să vă iubiți unul pre altul. ¹⁸ De vă uraște pre voi lumea, știți că pre mine mai înainte de cât pre voi m'a urît. ¹⁹ De ați fi din lume, lumea ar iubi pre al seă; iar căci din lume nu sînteți, ci eă v'am ales pre voi din lume, pentru acésta uraște pre voi lumea. ²⁰ Aduceți-vă aminte de cuvântul carele am grăit voi: Nu este sluga mai mare decât domnul seă. De m'a gonit pre mine, și pre voi vă vor goni; de a păzit cuvântul meă, și al vostru vor păzi. ²¹ Ci aceste tôte vor face voi pentru numele meă; căci nu știă

pre cea ce m'a trimis pre mine ²² De
 n'ași fi venit, și ași fi grăit lor, păcat n'
 ar avea; iar acum răspuns n'aū pen-
 tru păcatul lor. ²³ Cea ce mă uraște
 pre mine, și pre Tatăl meu uraște. ²⁴ De
 n'ași fi făcut lucrări întru ei, care
 nimenea altul n'a făcut, păcat n'ar
 avea; iar acum aū și vădut, și m'aū
 urît și pre mine, și pre Tatăl meu. ²⁵ Ci
 ca să se plină cuvântul cel scris în
 legea lor: Că m'aū urît în zadar. ²⁶ Iar
 când va veni Mângăitorul, pre carele
 eu voi trimite voi dela Tatăl, (Duhul
 Adevărului, carele dela Tatăl se pur-
 cede), acela va mărturisi pentru mine.
²⁷ Încă și voi mărturisiți, că din început
 cu mine sînteți.

CAP. XVI.

Pentru Iisus când a spus măi înainte cele ce vor să se întemple învățăceilor ; pentru cuvântul acela : puțin și mă veți vedea ; pentru că va da Tatăl câte vor cere.

1 Acestea am grăit voî, ca să nu vă smintiți 2 Scóte-vă-vor pre voî din sinagoge. 3 Si va veni timpul, ca tot cel ce va ucide pre voî, să i se pară că aduce slujbă lui Dumneđeú. 4 Si acésta vor face voî, că n'aú cunoscut pre Tatăl, nici pre mine. 5 Ci aceste toate am grăit voî, ca dacă va veni timpul, să vă aduceți aminte de ele că eú am spus voî ; și aceste voî din început n'am spus, căci cu voî eram. 6 Iar acum merg la cela ce m'a trimis pre mine, și nimenea din voî nu mă întreabă : Unde mergi ? 7 Ci căci acestea am grăit voî, întristarea a umplut inima voastră 8 Ci eú adevărul ȑic voî ; că de

folos este voi, ca să mă duc Eu ; că de nu
mă voi duce Eu, Mângăitorul nu va veni
la voi; iar de mă voi duce, îl voi trimi-
te pre el la voi. ⁹ Si viind acela, va vadi
lumea de păcat, și de dreptate, și de jude-
cată. ¹⁰ De păcat, căci nu cred întru
mine, ¹¹ Iar de dreptate, căci la Tatăl
meu merg, și nu mă veți mai vedea pre
mine. ¹² Iar de judecată, căci stăpânito-
riul lumii aceștia s'a judecat. Încă multe
am a dice voi ci nu puteți a le purta acum.
¹³ Iar când va veni acela, Duhul Advăru-
lui va povățui pre voi la tot adevărul, că
nu va grăi dela sine, ci câte va auzi va
grăi, și cele viitoare va vesti voi. ¹⁴ Acela
pre mine mă va mări, că dintr'al meu
va lua și va vesti voi.

¹⁵ Tote câte are Tatăl a le mele sînt ;
pentru acesta eu dic, că dintr'al meu
va lua și va vesti voi. ¹⁶ Puțin și nu
mă veți vedea ; și iarăși puțin, și mă
veți vedea. Că Eu merg la Tatăl meu.
¹⁷ Decî a dis unii din învățăceii lui în-
tre sine : Ce este acesta ce dice noi :
Puțin, și nu mă veți vedea ; și iarăși
puțin și mă veți vedea ; și, cum că Eu
merg la Tatăl meu ? ¹⁸ Decî dicea :

— 400 —
Ce este acésta ce dice, Puțin ? Nu știm
ce grăește. ¹⁹ Decî a cunoscut Iisus, că
vreă să-l întrebe pre el, și a dis lor :
De acésta vă întrebați între voi, căci am
dis : Puțin, și nu mă veți vedea, și ia-
răși puțin și mă veți vedea ? ²⁰ Amin,
Amin grăiesc voi : Că voi veți plânge și
vă veți tângui, iar lumea se va bucura ;
și voi vă veți întrista, ci întristarea vós-
tră întru bucurie se va întórce. ²¹ Fe-
mea când naște întristare are, căci a
sosit ora ei ; iar dacă naște copilul,
nu-și mai aduce aminte de scârbă, pen-
tru bucuria că s'a născut om în lume.
²² Decî și voi acum aveți, întristare ci
iarăși vă voi vedea pre voi, și se va bu-
cura inima vóstră, și bucuria vóstră
nimenea nu o va lua dela voi ²³ Și în-
tru acea ți pre mine nu mă veți între-
ba nimic.

Amin, Amin grăiesc voi : că orî-
ce veți cere dela Tatăl întru numele
meu, va da voi. ²⁴ Până acum n'ați ce-
rut nimic întru numele meu ; cereți, și
veți lua, ca bucuria vóstră să fie deplin.
²⁵ Acestea în pilde am grăit voi ; ci va
veni ora, când nu voi mai grăi în pilde

voi, ci arătat pentru Tatăl vouă vesti voi.
 26 Intru aceea și în numele meu veți cere;
 și nu dic voi că Eă vouă ruga pre Tatăl
 pentru voi. 27 Că însuși Tatăl iubește
 pre voi, căci voi pre mine m'ați iubit,
 și ați crezut că Eă dela Dumne-deu am
 eșit. 28 Eșit-am dela Tatăl, și am venit
 în lume. Iarăși las lumea, și merg la
 Tatăl 29 Dis-aă, lui învătăceii: Iată a-
 cum arătat grăiești, și nici o pildă nu dici;
 30 Acum știm că știi toate, și nu trebuie-
 ste ca să te întrebe cineva; prin acesta
 credem că dela Dumne-deu ai eșit.
 31 Răspuns-a lor Iisus: Acum credeți?
 32 Iată vine timpul, și acum a sosit,
 ca să vă răspândiți fiește-carele la a le
 sale, și pre mine mă veți lăsa singur.
 Dar nu sînt singur, că Tatăl meu cu
 mine este. 33 Acestea am grăit voi, ca
 întru mine pace să aveți. În lume ne-
 caz veți avea, ci îndrăzniți, Eă am biruit
 lumea.

CAP. XVII.

Pentru rugăciunea lui Iisus către Tatăl ; pentru învățaceii cei ce i s'au dat lui.

¹ Acestea a grăit Iisus, și și-a rădîcat ochii seî la ceriū, și a ȑis : Părinte, a venit ora prea mărește pre Fiiul tēū, ca și Fiiul tēū să te prea-măriască pre tine. ² Precum ai dat lui stēpânire a tot trupul, ca tot ce ai dat lui să le dea lor viață vecinică. ³ Și acēsta este viața cea vecinică, ca să te cunóscă pre tine unul adevēratul Dumneȑeū, și pre carele ai trimis pre Iisus Christos. ⁴ Eū te-am preamărit pre tine pre pămēnt; lucrul am sēvērșit, carele mi-ai dat mie să-l fac. ⁵ Și acum mă preamărește tu Părinte la tine însuți, cu mărirea care am avut-o la tine, mai'nainte până a nu fi lumea. ⁶ Arētat-am numele tēū ómenilor pre cari ai dat mie din lume; ai tēi eraū, și mie i-ai dat pre ei, și cuvēntul tēū au păzit. ⁷ Acum au cunoscut, că tóte cāte ai dat

mie dela tine sunt. ⁸ Pentru că cu-
 vintele care ai dat mie, le-am dat lor;
 și ei au priimit, și au cunoscut cu ade-
 vărat, că dela tine am eșit, și au crezut
 că tu m'ai trimis. ⁹ Eū pentru aceștia
 mă rog, nu pentru lume mă rog, ci pen-
 tru aceștia, cari ai dat mie, că ai tōi
 sunt. ¹⁰ Si a le mele tōte a le tale sînt,
 și a le tale a le mele; și m'am preamărit
 întru dēnșii. ¹¹ Si nu mai sînt în lume,
 și aceștia în lume sînt, și eū la tine viū;
 Părinte Sānte păzește-i pre dēnșii întru
 numele tēu, pre cari ai dat mie, ca să fie
 una precum și noi. ¹² Când eram cu ei
 în lume, eū îi păziam pre ei întru nu-
 mele tēu; pre cari i-ai dat mie i-am pă-
 zit, și nimenea dintru dēnșii n'au pe-
 rit, fără numai fiul pierdērei ca să se
 plinēscă scriptura. ¹³ Iar acum la
 tine viū, și acestea grălesc în lume, ca
 să aibă bucuria mea deplin întru ei.
¹⁴ Eū am dat lor cuvēntul tēu, și lumea
 i-a urit pre ei; căci nu sînt ei din lumă
 precum eū nu sunt din lume. ¹⁵ Nu mă
 rog ca să-i iai pre ei din lume, ci ca se-i
 păzești pre ei de cel viclean. ¹⁶ Din

lume nu sînt (ei), precum eă din lume nu sînt. ¹⁷ Sănteste-î pre ei întru adevărul tēu, cuvēntul tēu adevăr este.

¹⁸ Precum pre mine m'ai trimis în lume, și eă î-am trimis pre ei în lume.

¹⁹ Și pentru dēnșii eă mē sântesc pre sine-mi, ca și ei să fie sântiți întru adevăr. ²⁰ Și nu numai pentru aceștia mē rog, ci și pentru cei ce vor crede prin cuvēntul lor întru mine. ²¹ Ca toți una să fie, precum tu Părinte întru mine și Eă întru tine, ca și aceștia întru noi una să fie; ca să credă lumea că tu mai trimis. ²² Și eă mărirea care mi-ai dat mie o am dat lor, ca să fie una, precum Noi una sîntem. ²³ Eă întru ei, și Tu întru mine, ca să fie ei desēvērșit întru una, și ca să cunōscă lumea, că Tu m'ai trimis, și î-ai iubit pre ei, precum pre mine m'ai iubit. ²⁴ Părinte, pre cariî î-ai dat mie, voesc ca unde sînt eă, și accia să fie împreună cu mine; ca să vadă mărirea mea, carea ai dat mie, (pentru că mai iubit pre mine) mai înainte de întemeierea lumii. ²⁵ Părinte drepte, și lumea pre tine nu te-a cunoscut, iar eă te-am cu-

noscut, și aceștia au cunoscut că tu mai trimis pre mine. ²⁶ Și am arătat lor numele tău, și-l voi arăta; ca dragoste cu care m'ai iubit pre mine, întru dănsii să fie, și eu întru ei.

CAP. XVIII.

Pentru vânzarea lui Iisus; pentru Iudei când au căzut jos; pentru Petru când a tăiat urechia slugii arhiereului; pentru Iisus când l-a dus la Ana și la Caiafa, și la Pilat, și pentru judecata lui.

¹ Acestea grăind Iisus, a eșit împreună cu învățăceii săi de ceea parte de pârăul Cedrilor, unde era o grădină, întru care a intrat el, și învățăceii lui. ² Și știa și Iuda, cel ce l-a vândut pre el, acolo cu învățăceii săi. ³ Deci Iuda luând oște, și slugi dela arhierei și de la farisei, au venit acolo cu felinare, și cu făclii, și cu arme. ⁴ Iar Iisus știind toate cele ce era să vie asupra lui

eșind aū ȡis lor: Pre cine căutați? 6 Răspuns-a lūi: Pre Iisus Nazarinénul. ȡis-a lor Iisus: Eū sînt. Si sta și Iuda cel ce-l vënduse pre el împreună cu dênșii. 7 Decî, după ce a ȡis lor, că eū sînt, s'aū întors eî înapoi, și aū cădut jos. 7 Si iarăși i-a întrebă pre eî: Pre cine căutați? Iar eî aū ȡis: Pre Iisus Nazarinénul. 8 Răspuns-a Iisus, și a ȡis: Am spus voi, că eū sînt. Decî de mă căutați pre mine lăsați pre aceștia să se ducă. 9 Ca să se pliniască cuvêntul carele a ȡis: Pre cari i-aî dat mie, n'am perdut dintru dênșii nici unul. 10 Iară Simon Petru avênd sabie, o a scos p're ea și a lovit pre sluga Arhiereului, și l-a tăiat urechea lūi cea dréptă; și era numele slugei Malh. 11 Si a ȡis Iisus lūi Petru: Bagă sabia în tēcă; 12 Paharul, carele mî-a dat mie Tatăl, aū nu-l voiū bea pre el? Decî óstea și capitenia cea peste o mie, și slugile Iudeilor, aū prins pre Iisus, și l-aū legat pre el. 13 Si l-aū dus pre el la Ana întěiū, că era socru Caiatei, carele era arhiereū al anului aceleia.

¹⁴ Și era Caiafa, cel ce a sfătuit pre Iu-
 dei că de folos este să móră un om pen-
 tru popor. ¹⁵ Și mergea după Iisus
 Simon Petru și celalalt învățacel; iar
 învățacelul acela era cunoscut arhie-
 reului, și a intrat împreună cu Iisus în
 curtea arhiereului. ¹⁶ Iar Petru a
 statut la ușe afară. Decî a eșit celalalt
 învățacel carele era cunoscut arhiere-
 ului, și a dis portăriței și a băgat înlăun-
 tru pre Petru. ¹⁷ Și a dis lui Petru slujnica
 portărița: Nu cumva și tu ești din învê-
 țaceii omului acestuia? Dis-a acela: Nu
 sînt. ¹⁸ Și sta slugile și slujitorii cari
 făcuse foc, că era frig, și se încăldîia, și
 era cu ei Petru stînd și încăldîindu-se.
¹⁹ Decî arhiereul a întrebă pre Iisus
 de învățaceii lui, și de învățătura lui.
²⁰ Răspuns-a Iisus lui: Eă de față am
 grăit lumei; Eă tot-déuna am învățat
 în sinagogă și în biserică, unde toți lu-
 deii se adună, și întru ascuns n'am
 grăit nimic. ²¹ Ce mă întrebî? Intré-
 bă pre cei ce aă audit, ce am grăit lor;
 iată aceștia știu cele ce am grăit eă.
²² Și acestea dicînd el, unul din slu-
 gile ce sta înaintea, a dat palmă lui Ii-

sus dicând: Aşa răspundî arhiereului?
 23 Răspuns-a Iisus lui: De am grăit rău,
 mărturiseşte de rău; iar de am grăit
 bine, ce mă baţi? 24 Decî l-a trimis pre
 el Ana legat la Caiafa arhiereul.
 25 Si era Simon Petru stînd şi încăl-
 dindu-se; decî dîseră lui: Aă şi tu din
 învăţăceii lui eşti? Iar el s'a lepădat,
 şi a dis: Nu sînt. 26 Dis-a lui unul
 din slugile arhiereului, rudenie fiind
 al celui ce i-a tăiat Petru urechia: Aă
 nu te-am vădut cū în grădină cu dînsul?
 27 Si iarăşi s'a lepădat Petru; şi îndatăşi
 a cântat cocoşul.

28 Decî aduc pre Iisus dela Caiafa în
 divan, şi era dimineţă; şi ei n'aă în-
 trat în divan ca să nu se spurce, ci ca
 să mănânce Paştele. 29 Eşit-a drept a-
 ceea Pilat la ei, şi a dis: Ce pără a-
 ducetî asupra omului acestuîa? 30 Răs-
 puns-aă şi aă dis: De n'ar fi fost aces-
 ta făcător de rele, nu l-am fi dat pre el
 ţie. 31 Decî a dis lor Pilat: Luaţi-l pre
 el voi, şi duple legea vóstră judecaţi-l
 pre el. Si a dis lui Iudeiî: Noî nu este
 cu putinţă să omorîm pre nimenea;

32 Ca cuvântul lui Iisus să se pliniască
 carele a dis, însemnând cu ce morțe
 vrea să móră. 33 Si a intrat iarăși în
 divan Pilat, și a chemat pre Iisus,
 și i-a dis lui : Tu ești Impăratul Iu-
 deilor ? 34 Răspuns-a Iisus lui : Dela
 tine tu dici acesta, sau alții au grăi
 tie pentru mine ? 35 Răspuns-a Pilat :
 Aă dóră eă Iudeu sînt ? Neamul tēu
 și arhieriei te-aă dat pre tine mie, ce
 ai făcut ? 36 Răspuns-a Iisus : Im-
 părăția mea nu este din lumea a-
 cēsta, de ar fi fost din lumea acēsta
 împărăția mea, slugile mele s'ar fi
 nevoit ca să nu mă fi dat Iudeilor ;
 iar acum împărăția mea nu este de
 aicea. 37 Decī a dis Pilat lui : Aă
 împărat ești tu ? Răspuns-a Iisus : Tu
 dici, că împărat sînt eă ; eă spre a-
 cēsta m'am născut, și spre acēsta am
 venit în lume, ca să mărturisesc ade-
 vărul. Tot cel ce este din adevăr,
 ascultă glasul meă. 38 Dis-a Pilat
 lui : Ce este adevărul ? Si acēsta di-
 cēnd, iarăși a eșit la Iudei, și a dis
 lor : Eă nicī o vină nu aflu întru el.

³⁹ Ci este voi obiceiū, ca să vă slobodesc pre unul la Paști; decī voiți să vă slobodesc voi pre Impăratul Iudeilor? Strigat-aū drept aceea iarăși toți, dicēd : Nu pre acesta, ci pre Varava, și era Varava tâlhar.

CAP. XIX.

Pentru bătaia lui Iisus; pentru răstignirea lui Christos; pentru cei ce stau lângă cruce; pentru cererea trupului Domnului; pentru îngroparea lui.

¹Decī atunci a luat Pilat pre Iisus, și l-a bătut. ² Și ostașii împletind cunună de spini, aū pus în capul lui și cu haină mohorîță l-aū îmbrăcat pre el. ³ Și-i dicea: Bucură-te Impăratul Iudeilor, și-i da lui palme. ⁴Decī a eșit iarăși afară Pilat, și a dis lor: Iată aduc voi pre el afară, ca să cunoșteți, că întru dēnsul nicī o vină nu aflu. ⁵ Decī a eșit Iisus afară, purtând cununa cea de spini, și haina cea mohorîță. Și a dis lor: Iată omul.

6 Iar dacă l-au vădut pre el arbi-
 ereii și slugile, au strigat dicând:
 Răstignește-l, răstignește-l pre el. Di-
 s-a lor Pilat: luați-l pre el voi, și îl
 răstigniți, căci eă nu aflu întru el nici
 o vină. 7 Răspuns-au lui Iudeii: Noi
 lege avem, și duple legea noastră dator
 este să mōră, căci pre sine fiă al lui
 Dumneđeă s'a făcut. 8 Iar dacă a
 audit Pilat acest cuvânt, măi mult s'a
 temut. 9 Și a intrat în divan iarăși,
 și a dis lui Iisus: De unde ești tu?
 Iar Iisus răspuns nu i-a dat lui.
 10 Decī a dis Pilat lui: Mie nu grăești?
 Aă nu știī că putere am să te răs-
 tignesc, și putere am să te slobodeșc?
 11 Răspuns-a Iisus: Nu ai avea nici o
 putere asupra mea, de nu ar fi fost
 dat ție de sus. Pentru acēsta cel ce
 m'a da ție, măi mare păcat are.
 12 Dintru acēsta căuta Pilat să-l slo-
 bozēscă pre el; iar Iudeii strigaă, di-
 cēnd: De vei slobodi pre acesta, nu
 ești prieten Cesarului. Tot cel ce se
 face pre sineși împērat, stă în protiva
 Cesarului. 13 Decī Pilat audind cu-

vântul acesta, a scos afară pre Iisus, și a ședut pre scaun la judecată, în locul ce se chîamă pardosit cu pietre, iar evreește Gavata. ¹⁴ Și era Vinerăa Paștelor, și ora ca la a șesea, și a dis Iudeilor: Iată Impăratul vostru. ¹⁵ Iar ei au strigat: I-al, i-al, răstignește-l pre el. Dis'a lor Pilat: Pre Impăratul vostru să-l răstignesc? Răspuns-au arhiercii: N'avem împărat, fără numai pre Cesarul. ¹⁶ Deci atunci l'a dat pre el lor, ca să se răstignescă. Și au luat pre Iisus, și l'au dus ca să-l răstignescă. ¹⁷ Și ducându-și crucea sa, a eșit la locul ce se chîamă al Căpăținei, carele se dice evreește Golgota. ¹⁸ Unde l'au răstignit pre el, și împreună cu el alți doi, de o parte și de alta, și în mijloc pre Iisus. ¹⁹ Și a scris și titlu Pilat, și l'a pus pre Cruce; și era scris: **Iisus Nazarinénul Impăratul Iudeilor.** ²⁰ Și pre acest titlu mulți din Iudei l'au cetit; căci aproape era de cetate locul, unde s'a răstignit Iisus. Și era

scris ; evreește, elinește, rômălenește.
 21 Decî aũ ȡis lui Pilat arhieriei Iudeilor ; nu scrie, Impăratul Iudeilor, ci cum că el a ȡis, Impărat sînt al Iudeilor. 22 Răspuns-a Pilat: ceea ce am scris, am scris.

23 Iar ostașii dacā aũ rēstignit pre Iisus, aũ luat hainele lui, (și le-aũ făcut patru părți, fiește-cāruia ostaș parte), și cămașa. Si era cămașa ne cusută, de sus țesută preste tot. 24 Si aũ ȡis între dēnșii, să nu o stâșiem pre această, ci să aruncăm sort pentru dēnsa, a căruea va fi, ca să se plinēscă scriptura ce ȡice: Impărțit-aũ hainele mele loruși, și pentru cămașa mea a aruncat sort. Decî ostașii acestea aũ făcut.

25 Și sta lângă Crucea lui Iisus muma lui, și sora mumei lui, Maria a lui Clopa, și Maria Magdalina. 26 Decî Iisus vȡdēnd pre maica sa, și pre învȡcelul stānd, pre carele iubia, a ȡis maiceii sale: Femeie, iată fiul tȡu. 27 După aceea a ȡi învȡăcelului : Iată muma ta ; și dintr'acea oră o a luat pre dēnsa

— 410 —
învătăcelul într'ale sale. 28 După aceea
știind Iisus că toate s'aũ sãvârșit, ca
să se plină scriptura, a ȑis : Mĩ-e
sete. 29 Si era acolo un vas plin de
oțet; iar eĩ umplẽnd un burete de
oțet și în isop puindu-l, l'aũ adus la gura
lui. 30 Decĩ dacã a luat oțetul Iisus,
a ȑis : Sãvârșitus-aũ. Si plecându-șĩ
capul, ș'a dat duhul. 31 Iar Iudeiĩ,
ca să nu rãmãe pre cruce trupurile
Sãmbãta, de vreme ce Vinerĩ era, (cã
era mare ȑioa Sãmbeteĩ aceea). Aũ
rugat pre Pilat, ca să le zdrobescã lor
fluerile, și să-ĩ rãdice. 32 Decĩ aũ
venit ostașii, și celũ dintẽiũ ĩ-aũ
zdrobit fluerile, și celũ-lalt ce s'a
rẽstignit ĩmpreunã cu el. 33 Iar la
Iisus viind, dacã l'a vãȑut pre el cã
atuncea murise, nu ĩ-aũ zdrobit lui flu-
erile. 34 Ci unul din ostașĩ cu sulȑa
cõsta lui a ĩmpuns, și ĩndatã a eșit
sãnge și apã. 35 Si cel ce a vãȑut a
mãrturisit, și adevãratã este mãrtu-
risirea lui. Si acela știe cã adevãrate
ȑice, ca și voi să credeȑĩ. 36 Cã s'aũ
fãcut acestea ca să se plină scriptura :

os nu se va zdrobi dintr'ênsul. ³⁷ Si iarăși altă scriptură dice: Vedea-vor pre carele l'aū împuns.

³⁸ Iar după acestea a rugat pre Pilat Iosif cel din Arimatea, (fiind și el învățăcel al lui Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor), ca să ia trupul lui Iisus; și a dat voe Pilat. Decī a venit și a luat trupul lui Iisus ³⁹ Si a venit și Nicodim, cel ce venise la Iisus nóptea mai înainte, aducând amestecătură de smirnă și de aloe ca la o sută de litre. ⁴⁰ Și aū luat trupul lui Iisus, și l-a înfășurat pre el în giulgiuri cu mirezme, precum este obiceiul Iudeilor a îngropa. ⁴¹ Și era grădină în locul unde s'a răstignit, și în grădină mormânt nou, întru carele nimenea nici odată nu se pusese. ⁴² Decī acolo pentru Vinerea Iudeilor, căci aproape era mormântul, aū pus pre Iisus.

— 451 —

CAP XX.

Pentru învierea lui Christos; pentru arătarea lui Christos, întâiului Mariei Magdalinei, și apoi învățăcelilor fiind ei adunați.

¹ Iar într'una din sâmbete a venit Maria Magdalina de dimineață, încă întuneric fiind, la mormânt; și a vădut peatra luată de pre mormânt. ² Decî a alergat aceea, și a venit la Simon Petru, și la celălalt învățăcel, pre carele iubia Iisus, și a zis lor: A luat pre Domnul din mormânt, și nu știm unde l-a pus pre el. ³ Decî a eșit Petru, și celălalt învățăcel, și venea la mormânt. ⁴ Și alerga amândoi împreună; și celălalt învățăcel a alergat înainte mai curînd decît Petru, și a venit mai întîi el la mormânt. ⁵ Și plecându-se, a vădut giulgiurile zăcînd; dar n'a intrat. ⁶ A venit și Simon Petru urmîndu-l și a intrat în mormânt, și a vădut giulgiurile singure zăcînd. ⁷ Și măhrama carea a

fost pre capul lui, nu cu giulgiurile zăcând, ci de osebi înveluită într'un loc. ⁸ Decî atuncea a intrat și celălalt învățăcel, carele venise înteiună la mormânt, și a vădută și a cređut. ⁹ Că încă nu știa scriptura, că trebuia să învieze el din morți. ¹⁰ Si s'aũ dus iarăși întru sine învățăceii.

¹¹ Iar Maria sta la mormânt plângend afară; și plângend, s'a aplecat în mormânt. ¹² Si a vădută doi ingeri în vestminte albe sedend, unul de către cap, și altul de către picior, unde zăcuse trupul lui Iisus. ¹³ Si aũ dis ei aceia: Femeie, ce plângi? dis-a lor: Că aũ luat pre Domnul meũ, și nu știũ unde l-aũ pus pre dẽnsul. ¹⁴ Si acestea dicend, s'a întors inapoĩ, și a vedută pre Iisus stând, și nu știa că Iisus este. ¹⁵ Dis-a ei Iisus: Femeie, ce plângi? Pre cine cauți? Iară ei pãrẽnduĩ-se că este grădiñarul, a dis lui: Dõmne, de l-ai luat tu pre el, spune-mĩ mie, unde l-ai pus pre dẽnsul? Si eũ voiũ lua pre el. ¹⁶ Dis-a ei Iisus: Marie! Intorcẽdu-se aceea, a dis

lui: Ravuni, ce să dice învățătorule.
17 Dis-a ei Iisus: Nu te atinge de
mine, că încă nu m'am suit la Tatăl
meu; ci mergi la frații mei, și le
spune lor; mă sui la Tatăl meu și
Tatăl vostru, și Dumnezeuul meu și
Dumnezeul vostru. 18 A venit Maria
Magdalena, vestind învățăceilor, că a
vădut pre Domnul, și acestea a dis ei.
19 Decî fiind sêră în ziua aceea într-o
una din sâmbete, și ușile fiind încuiate,
unde era învățăceii adunați pentru frica
Iudeilor, venit-a Iisus, și a stătut în
mijloc, și a dis lor: Pace voî. 20 Și
acêsta dicînd, a arêtat lor mânele,
și cîosta sa; și s'aû bucurat învățăceii
vădînd pre Domnul. 21 Decî a dis
Iisus iarăși: Pace voî; Precum m'a
trimis pre mine Tatăl, și eû trimit
pre voi. 22 Și acêsta dicînd, a suflat,
și a dis lor: Luați duh sfânt. 23 Cărora
veți erta păcatele, se vor erta lor; Și
cărora le veți ținea, vor fi ținute.
24 Iar Toma, unul din cei doi-spre-
dece, carele se dice geamăn, nu era cu
dînsii cînd a venit Iisus. 25 Decî aû

dis lui ceialaltă învățăcei: Am vădut
pre Domnul. Iar el le-a dis lor: De
nu voiū vedea în mânilor lui semnul
cuelor, și de nu voiū pune degetul meu
în semnul cuelor, și de nu voiū pune
mâna mea în cōsta lui, nu voiū crede.
26 Și după opt zile iarăși era înlă-
untru învățăcei lui, și Toma cu dēnșii.
Venit-a Iisus, fiind ușile încuiate, și
a stătat în mijloc, și a dis: Pace voi.
Apoi a dis Tomei. 27 Adăți degetul
tēu încōce, și veți mânele mele; și
adă mâna ta, și o pune în cōsta mea,
și nu fii necredincios, ci credincios.
28 Și a răspuns Toma, și a dis lui:
Domnul meu, și Dumnezeuul meu.
29 Dis-a Iisus lui: Căci m'ai vădut
pre mine, Tomo, ai cređut? fericit e cel
ce n'aū vădut, și aū cređut. 30 Multe
încă și alte semne a făcut Iisus înaintea
învățăceilor sei, care nu sînt scrise în
cartea acēsta. 31 Iar acestea s'aū
scris, ca să credeți că Iisus este Chris-
tos fiul lui Dumnezeu; și cređend,
viață să aveți întru numele lui.

CAP. XXI.

*Pentru arătarea lui Iisus după înviere
lui Petru și altora, când prindeau peste
la marea Tiberiadei; pentru ceea ce s'a
zis lui Petru: Paște oile mele.*

¹ După acesta iarăși s'a arătat pre
sine Iisus învățăceilor sei, sculându-se
din morți, la marea Tiberiadei; și
s'a arătat așa: ² Era împreună Si-
mon Petru și Toma carele se dice
geamăn, și Natanael cel din Cana-Ga-
lilei, și fiii lui Zevedciu, și alți doi din
învățăceii lui. ³ Zis-a lor Simon Petru:
Mă duc să vânez peste, zis-au ei lui:
Mergem și noi împreună cu tine, și au
eșit, și s'au suit în corabie îndată, și
într'acea noapte nu'au prins nimic.
⁴ Iar dacă s'a făcut dimineță, a stătut
Iisus la țărmuri; dar nu știa învățăceii
că Iisus este. ⁵ Deci a zis lor Iisus:
Fiilor, nu cumva aveți ceva de mâncare?
Răspuns'au lui: Nu. ⁶ Iar el a zis

lor: Aruncați mreja de a dreapta parte a corabiei, și veți afla. Și au aruncat, și numai puteau să o tragă pre ea de mulțimea peștilor. ⁷ Dis-a drept aceea învățăcelul acela, pre carele iubia Iisus, lui Petru: Domnul este. Iar Simon Petru auzind că Domnul este, cu ependitul s'a încins (că era gol), și s'a aruncat în mare. ⁸ Iar ceilalți învățăcei cu corăbiora au venit, (căci nu era departe de pământ, ci ca la două sute de coți), trăgând mreja cu pești. ⁹ Decî dacă au eșit la pământ, au vădut jăratec stînd, și pește pus deasupra, și pâne. ¹⁰ Dis'a lor Iisus: Aduceți din pești cari ați prins acum. ¹¹ S'a suit Simon Petru și a tras mreja la uscat, plină de pești mari, o sută-cinci-deci și trei, și atâtea fiind nu s'a rupt mreja. ¹² Dis'a lor Iisus: Veniți de prânziți. Si nimenea nu cuteza din învățăcei să-l întrebe pre el, Tu cine ești? Știind că Domnul este. ¹³ Și a venit Iisus, și a luat pânea și le-a dat lor, și peștele așijderea. ¹⁴ Cu acesta acum a treia oară sa ară-

tat Iisus învățăceilor sei, după ce s'a sculat din morți.

¹⁶ Decî dacă a prânzit, a dis Iisus lui Simon Petru: Simone al lui Iona iubește-mă mai mult decît aceștia? Dis-a lui: Așa Dómnne, tu știi că te iubesc. Dis-a lui: Paște mieluseii mei. ¹⁶ Dis-a lui iarăși a doua óră: Simone al lui Iona iubește-mă? Răspuns-a lui: Așa Doamne, tu știi că te iubesc. ¹⁷ Dis-a lui: Păstorește oile mele. Dis'a lui a treia oară: Simone al lui Iona iubește-mă? S'a mahnit Petru, căci a dis lui a treia oară: iubești-mă? Si a dis lui: Dómnne, tu tóte știi, tu știi că te iubesc. ¹⁸ Dis-a Iisus lui: Paște oile mele. Amin, Amin dic ție, când erai mai ténér te încingeai pre tine însuși și umblai unde vrei; iar după ce vei îmbetrâni, vei întinde mînile tale, și altul te va încinge și te va duce unde tu nu voești. ¹⁹ Si acésta a dis, însemnând cu ce mórte va mări pre Dumneđeű. Si acésta grăind, a dis lui: Urméză mie. ²⁰ Iar întorcîndu-se Petru, a vėdut pre ucenicul pre carele iubia Iisus, mergênd după el

carele a și căzut la cină pre peptul lui, și a dis : Dómnne, cine este cela ce va să te vîndă. ²¹Pe acela vîdîndu-l Petru, a dis lui Iisus : Dómnne, dar acesta ce ? ²²Dis-a Iisus lui : De voi vrea să rămâie acésta până voi veni, ce-ți este ție ? Tu urmăză mie. ²³Deci a eșit cuvîntul acesta între frați că în vîtăcelul acesta nu va muri ; și n'a dis Iisus lui că nu va muri ; ci, de voi veni, ce-ți este ție ? ²⁴Acesta este în vîtăcelul carele mărturisește pentru acestea, și a scris acestea. Și știm că adevărată este mărturia lui. ²⁵Sînt încă și altele multe câte a făcut Iisus, care de s'ar fi scris câte una, nici în lumea acésta (mi se pare) că n'ar încăpea cărțile ce s'ar fi scris.

— § AMIN § —

Intru mărirea lui Dumnezeu, celui în Treime lăudat.

NOUL TESTAMENT

Tipărit,

Cu aprobarea și cu bine cuvântarea S-lui Sinod al Sântei Bisericii Autocefale Ortodoxe Române.

In dila Maiestăței Sale iubitorului de Christos.

REGELUI ROMÂNIEI.

CAROL I.

Sub Archipăstoria I. P. S. Archiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlachiei, Primat al României și Președinte S-lui Sinod.

D. D CALINIC MICLESCU.

BUCUREȘTI.

TIP-LITOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICESCI
1886.

7

Intru mărirea lui Dumnezeu, celui în
Treime lăudat.

**NOUL TESTAMENT,
CEI PATRU EVANGHELIȘTI.**

Tipărit

*Cu aprobarea și cu bine-cuvântarea S-lui Sinc
al santei Biserici autocefale Ortodoxe
Române.*

In dăilele Maestăței Sale Iubitorului de Christo.

REGELEI ROMÂNIEI

CAROL I.

BUCUREȘTI.

TIP.-LIT. CĂRȚILOR BISERICESCI.

1887.